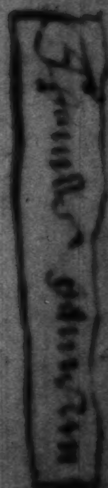
¶ Libellus Sophistarum ad usum Cantabrigien. Lõdoniis peruigili cura impressus per me Wynandum de Worde in vico anglice nũcupato (the fletestrete) ad intersignũ solis aurei / moram trahentem.

wynkyn worde

terminus
similiter in
terminus &c
&c in terminus
propositionis
terminus
oppositione
similiter in

Doctissime respondent apte accomodabe argutiab de
isti p eadem de causa hec no(n) inmerito laudibus dign
carissimo hermanno direscicius quid nostrum potest
etile ingeniolum adducere paucis tenebis

contrarie

contrarie sunt universalis affirmativa
et universalis negativa ut omnis homo ...
et nullus homo
subcontrarie

subcontrarie sunt particularis affirmativa
et particularis negativa ut quidam homo
quidam et
contradictorie homo non ...

contradictorie sunt universalis ...
et particularis affirmativa et universalis affirmativa et particularis negativa

subalterne

subalterne universalis affirmativa et particularis affirmativa et
universalis negativa et particularis negativa

101-14

Termini ex quibus integratur propositio in grammatica dictiones nūcupātur. ¶ Terminorū alius simplex alius cōpositus. Terminus simplex est nomen vel verbū vel aliqua pars orationis per se posita. vt homo/animal/currit legit et huiusmodi. Terminus compositus est aggregatus ex pluribus terminis simplicibus. vt homo albus/animal currens et huiusmodi. ¶ Item terminorū compositorū alius est cōiunctione copulatiua vel disiūctiua mediāte compositus: alius nulla mediāte copulatiua vel disiūctiua cōpositus. Terminorū compositorum coniunctione copulatiua vel disiunctiua mediante/alius est copulatiuus/alius est disiunctus. Terminus copulatus est aggregatus ex pluribus terminis simplicibus mediāte nota copulationis. vt hō et aial/currit et legit et huiusmodi. Terminus disiunctus est aggregatus ex pluribus terminis simplicibus/mediāte nota disiunctionis. vt hō vel aial/legit vel currit/et hmōi. Terminus cōpositus nulla mediāte copulatiua vel disiūctiua est talis. vt vir doctus/mulier pudica/et sic de aliis. ¶ Terminorū simpliciū quidā ē cathegoreumaticus/et quidā syncathegoreumaticus. Terminus cathegoreumaticus est ille/qui de se vel per se sine alterius adiūctione aliquid proprie signat. vt noīa substātiua et adiectiua neutri generis. Terminus syncathegoreumaticus est ille qui cū alio termino sumpto: et nō per se aliquid proprie signat: sed cōsignificat vt noīa adiectiua masculini generis vel feminini. ¶ Termini substātiales sunt oīa noīa substātiua/preter noīa officiorū vel cōsanguinitatis. ¶ Noīa officiorū sunt talia vt eq̄us/faber/sutor/et similia. ¶ Noīa cōsanguinitatis sunt talia vt mater/pater/frater/soror/et filius. ¶ Sūt etiā termini substātiales oīa noīa adiectiua proprietates rerum significantia. et sunt talia/vt risibile/qd̄ significat proprietatē hoīs. hinnibile/quod significat proprietatē equi. rationabile/qd̄ signat proprietatē hoīs et angeli. irrationale/qd̄ significat proprietatē bruti. et ita de hmōi. ¶ Quidā tamē termini proprietates rerū significātes/sunt termini accidētales vt gressibile volatile. Termini accidentales/sunt oīa noīa adiectiua masculini vel feminini generis/preter adiectiua proprietates rerū significātia/et preter tale principiū eius vt sibi simile qd̄ est terminus substātialis. ¶ Termini substātiales sunt illi qui si semel dicant̄ de vna re/requiritur/vt semper dicantur de eadē re/dū illa res fuerit in rerū natura. vt hō lapis. ¶ Termini accidētales sunt illi qui licet semel dicātur de aliqua re nō requiritur vt semper dicantur de eadē re: dū illa res fuerit in rerum natura. vt albus/niger. ¶ Terminus superior est cōmunior termino sibi inferiori/vt est iste terminus aial respectu istius termini hō: quia iste terminus aial signat oē illud qd̄ signat iste terminus homo/et plura [illegible] ergo est superior/et iste terminus hō est inferior: quia significat aliqua que iste terminus aial significat et nō oīa/ergo est inferior isto termino aial. ¶ Terminus cōuertibilis est iste/qui significat quicquid alius terminus significat. et econtra. vt est de istis terminis homo et risibile/et sic de aliis. ¶ Termini disparati sunt illi qui oīno disparata habent significata. vt sunt isti duo termini homo et asinus/et sic de aliis. ¶ Terminus finitus est terminus simplex vel cōpositus sine aliqua negatione prima/per se positus. vt hō/asinus/niger/et hmōi. ¶ Terminus infinitus est terminus simplex vel cōpositus cū negatiōe prima. vt nō homo/non aial/nō niger/et hmōi. ¶ Terminorum simplicium/aliud est nomen/aliud pronomen/aliud verbum/et sic de aliis.

Propositio est oratio indicatiua cōgrua/et perfecta verum vel falsum significans. Propositionum alia cathegorica alia hypothetica. Propositio cathegorica est illa que habet vnicum subiectum et vnicam copulam et vnicum predicatū. vt homo est animal. ly homo est subiectum/ly animal est predicatum. ly est/est copula que copulat subiectum cum predicato. ¶ Omne illud quod precedit principale verbum in propositione cathegorica de inesse est subiectum preter signum vniuersale vel particulare

verbato q signum vniuersale vel particulare ibidem sint. ¶ Signa vniuersalia sunt talia. vt omnis/nullus. vterqz/vnusquisqz/quilibet/neuter/et similia. ¶ Signa particularia sunt talia/vt aliquis quidam/alter et vnus. ¶ Copula ppositionis cathegorice/est principale verbum. et si vnicum sit verbum in propositione cathegorica/illud est principale verbum. si vero plura sunt verba: illud verbum quod cōstruitur cum antecedente relatiui est principale verbum. Et illud quod construitur cum relatiuo/est secūdarium. vt homo currit qui loquitur. currit est principale verbum et non loquitur quia construitur cum relatiuo. ¶ Si aliquis rectus immediate sequitur principale verbum per se iste rectus est predicatū. vt homo est animal/animal est predicatum. Et si sequatur rectus cum quocunqz adiuncto/tunc totum aggregatum ex recto et adiuncto erit predicatum. vt homo est currens in domo. hoc totum currens est predicatum. Si nichil sequatur principale verbum / tunc participium verbi erit predicatum. vt deus est/ens est predicatū. Si sequatur aduerbiū vel obliquus immediate post verbum: participium cum toto subsequente est predicatum. vt animal currit velociter in domo. currens velociter in domo est predicatū

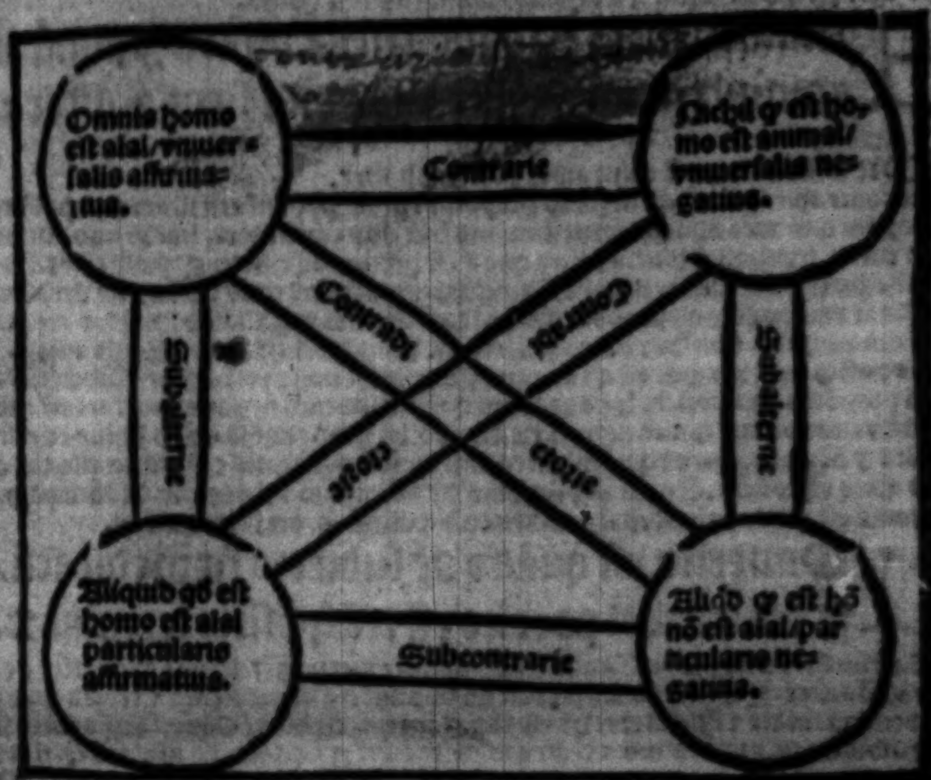
¶ Item propositionum cathegoricarum/alia est affirmatiua/alia negatiua. Propositio affirmatiua est illa in qua principale verbū affirmatur. vt homo est animal. Propositio negatiua est illa i qua principale verbum negat. vt homo nō est animal. ita q negacio precedat totam propositionem vel immediate aut principale verbum ponatur. vt exemplificatum est. vel quando sunt impares negationes. vt nonnullus homo currit. ¶ Item propositionum cathegoricarum/alia vniuersalis/alia particularis/alia indiffinita/alia singularis. Propositio vniuersalis est illa in qua subijcitur terminus cōmunis signo vniuersali determinatus. vt omnis homo est animal. Cuiuslibet hominis asinus currit. et sic de alijs obliquis. ¶ Quodlibet nomen appellatiuū est terminus communis. et quedam participia/et quedam aduerbia sunt termini communes. vt qualiter/qualitercunqz. et sic de ceteris. ¶ Propositio particularis est illa in qua subijcitur terminus communis signo particulari determinatus. vt aliquis homo est aial. alicuius hois seruus est bonꝰ. et sic de ceteris obliquis. ¶ Propositio indiffinita est illa in qua subijcit terminꝰ cōis sine signo. vt hō currit ¶ Propositio singularis est illa in qua subijcitur terminus discretus. vt iste homo currit. vel sortes currit. ¶ Termini discreti sunt omnia nomina propria/et pronomina demonstratiua/et aduerbia demonstratiua. Pronomina demonstratiua sūt illa ille/ipse/iste/hic et is. ¶ Aduerbia demonstratiua sunt illa. Illic/istic. et huius modi Que ca vel hy/qualis ne vel aff. v. quanta vpar in sin. Ad questionem factam per que/respondendum est. Cathegorica vel hypotetica. Ad questionē factā p qualis/respondēdū est. Affirmatiua vel negatiua. Ad questionē factā per quāta. respōdendum est. Uniuersalis. Particularis/Indiffinita/vel Singularis.

¶ Dicto de ppositione cathegorica/et de eius speciebus iā dicendum est quomodo ppositiones cathegorice contrariantur/et contradicunt subinuicē: et quomodo propositiones cathegorice stant in figura

¶ Pro quo notandū est q propositio vniuersalis affirmatiua et propositio vniuersalis negatiua de omnino consimilibus subiectis copulis et predicatis/et terminis precise et p eisdē supponētibus sunt ppositiōes cōtrarie/et cōtrarie stant in figura ¶ Propositio vniuersalis affirmatiua/et propositio particularis vel indiffinita negatiua de omnino consimilibus subiectis copulis et predicatis/et terminis precise pro eisdem supponentibus/sunt propositiones contradictorie et contradictorie stant in figura. ¶ Propositio vniuersalis affirmatiua/et propositio particularis vel indiffinita affirmatiua/de omnino consimilibus subiectis et predicatis. etc. sunt propositiones subalterne / et subalterne stant in figura. ¶ Propositio particularis affirmatiua vel indiffinita affirmatiua / et particularis negatiua vel indiffinita negatiua de omnino consimilibus subiectis copulis et predicatis/et terminis pre

esse et pro eisdem supponentibus sunt propositiones subcontrarie/et subcontrariantur in figura. ¶ Item propositio singularis affirmatiua/et propositio singularis negatiua de omnino consimilibus subiectis copulis et predicatis et terminus predicatus se et pro eisdem supponentibus: sunt propositiones contradictorie: vbi subiecta et predicata sunt termini simplices/et sic de huiusmodi. Et de istis nõ assignatur locus in figura: sed solum sibijnuicem contradicunt.

¶ Que vero contrariantur et contradicunt/vel subcontrariantur/et que subalternantur: patent per figuram sequentem.

¶ Lex et natura contrariarum talis est. q̄ si vna sit vera reliqua erit falsa in oibus terminis substantialibus: et in predicatione directa vt si hec sit vera. Quilibet homo est aial/hec est falsa. Nullus homo est aial. Sed in terminis accidentalibus et in predicatione indirecta pñt simul esse false: vt quilibet homo est albus. Nullus homo est albus. Omne animal est homo. et Nullum animal est homo. ¶ Predicatio directa est quando terminus inferior est subiectum/et terminus superior est predicatum: et econtra in predicatione indirecta.

¶ Lex et natura cõtradictoriarum talis est. q̄ si vna sit vera reliqua erit falsa in omnibus terminis et in omni predicatione: vt si hec sit vera. Quilibet homo est animal. hec erit falsa/quidam homo non est animal.

¶ Lex et natura subalternarum talis est quod si vniuersalis sit vera/sua particularis et indiffinita erit vera in omnibus terminis et in omni predicatione: vt si hec sit vera. Quilibet homo est animal/hec erit vera: quidam homo est animal. Et si hec est vera. Quilibet homo est albus/hec est vera. quidam homo est albus. Sed si illius particularis sit vera: non tamen requiritur quod sua vniuersalis sit vera: nisi in terminis substantialibus/et in predicatione directa/quia quamuis hec sit vera. Quidam homo currit: hec non erit vera. quilibet homo currit. etc.

¶ Lex et natura subcontrariarum talis est/quod si vna sit vera reliqua erit falsa in terminis substantialibus et in predicatione directa: vt si hec sit vera homo est animal/hec est falsa. homo non est animal. Sed in terminis accidentalibus et in predicatione indirecta possunt simul esse vere: vt homo est albus. homo non est albus/animal est homo/animal non est homo.

Equipollentia est equipollentia duarum propositionum adinuicem ita quod tantum valeat vna sicut et altera.

Versus.

¶ Pre contradic/post contra: pre postque subalter.

¶ Pre contradic/hoc est quando negatio preponitur totali propositioni: facit illam equipollere illi propositioni que ante aduentum negationis fuit eius contradictoria: vt non omnis homo currit. equipollet huic. aliquid quod est homo non currit. ¶ Post contra/hoc est quando negatio postponitur signo et subiectum immediate ante principale verbum facit illam equipollere illi propositioni que ante aduentum negationis fuit eius contraria: vt omnis homo non currit. equipollet huic propositioni. nichil quod est homo currit. ¶ Pre postque subalter. hoc est quando negatio preponitur et postponitur signo et subiecto facit illam propositionem equipollere huic propositioni que ante aduentum negationum fuit eius subalterna: vt non omnis homo non currit. equipollet huic. aliquid quod est homo currit. ¶ Nota quod omnes propositiones equipollentes sunt eiusdem qualitatis et quantitatis cum propositionibus quibus equipollent. Qualitas propositionis est affirmatio vel negatio. Quantitas propositionis est vniuersalitas/particularitas/indiffinitas/vel singularitas.

Conuersio est quando de subiecto fit predicatum/et econtra: vel conuersio est transpositio terminorum.

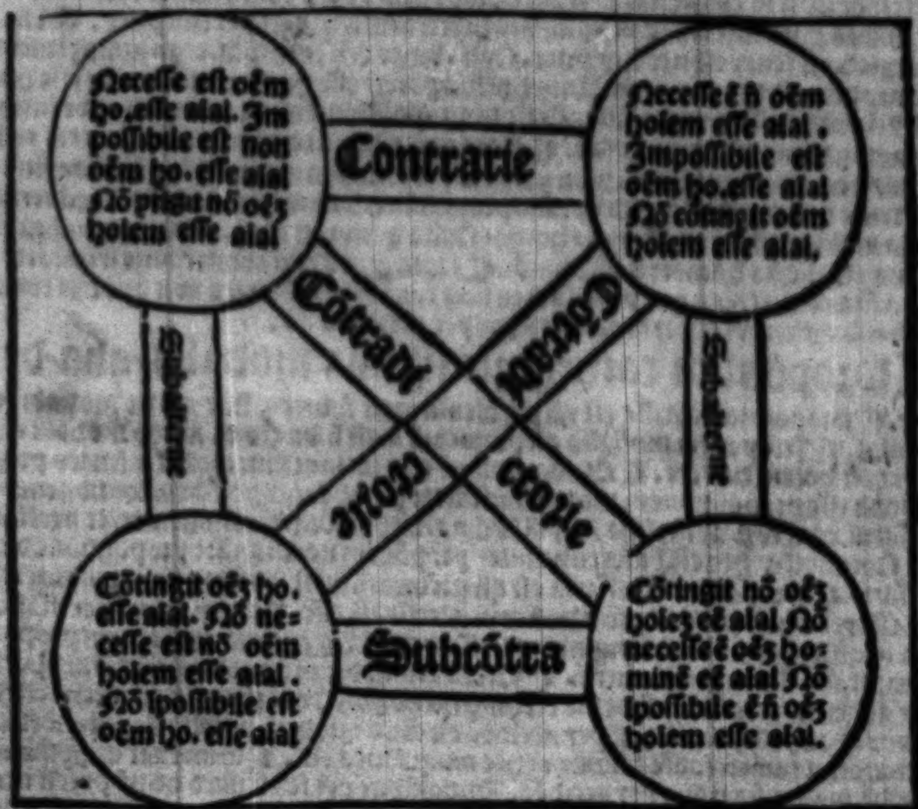
¶ Conuersio fit tribus modis. scilicet conuersio simplex/conuersio per accidens/ et conuersio per contrapositionem. ¶ Conuersio simplex est quando de subiecto fit predicatum et econtra manente eadem qualitate et quantitate: vt homo est animal. ergo animal est homo. ¶ Conuersio per accidens est quando de subiecto fit predicatum et econtra manente eadem qualitate: sed mutata quantitate vt omnis homo est animal: ergo quoddam animal est homo. nullum animal est sedens/ergo quoddam sedens non est animal. ¶ Conuersio per contrapositionem est quando de subiecto fit predicatum et econtra manente eadem qualitate et quantitate: sed mutatis terminis finitis in terminos infinitos. vt omnis homo est animal/ergo omne non animal est non homo. quoddam animal est asinus/ergo quidam non asinus est non animal. Talis conuersio non tenet in terminis transcendentibus. Termini transcendentes sunt ens/res/aliquid/et vnum. ¶ Simpliciter feci conuertitur eua per acci. Asti per contra sic fit conuersio tota. Asto per contra sic fit conuersio nulla. A/notat vniuersalem affirmatiuam. E/notat vniuersalem negatiuam. I/notat particularem vel indiffinitam affirmatiuam/O notat particularem negatiuam. ¶ Et sciendum est quod vniuersalis negatiua et particularis vel indiffinita affirmatiua debent conuerti simpliciter. Et vniuersalis negatiua et vniuersalis affirmatiua debent conuerti per accidens. Uniuersalis affirmatiua et particularis vel indiffinita affirmatiua debent conuerti per contrapositionem. ¶ Et nota quod debent conuerti alique propositiones subsequentes: vt nulla domus facit hominem/ergo nullum faciens hominem est domus. homo erit episcopus/ergo qui erit episcopus est vel erit homo. ¶ Et causa est quare sic conuertuntur: quia quod

terminus cōis non distributus supponēs respectu verbi de futuro a parte subiecti
supponit p suo sigto qd est vel qd erit. Et respectu vbi de preterito supponit p suo
sigto qd est vel fuit. Et respectu verbo de posse supponit p suo significato qd est vel
qd potest esse. ¶ Sed si terminus cōis distributus supponens respectu verbo de fu
turo a parte subiecti supponit pro suo significato quod est et quod erit. Et respectu
verbi de preterito a parte subiecti supponit p suo sigto qd est et qd fuit. Et respectu
verbi ampliatiui supponit pro suo significato quod est et quod potest esse: sed a par
te predicati semp sequitur naturam verbi. Hoc est qñ verbum est de preterito/ pre
dicatum stat pro suo significato vt preterito: et si verbum sit de futuro: predicatum
stat pro suo significato vt futuro. Et si verbum sit de posse: tunc predicatū stat pro
suo significato vt possibili. Et ideo oportet q termini consimiliter supponant in con
uertente sicut in conuersa. ¶ Prima propositio vocat conuertens/ et secūda conuersa
vt nullus puer fuit senex/ ergo nullus preteritus senex est nec fuit puer. Vel sic. ni
hil quod est senex est nec fuit puer. Nulla virgo erit corrupta/ ergo nullū futurum
corruptum est nec erit virgo. Antichristus potest esse homo: ergo potens esse homo
est vel potest esse antichristus. Et sic de propositionibus de preterito et de futuro et
de ampliatiuis est negociandū. ¶ Nota q si aliquis terminus cōis generis restrin
gatur per adiectiuum masculini generis vel feminini in conuersa/ similiter in con
uertente debet restringi. Unde talis propositio. Nullus homo currit. sic cōuertitur:
ergo nullum qd currit est aliqs homo. Nulla homo est masculus/ ergo nullus ma s
culus est aliqua homo: et ita de hmōi. ¶ Nota q in omni conuersione si conuersa sit
vera sua conuertens erit vera: tamen licet conuertens sit vera non oportet conuer
sam esse veram: vt patet in conuersione per accidens &c.

¶ Propōnum cathegoricaꝝ alia modalis/ alia de in

esse. ¶ Propositio de inesse est qñ predicatū inest subiecto sine modo modali: vt hō
est aial. ¶ Propositio modalis qñ predicatū inest subiecto cū modo modali: vt pos
sibile est hoiem currere. ¶ Et notandū est q quattuor sunt modi facientes proposi
tionem esse propositionem modalem: scilicet possibile/ impossibile/ contingens/ et ne
cessariū cum eoꝝ aduerbiis scz possibiliter/ impossibiliter/ cōtingenter/ et necessarie.
¶ Notandū q hec est differentia inter propōnem necessariā: et propositionē de ne
cessario. ¶ Propositio necessaria est qñ predicatū inest subiecto de necessitate: vt de
us est/ vel cuius primarium significatū necesse est esse. Propositio de necessario est
illa in qua ponitur talis terminus necessarium vel necessario ante totam propositio
nem: vt necessario homo currit. ¶ Necessarium dicitur duobus modis. scz per se/ et
per accidens. Necessariū per se est illud qd nō potest nec potuit nec poterit esse fal
sum: vt deus est. Necessariū per accidēs est illud quod nō potest nec poterit esse fal
sum: potuit tamen fuisse falsum: vt hec anima mea est. ¶ Similiter impossibile dr
duob' modis. scz p se/ et per accidēs. Impossibile per se est illud qd nō potest nec po
tuit/ nec poterit esse veꝝ: vt nullus deus est. Impossibile per accidens est illud quod
non potest nec poterit esse verū: potuit tamen fuisse verum: vt hec anima mea non
est. ¶ Propositio contingens diuiditur in propositionem contingentē natam et in
propositionem contingentem ad vtrumlibet. Propositio cōtingens nata dicitur il
la cuius veritas vel falsitas iam nata est vel inevitabiliter nascetur. Propositio con
tingens nata diuiditur in propositionem contingentē determinate veram/ et in pro
positionē cōtingentē determinate falsā. Propositio ꝯtingēs determinate vera est pro
positio contingens vera de presenti: quia eius veritas iam nata est. Exemplum: vt
ego sum/ ego lego. Vel propositio contingens determinate vera est propositio vera
de futuro: que vera erit pro aliquo momento: et pro eodem momento non poterit
esse actualiter falsa: vt sol orietur cras. ¶ Propositio contingens determinate falsa
est propositio falsa de presenti/ vel propositio falsa de futuro que falsa erit pro ali
quo momento: et pro eodē momento non potest esse actualiter vera: vt ego nō sum
sol non orietur cras. Propositio contingēs ad vtrumlibet est cuius vtraqꝫ pars pōt
indifferenter euenire. Et diuiditur in propositionem contingentem indeterminate
veram/ et in propōnem contingentem indeterminate falsam. Propositio cōtingens
ad vtrūlibet indeterminate vera est ꝓpositio de futuro que vera erit p aliquo mo

mento/et poterit esse falsa pro eodē momēto. vt ego cras curram, cras erit nauale bellum. Propositio indeterminate falsa est ppositio de futuro que erit falsa p aliquo momēto/ et poterit esse actualiter vera p eodē momēto/ vt ego ero eps. ego nō disputabo cras. et sic de alijs. ¶ Sciēdū est q quelibet ppositio participās tali termino possibile vocat ppō de potētiali. et sic de alijs terminis modalibus est dicēdū ¶ Sciendum est q regule de cōuersione et de equipollentijs que in ppositionibus de inesse obseruant habēt obseruari in propositionibus modalibus/ vt patet in figura sequenti. Conuersio tamē se tenebit ex parte dicti modis nō variatis in equipollentijs debet negatio preponi dicto vel ante totam ppositionem. Et dictū propositionis est accusatiuus casus cum modo infinitiuo sequenti. etc.

Propositio hypotethica ē illa q̄ hz duas ppōes cathegoricas in se iclusas p aliquā notā hypothetice. Et nota q quinq sunt species hypothetice. s. cōditionalis/ copulatiua/ causalis/ temporalis/ et disiunctiua. ¶ Cōditionalis est illa que habet duas ppositiones cathegoricas in se inclusas per hanc notā si. vt si tu es homo. tu es aial. et est conditionalis bona. quādo cōsequēs formaliter intelligitur in antecedēte. ¶ Et sciēdum est q hec tu es homo: est antecedēs quia illa propositio que immediate sequitur istā notam si. est antecedens et reliqua vero est consequens. ¶ Causalis est illa que habet duas propositiones cathegoricas in se inclusas per hanc notam quia. vt quia tu es homo. tu es animal: et est causalis vera quando primarium significatum antecedentis est causa primarij significati consequētis. ¶ Copulatiua est illa q̄ habet duas ppositiones cathegoricas in se inclusas p hāc notā et. vt tu es hō. et tu es aial. et est copulatiua vera qn̄ vtraq pars eius est vera. et est falsa qn̄ altera pars est falsa. ¶ Disiunctiua est illa que habet duas ppōnes cathegoricas in se inclusas p hāc no

tam vel. vt tu es hō/vel tu es aīal/ ꝛ est disiunctiua vera/ qñ vna pars est vera. ꝛ est falsa qñ vtraqȝ pars est falsa. ¶ Tēporalis est illa que habet duas ꝓpōes cathegoricas i[n]iunctas per hanc notā dū. vt dum tu curris tu moueris. Et est temporalis vera qñ vtraqȝ ps eius est vera/ ꝛ hoc ꝑ eodē tpe. Et sciendum est ꝙ nulla ꝓpositio hypothetica est alicuius qualitatis nec quantitatis. Qr nulla ꝓpositio hypothetica habet vnicū subiectū/ vnicū predicatū/ nec vnicā copulā: quia quantitas propositionis habet attendi penes subiectū. Et qualitas propositionis habet attendi penes principale verbū. ideo ꝓpositio hypothetica nō est alicui⁹ qualitatis/ nec quātitatis. ¶ Omniū vero illaꝝ ꝓpositionū hypoteticaꝝ ꝑdictaꝝ cōtradictoria ꝑterqȝ copulatiue/ ꝛ disiūctiue ꝑ vnā negationē totaliter ꝑpositā ꝗ̄aliter dāda sunt. vt cōtradictorium istius. dū tu es homo. tu es aīal. est hoc non dū tu es hō. tu es animal et sic de alijs est dicendum. ¶ Cōtradictorium disiūctiue est vna copulatiua facta ex oppositis partiū ꝛ ecōtra. de copulatiuis. vt cōtradictoriū istius. tu es homo vel tu es animal. est tale. tu nō es homo. ꝛ tu non es aīal. Contradictorium copulatiue est vna disiunctiua facta ex oppositis partiū. vt contradictoriū istius. tu es homo ꝛ tu es aīal. est hoc tu non es homo/ vel non es animal. ꝛc̄.

¶ Ut dicit boeti⁹/ argumentū est rō rei dubii faciens fidem ꝛ certitudinem de re dubia. ¶ Et sciendū est ꝙ quattuor sunt species argumenti scilicet. Enthymema. exēplum. inductio. et syllogismus. Enthymema est curtatus syllogismus habens vnā premissam ꝛ vnam solam conclusionem: vt homo currit/ ergo animal currit. Exemplum est quādo vnū simile ꝓbatur per aliud simile vt sicut se habet rector in naui. sic se habet magister in scholis: sed rector in naui nō eligitur sorte. sed arte/ ergo magister in scholis non eligitur sorte: sed arte. ¶ Inductio est quando vniuersale probat̄ per sua singularia. vt ille homo currit/ ꝛ iste hō currit/ ꝛ ille: ꝛ sic de singulis. ergo omnis homo currit. ¶ Syllogism⁹ est orō in qua quibusdam positis ꝛ concessis necesse est aliud euenire per ea que posita sunt ꝛ concessa. ¶ Et sciendum est ꝙ omnis syllogismus constat ex tribus terminis. s. ex maiore extremitate/ ex minore extremitate/ ꝛ ex medio termino. ¶ Medius terminus est ille qui sumitur bis ante conclusionem/ ꝛ nō ingredit̄ illam. Maior extremitas est ille qui sumitur in prima ꝓpositione cū medio termino. ¶ Minor extremitas est ille qui sumit̄ in scđa ꝓpōe cū medio termino. ¶ Figura est debita dispositio terminorū. ¶ Et notādū est ꝙ sunt tres figure in quibus regulant̄. xix. modi in ꝗbus medius terminus diuersimode ordinat̄: ¶ Unde si fiat syllogism⁹ in prima figura medius terminus erit subiectū in prima ꝓpositione ꝛ ꝑdicatū in scđa. Et in scđa figura medius terminus erit bis predicatū. s. in prima ꝓpositione ꝛ in scđa. Et in tertia figura medius terminus erit bis subiectum. Versus

Sub pre prima/ bis pre secunda/ tertia bis sub.

Versus.

Barbara/ Celarent/ darij/ ferio/ baralipton.
Celantes/ dabitis / fapesmo/ frisesomorum
Cesare/ campestres/ festino/ baroco/ darapti
Felapton/ disamis/ datisi/ bocardo / ferison.
Syllogizari non est ex particulari
Neqȝ negatiuis recte concludere si vis.

¶ Nota ꝙ omnis conclusio fit ex maiori extremitate ꝛ ex minori extremitate. ¶ Et est conclusio directa ꝛ indirecta. Conclusio directa est quando maior extremitas predicatur et minor subijcitur. Conclusio indirecta est quando minor extremitas predicatur ꝛ maior subijcitur ¶ Et sciendum est ꝙ omnes syllogismi concludunt directe preter quinqȝ qui concludunt indirecte.

Omnes directe concludunt excipe quinqȝ
Nomina sunt quorum bara/ ce/ da/ fa/ frisesomorum

¶ Et notandum est ꝙ nouemdecim sunt modi ꝛ tres sunt figure quarū prima continet nouem. secunda quattuor. tertia sex. Versus

Nouem sunt prime. sex ter. quattuorqȝ scđe,

¶ Explicunt summule

De suppositionibus

Quoniam ignorantibus suppositiones terminorum varietates propositionum latent: ideo circa suppositiones plura oportet scire. ¶ Primo oportet scire quid sit suppositio & qui termini supponunt & qui non & ubi supponunt & ubi non. Et quando supponunt et quando non. &c. ¶ Sciendum est quod nullus terminus extra orationem positus potest supponere/sed solummodo in oratione. Et sciendum est quod suppositio est proprietas unius extremi secundum quod unum extremum ordinatur ad aliud extremum in propositione. Vel suppositio est significatio termini cathegorematici positi in oratione secundum quod ponitur in eadem. ¶ Nota quod pars extremi non supponit sed toti extremo debetur suppositio hoc est a parte subiecti sed non a parte predicati. ¶ Nota quod duplex est suppositio scilicet propria & impropria. Suppositio propria est quando aliquis terminus significat ex usu loquendi sicut in primaria significatione. Suppositio impropria est quando aliquis terminus significat aliter ex usu loquendi quam ex primaria significatione. ut anglia pugnat. id est gens anglie pugnat. bibe cyphum. i. contentum in cypho. ¶ Suppositio propria dicitur tribus modis scilicet materialis/simplex/& personalis: Suppositio materialis est quando terminus communis supponit pro voce materiali & non pro re per vocem significata: ut homo est nomen amo: est verbum. ¶ Suppositio simplex est quando terminus communis supponit pro natura communi quam primo significat. ut homo est species animal est genus. i. natura humana est species/animalitas i communis est genus. & sic de aliis. Suppositio personalis est quando terminus supponit pro aliqua certa persona. & hec est duplex scilicet discreta & communis. Suppositio discreta est quando terminus communis supponit discrete. ut ille homo currit vel sortes currit. Suppositio communis est quando terminus communis supponit communiter. ut omnis homo currit. ¶ Et hec est duplex. alia est confusa. alia determinata. Suppositio determinata est quando terminus communis supponit pro suis suppositis & contingit descendere ad sua supposita disiunctive & non copulative. ut homo currit significat quod ille homo currit: vel ille homo currit: vel illa homo currit. & sic de singulis. ergo homo currit. ¶ Suppositio confusa duplex est. alia est confusa & distributiva. & alia confusa tantum. Suppositio confusa tantum. est quando terminus communis supponit pro suis suppositis & non contingit descendere ad sua supposita nec copulative nec disiunctive: ut omnis homo est currens. ly currens stat confuse tantum. Suppositio confusa et distributiva est quando terminus communis supponit pro suis suppositis. Et contingit descendere ad sua supposita copulative & non disiunctive. ut omnis homo currit. sic significat. quod ille homo currit: & ille homo currit et illa homo currit. & sic de singulis. ergo omnis homo currit. ¶ Et sciendum est quod in omni universali affirmativa subiectum supponit confuse & distributive & predicatum confuse tantum si sint termini communes et non aliunde impediti. ¶ In omni universali negativa tam subiectum quam predicatum supponunt confuse & distributive si sint termini communes & non aliunde impediti. ¶ In omni particulari vel indiffinita affirmativa tam subiectum quam predicatum supponunt determinate/si sint termini communes & non aliunde impediti. ¶ In omni particulari vel indiffinita negativa subiectum supponit determinate/& predicatum confuse & distributive/si sint termini communes & non aliunde impediti. ¶ In omni singulari affirmativa subiectum supponit discrete/& predicatum determinate/si sit terminus communis et non aliunde impeditus. ¶ In omni singulari negativa subiectum supponit discrete/et predicatum confuse et distributive/si sit terminus communis & non aliunde impeditus. ¶ Nota quod terminus singularis sive discretus/ubicunque supponit/supponit discrete.

¶ A subiec con dis. pre confuse quoque tantum
E subiec et pre stant confu distributive.
I subiec et pre tibi stant deterque minate.
O subiec deter stant pre con distributive.
Sin affir subiec discrete/predica deter.
Sin nega subiec dis pre confu distributive.
Si sit discretus discrete semper habetur.

De consequentia

Consequentia est antecedens et consequens cum nota consequentie/ vel est aggregatum ex antecedente et consequente cum nota consequentie. ¶ Note consequentie sunt iste. Ergo/ ideo/ igitur/ et si. Et in omni consequentia antecedens est illud quod precedit notam consequentie. Et consequens est illud totum quod subsequitur ipsam/ preterquam in conditionali. ibi enim est antecedens illa propositio que immediate sequitur hanc notam si. et consequens reliqua propositio. Unde totum aggregatum ex antecedente et consequente dicitur consequentia.

¶ Duplex est consequentia/ una est bona/ alia non bona

¶ Consequentia bona est/ cuius antecedens non potest esse verum nisi consequens sit verum. Unde ista consequentia est bona. homo currit. ergo animal currit. ¶ Consequentia non bona est illa cuius antecedens potest esse verum sine consequente. ut illa omnis homo currit/ igitur sortes currit. Potest enim esse verum quod omnis homo currat quamuis sortes non sit. Posito quod omnis homo currat et quod sortes sit mortuus. tunc antecedens est verum. scilicet quod omnis homo currit. et consequens est falsum quod sortes currit. cum sortes non est.

¶ Consequentiarum bonarum/ alia enthymematica/ alia syllogistica/ alia inductiua/ alia exemplificatiua. De consequentia syllogistica exemplificatiua et inductiua sufficiunt que dicta sunt in capitulo de argumento. ¶ Enthymematica est illa que solum habet unam premissam et unam solam conclusionem ut dictum est supra. ¶ Consequentiarum vero enthymematicarum/ alia est bona formalis/ alia bona materialis. ¶ Consequentia bona materialis dicitur tribus modis. Uno modo quando in una certa materia est consequentia bona/ et in alia materia consimili/ consequentia non valet. ut sic arguendo. deum esse est verum. ergo deum esse est necessarium. In ista materia est bona. et in aliis consimilibus non valet. ut me esse hominem est verum. ergo me esse hominem est necessarium. ¶ Alio modo quando ex propositione impossibili concluditur una propositio quecunque fuerit impertinens antecedenti ut sic arguendo. homo est asinus. ergo tu curris. ¶ Tertio modo quando ex aliqua propositione impossibili vel contingenti concluditur una propositio necessaria. ut sic arguendo tu sedes. ergo deus est. Ita quod consequens semper sit impertinens antecedenti.

¶ Consequentia vero bona et formalis enthymematica/ est illa cuius consequens formaliter intelligitur in antecedente. ut sic arguendo/ tu curris. ergo tu moueris: quia in ista tu curris/ formaliter intelligitur tu moueris: et dico consequens formaliter intelligi in antecedente quando ex verificatione antecedentis verificatur consequens. ¶ Similiter consequentia bona et formalis est talis qualis modus arguendi in omni materia tenet. unde omnis syllogismus est consequentia bona et formalis.

¶ Alia regula est hec/ quod in omni consequentia bona et formali/ oppositum consequentis repugnat antecedenti eiusdem. ut homo currit. ergo animal currit. unde ista repugnant. nullum animal currit. et homo currit. ¶ Repugnare dicuntur ea que non possunt simul stare. Simul stare dicuntur ea que possunt simul esse vera. unde in omni consequentia que non valet oppositum consequentis stat cum antecedente eiusdem. Ista consequentia non valet. deus est/ ergo tu curris quia oppositum consequentis stat cum antecedente eiusdem: quia ista stant simul. deus est/ et tu non curris.

¶ Alia regula est hec: in omni consequentia bona et formali: ex opposito consequentis sequitur oppositum antecedentis formaliter. unde illa consequentia est bona. homo currit/ ergo animal currit: ideo formaliter sequitur. nullum animal currit. ergo nihil quod est homo currit. ¶ Alia est hec. In omni consequentia bona et formali quicquid sequitur ad consequens formaliter sequitur ad antecedens. Ista enim est bona consequentia et formalis. homo currit/ ergo animal currit. Ideo quicquid sequitur ad hoc consequens animal currit. sequitur ad hoc antecedens homo currit. sed ad hoc consequens/ animal currit. sequitur istud corpus currit. ideo sequitur ad hoc antecedens homo currit/ ergo corpus currit.

¶ Alia regula est hec. quando sunt multe ꝯsequen tie enthymemice bone et formales et non variate arguendo a primo aῄte ad vltimum ꝯn̄s/est ꝯn̄a bona: vt sic arguēdo. tu es hō/ergo tu es aīal. tu es aīal/ergo tu es corpus. tu es corpus/ergo tu es substātia. tu es substātia/ergo tu es ens. ergo a primo ad vltimum tu es homo/ergo tu es ens. ¶ Consequentie dicuntur esse variate quādo plus vel nō idem est aῄs in posteriori q̄ fuit ꝯn̄s in consequentia priori: vt sic arguendo. homo currit: ergo animal currit. animal currit/ergo corpus currit. corpus currit/et omne corpus est album: ergo substantia alba currit. Ista enim vltima ꝯn̄a est variata: quia plus est aῄs in posteriori q̄ fuit ꝯn̄s in ꝯn̄a priori. In illa enim consequētia: animal currit/ergo corpus currit. ista propositio corpus currit est solum ꝯn̄s: et in alia immediate sequenti: scilicet corpus currit/ et omne corpus est album/ergo substantia alba currit. totum hoc est antecedens corpus currit/et omne corpus est album/et ideo ille sunt consequentie variate.

¶ Alia regula est hec/arguēdo ab inferiori ad suū superi⁹ sine negatiōe et sine distributiōe precedēte illud inferi⁹ vel superi⁹ est ꝯn̄a bona vt tu es hō/ergo tu es aīal. Vn̄ arguēdo ab inferiori ad suū superius: vbi tam inferius q̄ superius supponūt determinate est ꝯn̄a bona. Et vbi tā inferius q̄ superi⁹ supponunt ꝯfuse tm̄ est ꝯn̄a bona/preterq̄ cū istis/verbis incipit et desinit. ¶ Sed arguendo ab inferiori ad suū superi⁹ vbi tā inferi⁹ q̄ superius supponunt ꝯfuse et distributiue non valet ꝯn̄a. Vt sic arguēdo. oīs homo currit/ergo omne aīal currit.

¶ Alia regula est hec. arguendo ab inferiori ad suū superi⁹ in negatiuis/vbi tā inferi⁹ q̄ superi⁹ supponūt ꝯfuse tm̄ vel determinate posita ꝯstātia inferioris cū suo superiori est ꝯn̄a bona: vt sic arguēdo. hō nō currit/et hō est aīal/ergo aīal nō currit. ¶ Et est ꝯstātia inferioris cū suo superiori vna ꝓpō sumpta cū hoc verbo sum es fui: vt ꝯstātia isti⁹ termini hō est talis ꝓpō hō est. et sic de alijs.

¶ Alia regula est hec/arguendo a superiori ad suum inferi⁹ negatiue vbi tā inferi⁹ q̄ superi⁹ supponūt ꝯfuse et distributiue superiori existēte toto subiecto vel p̄dicato aῄtis et inferiori existēte toto subiecto vel p̄dicato ꝯn̄tis oīb⁹ alijs terminis aῄtis et ꝯn̄tis existētibus eisdē vel oīno ꝯsilibus est ꝯn̄a bona: vt sic arguēdo/nullū aīal currit/ergo nichil qd est homo currit. ¶ Sed arguēdo a superiori p accidēs ad suū inferius affirmatiue/vbi tā inferi⁹ q̄ superi⁹ supponūt ꝯfuse et distributiue nō vz ꝯn̄a sine ꝯstātia: vt sic arguēdo/oē mouēs est aīal/ergo oē currēs est aīal: tm̄ cū ꝯstantia est ꝯn̄a bona: et est syllogismus. vt sic arguēdo. omne animal currit/oīs homo est aīal/ergo oīs homo currit. ¶ Et notandū q̄ arguēdo ab inferiori ad suū superius affirmatiue nō requirit ꝯstantia inferioris/negatiue tm̄ requirit ꝯstātia inferioris. ¶ Sed arguēdo a superiori ad suū inferi⁹ per accn̄s affirmatiue requiritur ꝯstātia inferioris/arguēdo tm̄ negatiue nō requirit ꝯstantia inferioris. ¶ Et notandū est q̄ duplr̄ dr̄ terminus inferior p se scz et p accn̄s. Termini inferiores p accidēs sunt oēs termini singulares/termini accn̄tales/et termini aggregati: sicut hō alb⁹ est ꝉmin⁹ inferior isto ꝉmino hō: quia oē se hn̄s p appōnē tā voce q̄ fictione est inferius seipō absolute sūpto: reliqui termini inferiores dicunt termini inferiores p se.

¶ Alia regula est hec/arguendo ab vno ꝯuertibili ad suū ꝯuertibile in suppōne personali vno ꝯuertibili existēti toto subiecto vel predicato aῄtis et reliquo existēte toto subiecto vel predicato ꝯn̄tis oībus alijs terminis aῄtis et ꝯn̄tis existentibus eisdē vel omnino ꝯsilibus est ꝯn̄a bona: et ecōtra: vt sic arguēdo/homo currit/ergo risibile currit. risibile currit/ergo homo currit.

¶ Alia regula est hec/arguēdo a tota copulatiuā ad alterā eius partē principalē est ꝯn̄a bona: vt sic arguendo/tu es aīal: et tu curris/ergo tu curris. Sed ab vna parte principali copulatiue ad totam copulatiuam non valet consequentia: vt sic arguendo/tu es homo/ergo tu es homo/et tu curris.

¶ Alia regula ē hec a pte disiūctiue ad totā disiūctiuā

est cōsequentia bona. vt sic arguēdo. tu es hō / ergo tu es homo vel tu es animal. Sed arguendo a tota disiunctiua ad alteram eius partem non valet consequentia. vnde non sequitur: tu es homo vel tu es asinus / ergo tu es asinus.

¶ Alia regula est a tota cpali ad alterā eius partem

est consequentia bona. vt sic arguendo: dum tu curris tu moueris / ergo tu curris.

¶ Item a causali cū suo antecedēte ad cōsequēs eiusdē est cōsequentia bona. vt sic arguēdo / qz tu es homo tu es animal. sed tu es homo / ergo tu es animal.

¶ Alia regula ē hec ab exclusiua affirmatiua ad vni

uersalem affirmatiuam [illegible] in terminis transpositis et in terminis rectis et in singulari numero cum verbo [illegible] presenti non de ampliatiuo est consequentia bona tanq̄ ab vno conuertibili ad suum conuertibile et econtra. vt sic arguendo. tantum hō currit: ergo omne currens est homo. ¶ Propositio exclusiua est illa cuius primus terminus in ordine probabilitatis est dictio exclusiua. ¶ Dictiones exclusiue sunt iste. tā tummodo / solum / solummodo / precise / et duntaxat.

¶ Alia regula est hec a toto cditionali cū ātecedente

ad cōsequens eiusdē. est cōsequentia bona. vt sic arguēdo. si hō currit aīal currit. sed homo currit. ergo aīal currit. ¶ In oī bona cōsequētia ꝛ syllogistica ex opposito cō clusionis cū maiore sequitur oppositum minoris et ecōtra. vt sic arguendo. Oīs homo currit. tu es homo. ergo tu curris. est consequentia bona. quia ex opposito cōclusionis cum maiore / sequitur oppositum minoris. Unde sequitur tu non curris. ꝛ oīs homo currit. ergo tu non es homo.

¶ Alia regula est hec in omni cseq̄ētia syllogistica

medio termino existente hoc aliquid / necesse extremo coniungi / hoc est medio termino existente termino discreto vel singulari / maiore extremitate cum minore 1 cōclusione coniungi est necessarium. vt sic arguendo sortes non currit et sortes est homo ergo homo non currit. et debet argui in tertia figura

¶ Alia regula est hec a toto cditionali cum opposito

conclusionis ad oppositum antecedentis est cña bona. vt sic arguēdo. Si hō currit animal currit. sed nullum animal currit. ergo nichil quod est homo currit.

¶ Expliciunt Consequentie

¶ Sequitur de resolutionibus.

Ut testatur philosophus pṁo prioꝝ terminus est ille in quem resoluitur ꝓpositio. id est diuiditur in predicatū: et illud de quo predicatur. id est in subiectum. et hoc est siue sit affirmatiua siue negatiua. ¶ Terminus vero dicitur dupliciter: scilicet mediatus et immediatus. Terminus vero immediatus dicitur dupliciter scilicet sub immediatus et super immediatus. Terminus sub immediatus est ille qui non habet inferius per quod potest probari secundum probationem. vt termini demonstratiui. vt Ego / tu / sui / ille / ipse / iste / hic et is. Et propria nomina non appellatiue sumpta. vt iohannes / robertus / sortes / plato ꝛ similia. In quocunq̄ casu genere et numero fuerint posita. Et aduerbia demonstratiua. vt hoc / illic / istic / et similia. ¶ Secundo modo terminus super immediatus est ille qui non habet superius per communionē per quod potest probari. vt ens res aliquid et vnū. Et verba substantiua et eoꝝ principia. ¶ Ex quibus patere potest q̄ dupliciter cōtingit ꝓpositionē esse immediatā. [illegible] quo ad sensum vel quo ad intellectū. Quo ad sensum quia nō habet inferius per quod potest ꝓbari. Et tales sunt propositiones singulares de simplici subiecto. que ꝓponuntur [illegible] ꝓbari. ¶ Primo modo per sensum. vt [illegible]

q iste loquit. ergo ille loquit. ille sedet. et tango illum sedentem. ergo iste sedet. Et sic de oibus aliis propositionibus immediatis quo ad sensum est dicendum. vt sic per sensum probamus. ¶ Scdo modo possunt tales propositiones singulares probari per earum contradictoriam vt probando q ego sedeo. per hoc q eius contradictoriu est falsu. videlicet ego non sedeo. ergo hoc est verum q ego sedeo. et sic de aliis. ¶ Tertio modo probatur per eius vniuersale cum debito medio. vt sic arguendo. ois homo currit. sortes est homo. ergo sortes currit. et sic de aliis. ¶ Sed propositio immediate quo ad intellectum est illa. que non habet superius secum dum communitatem per quod potest probari. vt aliquid est. et sic de aliis.

¶ Propo singularis affirmatiua no imediata/habet

probari p primu terminu in ordine probabile scdm intellectu debitu itelliget termini posterioris probaitatis officiu expliceret cu ordo terminorum est singulariter attendendus. Ut ab hoie differs. sic habet resolui. Tu ab hoc differs/et hoc est homo/ergo tu ab homine differs. ¶ Propositio singularis negatiua non immediata habet consimiliter probari p primu terminu i ordine probabile cu debito medio. vt tu ab hoie no differs habet sic resolui/Tu ab hoc no differs/et hoc est homo: ergo tu ab hoie non differs ¶ Similiter tu ab homine differebas: sic resoluitur. Tu ab hoc differebas/et hoc est vel fuit homo: ergo tu ab homine differebas. Similiter tu ab homine differes: sic resoluitur. tu ab hoc differs. et hoc est vel erit homo. ergo tu ab hoie differs. ¶ Similiter tu ab homine potes differre: sic resoluitur. Tu ab hoc potes differre. et hoc est vel potest esse homo. ergo tu ab homine potes differre.

¶ Et ois singulares negatiue no immediate simili-

liter probant. vt ab homine no incipis differre: sic resoluit. Tu ab hoc non incipis differre/et hoc est vel incipit esse homo. ergo ab homine non incipis differre. ¶ Omnes singulares quarum subiecta sunt termini multum compositi. consimiliter. vt indiffinite probari habent. vt ille ho albus currit. hoc currit et hoc est iste ho albus. ergo iste ho albus currit. ¶ Terminus mediatus est ille terminus habes mediu vel media per quod vel p que pot probari. ¶ Et di tripl: scz resolubilis/exponibilis/et officialis Terminus resolubilis est omnis terminus cois supponens determinate pro re existente vel non existente in propositione affirmatiua non immediata: cuius predicatu non impedit subiectu. vt est in ista ppoe. ho est mortuus. hic enim pdicatu impedit subiectum. ¶ Sed in negatiua pro re existente est resolubilis. et non aliter.

¶ Omnis indiffinita affirmatiua vel pticularis affir

matiua cui subiectu supponit determinate/vel psonaliter/hz resolui p duo demonstratiua. vt illa ho currit. hoc currit et hoc est ho. g ho currit. Ita q ille terminus roe cuius illa ppo resoluit/demat i pma resolutie. et in loco eius ponat hoc pnome hoc/et in scda resolutie hoc pnome hoc erit subiectu. et terminus depmus erit predicatu cuius copula erit hoc verbu/sum es est. ¶ Si aut ppo de psnti et no de ampliatiuis/sicut patz in exeplo pdicto. exeplu in obliquis. Ut alicuius hois seruus est bonus. sic resoluit. huius seruus est bonus. et hic est aliqis ho. g alicuius hois seruus est bonus. ¶ Exeplu datiui. riudetn cocludit. sic resoluit. huic cocludit: et hic est rndes. ergo rndeti coclu ditur. ¶ Exemplum accusatiui. vt mulieré amat ho. sic resoluit. hanc amat ho. et hec est mulier ergo mulieré amat homo. ¶ Exemplu ablatiui. vt ab homine tu differs sic resoluit. ab hoc tu differs. et hoc est homo/ergo ab homine tu differs. Ita q semper subiectum prime resolutiois erit eiusdem casus generis et numeri cum termino/ratione cuius propositio resoluitur.

¶ Ois ppo parti. vel indiffi. affirmatiua/cuius princi

pale verbum est de preterito debet resolui eodem modo sicut propositio de presenti preterq in secunda resolutie illius particularis vel indiffinite affirmatiue. vbi debet poni hoc verbu fuit. et hoc verbum est. cum disiunctiua media. vt aliquis puer fuit senex. sic resoluitur. hoc fuit senex. et hoc est vel fuit puer: ergo aliqis puer fuit senex ¶ Et sic de futuro et verbis ampliatiuis est dicendu: cum resoluentibus propositio-

nalibus: vt hō pōt currere sic resoluit. hoc potest currere / et hoc est vel potest esse hō / ergo homo potest currere. ¶ Similiter hō incipit currere / sic resoluit / hoc incipit currere / et hoc est vel incipit esse homo / ergo homo incipit currere. ¶ Exemplum in plurali: vt alia currūt / sic resoluunt / hec currūt / et hec sunt alalia / ergo alalia currūt. ¶ Exm gti: vt aliquoꝝ ꝯtradictoriorū alterū est verū / sic resoluitur / hoꝝ alterū est verū / et hec sunt ꝯtradictoria / ergo aliquoꝝ ꝯtradictoriorū alterū est verū. ¶ Exm dti: vt hoībus obuiat / sic resoluitur / his obuiatur / et hi sunt hoīes / ergo hoībus obuiatur.

¶ Alia regula est hec a resoluentibus sufficienter sū

ptis ad resolutam cuius sunt resoluentes est consequentia bona: et non econtra nisi sit gratia terminoꝝ. Ut bene sequit. hoc currit / et hoc est homo: ergo homo currit: et tamen non sequitur econtra. homo currit / ergo hoc currit et hoc est homo: quia in casu possibili posito: antecedens potest esse verū / et consequens falsum.

¶ Terminus cōis supponens determinate a pte pre

dicati sequit naturā verbi de preterito vel de futuro: et sic nō geminabit scdam resoluentem. Ut hoc erit animal / sic resoluitur / hoc erit hoc / et hoc erit animal / ergo hoc erit animal. Et sic de preterito et de futuro et de quocūq; hō ampliatiuo est dicendū. ¶ Propositio particularis vel indiffinita affirmatiua cuius predicatū imponit subiectū: vt terminū priuatiuū nō hꝫ resolui: sed pbari tali modo: vt homo est mortuus / sic pbatur / ille homo est mortuus / ergo homo est mortuus. aīns pbat sic. iste hō nō est sed fuit / ergo ille hō est mortuus / et sic de aliis terminis priuatiuis est dicendum. ¶ Scdo mō ppō particularis vel indiffinita affirmatiua habet pbari p eius subalternantē: vt homo currit. sic probatur. omnis homo currit / ergo homo currit. ꝯña patet a subalternante ad suā subalternatā. Et semper vniuersalis vocatur subalternans / et particularis subalternata. ¶ Tertio modo probatur particularis vel indiffinita affirmatiua ab equo vel a suo conuertibili: vt aīal rationale currit. ergo homo currit. ¶ Quarto modo probatur propositio particularis vel indiffinita affirmatiua per oppositum: vt probando q homo currit / per hoc q eius contradictoriū est falsum vꝫ nichil qd est homo currit. ergo hoc est verū q homo currit. ꝯña patet per illam regulam. 2. ex et natura contradictoriarum. etc.

Propositio particularis vel indiffinita negatiua quadrupliciter probat. ¶ Primo a priori:

vt per eius vniuersalem subalternantē: vt sic arguēdo / nemo currit / ergo homo nō currit. vel nullum aīal currit / ergo aīal nō currit. per quē modū probādi patere potest q talia particularia sunt vera. aliquis homo qui est asinus non est asinus. differēs ab ente nō est ens. aliqua res voluta a chymera nō est res voluta a chymera. ¶ Omniū vero illaꝝ propositionū subalternātes ex quibus sequunt sunt vere: et per ꝯñs iste sunt vere. Scdo modo particularis vel indiffinita negatiua potest probari a posteriori vt per eius resoluentes sicut dictū est de propositione particulari vel indiffinita affirmatiua: vt homo non currit / sic probatur. hoc non currit / et hoc est hō / ergo homo non currit. Et sic de aliis dicatur preterq̄ in particulari negatiua cuius subiectum supponit pro nullo ente: vt chymera non est. que particularis probari debet per eius subalternantem. sic nulla chymera est. ergo chymera non est: et sic de aliis dicas. ¶ Tertio modo probatur particularis negatiua ab equo. id est per eius conuertibile: vt equus non currit. sic probatur. hinnibile nō currit: ergo equus non currit. ¶ Quarto modo probatur particularis negatiua indirecte. hoc est per eius contradictoriam: vt homo non currit. sic probatur hoc est falsum quod omnis homo currit / ergo hoc est verum q homo non currit.

¶ Exemplum de aduerbiis: vt alicubi lucet sol. sic

resoluit. ibi lucet sol / et ibi est alicubi / ergo alicubi lucet sol. ¶ Aliquā erit antichristus. sic resoluitur. tunc erit antichristus / et tunc est vel erit aliquā. ergo erit antichristus.

Aliqualiter velociter currit sortes. sic resoluitur. sic currit sortes: et sic est aliqualiter velociter. ergo aliqualiter velociter currit sortes. Sapienter loquitur iste homo. sic resoluitur. sic loquitur iste homo/et sic est sapienter. ergo sapiententer loquitur iste iste homo. ¶ Ante A veniet B. sic resoluitur. nunc veniet B. et tunc est vel erit ante A. ergo ante A veniet B.

Uniuersalis affirmatiua habet exponi per suã subalternatam et per vniuersalem negatiuã de simili subiecto et copula. ¶ Sed cum predicto opposito ad predicatum oppositionis probande. vt omne animal mouetur. sic exponitur. animal mouetur. et nullum est animal non motum. ergo omne animal mouetur. hic tamen modus exponendi in obliquis non est vniuersaliter bonus. ¶ Exemplum quomodo exponitur propositio cum isto termino quin. vt Omnis propositio habet contradictorium. Sic exponitur. aliqua propositio habet contradictorium: et nulla est propositio quin illa habet contradictorium: ergo omnis propositio habet contradictorium. Ita quod iste terminus quin ponatur immediate post illum terminum qui recipit distributionem: vt patet in exemplo predicto. ¶ Exemplum de vniuersali affirmatiua in singulari numero et in obliquo: vt cuiuslibet hominis oculus est dexter. sic exponitur. alicuius hominis oculus est dexter/et nullus est homo quin illius oculus est dexter ergo cuiuslibet hominis oculus est dexter. Ita quod iste terminus relatiuus sit in eodem casu eodem genere et numero cum termino qui recipit distributionem: vt patet in exemplo predicto. ¶ Exemplum de vniuersali affirmatiua de disiuncto subiecto in recto et in singulari numero: vt omnis homo vel asinus est asinus. sic exponitur: homo vel asinus est asinus/et nichil est homo vel asinus quin ille est asinus.

¶ Exemplum de vniuersali affirmatiua de disiuncto subiecto in obliquo: et in singulari numero: vt ista propositio. ab omni homine vel asino homo differt. sic exponitur/ab omni homine vel asino homo differt/et nihil est homo vel asinus quin ab illo homo differt/ergo ab omni homine vel asino homo differt. ¶ Exemplum de vniuersali affirmatiua de disiuncto predicato: vt illa propositio. omnis homo est homo vel asinus: sic exponitur. homo est homo vel asinus/et nichil est homo quin illud homo vel asinus/ergo omnis homo est homo vel asinus. ¶ Exemplum de preterito in singulari numero: vt omnis homo currebat. sic exponitur. homo currebat et nichil est nec fuit homo quin illud currebat. ergo omnis homo currebat. ¶ Exemplum de futuro in singulari numero: vt omnis homo curret. sic exponitur homo curret et nichil est nec erit homo quin ille curret. ergo omnis homo curret.

¶ Exemplum de hoc verbo potest: vt cuiuslibet contradictionis altera pars potest esse vera: sic exponitur: alicuius contradictionis altera pars potest esse vera: et nulla est nec potest esse contradictio quin illius altera pars potest esse vera. ergo cuiuslibet contradictionis altera pars potest esse vera. ¶ Exemplum de vniuersali affirmatiua in obliquo respectu preteriti temporis: vt cuiuslibet hominis vel asini caput fuit. sic exponitur. alicuius hominis vel asini caput fuit: et nichil est nec fuit homo vel asinus quin illius caput fuit. ergo etc. ¶ Exemplum de vniuersali affirmatiua in recto et in plurali numero: vt omnes propositiones habent contradictoria. sic exponitur. alique propositiones habent contradictoria: et nulle sunt propositiones quin ille habent contradictoria. ergo etc. ¶ Exemplum de vniuersali affirmatiua in obliquo: et in plurali numero: vt omnium contradictoriorum alterum est verum. sic exponitur. aliquorum contradictoriorum alterum est verum/et nulla sunt contradictoria quin illorum alterum est verum. ergo etc. ¶ Exemplum de vniuersali affirmatiua de copulato subiecto in recto et in plurali numero: vt omnis homo et duo homines sunt tres. sic exponitur. homo et duo homines sunt tres/et nichil est homo et duo homines quin illi sunt tres. ergo etc. ¶ Exemplum de vniuersali affirmatiua de disiuncto subiecto in plurali numero: vt omnes homines vel asini sunt asini. sic exponitur. homines vel asini sunt asini/ et nulli sunt homines vel asini quin illi sunt asini. ergo etc.

¶ Exemplum de preterito in plurali numero et in recto: vt omnes homines currebant. sic exponitur. homines currebant/et nulli sunt vel fuerunt homines quin illi currebant. ergo etc.

¶ Exemplum de vniuersali affirmatiua in qua ponuntur duo termini communes a parte subiecti quorum vnus est subiectum et alius predicatum: vt omnis homo homo est. sic exponitur. homo homo est/et nichil est homo quin illud homo est. ergo. etc. Quia primus terminus homo distribuitur solum. ¶ Exemplum de vniuersali affirmatiua in qua duo termini communes ponuntur a parte subiecti et sunt distributi vt omnis homo omnis homo est. sic exponitur. homo omnis homo est/et nichil est homo quin illud omnis homo est. ergo. etc.

¶ Exemplum de vniuersali affirmatiua in qua a parte subiecti rectus precedit obliquum vt ipsum regens et tunc totum aggregatum ex recto et obliquo distribuitur: vt quilibet asinus hominis currit. sic exponitur. asinus hominis currit/et nullus est asinus hominis quin ille currit. ergo. etc.

¶ Pro quo notandum est quod quando rectus precedit

obliquum a parte subiecti ipsum regens: tunc totum aggregatum ex recto et obliquo est subiectum distributum: vt patet in exemplo immediate precedente. ¶ Sed quando obliquus precedit rectum regentem obliquum: tunc solum obliquus distribuitur: vt patet in illa propositione: cuiuslibet hominis asinus currit: in qua solum ille terminus omnis distribuitur.

¶ Nota quod arguendo ab exponentibus sufficienter sumptis

ad expositum cuius sunt exponentes est consequentia bona: et econtra semper.

¶ Secundo modo probatur vniuersalis affirmatiua

per eius singulares sufficienter sumptas: vt omnis homo currit. sic probatur. ille homo currit: et ille et ille: et sic de singulis, ergo. etc. et consimiliter de omnibus vniuersalibus dicatur.

¶ Singulare alicuius vniuersalis est illud quod remanet

dempto signo vniuersali: et in loco eius pronomine demonstratiuo posito: vt omne animal iacet. eius singulares sunt iste. hoc animal iacet: et hoc animal iacet: et sic de singulis.

¶ Tertio modo probatur vniuersalis per eius conuertibilem:

vt omnis homo ambulat. sic potest probari. omne animal rationale ambulat. ergo. etc.

¶ Quarto modo probatur vniuersalis per eius contradictorium:

vt omnis homo est animal. probatur sic. quia eius contradictorium est falsum. homo non est animal. ergo hoc est verum quod omnis homo est animal: et sic est de aliis dicendum.

¶ Sequitur de contradictoriis propositionum vniuersalium

¶ Pro quo sciendum est quod quandocunque est aliqua propositio vniuersalis affirmatiua habens aliquam propositionem particularem vel indiffinitam sibi contradicentem oportet quod subiecta istarum propositionum supponant precise et pro eisdem et predicata similiter: ita quod subiecta illarum propositionum supponant contradictorio modo: et predicata similiter: ita quod ille terminus qui in vniuersali affirmatiua supponit confuse et distributiue vel sibi consimilis in particulari negatiua supponit determinate. et quod ille terminus qui in vniuersali affirmatiua supponit confuse tantum/vel sibi consimilis in particulari negatiua supponit confuse et distributiue: vt omnis homo est animal: et aliquid est quod est homo non est animal. Ideo ista non sunt contradictoria. omnis homo homo est/et aliquid quod est homo homo non est. propter regulam predictam: quia ille vltimus terminus homo in vniuersali affirmatiua supponit confuse tantum: tamen nec ille nec aliquis terminus sibi consimilis in particulari negatiua stat confuse et distributiue. Ideo quandocunque est aliqua propositio vniuersalis affirmatiua in qua ponuntur duo termini communes ante principale verbum eiusdem propositionis in particulari negatiua sibi contradicenti debet negatio poni inter illos duos terminos communes: vt ista sunt contradictoria. omnis homo homo est: et aliquid quod est homo non homo est. Similiter ista sunt contradictoria. cuiuslibet hominis caput est/et alicuius hominis caput non est. etc.

¶ Quandocumqz in aliqua universali affirmatiua ponantur duo termini cōmunes distributi ante principale verbum in particulari negatiua sibi contradicenti: debet negatio poni immediate post primum terminum distributum et ante secundum universale. Ut contradictorium istius omnis homo omnis homo est. est hoc. Aliquod quod est homo nō omnis homo est. ¶ Et contradictorium istius propositionis. omnis homo ab omni homine differt / est hoc. aliquod quod est homo non ab omni homine differt.

¶ Et quandocunqz est aliqua propositio universalis negatiua in qua ponuntur duo termini communes per signa universalia negatiua distributi ante principale verbum tunc dematur primum signum universale: et in loco eius ponatur signum particulare in sensu debito conveniens: et erit eius contradictorium: ut contradictorium istius. Nullus homo nullus homo est / est hoc. Aliquis homo nullus homo est.

¶ Quandocūqz est aliqua propositio singularis affirmatiua de subiecto multum composito / eius contradictorium debet dari per unam negationem totaliter prepositam: ut contradictorium istius. ille homo albus currit / est hoc. non ille homo albus currit. et sic de aliis.

Nunc sequitur de aduerbus exponentibus. Verbi gratia ut sic. Ubicūqz sol ibi est luna. Sic exponitur. Alicubi ubi est sol / ibi luna est: sed non alicubi est sol quin ibi est luna. ergo. etc. ¶ Quandocūqz sortes veniet Plato veniet. Sic exponitur. Aliquando quando sortes veniet Plato veniet: et non aliquando Sortes veniet tunc plato veniet. ergo. etc. ¶ Qualitercūqz ego moveor tu moveris. Sic exponitur. Aliqualiter qualiter ego moveor tu moveris: et non aliqualiter ego moveor tu moveris: et nō aliqualiter ego moveor quin taliter tu moveris. ergo. etc. Et ita de omnibus aliis aduerbiis exponibilibus est dicendum.

¶ Infinite magnus est sortes. Sic exponitur. Aliqualiter magnus est sortes: et est dare gradum magnitudinis finitum quin Sortes excedit illum in magnitudine. ergo. etc. ¶ Et sic bono veloci et propinquo / de omni denominatione in qua possibilis potest fieri comparatio.

¶ Similiter isti termini finitum et infinitum habent exponi cum expositionibus proportionalibus: ut Infinita sunt finita. Sic exponitur. Aliquanta sunt finita / et nō tot sunt finita quin in duplo in triplo et in quadruplo plura illis sunt infinita. Ergo infinita sunt finita.

¶ Immediate post tempus quod est presens sortes movebitur. Sic exponitur per suam preiacentem et per universalem negatiuam debite proportionatam. Unde sic exponitur post tempus quod est presens S. movebitur / et nullū est nec erit tempus post tempus quod est presens quin inter illud tempus et tempus quod est presens S. movebitur. ergo. etc. ¶ Immediate ante tempus quod est presens homo currebat. Sic exponitur. ante tempus quod est presens homo currebat. et nullum est nec fuit tempus ante hoc tempus quod est presens quin inter illud tempus et tempus quod est presens homo currebat. ergo. etc. ¶ Immediate ante B fuit A. sic exponitur. ante B fuit A / et nullum fuit tempus ante B tempus quin inter illud tempus et B tempus fuit A. ergo. etc. ¶ Immediate post C erit D / sic exponitur. post C erit D / et nullum erit tempus post C tempus quin inter illud tempus et C erit D. ergo immediate post C erit D. etc.

Vniuersalis negatiua quadruplíciter habet probari. scz A priori / a posteriori / ab equo / et indirecte. id est ex opposito: vt nichil quod est homo est asinus. A priori sic probatur. Nullum animal est asinus. ergo nichil quod est homo est asinus. ¶ A posteriori: vt per eius singulares: vt sic arguendo. iste homo non est asinus / nec iste nec ista et sic de singulis: ergo nichil quod est homo est asinus. ¶ Ab equo: hoc est a suo conuertibili vel per suam conuersam: vt nullus asinus est homo / ergo nichil quod est homo est asinus. vel a diffinitione vel a quocunque conuertibili. ¶ Quarto modo probatur vniuersalis negatiua per dationem sui oppositi: vt nulla substantia est accidens probatur sic: per hoc quod eius contradictorium est falsum. scilicet aliqua substantia est accidens. Per quem modum probandi patuit quod iste propositiones sunt vere. Nihil et chymera sunt fratres carnales. Nihil et chymera sunt magnum domum anglie. Nihil et chymera sunt fures et latrones. ¶ Omnium enim istarum propositionum contradictoria sunt falsa. Unde notandum quod nulla vniuersalis negatiua habet exponi vel resolui: sed probari quattuor modis. vt supra dictum est. etc.

¶ Dictiones exclusiue sunt iste. tantum / tantummodo / solum / solummodo / precise / dumtaxat. Et quelibet exclusiua affirmatiua in qua terminus exclusiuus tenet primum ordinem debet exponi per eius preiacentem / et per vniuersalem negatiuam de subiecto opposito / de consimili predicato et copula: vt tantum homo currit. sic exponitur. homo currit / et nichil non homo currit. ergo tantum homo currit. ¶ Preiacens exclusiue est illud quod remanet dempta dictione exclusiua: vt homo currit est predicte exclusiue. ¶ Exemplum de preterito: vt tantum homo currebat. sic exponitur. homo currebat / et nichil non homo currebat. ergo. etc. ¶ Exemplum de futuro: vt tantum homo curret. sic exponitur. homo curret et nichil non homo curret. ergo. etc.

¶ Exclusiua negatiua habet exponi per eius preiacentem: et per vniuersalem affirmatiuam de subiecto posito ad subiectum propositionis probande et de consimili predicato et copula: vt tantum homo non currit. sic exponitur. homo non currit: et quilibet non homo currit. ergo. etc. ¶ Exemplum de futuro: vt tantum homo non curret / sic exponitur. homo non curret / et quilibet non homo curret. ergo. etc. ¶ Aliqui tamen exponunt exclusiuam cum isto termino aliud in secunda exponente vt tantum homo currit. sic exponitur. homo currit / et nichil aliud ab homine currit. ergo. etc. ¶ Et licet ille modus est bonus cum verbo de presenti non ampliatiuo cum verbo tamen de preterito / vel de futuro / vel ampliatiuo non tenet generaliter ille modus arguendi. Ideo dematur et teneatur primus modus. Exclusiua cuius subiectum est terminus numeralis / numeraliter dupliciter potest exponi. scilicet ratione alietatis / et ratione pluralitatis: vt tantum quattuor homines currunt. Ratio pluralitatis sic exponitur. quattuor homines currunt / et non plures quam quattuor. ergo. etc. Ratione alietatis sic exponitur. quattuor homines currunt / et nulli alii quam quattuor homines. ergo. etc. ¶ Opposita vero exclusiuarum affirmatiuarum siue negatiuarum per negationem totaliter prepositam generaliter dari debent que opposita per contradictoria exponentium exclusiuarum / quarum sunt opposita tanquam per suas causas veritatis verificari habent: et si vna causa veritatis oppositi exclusiue sit vera tunc illud oppositum exclusiue est verum: et arguendo ab vna causa veritatis ad illud cuius est causa est consequentia bona: et non econtra. Uerbi gratia. oppositum istius: tantum homo currit est hoc / non tantum homo currit. quod est verificabile per duo contradictoria exponentium istius exclusiue affirmatiue: vt nichil quod est homo currit. vel aliquid non homo currit.

¶ Et sicut exponentes exclusiue affirmatiue ad eius probationem copulatiue sumuntur. Ita contradictoria exponentium ad probationem oppositi exclusiue disiunctiue sumuntur cum cuiuslibet copule contradictorium sit vna disiunctiua facta ex oppositis partium: et econtra: vt iam de illo dictum est: et ita de aliis est dicendum.

¶ Propositio exclusiua in qua terminus exclusiuus ponitur immediate ante principale verbū/vel immediate ante predicatū. Aliter exponit̄ q̄ cū tenet primū ordinē. verbi grā. vt tu tm̄ curris. sic exponit̄. tu curris ⁊ nō tu nō curris. ergo. ⁊c̄. Eodē modo. tu es tm̄ currēs sic exponit̄. tu es currēs/⁊ non tu es nō currēs. ergo tu es tm̄ currens. Tu tm̄ nō es asinus. sic exponit̄. tu nō es asin⁹ et tu es q̄libet nō asinus. ergo. ⁊c̄. Precise sicut est ꝓpō vera sig̃t. sic exponit̄. sicut est ꝓpō vera significat: ⁊ nō sicut nō est ꝓpō vera significat. ergo. ⁊c̄. ¶ Opinio est hic tamen ꝙ dictio exclusiua precedens verbū immediate excludit actū oppositū a subiecto. vt tu tm̄ vides: sic exponit̄. tu vides ⁊ non aliud facis q̄ vides: ergo tu tm̄ vides. Sed post verbū excludit solūmō actū oppositū predicati. vt tu diligis tm̄ hominē: sic exponit̄. tu diligis hoiem ⁊ nō diligis nō hoiem. ergo. ⁊c̄. ¶ Sic refert dicere. tu diligis tm̄ hoiem/⁊ tu tm̄ diligis hoiem. Uel q̄n terminus exclusiuus immediate precedit verbū exponit̄ cū illo termino plus. vt tu tm̄ es sedens. sic exponit̄. tu es sedens/⁊ tu es non plus q̄ sedens. ergo. ⁊c̄. Et sic de alijs est dicendū. Et sciendum est ꝙ q̄ncūq; arguit̄ ab inferiori ad suū superius dictione exclusiua addita inferiori et superiori. est ɔ̄ña bona tā a parte subiecti/q̄ a parte predicati. Exemplū a parte subiecti. vt tm̄ homo currit. ergo tm̄ aial currit. Exemplū a parte predicati. vt hō est tm̄ currens. ergo hō est tm̄ mouens. ¶ Scd̄a regula est hec. arguendo ab inferiori ad suū superius a parte predicati dictione exclusiua addita subiectis. nō valet ɔ̄ña. vt tm̄. s. currit/ergo tm̄ sortes mouet̄. ¶ Tertia regula est hec. q̄ncūq; arguit̄ ab exclusiua ad suū preiacēs est ɔ̄ña bona. vt tm̄ homo currit/ergo hō currit. ¶ Quarta regula est hec arguendo ab exclusiua ad suū vniuersale in terminis trāspositis ⁊ in terminis rectis in singulari nūero cū verbo de p̄nti non ampliatiuo est ɔ̄ña bona. vt tm̄ hō est risibile/ergo oē risibile est hō. ¶ Et sciendū est ꝙ ad hoc ꝙ aliqua ꝓpō sit vniuersalis alicuius exclusiue requirit̄ q̄d subiectū eiusdē vniuersalis/vel sibi simile sit predicatū exclusiue. Ita tm̄ ꝙ subiectū exclusiue ⁊ predicatū vniuersalis eodem modo precise: ⁊ pro eisdem supponant. vt quilibet homo currit. ergo tm̄ currens est hō masculus. Nota ꝙ ɔtradictoriū exclusiue/siue affirmatiue/siue negatiue p negationē totalit̄ ꝓpositā dari dʒ. vt ɔtradictoriū isti⁹ tm̄ hō currit. ē hoc nō tm̄ hō currit.

In omni exceptiua affirmatiua cuius pars extra capta ponitur a parte subiecti.

¶ Prima exponens erit illud q̄d remanet dēpta dictione exceptiua/⁊ in loco ei⁹ sola negatione posita ⁊ scd̄a exponens erit vniuersalis negatiua cuius subiectuʒ erit pars extra capta ⁊ predicatū erit cōsimile predicato ꝓpōnis ꝓbande. vt ois hō preter. s. currit. sic exponit̄. ois hō nō. s. currit. ⁊ nihil q̄d est. s. currit. ergo. ⁊c̄. ⁊ sic de preterito ⁊ de futuro ⁊ de posse cū exponentibus ꝓportionalibus dicat̄. ¶ In omni exceptiua affirmatiua cuius pars extra capta ponit̄ a parte predicati. ¶ Prima exponens erit illud quod remanet dempta dictione exceptiua ⁊ in loco eius sola negatione posita: ⁊ secunda exponens erit negatiua cuius subiectum erit consimile subiecto propositionis probande ⁊ predicatum erit pars extra capta. vt tu es omnis homo preter. s. sic exponitur. tu es omnis homo non. s. ⁊ tu non es. s. ergo. ⁊c̄.

¶ In omni exceptiua negatiua cuius pars extra capta ponit̄ a parte subiecti

prima exponens erit illud quod remanet dempta dictione exceptiua ⁊ in loco eius sola negatione posita. Et secunda exponens erit affirmatiua cuius subiectum erit pars extra capta ⁊ predicatum erit consimile predicato propositionis probande. vt nullus homo preter sortem currit. sic exponitur. nullus homo non. s. currit. ⁊ sortes currit. ergo. ⁊c̄.

¶ In omni exceptiua negatiua cuius pars extra capta ponitur a parte predicati.

prima exponens erit illud quod remanet/dempta dictione exceptiua/⁊ in loco eius sola negatione posita. Et secunda exponēs erit affirmatiua cuius substantiuum erit consimile subiecto propositionis probande: ⁊ pars

extra capta erit predicatum .vt tu non eris aliquis homo preter sortem: sic exponit tu non eris aliquis homo non sortes ꝛ tu eris sortes. ergo. ꝛc̃.

¶ Pars extra capta vocatur terminus immediate sequēs dictionē exceptiuā. Exēplū de exceptiua affirmatiua in plurali nūero. vt oēs hoīes preter C/ ꝛ P/ currūt. sic exponit oēs hoīes quoꝝ nullꝰ est C/ nec P/ currūt. et nec C/ nec P/ currit. ergo. ꝛc̃. Exceptiue negatiue in plurali numero. vt exceptiue negatiue in singulari numero exponi habent. vt nulli hoīes nisi E/ ꝛ F/ currūt. sic exponit. Nulli homines non E/ ꝛ F currunt. ꝛ E/ ꝛ F currunt. ergo. ꝛc̃.

¶ Et sciendum ꝙ differentia est inter istos tres terminos preter/ p̄terq̄/ ꝛ nisi. Qꝛ duo p̄mi excipiunt indifferēter tā in exceptiua affirmatiua q̄ȝ in exceptiua negatiua. Sed iste terminꝰ nisi: solū accipit negatiue. ¶ Et nota ꝙ in oī exceptiua ꝓpria quattuoꝛ requirunt. s. p̄iacens exceptiue/ subiectum p̄iacentis/ pars extra capta/ ꝛ illud cuius respectu fit exceptio. P̄iacens exceptiue est illud quod remanet dempta dictione exceptiua cuȝ parte extra capta. vt oīs homo currit. est p̄iacens istius exceptiue/ oīs homo preter sortem currit. Pars extra capta est illud quod excipitur per dictionem exceptiuam. vt pars extra capta istius/ omnis homo preter E/ currit. est iste terminus E.

¶ Alia regula est hec/ omnis exceptiua ꝓpꝛia repugnat suo p̄iacenti. vt iste propositiones repugnant omnis homo preter E/ currit Et omnis homo currit. quia ex vna sequitur oppositum alterius. quia sequitur omnis homo preter E/ currit. ergo aliquid quod est homo non currit. ¶ Alia regula est hec ab exceptiua ad eius exponentes est ꝯsequentia bona. vt omnis homo p̄ter E/ currit. ergo omnis homo non E/ currit. ꝛ E/ non currit. ꝛ econtra.

¶ Alia regula est hec/ omnis ꝓpositio in parte vera et in parte falsa pōt verificari per exceptionē partis falsе/ ꝛ est ꝓpō in parte vera ꝛ in parte falsa/ qn̄ habet alias singulares veras ꝛ alias singulares falsas/ vel aliam singularē verā/ vel aliā singularē falsam vt pono ꝙ oīs hō alius a sorte currit. tunc hec ꝓpō oīs homo currit. est in parte vera ꝛ in parte falsa: ꝛ potest verificari per exceptionem partis false. vt omnis homo preter S. currit.

¶ Alia regula est hec/ si tot excipiūtur quot supponūtur est exceptiua impropria. vt oīs homo preter oēm hoīem currit. est exceptiua impropria qꝛ tot excipiunt quot supponunt. ¶ Similiter est exceptiua impropria qn̄ exceptio fit a parte predicati. vt tu es omnis homo preter sortē. vel qn̄ exceptio nō fit in propositione vniuersali. vel quando pars extra capta non continetur sub subiecto p̄iacentis. vt omnis homo preter sortem currit. dato ꝙ sortes non sit.

¶ Alia regula est hec in omni exceptiua negatiua p̄dicatū dr̄ de p̄te extra capta/ ꝛ remouet a subiecto p̄iacētis. vt nullꝰ hō p̄ter sortē currit. currēs dr̄ de sorte: ꝛ remouet ab oī hoīe nō sorte ꝯtēto sub subiecto p̄iacētis.

¶ Alia regula est hec in omni exceptiua affirmatiua predicatum dicit de subiecto p̄iacentis ꝛ remouet a parte extra capta/ vt oīs hō preter sortem currit. currens dicit de omni homine/ ꝛ remouet a sorte.

¶ Alia regula est hec/ ab exclusiua affirmatiua ad exceptiuam negatiuam in eisdem terminis est consequentiᵃ bona. vt tantum sortes currit. ergo nichil preter sortem currit.

¶ Alia regula est hec/ ab exceptiua negatiua ad exclusiuam affirmatiuam est ꝯn̄a bona in eisdē terminis/ ꝛ ecōtra. vt nichil preter sortem currit ergo tm̄ sortes currit. ꝛ tm̄ sortes currit: ergo nichil preter sortem currit.

¶ Tu cares equo: sic exponitur.

Tu es et equus est ⁊ tu nō habes equum: ergo tu cares equo. Tu es absq; equo si-
militer habet exponi. ¶ Tu priuaris equo: sic exponit. Tu es ⁊ equus est: ⁊ tu no
habes equum: sed habuisti. ergo tu priuaris equo. Et omnes illi termini in plura
numero omnino exponuntur/vt in singulari.

¶ Hoc est vnum maximum q̄ sortes sufficit portare:

sic exponitur: hoc est vnum magnum quod sortes sufficit portare/⁊ nullum maiu
hoc sortes sufficit portare: sed quodlibet eo minus. ergo. ⁊c. ⁊ sic de preterito ⁊ de fu-
turo cum exponentibus proportionalibus est dicendum. ¶ Et similiter de istis ter-
minis minimum q̄/intencissimum q̄/fortissimum q̄/debilissimum q̄/⁊c. primum in-
stans in quo: vltimum instans in quo. ⁊ ita de aliis est dicendum.

¶ Hoc est vnum maximum q̄ sortes non sufficit por-

tare: sic exponit: hoc est vnum magnū quod sortes non sufficit portare: nec aliquod
precise tm̄: sed quodlibet minus hoc vel cuilibet minore hoc/aliquod equale sorte
sufficit portare. ⁊c. ergo. ⁊c. Et ita de preterito ⁊ de futuro ⁊ de talibus terminis mi-
nimum q̄d non/intencissimum quod non. ⁊c.

¶ Tamen illa propositio hoc erit primum instans in quo antichristus nonpoterit esse: sic exponitur:

¶ Hoc est vnū pridem instans in quo antichristus non poterit esse nec in aliquo po-
steriori/sed immediate ante hoc instans antichristus poterit esse. ergo. ⁊c. ¶ Item
hoc est vltimum instans in quo antichristus non poterit esse. sic exponitur. hoc est
vnum tardum instans in quo antichristus non poterit esse: nec in aliquo priore sed
immediate post hoc instans antichristus poterit esse. ergo. ⁊c. Tu contingenter es.
sic exponitur. tu es/ ⁊ te non esse est possibile. ergo. ⁊c. vel sic. tu es ⁊ tu potes nō esse.
ergo. ⁊c. ¶ Et sic de preterito ⁊ de futuro cum exponentibus proportionalibus di-
catur. Tu necesse es vel necessarium es. sic exponitur. tu es ⁊ te non esse est impossi-
bile. ergo. ⁊c. vel sic. tu es ⁊ non potest esse quin tu es. ergo. ⁊c. Et ita in plurali nu-
mero cum exponentibus proportionalibus exponuntur.

¶ Tu differs a sorte: sic exponitur.

¶ Prima exponens erit constantia primi extremi. Et secunda exponens erit con-
stantia secundi extremi. Et tertia exponens erit negatiua in qua primum extre-
mū negatur a secundo extremo. vt tu differs a sorte. sic exponitur. tu es et sortes est.
⁊ tu non est sortes. ergo tu differs a sorte. Ego differam ab asino sic exponitur primo re-
soluendo hoc verbum differam ad certum instans. sic tunc vel tunc. ego differā ab
asino. ergo ego differam ab asino. Antecedens probatur sic. tunc ego ero/ ⁊ tunc asi-
nus erit: ⁊ tunc non ero asinus/ergo ego differam ab asino. Et sic de preterito ⁊ de
futuro cum exponibilibus proportionalibus dicatur. ¶ Et sicut iste terminus differt
exponitur. Item exponitur ille terminus aliud ⁊ non idem.

¶ De modo arguendi cum hoc verbo differt

¶ Regule sunt ponende quarum prima est hec:

q̄ arguendo ab inferiori ad suum superius cum isto termino differt postposito est co-
sequentia bona. vt ab isto homine differo. ergo ab homine differo.

¶ Alia regula est hec/arguendo ab inferiori ad suum

superius cum isto termino differt affirmatiue preposito a parte predicati nonvalet
consequentia. vt sic arguendo: tu differs ab asino. ergo tu differs ab animali.

¶ Alia regula est hec/arguendo ab inferiori ad suum

[su]perius negatiue per se tã a parte predicati q̃ a parte subiecti est cõsequẽtia bona ¶ Exemplũ a parte subiecti. vt tu ab hoie non differs. ergo tu ab aiali non differs. ¶ Exemplũ a parte predicati. vt tu nõ differs ab hoie. ergo tu non differs ab aiali. ¶ Sed arguendo ab inferiori ad suum superius per accidens negatiue non valet consequentia/nec a parte subiecti/nec a parte predicati/nisi cum debito medio. vt [tu] ab homine sedente non differs. ergo ab homine non differs. posito q̃ nullus ho[mi]no sedeat. Et tunc antecedens est verum/ꝫ consequens est falsum.

¶ Quarta regula est hec/arguendo a supiori ad suũ inferius affirmatiue per se a parte predicati cum hoc verbo differt preposito est cõsequentia bona. vt tu differs ab animali. ergo tu differs ab homine. Sed a superio[r]i ad suum inferius per accidens non valet consequentia/nec affirmatiue/nec ne[g]atiue. vt omnis asinus differt ab homine. ergo ois asinus differt ab hoie albo.

¶ Quinta regula est hec/arguẽdo a superiori ad suũ inferius a parte subiecti non valet consequentia/nec affirmatiue/nec negatiue cum isto termino differt postposito. ¶ Exemplum affirmatiue. vt ab animali differt homo. ergo ab homine differt homo. ¶ Exemplum negatiue. vt ab animali nõ differt homo. ergo ab asino non differt homo.

¶ Sexta regula est hec/arguendo a superiori ad suũ inferius negatiue cum isto termino differt preposito a parte predicati non valet cõsequentia. vt tu non differs ab animali. ergo tu non differs ab asino.

¶ Sciendum est q̃ omnes iste regule posite de modo arguendi cum isto termino differt ab inferiori ad suum superius ꝫ econtra. similiter habent intelligi de istis terminis/aliud/ꝫ nõ idem/ꝫ breuiter de omnibus terminis qui faciunt terminum immediate sequentem stare confuse ꝫ distributiue. ꝛc.

¶ Comparatiuus gradus habet exponi per tres exponentes scilicet per duas affirmatiuas/ꝫ per vnam negatiuam. ¶ Prima exponens erit affirmatiua cuius subiectum erit primum extremum in nominatiuo casu sumptum. Et predicatum erit positiuus gradus eiusdem comparationis. ¶ Et secunda exponens erit vniuersalis affirmatiua cuius subiectum erit secundum extremum in nominatiuo sumptum: ꝫ predicatum erit positiuus gradus eiusdem comparationis. ¶ Et tertia exponens erit vniuersalis negatiua in qua negatur gradus equalitatis secundi extremi a primo extremo. Exemplum vt sortes est fortior asino sic exponitur. sortes est fortis/ꝫ omnis asinus est fortis/ꝫ nullus asinus est ita fortis sicut sortes. ergo sortes est fortior asino. Ego ero fortior asino. sic exponitur. Primo resoluendo ad certũ instans sic. tunc vel tunc ego ero fortior asino. ergo ego ero fortior asino. Antecedens probatur sic. tunc ego ero fortis: ꝫ tunc omnis asinus erit fortis/ꝫ tunc nullus asinus erit ita fortis sicut ego. ergo ego ero fortior asino. Ego fui fortior asino. sic exponitur. primo resoluendo ad certum instans sic. Tunc vel tunc ego fui fortior asino. ergo ego fui fortior asino. Antecedens probatur sic. Tunc fui fortis/ꝫ tunc omnis asinus fuit fortis / ꝫ tunc nullus asinus fuit ita fortis sicut ego. ergo ego fui fortior asino.

¶ Suppellatiuus gradus exponitur per tres exponentes per duas affirmatiuas et per vnam negatiuã. ¶ Prima exponens erit affirmatiua cuius subiectum erit primum extremum in nominatiuo sumptum ꝫ predicatum erit positiuus gradus eiusdem comparationis. Et secũda exponens erit vniuersalis affirmatiua cuius subiectũ erit scdm extremũ in nõiatiuo sumptũ ꝫ pdicatũ erit positiuus grad⁹ eiusdẽ cõparationis. Et tertia exponens erit vniuersalis negatiua cui⁹ subiectũ erit scdm extremũ in nõ sũptũ ꝫ pdicatũ erit cõparatiuus grad⁹ cũ alio cõparatiuo gradu/a sensu contrario. vt plato est fortissimus aialiũ. sic exponit. Plato est fortis ꝫ oĩa aialia sunt fortia ꝫ nullum aial est fortius platone/sed aliquid

eo debilius. ergo plato est fortissimus animaliū. Exemplum de preterito: vt tu fuisti fortissimus hominū. sic exponitur primo resoluendo ad certum instans sic. tunc vel tunc tu fuisti fortissimus hominum. ergo. ⁊c. Añs probatur sic. tunc tu fuisti fortis. et tunc omnes homines fuerunt fortes/ et tunc nichil hominum fuit fortius te/ sed aliquid te debilius. ergo. ⁊c. Exemplum de futuro: vt tu eris fortissimus hominum. sic exponitur. primo resoluendo ad certū instans. vt in A/ vel in B/ vt sic in A instanti eris fortissimus hominū. ergo. ⁊c. Añs probatur sic. in A instanti eris fortis/ et in A instanti omnes homines erunt fortes/ et in A instanti nichil hominū erit fortius te: sed aliquid te debilius. ergo tu eris fortissimus hominum. Bis comedisti panem. sic exponitur. semel comedisti panem/ et iterum semel. ergo bis comedisti panem: et sic de aliis est dicendum.

¶ **Iste terminus incipit dupliciter exponitur.** Uno modo per positionē de pñti/ et per remotionē de preterito: vt sortes incipit currere. sic exponitur. in presenti instanti sortes currit: et immediate ante tempus quod est presens non currebat. ergo sortes incipit currere. Secūdo modo sic exponitur. hoc verbum incipit per remotionē de presenti: ⁊ per positionem de futuro: vt sortes incipit currere. sic exponitur. in presenti instanti sortes non currit: sed immediate post instans quod est presens sortes curret. ergo sortes incipit currere. Exēplum de preterito: vt sortes incipiebat currere. sic exponitur. Primo reducendo ad certū instās vt in A/ vel in B. vt sic. in A instanti sortes incipiebat currere. ergo. ⁊c. Añs probatur sic. Primo modo in A instanti sortes currebat: et immediate ante A instans sortes non currebat. ergo. ⁊c. Scdo modo sic exponitur. in A instanti sortes non currebat: sed immediate post A instans sortes currebat. ergo. ⁊c. ¶ Exemplum de futuro: vt sortes incipiat currere. sic exponitur. Primo reducendo ad certum instans: vt in A vel in B. vt sic in A instanti sortes incipiet currere. ergo sortes incipiet currere. Antecedens probatur sic. Primo modo in A instanti sortes curret: ⁊ immediate ante a instans sortes non curret. ergo. ⁊c. Scdo modo sic exponitur. in A instanti sortes non curret. sed immediate post A instans sortes curret. ergo. ⁊c.

¶ **Iste terminus desinit dupliciter exponitur.** Primo modo per positionē de presenti: ⁊ per remotionem de futuro. vt sortes desinit esse albus. Primo modo sic exponitur. in presenti instanti sortes est albus: ⁊ non immediate post instans q̄ presens sortes erit albus. ergo. ⁊c. Scdo modo sic exponitur hoc verbum desinit per remotionem de presenti ⁊ per positionē de preterito: vt sortes desinit esse albus. sic exponitur. in presenti instanti sortes non est albus: sed immediate ante instans quod est presens sortes fuit albus. ergo sortes desinit esse albus. ¶ Exemplum de preterito: vt sortes desinebat esse albus. sic exponitur. Primo resoluendo ad certum instans. vt si c. tunc vel tūc sortes desinebat esse albus. ergo sortes desinebat esse albus. Añs probatur sic. Primo modo tunc sortes fuit albus: et immediate post illud instans sortes non fuit albus. ergo sortes desinebat esse albus. Scdo modo sic exponitur. tunc sortes non fuit albus: sed immediate ante illud instās sortes fuit albus. ergo. ⁊c. ¶ Exēplum de futuro: vt sortes desinit esse albus. sic exponitur. Primo reducēdo ad certū instans: vt tūc sortes desinit esse albus. ergo sortes desinet esse albus. Antecedens probatur sic dupliciter. Primo sic. tunc sortes erit albus: ⁊ immediate post illud instans sortes nō erit albus. ergo. ⁊c. Scdo modo sic. tunc sortes non erit albus: ⁊ immediate ante illud instās sortes erit albus. ergo sortes desinet esse albus. ¶ Sciendum est. q̄ arguendo ab vno modo exponendi tale verbum incipit vel desinit ad propositionē exponibilem est ɔña bona: sed a propositione exponibili ad vnum modum exponēdi hoc verbum incipit vel desinit non valet ɔña. Sed a propōne exponibili ad vtrumq̄ modum exponendi hoc verbum incipit vel desinit cum disiunctione media est consequentia bona. Et nota q̄ a contradictoriis affirmatiuarum vel negatiuarum exponentiū talium verborum incipit vel desinit ad contradictorium propositionis exponibilis est consequentia bona. Unde bene sequitur. in presenti instanti tu non curris/ nec immediate post instans quod est presens tu curris. ergo tu non incipis currere. Sequitur etiam in presenti instanti tu

curres: et immediate ante instans quod est presens currebas: ergo tu non incipis currere. Talia verba in plurali numero exponi non habent: sed probari per propositiones singulares: verbi gratia. Isti duo incipiunt currere. sic probatur. hoc incipit currere: et hoc incipit currere: ergo isti duo incipiunt currere: et sic de aliis.

¶ Propositio reduplicatiua affirmatiua dupliciter exponitur .s. ratione cause / et ratione concomitantie. Ratione cause sic. hoc inquantum est homo est animal. sic exponitur. hoc est homo: et hoc est animal: et omnis homo est animal: et quia hoc est homo / hoc est animal. ergo. etc. Ratione concomitantie sic exponitur. hoc est homo / et hoc est animal: et omnis homo est animal: et si hoc est homo hoc est animal. ergo hoc inquantum est homo est animal.

¶ Reduplicatiua negatiua dupliciter habet exponi .s. ratione cause / et ratione concomitantie. Ratione cause sic. hoc inquantum est homo non est asinus: sic exponitur hoc est homo / et hoc non est asinus / et nichil quod est homo est asinus: et quia hoc est homo / hoc non est asinus. ergo inquantum est homo non est asinus. Ratione concomitantie sic exponitur. hoc est homo / et hoc non est asinus / et nichil quod est homo est asinus. Et si hoc est homo / hoc non est asinus ergo hoc inquantum est homo non est asinus. etc.

¶ Propositio cuius primus terminus in ordine probabilis est terminus officialis determinans dictum propositioni: vt est talis. Possibile est hominem currere. sic habet officiari talis propositio est possibilis. homo currit primo et principaliter hominem currere significans. ergo. etc. ¶ Necesse est deum esse. sic habet officiari, talis propositio est necessaria (deus est) primo et principaliter deum esse significans. ergo. etc. ¶ Contingit sedentem ambulare. sic habet officiari / talis propositio est contingens. sedens ambulat. primo et principaliter sedentem ambulare significans. ergo. etc. ¶ Nota quod terminus modalis dicitur determinare dictum propositionis: quando totaliter precedit dictum vel finaliter subsequitur: vt sic dicendo. Possibile est hominem currere / vel hominem currere est possibile. Scio hominem sedere / vel hominem sedere scio. et omnis talis propositio vbi terminus modalis totaliter precedit / vel finaliter sequitur debet propositio accepta in sensu composito. Et omnis talis propositio habet officiari quando terminus modalis finaliter sequitur sicut quando totaliter precedit: vt dictum est prius. Sed quando aliquis terminus modalis mediat in rectum casum / et modum infinitiuum: debet propositio accepta in sensu diuiso: et habet probari per primum terminum in ordine probabilem. Ut album possibile est esse nigrum. sic habet resolui. hoc possibile est esse nigrum / et hoc est vel potest esse album. ergo album possibile est esse nigrum. Ex quibus sequitur quod iste due propositiones non conuertuntur. Album possibile est esse nigrum: et possibile est album esse nigrum. cum prima istarum sit vera: vt patet per eius resolutionem: et secunda est falsa: vt patet per eius officiantes. ¶ Nota quod ab officiantibus sufficienter sumptis ad officiatum cuius sunt officiantes est consequentia bona: et econtra. ¶ Ista propositio necesse est deum esse probatur tripliciter. scilicet resolutorie / expositorie / et officialiter. Resolutorie sic. hoc est deum esse: et hoc est necesse: vel necessarium. ergo. etc. Expositorie sic. deus est: et non potest esse quin deus est. ergo. etc. Officialiter sic. talis propositio est necessaria. deus est. primo et principaliter deum esse significans. ergo. etc.

¶ Differt aliud non idem / comparatiuus gradus / superlatiuus gradus / sicut et hec signa vniuersalia / negationes / et similia. faciunt terminum immediate sequentem stare confuse et distributiue. Incipit et desinit termini modales et numerales: vt bis / ter / quater: et termini perpetuitatem significantes: vt semper / eternum / et ista verba indigeo / requiro / promitto: et similia: et iste terminus immediate et consimiles faciunt terminum immediate sequentem stare confuse tantum. ¶ Ista tamen propositio ego durabo per diem sic significat quod ego per aliquam diei partem durabo. Et non sic quod ego durabo per quamlibet partem alicuius diei. cum prima sit vera: et secunda est falsa et impossibilis. ¶ Nota quod ... per primum terminum in ordine probabilem habet propositio probari:

preterq̄ in exceptiuis et in modalibus: vt ab omni hoīe differs: cū primꝰ terminꝰ in ista propōne est iste terminꝰ omni/secūdus hoī/ꝛ tertiꝰ differs: et sic de aliis est dicēdū Si essent plures t̄mini. ¶ Nota q̄ triplex est terminꝰ .s. scriptalis/mētalis/ꝛ vocalis ¶ Terminus scriptalis est terminꝰ scriptꝰ in libro vel in pariete: vel in aliquo tali. ¶ Terminus mentalis est terminꝰ cōceptus in anima p̄ quē homo cōcipit aliqua de quibus cogitat. ¶ Terminus vocalis est terminus prolatus ab ore. ¶ Nota q̄ arguendo a sensu composito ad sensum diuisum nō v₃ ꝯñ ꝛ nec ecōtra. nisi tribꝰ modis. Primo modo qñ pronomē demōstratiuū est simplex subiectū sine aliquo determinabili respectu huiꝰ verbi scio. Ut scio hoc esse verū. ergo hoc scio esse verū. Secūdo mō qñ pronomē demōstratiuū est subiectū cū determinabili: et illud determinabile est palam ꝯuertibile cū predicato: vt scio hoc animal esse sensibile ergo hoc animal scio esse sensibile. Tertio modo qñ pronomē demonstratiuū est subiectū cum determinabili: et illud determinabile est superiꝰ ad predicatū: vt scio hoc coloratū esse albū. ergo hoc coloratum scio esse album.

¶ De obligationibus.

Obligatio est quedā ars mediante quā quis opponēs potest ligare r̄ndentem vt ad placitum suum respondeat: affirmatiue vel negatiue ad propositionē sibi propositā. ¶ Sciendum q̄ tres sunt spēs obligationis .s. Positio/impositio/ et depositio. ¶ Positio est vna propō sumpta cū hoc verbo pono. Sed positum est illud quod remanet dempto hoc verbo pono. Exemplum hoc totum est positio. ¶ Pono tibi istam propositionem. Tu es rome et hoc est positum: tu es rome: et hoc remanet dempto hoc verbo pono. Solum falsum est possibile est admittibile in positione.

¶ Prima regula est hec de positione

¶ Omne tibi positum et a te admissum sub forma positi propositum: durante t̄p̄e eiusdē positionis scitū a te fore tale/et nō repugnās posito eiusdē positionis est concedendum. Ut posita tibi ista. tu curris: et admissa: tunc eadem vel quecunq̄ consimilis proposita est concedenda: durante tempore eiusdem positionis.

¶ Secūda regula est hec/oē p̄imarie sequens ex posito et admisso durante tempore eiusdem positionis est concedendum. Ut pono tibi istam. Tu curris. et admissa. ista tu moueris. est cōcedenda: quia p̄imarie sequitur ex posito: sequitur enim tu curris. ergo tu moueris.

¶ Tertia regula est hec oē p̄imarie repugnās posito et admisso: durante tempore eiusdem positionis est negandum: vt pono tibi istam Tu curris: et admissa illa. tu sedes. est neganda: q2 illa duo repugnāt: tu curris: ꝛ tu sedes: quia non possunt simul esse vera.

¶ Quarta regula est hec: ad impertinens respondendum est s̄m suā qualitatē. hoc est si sit vera scita a te fore vera d₃ concedi. si sit falsa scita a te fore falsa debet negari. si sit dubia scita a te fore dubia debet dubitari. ¶ Impertinēs est illud qđ non sequitur ex posito nec repugnat posito. verbi gratia Pono tibi istam propositionē. omnis homo est rome. admittat. propono eandē cōcedatur. Deinde propono q̄ tu es homo: cōcedatur: q2 est vera et imp̄tinēs: q2 non sequitur ex posito nec repugnat: q2 nō sequit̄. oīs homo est rome. ergo tu es homo. nec repugnat: quia stant bene simul. omnis homo est rome: et tu es homo.

¶ Quinta regula est hec/oē p̄imarie sequens ex posito et admisso cum concesso/vel cum concessis cum opposito bene negat: vel cū oppositis bene negatoꝝ/durante tempore eiusdem positionis est concedendū: vt pono tibi illam: omnis homo currit. et admissa: deinde propono tibi illam. tu es ho-

me:et concessa:quia est vera et impertinens. deinde propono tibi illam. tu nō es cātē-
brigie, negetur:quia est falsa et impertinēs: et hec vltima propō, tu curris cantibrigie.
est concedenda:quia est sequens ex posito cum concesso ꝛ cum opposito bene negati.
sequitur enim. omnis homo currit/et tu es homo:ꝛ tu es cantibrigie.ergo tu curris
cantibrigie:et ita foret faciendum si plura essent concessa ꝛ negata.

¶ Sexta regula est hec/omne primarie repugnans posito et admisso cum concesso vel cum concessis cum opposito bene negati:vel cum
oppositis bene negatorum durante tempore eiusdem positionis est negandū:vt po
no tibi illam. omnis homo currit.et admissa. deinde propono tibi. tu es homo.et cō
cessa tanq̄ vera et impertinens. deinde propono tibi illam. tu curris in domo.et ne
gata tanq̄ falsa et impertinens/et concessa q̄ ista domus tanq̄ vera et impertinēs
neganda est illa. tu non curris extra domum. quia repugnat posito cū opposito be-
ne negati.nam illa repugnant:omnis homo currit:et ego sum homo: et ego nō cur
ro in domo:et domus est:et tamen non curro extra domum. Nam oppositum vlti-
me propositionis est sequens.

¶ Alia regula est hec/propter possibile positum non est impossibile concedendum neq̄ necessarium negandum. ¶ Alia regula est hec/
duo contradictoria inter se contradicentia non sunt sub eodem simul concedenda.
infra idem tempus obligationis:neq̄ neganda:vt ponatur q̄ A sit contradictoriū B
et ecōtra:et tm̄ sit vnū A et vnū B. Tunc A et B nō sunt cōcedenda:sub eodē neq̄
neganda:sed si vnū sit concedendū reliquū erit negandum. ¶ Et sciendū est q̄ du
plex est positio scʒ simplex ꝛ composita. Positio simplex est qn̄ ponitur propō cathe
gorica. Positio cōposita est qn̄ ponitur propō hypothetica. ¶ Nunc videndū est qua
liter faciendū est ex parte opponentis. et qualiter ex parte respondentis. Opus op
ponentis est ponere ꝛ proponere quousq̄ videat respondentem duci ad aliquod in
conueniens. Opus respondentis est sustinere positū et seruare se ne videatur duci ad
aliquod inconueniēs. Si autem ponatur aliquod falsum:et deinde proponatur ali
qua copulatiua facta ex ipso falso posito/et ex vero et īpertinente prius q̄ concessū
fuerit illud verum neganda est illa copulatiua/et deinde negandum est illud verū
et impertinens:quia illud est repugnans posito cum opposito bene negati. Exem-
plum. ponatur q̄ omnis homo est rome. Deinde proponatur hec copulatiua. om-
nis homo est rome:et tu es homo. eadem est neganda:qua negata neganda est il-
la. tu es homo. Si autē positum fuerit aliquod falsum:et postea proponatur aliqđ
verū concedendum est idem verū:quo concesso concedenda est illa copulatiua. ꝛc.

¶ De secūda specie obligatiōis scʒ de impositione aliqua sunt dicēda. Est enim impositio attributio obligatoria noue significationis ad
aliquā ꝓpōnem scriptalem tm̄modo vel vocalem. Unde qn̄ aliquis opponēs velit
aliquā propōnem habere nouam significationē vtatur isto termino impono vel in-
stituo:et non isto termino pono:quia omnis impositio est positio et non econtra.

¶ Omnes regule de positione habent intelligi de impositione nulla mutatione facta nisi istius termini pono in istū terminum impono.
Nam vt prius dicebatur:totum quod ponitur cum termino faciente positionē vo-
catur positio:et illud quod remanet dempto termino pono vocatur positum sic to-
tū qđ ponitur cū termino faciēte impositionē vocatur impositio/ꝛ illud quod remanet
dēpto isto termino impono vocatur impositū: et ideo qñcūq̄ allegatur aliqua regula
per impositionē solum mutabitur iste terminus positum in istū terminū impositū. Et
ideo mutatur species istius obligatiōis. ¶ Prima regula est hec/omne michi īposi
tum sub forma impositi ꝓpositū est concedendū. ¶ Secūda regula est hec/omne pri-
marie sequēs ex imposito est ꝯcedendū. ¶ Tertia regula est hec/oē primarie repu-
gnans imposito cū admisso est negandum. ¶ Pro istis regulis declarandis sit iste
casus primus imponatur q̄ ista ꝓpō deus est/solum significet hominem esse asinū ante-
q̄ iste casus admittatur querat obligandus vtrum sit propō mentalis/vocalis/vel

scriptalis. Si sit mentalis casus est negandus. si nõ: est admittendus: quo admisso ꝓponatur illa ꝓpõ deus est: solũ sigt hoiem esse asinũ. illa ꝓpõ est cõcedẽda qꝛ est iposi-tũ sub forma impositi ꝓpositũ. Sic ptꝫ regula prima ⁊ in eodẽ casu ꝓponat̃ ꝙ ali-qua ꝓpõ sigt hoiem esse asinũ ista est cõcedenda. qꝛ est sequẽs ex imposito/⁊ sic ptꝫ scd̃a regula. In eodẽ casu ꝓponat̃ ꝙ nulla ꝓpõ significat hoiem esse asinũ illa est ne-ganda. qꝛ primarie repugnat imposito. ⁊ sic ptꝫ tertia regula. ¶ Quarta regula est hec. nõ ꝓpt nouã ipositionẽ alicui⁹ ꝓpõnis est rñsio variãda ad eãdẽ ꝑ se ꝓpositã. Et sciẽdũ est ꝙ ꝓpõ ꝓponit̃ ꝑ se qñ ponit̃ absq3 additiõe aliq̃ꝝ istoꝝ terminoꝝ/vt sũt verũ falsũ/possibile/ipossibile/cõtigẽs/⁊ necessariũ ⁊ eoꝝ aduerbia. ¶ Regula est sic itelligẽda/qñcũq3 ẽ alicui ꝓpõni ꝑ ipositionẽ sigtio noui t̃ attributa ⁊ si postea ꝓposita sit eadẽ per se. ad illã respõdendũ est. ac si nulla impositio fuerit sibi facta. vt si in casu priori ꝓponat̃ ista deus est: cõcedẽda est. vel si imponat̃ illa. Tu es asi-nus. solũ sigt deũ esse. Et postea ꝓponat̃ ista. Tu es asinus neget̃. nõ ꝓpter hoc ꝙ significat deũ esse. sed qꝛ ꝓponit̃ ꝑ se nõ respõdẽdũ est ac si nõ iponeret̃ aliq̃s casus. Et sic de aliis est dicendũ. ¶ Et si ab aliqua ꝓpõne sua sigtio prima sit sequestrata et eidẽ sit sigtio nouiter attributa. ⁊ postea sit ꝓposita istã esse verã vel falsã vel du-biã ⁊ ita de aliis. tũc respõdendũ est scd̃m significationẽ nouiter attributã. hoc est si sit vera debet cõcedi si sit falsa debet negari. si sit dubia debet dubitari. ⁊ ita de aliis ¶ Unde si in casu priori ꝓponat̃ deus est. est impossibilis. cõcedat̃. qꝛ sua significa-tio est impossibilis. s. hoiem esse asinũ. Et si in casu posteriori ꝓponat̃. ꝙ illa ꝓpõ sit falsa. tu es asinus. neget̃ qꝛ sua tota sigtio est vera. s. deũ esse. ¶ Et sciendũ est ꝙ si-cut de ꝓpõnib⁹ cathegoricis dictũ est sic de cõditionalib⁹ ⁊ ꝯñiis est dicẽdũ. ¶ Nã sicut nõ est aliqua ꝓpõ scriptalis/vel vocalis quin ꝑ ipositionẽ põt fieri vera vel falsa necessaria vel impossibilis ad placitũ imponẽtis. Sic non est conditionalis vel ꝯña quin potest fieri bona vel non bona. per impositionem ad placitum imponentis.

¶ Et hoc tripliciter

¶ Primo modo si ꝯña sit bona sequestret̃ eius prima sigtio ab antecedẽte impona-tur ei sigtio ex qua nõ sequit̃ ꝯña ⁊ statim fiet nõ bona. ¶ Scd̃o modo si sit ꝯña bo-na sequestret̃ sigtio ꝯñtis/⁊ imponat̃ ei aliqua significatio q̃ nõ sequit̃ ex añte ⁊ sta-tim fiet nõ bona. ¶ Tertio modo si sit ꝯña bona sequestret̃ significatio totius ⁊ im-ponat̃ alia significatio alicuius ꝯñe nõ bone/⁊ tũc fiet nõ bona. ¶ Tamẽ ad talẽ in-fra idẽ tẽpus impositionis ꝑ se ꝓpositã nõ est respõsio variãda: sed respõdẽdũ ẽ ad illã ac si nõ imponeret̃ aliq̃s casus. s. cõcedẽdo vel negãdo. ¶ Et si ꝯña nõ valet se-questret̃ ab añte significatio pma ⁊ iponat̃ ei ⁊ alia sigtio ex qua sequit̃ ꝯña. vel se-questret̃ a ꝯñte prima significatio ⁊ imponat̃ ei significatio q̃ seq̃t̃ ex añte. ⁊ statim fiet ꝯña bona. ¶ Sed caueat bene respõsalis qñ sit sequestratio. ⁊ qñ non. ne ꝓpter negligẽtiã suã ad aliquod incõueniens deducat̃. vt si capiat̃. Deus est. ⁊ imponat̃ ꝙ significat hoiem esse asinũ. iã ꝑ illã ipositionẽ nõ est sua significatio sequestrata. qꝛ stat bene ꝙ significat deũ esse hoiem esse asinũ/sed oportet preponere huic verbo significat terminũ exclusiuũ. s. solũ tm̃/⁊ hmõi. vt ipono ꝙ ista ꝓpositio deus est solũ sigt hoiem esse asinũ. ex qua ipositione sequit̃ suã primã significationẽ sequestrari.

¶ Sequitur de tertia specie obligationis.

Depositio est tertia species obligationis qua quis obligatus tenetur respondere negatiue ad propositionem sibi depositam. ¶ Et sciendum est ꝙ sola ꝓpositio debet admitti in depositione cuius contradictorium est admittendũ impositione. Et nullũ necessa-rium debet admitti in depositione: sicut nec impossibile impositione.

¶ Prima regula est hec/de depositione.

¶ Omne depositũ ⁊ admissũ sub forma depositio ꝓpositũ. durãte tpe eiusdẽ deposi-tionis scitũ a te fore tale/est negãdũ. vt deposita tibi illa. Tu es Cantibrigie ⁊ ad-missa eadẽ/⁊ q̃cũq3 cõsimilis qñ ꝓponat̃ durãte tpe eiusdẽ depositionis est negãda.

¶ Secunda regula est hec. omne contradictoriū ad depositum et admissum: durante tempore eiusdem depositionis est concedendum Ut deposita tibi illa. Tu es homo: et admissa illa est concedenda. Tu non es homo quia est contradictorium ad depositum et admissum.

¶ Tertia regula est hec: omne primarie ans ad depositum et admissum durante tpe eiusdē depositionis est negandū: vt deposita tibi illa. tu es hō: et admissa: hec est neganda. Tu es homo albus: qr primarie antecedēs ad depositum. Sequitur enim. Tu es homo albus. ergo tu es homo.

¶ Quarta regula est hec/ oē primarie ans ad depositū et admissum cū cōcesso vel cū concessis cū opposito bene negati/ vel oppositis bñ negatorū: durāte tpe eiusdē depōnis: est negandū. vt deposita tibi illa: aliqs homo nō currit: et admissa et ɔcessa hac. tu es hō. tanq̄ vera et impertinēte: et negata illa. Tu nō es cātibrigie: tanq̄ falsa et impertinēte: negāda est illa. Tu nō curris cātibrigie: qr est ans ad depositū cū cōcesso: et cū opposito bene negati. Sequit enī. tu es hō/ et tu es cantibrigie: et tu non curris cātibrigie. ergo aliquis hō nō currit. ¶ Nota q̄ impertinens est illud quod non est ans ad depositū nec contradictorium eiusdem. &c.

¶ Expliciunt obligationes.

Consequentiarū bonarū/ quedā sūt obiectiones ponende/ quedā soluēde. ¶ Prima regula est hec/ arguēdo ab inferiori ad suū superius cū negatione pposita nō valet ɔña. ¶ Sed q̄ valet probo: et suppono vobis istam suppositionē. Omne se habens per modum appositionis respectu alterius inferius est eo. Isto supposito probat q̄ ɔña bona est non bona. Nam ista ɔña est bona. Nullus homo risibilis est. ergo nullus homo est. et illa est non bona. ḡ. &c. ɔña ptz. qr ans est impossibile. Et maior ptz: qr ex opposito ɔñtis sequitur oppositū añtis. ergo ɔña bona. pbatur. nā sequit. aliqs hō est. ergo aliquis homo risibilis est. ɔña patet: qr arguit ab vno ad idem. Minor ptz: qr arguitur ab inferiori ad suū superius negatione preposita. ergo non valet. ɔña patet per regulam. Ab inferiori ad suum superius. Et ans probatur: qr subiectum añtis est inferius ad subiectum ɔñtis. ergo arguitur ab inferiori. &c. Antecedēs patet per illam regulam. Omne se habens per modum appositionis respectu alterius inferius est eo. ¶ Respondeo dicatur. q̄ regula habet sic intelligi. q̄ omne se habens per modum appositionis respectu alterius (tam in voce q̄ in significatione) inferius est eo. Sed iste terminus risibilis non sic se habet. quia nichil aliud addit supra significationem illius termini homo: sicut facit iste terminus albus qui addit albedinem quia termini convertibiles idem significant.

¶ Secūda regula est hec/ arguendo ab exclusiua ad suum vniuersale in terminis transpositis et in terminis rectis. &c. est ɔña bona. Et quia pbo q̄ ɔña bona est nō bona: et pono istū casum. q̄ hō asinus et capra currūt: et non plura animalia: quo posito sequitur q̄ ista ɔña sit bona. Tantum homo asinus et capra currunt. ergo omnia currentia sunt homo asinus et capra/ et eadem nō valet. ergo consequentia bona est non bona. Maior patet per regulam. Minor patet per hoc q̄ antecedens est verum et ɔñs est falsum: vt patet per exponētes añtis et ɔñtis. qr ans habet expom ratione pluralitatis sic homo asinus et capra currunt et non plura animalia q̄ homo asinus et capra currunt. ergo tantum homo asinus et capra currūt. Illud est verum vt ponit casus. Et ɔña est falsum: vt patet per eius exponentes: qr sic habet expom. Aliqua currentia sunt homo asinus et capra et nulla sunt currentia quin illa sunt homo asinus et capra: et tunc secunda exponens est falsa: quia eius contrarium est verū: quia aliqua sunt currentia que nō sunt homo asinus et capra demonstrando hominem et asinum.

¶ Item ista consequentia est bona.

¶ Tantū duodecī sunt apli dei: ergo oēs apostoli dei sunt duodecim. Et ista est nō bona. ergo ꝯña bona est non bona. ꝯña patet. Et maior patet per regulam. Et minor patet per hoc ꝙ añs est verū et ꝯñs falsum. ergo ꝯña non valet. añs patet pro eo ꝙ añs potest exponi ratione pluralitatis/et ratione aliter(?). Et si exponatur ratione pluralitatis añs est verū: qꝛ sic exponitur. Duodecim sunt apostoli dei: et nō plures ꝙ̄ duodecī sunt apli dei. quod est verū vt supposito: et ꝯñs est falsum .s. oēs apli dei sūt duodecim: qꝛ vna exponēs est falsa .s. nulli sunt apostoli dei qui sunt duodecim: cum eius contradictoriū est verū. scꝫ aliqui apli dei sunt qui non sunt duodecī. ¶ Pro isto dicatur ꝙ arguendo ab exclusiua ad suum vniuersale in terminis transpositis et in terminis rectis: cū ꝟbo de pñti nō ampliatiuo: et in singulari nūero est ꝯña bona.

¶ Tertia regula est hec arguendo a superiori ad suū

inferius negatione preposita est ꝯña bona. Et probat̄ ꝙ non: qꝛ tunc sequit̄ ꝙ ꝯña bona est non bona: qꝛ ista ꝯña est bona. Tm̄ animal est animal. ergo tm̄ homo est animal. ꝯña patet per regulam. Et ꝙ non valet probat̄: qꝛ añs est verū et ꝯñs falsū vt patet per exponētes: qꝛ añs sic exponitur. Animal est animal/et nullum nō animal est animal. que sunt vere: et ꝯñs est falsum scꝫ tm̄ homo est animal: qꝛ scđa exponēs est falsa. scꝫ nichil non homo est animal. cum eius contradictoriū est verum .s. aliquod non homo est animal. vt puta capra. Ideo dicatur ꝙ arguendo a superiori ad suū inferius cum negatione preposita: vbi tam inferius ꝙ̄ superius supponunt confuse et distributiue est consequentia bona. et sic non arguitur in proposito.

¶ Quarta regula est hec/arguēdo ab inferiori ad suum

superi⁹ cū negatione preposita vel distributiue vel dictiōe hñte vī negatiōis vel distributionis non valet ꝯña. Ex qua sequit̄ ꝙ ꝯña bona est nō bona. ꝓbatur sic. nā ista ꝯña est bona. tm̄ hō currit: ergo tm̄ aīal currit. et hec est non bona. ergo ⁊c. ¶ Et ꝙ sit bona patet: qꝛ ꝯñs formaliter sequit̄ ex añte. ergo ꝯña est bona. et añs probat̄ sic. qꝛ exponentes ꝯñtis sequunt̄ exponētes añtis. ergo ꝯñs sequit̄ ex añte. Añs probat̄ sic. prima exponēs ꝯñtis sequit̄ primā exponentē añtis: qꝛ sequit̄. homo currit. ergo aīal currit. Et scđa exponēs ꝯñtis sequit̄ ex scđa exponēte añtis: qꝛ sequitur: nichil aliud ab homine currit. ergo nichil aliud ab animali currit. ꝯña patet: qꝛ ex opposito ꝯñtis sequitur oppositū añtis: qꝛ sequit̄. aliud ab aīali currit. ergo aliud ab hoīe currit. ꝯña tenet ꝑ hoc mediū. Quicquid est aliud ab aīali est aliud ab hoīe. Ex quo sequit̄ ꝙ ꝯñs formaliter intelligit̄ in añte. ¶ Et ꝙ non valet ꝓbatur. qꝛ arguit̄ ab inferiori ad suum superi⁹ cū dictione habente vim negationis preposita. ergo nō vꝫ ꝯña. ¶ Pro isto dicatur. ꝙ arguēdo ab inferiori ad suū superi⁹ negatione preposita vel dictione hñte vim negatiōis. vbi tā inferius ꝙ̄ superius supponūt ꝯfuse ⁊ distributiue: nō vꝫ ꝯña sed sic nō est in ꝓposito: qꝛ tam inferius ꝙ̄ superius supponunt confuse tantum.

¶ Quinta regula est/predicatū in exclusiua affirma

tiua stat cōfuse et distributiue: vt tm̄ homo est aīal. ergo tm̄ hō est hoc aīal/et hoc aīal/ et sic de singulis. qꝛ illa ꝯña est bona. ¶ Sed ꝯ. ex hoc sequit̄ ꝙ ꝯña bona est nō bona. Tm̄ sortes videt aīal: asinus est aīal/ergo tm̄ sortes videt asinū. et illa nō est bona. ergo ⁊c. ꝯña pꝫ et añs ꝓ maiore ꝑ regulā. scꝫ a dictione stāte ꝯfuse et distributiue ad aliquod eius suppositum cū debito medio est ꝯña bona. Et minor probatur: qꝛ in casu possibili posito: añs potest esse verū/et ꝯñs falsum: vt posito ꝙ sortes videat equū: ⁊ nihil aliud ꝙ̄ equū: et posito ꝙ nichil aliud ab equo videatur: et ꝙ nichil aliud a sorte videat equū: illo posito pꝫ ꝙ añs est verū. scilicet ꝙ tantum sortes videat animal: vt patet per eius exponentes: quia sic debet exponi. Sortes videt animal: et nichil aliud a sorte videt animal. quod est verum per casum: et consequens est falsum. ꝙ tantū sortes videat asinum: quia per casum nullus asinus videtur a sorte.

¶ Similiť sequeretur ꝙ illa ꝯña ēet bona/tm̄ sortes

videt oēm hoīem/plato est homo. ergo tm̄ sortes videt platō. vt pꝫ per regulā. ¶ Et

q non valet probat. et pono q omnis homo non sortes videat seipsum solum: q sortes videat seipsum et omnem hominem: et nichil aliud a sorte videat omnem hominem. Quo posito patet q antecedens est verum. s. tantum sortes videt omnem hominem: vt patet per eius exponentes: et consequens est falsum. s. tantum sortes videt platonem: cum eius secunda exponens est falsa. s. nihil aliud a sorte videt platonem: cum eius contradictorium sit verum. s. aliud a sorte videt platonem: quia plato videt platonem: et omnis plato est aliud a sorte. ergo non tantum sortes videt platonem: quod fuit primo probandum.

¶ Pro isto dicatur. q iste terminus animal in prima obiectione non est predicatum: sed pars predicati: quia hoc est predicatum: videns animal: ideo sic debet argui. tantum sortes videt animal/ asinus est animal visum. ergo tantum sortes videt asinum. Uel sic. tantum sortes est videns asinum. Similiter in secunda obiectione predicatum non est: omnem hominem. ideo debet sic argui. tantum sortes videt omnem hominem/ plato est omnis homo visus. ergo tantum sortes videt platonem.

¶ Sexta regula est/ subiectum in exclusiua affirmatiua stat confuse tantum: vt patet in ista propositione. tantum homo currit. Ex quo sequitur q aliquid supponit aliqualiter qualiter non supponit. quod probatur sic: quia subiectum illius exclusiue supponit confuse tantum: vt patet per regulam. ¶ Et q non supponit probatur: quia subiectum istius propositionis homo currit supponit determinate: vt patet quia hec q est singularis: sed idem est subiectum istius homo currit et illius tantum homo currit. Et subiectum illius: tantum homo currit: supponit confuse tantum. ergo non supponit determinate. Et q supponit determinate probatur sic. posito q ista propositio. tantum homo currit/ scribatur in pariete. Et q duo legant istam propositionem: vnus cum termino exclusiuo: et alius sine termino exclusiuo: tunc patet q idem est subiectum vtriusque. Ex quo sequitur q aliquid supponit aliqualiter/ qualiter non supponit.

¶ Pro isto dicatur. q subiectum exclusiue stat confuse tantum/ et hoc ratione exclusiue: vt sic dicendo. tantum homo currit. cuius subiectum supponit confuse tantum/ sub ea ratione qua est subiectum exclusiue/ et iste idem terminus homo supponit determinate/ sub ea ratione qua est subiectum preiacentis: et sic idem terminus supponit determinate et confuse tantum. respectu diuersorum terminorum.

¶ Septima regula est hec/ omnis exceptiua propria repugnat suo preiacenti: ex qua sequitur q aliqua repugnant que non repugnant. probatur sic. Ista repugnant. nullum animal preter asinum est homo/ et nullum animal est homo. quia vnum istorum est exceptiua: et aliud preiacens. ergo repugnant. consequentia patet per regulam. Et q non repugnant probatur sic: quia sunt duo falsa: et nulla duo falsa repugnant: sed illa repugnant. ergo aliqua repugnant que non repugnant: quod fuit probandum. ¶ Similiter ista repugnant. Tu differs ab omni homine preterquam a te. et tu differs ab omni homine: quia vna est exceptiua/ et alia eius preiacens. ergo repugnant. Ut patet per regulam. Et q non repugnant probatur sic: quia vtraque illarum est vera: et nulla duo repugnant. ergo non repugnant et repugnant: vt primo dicebatur. ergo contradictio. etc.

¶ Pro isto dicatur ad primam obiectionem/ q duo falsa bene possunt repugnare. Ut patet ex istis duobus. Nullum animal preter asinum est homo: et nullum animal est homo. ¶ Et pro secunda obiectione dicatur q omnis exceptiua propria repugnat suo preiacenti: sed non impropria. Exceptiua impropria est: quandocumque exceptio fit a parte predicati: vt patet in ista propositione. Tu differs ab omni homine preterquam a te. Et patet q ista propositio. Tu non differs nisi ab asino: non est exceptiua propria: quia exceptio fit a parte predicati. Illa tamen potest dupliciter exponi. Primo modo sic. Tu differs ab asino: et non differs ab alio ab asino. Iste exponentes sunt vere: et ideo isto modo exponendo illa est concedenda. Secundo modo sic exponitur. Tu differs ab asino et a nullo alio ab asino differs. cuius secunda exponens est falsa: cum eius contradictorium est verum: scilicet ab alio ab asino differs. vt patet per eius resolutionem.

¶ Alia regula est hec/ de qualibet re dicitur vnum con

tradictoriorũ incõplexorũ / et de nullo eorum ambo dicuntur: ex qua sequitur q̃ cõsequentia bona est non bona. Et cõsimiliter sequitur ex hoc q̃ aliqua sunt cõtradictoria incomplexa quorum aliud dicitur de aliqua re: et nullum eorum dicitur de eadem re. Probo sic: et capio ista duo contradictoria incomplexa homo et non homo. Tunc arguitur sic. Tm̃ sortes est hõ et tm̃ sortes nõ est homo. Posito q̃ sortes nõ sit in rerũ natura, tunc de sorte non dicitur vere. tm̃ sortes est homo, nec q̃ tm̃ sortes est nõ homo / ergo nõ de qualibet re dicitur vnum contradictoriorum incomplexorum / sed de qualibet re dicitur vnũ cõtradictoriorũ incõplexorũ per regulã. ergo cõtradictio. ¶ Similiter in eodem casu hec est falsa. Tantum sortes est oĩs homo. et tm̃ sortes est nõ oĩs homo. Similiter pono q̃ nichil sit sorte eo et capio ista duo cõtradictoria: homo et non homo. ista duo sunt contradictoria incõplexa et nullũ eorum vere predicatur de sorte: quia ista est falsa. s. est hõ. et similiter s. est nõ hõ. ergo nõ de qualibet re dr̃ vnũ cõtradictoriorũ incõplexorũ: et per cõsequens regula est minus vera. ¶ Ideo pro isto dicatur q̃ de qualibet re existente dicitur vnum contradictoriorũ incomplexorũ per se sumptũ sine dictiõe exclusiua vel signo vniuersali, vel aliquo alio determinabili in singulari numero cum verbo de presenti nõ ampliatiuo. sed sic non est in proposito eo q̃ in prima obiectione sumuntur duo cõtradictoria incõplexa cũ terminis exclusiuis: et in secũda obiectione sumuntur duo contradictoria incõplexa cum dictionibus exclusiuis et signis vniuersalibus: et in tertia obiectione argumentũ fit de re non ente.

¶ Alia regula est hec / in omni consequentia bona et

formali ad alietatẽ cõsequentis sequitur alietas antecedentis: ex qua sequitur q̃ cõsequentia bona est nõ bona. Nã ista cõsequentia est bona et formalis: homo est hõ. ergo hõ est aĩal. ¶ Eo q̃ arguitur ab inferiori ad suũ superius sine aliquo impedimẽto. ergo cõsequentia bona. ¶ Ergo non valet probatur. quia ad alietatẽ cõsequentis nõ sequitur alietas antecedentis quia nõ sequitur aliud ab hoĩe est aĩal ergo aliud ab hoĩe est hõ: quia antecedens est verũ: et cõsequens falsum. ergo nõ valet consequentia. ¶ Ideo dicatur q̃ in omni cõsequentia bona et formali ex alietate consequentis sequitur alietas antecedentis. vbi alietas additur immediate termino inferiori et superiori. vt sic arguẽdo homo est aliud ab animali: ergo homo est aliud ab homine.

¶ Alia regula est hec / in necessariis non refert enunciare

vniuersaliter vel particulariter. vt sic dicendo. homo est animal. ergo omnis homo est animal. Et q̃ sit falsum probatur sic: quia non sequitur animal est homo. ergo omne aĩal est hõ. quia prima istarum est necessaria et secũda impossibilis. ergo regula minus vera. Antecedens probatur sic. hec est necessaria hõ est aĩal. ergo hec est necessaria. aĩal est hõ. cõsequentia patet per cõuersionem simplicem. Antecedens est necessarium. ergo cõsequens. ¶ Ideo pro isto dicatur q̃ ista regula intelligitur in predicatiõe directa et non indirecta: sed obiectio fuit in predicatione indirecta: ideo non fuit contra per regulam.

¶ Alia regula est hec arguendo ab inferiori ad suum

superius cũ negatiõe postposita est cõsequentia bona. Ex qua sequitur q̃ cõsequentia bona est nõ bona. probatur sic. ista cõsequentia est bona hõ albus nõ currit. ergo hõ nõ currit. quia arguitur ab inferiori ad suũ superius cũ negatiõe postposita. ergo cõsequentia bona. ¶ Et q̃ nõ valet probatur sic. Et pono illũ casũ q̃ oĩs hõ currit. et q̃ nullus hõ sit albus. isto posito patet q̃ antecedens est verũ. s. hõ albus nõ currit. et cõsequens est falsũ. videlicet hõ nõ currit. eo q̃ eius cõtradictoriũ est verũ: videlicet q̃ oĩs hõ currit. vt patet per casũ. ¶ Similiter per eandẽ regulã ista cõsequentia foret bona. hoc aĩal nõ est ergo aĩal nõ est / demõstrãdo per ly hoc cesarẽ corruptũ. Et q̃ nõ valeat probatur. quia antecedens est verũ. et cõsequẽs impossibile cũ eius cõtradictoriũ est necessariũ. videlicet omne aĩal est. ¶ Ideo pro isto dicatur q̃ arguẽdo ab inferiori ad suũ superius cũ negatiõe postposita et hoc est per se est cõsequentia bona et nõ per accidẽs est cõsequentia bona sine debito medio: sed cũ medio bene valet cõsequentia. vt hõ albus nõ currit: et hõ albus est. ergo hõ nõ currit: sed quia in vtraque obiectione arguitur ab inferiori ad suũ superius cũ negatione postposita per accidẽs: et sine medio. ideo nõ valet cõsequentia. ¶ Et arguitur ab inferiori ad suũ superius per se quãdo ex inferiori et superiori resultat propositio necessaria. vt hõ est animal. Et arguitur ab inferiori ad suum superius per accidens: quãdo ex inferiori et superiori resultat propositio contingens. vt homo currit.

¶ Alia regula est hec/ arguendo ab exceptiua negatiua ad exclusiuã affirmatiuã in eisdẽ terminis est cõsequentia bona. Ex qua sequit̃ q̃ consequentia bona est non bona. probat̃ sic. ista consequentia est bona null⁹ homo preter sortem currit. ergo tm̃ s. currit. ⁊ ista est non bona. ergo. ⁊c. consequentia p3 per regulã predictã. Et q̃ nõ valet ꝓbat̃. q2 in casu possibili posito añs est verũ et cõsequẽs falsũ. g nõ valet. Et pono istũ casũ q̃ sortes ⁊ vnus asinus currant/ ⁊ q̃ nullus hõ alius a sorte currat. Isto casu posito añs est verũ. s. nullus hõ preter sortẽ currit: q2 eius exponẽtes sunt vere: videl3 nullus hõ nõ sortes currit. ⁊ sortes currit. Et consequens est falsum tm̃ sortes currit. q2 altera eius exponens est falsa. videl3 nichil nõ sortes currit. q2 eius cõtradictoriũ est verũ. sc3 aliquid nõ sortes currit. q2 asinus currit: ⁊ asinus est aliquid nõ sortes. ergo aliquid non sortes currit. ¶ Ideo pro isto dicatur quando arguitur ab exceptiua negatiua ad suam exclusiuam affirmatiuam in eisdem terminis est consequentia bona: sed sic non arguitur in proposito/ q2 ista ꝓpositio tm̃ sortes currit. nõ est exclusiua istius exceptiue. nullus hõ preter sortem currit. quia ꝓ pluribus fit exclusio in illa exclusiua. tm̃ sortes currit/ q̃ fit exceptio in ista exceptiua: nullus homo preter sortẽ currit: fit enĩ exceptio ꝓ ol hõie masculo solũmodo/ alio a sorte: ⁊ exclusio fit pro omni re alia a sorte: et ideo iste due propositiones non conuertuntur. Et si queratur que est exclusiua istius exceptiue. Nullus homo preter sortem currit dicatur q̃ illa tm̃ sortes est hõ masculus currẽs

¶ Alia regula est hec/ si antecedens potest esse verũ/ consequente eiusdem existente falso non valet consequentia. ex qua sequit̃ q̃ consequentia bona est non bona. ꝓbat̃ sic. ista cõsequentia est bona. hõ currit. ergo animal currit. quia arguitur ab inferiori ad suum superius sine aliquo impedimento. ergo ꝯña bona. ⁊ q̃ non valet ꝓbat̃. q2 añs potest esse verũ sine cõsequẽte. ergo nõ valet. ꝓbat̃. ⁊ pono q̃ añs maneat ⁊ cõsequẽs nõ: tũc cõsequentia nõ valet. vt p3 ꝑ regulã. Si forte dicat̃ aliquis ꝓpter istã cauillationẽ in casu posito q̃ regula sic est intelligenda q̃ si añs alicuius cõsequentie potest esse verũ cõsequẽte eiusdẽ existente falso nõ valet cõsequentia. Sed adhuc ꝓbatur q̃ ista regula sit minus vera: q2 illa cõsequentia est bona homo currit. ergo animal currit. vt prius dicebat̃. ⁊ tamẽ añs potest esse verum cõsequẽte eiusdẽ existẽte falso ergo regula non tenet. Añs ꝓbatur. et pono q̃ hoc añtecedens hõ currit. sit verum. primarie significãdo. ⁊ q̃ antecedẽs animal currit. signĩt q̃ homo est asinus. secundarie significando. Isto casu posito patet ꝙ añs sit verum. videlicet homo currit. consequente eiusdem existente falso/ sc3 animal currit. quia per casum consequens significat secũdarie q̃ homo est asinus quod est falsum. ¶ Ideo pro isto dicatur q̃ ista non est regula prius allegata: sed illa est regula. Si antecedens potest esse verum primarie significando ⁊ consequens falsum primarie significando in casu possibili posito, tunc consequentia non valet.

¶ Alia regula est hec: arguendo ab inferiori ad suum superius negatione preposita nõ valet ꝯña. ex qua sequit̃ q̃ ꝯña bona est non bona. Nã ista ꝯña est bona. nõ nichil qđ est hõ currit. ergo nõ nullũ aĩal currit. ⁊ illa est nõ bona. ergo. ⁊c. Antecedens ꝓ scđa parte probat̃ per regulã. q2 arguit̃ ab inferiori ad suũ superius negatione preposita. ergo nõ valet cõsequẽtia. Et q̃ consequentia sit bona probat̃. q2 cõsequẽtia cũ qua conuertitur est bona. ergo ista est bona. Añs probat̃. nam ista est bona aliquid qđ est homo currit. ergo aliquod animal currit. et illa cõuertitur cũ priori. g prior cõsequẽtia est bona. Et q̃ prior ꝯña conuertatur cũ scđa ꝓbat̃. Nã illa ꝓpositio nõ nichil qđ est hõ currit. que est antecedens prime ꝯñe equipollet isti. aliquid qđ est homo currit. que ẽ añs scđe ꝯñe. ⁊ illa ꝓpositio. nõ nullũ aĩal currit. que est ꝯñs prime ꝯñe equipollet huic. aliquod aĩal currit. que est cõsequẽs scđe ꝯñe. g tota prima consequentia equipollet toti secunde consequentie. ista consequentia p3 de se: ⁊ antecedens istius per regulam. patet conclusio. ergo regula non est bona. ¶ Ideo pro isto dicatur q̃ arguendo ab inferiori ad suum superius cum negatiõe preposita vbi superi⁹ ⁊ inferius supponit confuse ⁊ distributiue non valet consequentia. sed sic non est in proposito.

¶ Alia regula est hec arguendo ab actiua ad suā passiuam est consequentia bona. Ex qua sequitur ꝙ consequentia bona est non bona. probatur sic. illa consequentia est bona. omnis homo videt hominem, ergo homo videtur ab omni homine. ⁊ ista est non bona. ergo ⁊c̄. maior patet per regulam. Et ꝙ non valet probatur. quia in casu possibili posito antecedens potest esse verum cōsequēte eiusdē existēte falso. ergo nō valet ꝯña. Añs probo ⁊ pono istū casū ꝙ ois hō videat seipsū solū ⁊ nullū aliud aial. Isto casu posito: hoc añs est verū videlʒ ois homo videt hoiem. qꝛ eius exponētes sunt vere ⁊ eius singulares. Et ꝯña est falsum s. hō videt ab omni hoie. vt satis patʒ ꝑ eius singulares. Ideo ꝓ isto dicat, ꝙ illa ꝓpō homo videtur ab omni homine non est passiua istius. omnis homo videt hoiem. sed ista est sua passiua ab oi hoie videtur hō. ⁊ hec est vera: vt patʒ per eius exponentes.

¶ Similiter ex eadē regula sequeret ꝙ hec ꝯña foret bona. Promitto tibi denariū ergo denariꝰ tibi ꝓmittit. Et ꝙ nō valet ꝓbat. Et pono ꝙ nō sint plures denarij ꝙ A. B. ⁊ C. ⁊ ꝙ ego ꝓmitto tibi vnū. ⁊ nō limito tibi quē habebis. Isto posito est hoc añs verū. s. ꝓmitto tibi denariū. qꝛ casus ponit id. Et ꝯña est falsū. s. denarius tibi ꝓmittitur. qꝛ eius oppositū est verū. s. nullus denarius tibi ꝓmittit: qꝛ est vniuersalis cuiꝰ quelibet singularis est vera. qꝛ nec a tibi ꝓmittit, nec B, nec C. ⁊ nō sūt plures denarij, vt ponit casus, ergo nullus denarius tibi promittitur.

¶ Ideo pro isto dicatur ꝙ non arguitur ab actiua ad suā passiuā. ⁊ causa est: qꝛ termini eodē mō nō supponūt in ista actiua ꝓmitto tibi denariū sicut i illa passiua. denariꝰ tibi ꝓmittit. ꝙ requirit ad hoc ꝙ arguat ab actiua ad suā passiuā. ⁊ si q̄rat q̄ sit passiua istius actiue ꝓmitto tibi denariū dicat ꝙ illa a me ꝓmittit denariꝰ. In illa ꝯña iste terminꝰ denariꝰ stat cōfuse tm̄ sicut stat in sua actiua. ⁊ hoc ꝗ requirit ꝙ termini eodē mō supponūt in actiua sicut in passiua.

¶ Alia regula est hec, si oppositum consequentis non potest stare cū añte eiusdē. est ꝯña bona. Ex qua sequit ꝙ ꝯña bona est nō bona, ꝓbatur sic, nā ista ꝯña est bona. s. ista ꝯña est bona. ergo tu es asinus: ⁊ illa est nō bona. ergo ⁊c̄. Antecedens probatur pro vtraqꝫ parte, primo pro prima parte. ⁊ quero vtrum ꝯña sit bona. Si dicat ꝙ sic. Tunc sic arguit ista ꝯña est bona ⁊ antecedens primarie sic signt ꝙ ꝯña est bona. ergo añs istius est verū. Et vltra sequit ista consequentia est bona ⁊ antecedens istius est verum, ergo ⁊ consequens. vt patʒ ꝑ istā regulā. Ex falso verū. ex vero nil nisi verum. Et tunc arguitur ex consequenti sic. cōsequens istius est verū ⁊ cōsequens istius est illa propositio, tu es asinus. ergo illa ꝓpositio. Tu es asinus est vera. Et hoc primarie significādo. vt suppono, ergo sequitur ꝙ tu es asinus. Et si dicatur ꝙ illa consequentia non valet, contra oppositum consequentis, non potest stare cum antecedente eiusdem, ergo consequentia bona. vt patʒ per regulam prius dictam antecedens probatur sic si oppositum consequentis stat cū antecedēte eiusdē. Ponatur ergo ista possunt simul stare. s. ꝙ ꝯña sit bona, ⁊ tamen tu non es asinus. Tunc arguit sic vtrūqꝫ illoꝝ est verū. ergo antecedens est verū. s. ista cōsequētia est bona, ⁊ illud precise significat ꝙ ista ꝯña est bona. s. ista consequentia est bona. ergo tu es asinꝰ. ergo sic est ꝙ ista ꝯña sit bona. Tūc arguit sic illa ꝯña est bona ⁊ totum antecedens est verum, ergo ꝯñs est verū, ⁊ ꝯñs est illud. Tu es asinus. ergo illud est verum, ⁊ per consequens tu es asinus.

¶ Ideo pro isto dicatur ꝙ illa non est regula scilicet: Si oppositū ꝯñtis non potest stare cum antecedente eiusdē est consequentia bona. ¶ Sed ecōtra, hoc est si sit ꝯsequētia bona, tunc oppositum ꝯñtis non potest stare cū añte eiusdē. ¶ Et qñ querit, vtrū hoc argumētū sit bonū vel nō. Ista ꝯña est bona, ergo tu es asinus. querat quā ꝯñam demōstrat, ⁊ si dicat ꝙ demōstrat ꝯñam quā proposui dicat ꝙ nō intelligo demōstrationē. ⁊ causa est. qꝛ ad hoc ꝙ intelligat aliqua ꝓpō requiritur distincta intellectio extremoꝝ ⁊ ꝙ demōstratio cadat sup rem distinctam ab illis ⁊ a tota illa ꝓpositione. sed sic non est in proposito. qꝛ demonstratur propositio per partem sui ipsius, ⁊ ideo non est intelligibilis.

¶ Alia regula est hec/si sit aliquã consequentia bonã scita a te esse bona. et añs est scitũ a te. tũc ɔña est scitũ a te. Ex qua sequit̃ q ɔña bona est non bona/pbat̃ sic/ista ɔña est bona: hoc non scitur a te. ergo hoc nõ scitur a te. Et demonstro per vtrũq illoꝝ hoc consequẽs eiusdẽ cõsequẽtie. Tunc ista ɔña est bona. qr argũit ab vno cõuertibili ad reliquum. ergo ɔña bona. Et q nõ valet pbat̃: qr antecedẽs est scitũ a te fore verũ. videlicet/hoc non scitur a te demõstrãdo ɔña per subiectũ añtis q consimiliter. añs est verũ: qr sigt precise sicut est q tamen impossibile est hoc ɔñs scire a te primarie significãdo. s. hoc non scitur a te. Si sit possibile q hoc cõsequens sciatur ponatur q sciatur primarie significãdo tũc argũit̃ sic hec ppositio/hoc non scitur. est scita a te: et nichil scitur nisi verũ/ergo hoc ɔñs/hoc nõ scit̃ est verũ. Et sequit̃ vltra hoc ɔñs est verũ. s. hoc non scitur a te. ergo ita est totaliter sicut sigt. Et illud ɔñs primarie sigt q ipsum non scitur. ergo sic est cuius oppositum ponit regula. ¶ Ideo forte dicat̃ q regula tenet vbi non repugnat ɔñs scire/sed in ista repugnat cõseq̃ns sciri. ideo nõ pcedit obiectio. ¶ Sed cõtra istã regulã arguit̃ sic et suppono q ex omni propositione vera in conceptu sequitur ipsam esse veram/sicut ista propositio. deus est i cõceptu vera. ergo est vera. et ponat̃ q ista duo ɔdictoria. rex sedet/ et nullus rex sedet sint in cõceptu tuo: et scias q B sit vnũ istoꝝ. Et scias bene istã ppositionẽ/hoc est verũ ɔuerti cũ B. isto casu posito tu scis istã ɔñam esse bonã. B est verũ. ergo hoc est verũ qr argũit̃ ab vno cõuertibili ad reliquũ. etc. et añs est scitũ a te. videlz. B. est verũ. qr casus ponit idẽ. et tamẽ hoc ɔñs nõ est scitũ a te. videlz/hoc est verũ: qr tu nescis qualiter hoc ɔñs sigt. ¶ Ideo ꝓ isto dicat̃ q ista est recta si sit aliqua ɔña bona scita a te esse bona/et añs est scitũ a te/et nõ repugnat ɔñs sciri a te et scis qualiter antecedẽs et consequens primarie significãt: tũc sequit̃ q ɔñs est scitũ a te/sed nõ est in proposito quia in prima obiectione repugnat cõsequens sciri/et in secunda obiectione non scis qualiter consequens primarie significat.

¶ Alia regula est hec/a parte disiunctiui ad totum disiunctum est consequentia bona. Ex qua sequitur q consequentia bona est nõ bona. probatur sic. ista consequentia est bona. Tu differs ab asino. ergo tu differs ab homine vel ab asino. cõsequentia patet per regulã. Et q non valet probatur sic. eo q añs est verum et consequens falsum. vt patet per eorum exponentes.

¶ Ideo pro isto dicatur q regula habet sic intelligi q arguendo a parte disiunctiui ad totum disiunctum sine impedimento est consequẽtia bona: sed in proposito arguitur cum impedimento: scz cum isto termino differs. qui est terminus confundens.

¶ Alia regula est hec/a toto copulato ad alteram eius partem est consequentia bona. Ex qua sequitur q consequentia bona est nõ bona. probatur sic. Nam ista consequentia est bona: vos differtis ab homine et ab asino. ergo differtis ab homine. et ista est nõ bona. ergo. etc. q sit bona patet per regulam. Et q non valet probatur. quia antecedens est verum et consequens falsum. ergo non valet consequentia. probatur sic. per eoꝝ exponentes. Ideo pro isto dicatur q arguendo a toto copulato ad alteram eius partem sine impedimento. etc. vt supra.

¶ Alia regula est hec/si quelibet singularis alicuius vniuersalis sit vera. tunc illa vniuersalis est vera. Ex qua sequitur q consequentia bona est non bona. Nam ista consequentia est bona. quelibet singularis istius vniuersalis omnis homo currit. est vera. ergo per regulã vniuersalis est vera. Et q nõ valet probatur sic. In casu possibili posito añs potest esse verum et cõsequens falsũ. ergo non valet ɔña. Antecedens pbat̃ sic. et pono illum casum q illa vniuersalis nõ habeat nisi tres singulares quarum quelibet est vera. et pono cum hoc q illa vniuersalis sit falsa primarie significando. Isto casu posito antecedens est verum. videlicet istius vniuersalis quelibet singularis est vera et consequens est falsum/scilicet q illa vniuersalis sit vera. omnis homo currit cũ multi sint hoĩes nõ currẽtes.

Ideo ꝓ isto dicat̃ q̃ nõ sequit̃ quelibet singularis alius vniuersalis est vera. ergo illa vniuersalis est vera: q꜡ nõ est regula: sꝫ hec est regula. Si quelibet singularis alicui᷒ vniuersalis sit vera: et cuilibet supposito subiecto correspondeat vna singularis. talis vniuersalis est vera: sed sic non est in proposito. ergo ꝯña non valet.

¶ Alia regula est hec / ab vniuersali affirmatiua ad suam singularẽ affirmatiuã sine debito mõ nõ valet ꝯña. sicut nõ sequit̃. oĩs hõ currit ergo iste hõ currit. te demõstrãdo. Ex qua sequit̃ q̃ ꝯña bona est nõ bona. Nã ista ꝯña est bona. oĩs sol lucet. ergo iste sol lucet: q꜡ in nullo casu possibili posito põt añs esse verum et ꝯñs falsum. ergo ꝯña bona. Et q̃ nõ vꝫ ꝓbat̃: q꜡ arguit̃ ab vniuersali affirmatiua ad suã singularẽ sine medio. ergo non valet ꝯña. Iõ ꝓ isto dicat̃ q̃ qñ arguit̃ ab vniuersali affirmatiua ad suã singularẽ affirmatiuã cuius subiectũ supponit ꝓ re corruptibili non vꝫ ꝯña sine medio: sicut nõ sequit̃. oĩs hõ currit. ergo iste hõ currit: sed debet addere debitũ mediũ isto mõ. oĩs hõ currit / iste est hõ. ergo iste hõ currit. Sed ab vniuersali affirmatiua ad suã singularẽ affirmatiuã: cui᷒ subiectũ supponit ꝓ re incorruptibili est ꝯña bona: sine debito medio: vt omnis sol lucet. ergo iste sol lucet.

¶ Alia regula est hec. arguẽdo a tota disiũctiua ad alterã eius partẽ cũ opposito vni᷒ ꝑtis est ꝯña bona. Ex qua sequit̃ q̃ ꝯña bona est nõ bona. ꝓbatur sic. Nã ista ꝯña est bona. tu es asinus vel tu nõ es asinus: sed tu nõ es asinus. ergo tu es asinus. ꝯña ꝑꝫ ꝑ regulã. Et q̃ nõ valet ꝓbatur: q꜡ totũ añs est verũ et ꝯñs falsum. ergo nõ valet ꝯña. Iõ pro isto dicat̃ q̃ arguẽdo a tota disiũctiua ad alterã eius ꝑtẽ: vel cũ opposito vni᷒ partis vbi oppositũ quãuis nõ sumit̃ in minori est ꝯña bona: vt sic arguẽdo. Tu es asinus vel tu non es asin᷒: sꝫ tu es asinus. ergo tu es asinus. Uel sic. Tu est animal vel tu non es animal / sed tu es animal. ergo tu es animal. ꝛc.

¶ Alia regula est hec / a tota disiunctiua ad alterã ei᷒ partem non valet consequentia. Ex qua sequitur q̃ ꝯña bona est non bona. Nã ista consequentia est bona. tu es homo vel tu es animal / ergo tu es animal: quia in casu possibile posito antecedens non potest esse verum et ꝯñs falsum. ergo ꝯña bona. et q̃ non valet probatur per regulã. ¶ Ideo pro isto dicatur q̃ ista est regula a tota disiunctiua ad alterã eius partem cuius neutra pars est antecedens vel superior ad alteram non valet ꝯña: sed sic nõ est in proposito: q꜡ vna pars est antecedẽs ad aliã. ¶ Et notandũ q̃ quattuor modis est ꝯña bona a tota disiunctiua ad alterã ei᷒ partem. Primo modo qñ vna pars a qua arguitur est inferior ad alterã cõcludendo superiorẽ est ꝯña bona: vt tu es homo vel tu es animal. ergo tu es animal. Secũdo mõ quando vna pars est conuertibilis cum alia concludendo quamcumq; partem est consequentia bona: vt tu es homo vel tu es risibilis. ergo tu es risibilis. Tertio modo quando vna pars est possibilis. et alia impossibilis concludẽdo partem possibilem est consequẽtia bona: vt tu es asinus vel tu es homo. ergo tu es homo. Quarto modo quãdo vna pars est contingens: et alia necessaria: concludendo partẽ necessariã est consequentia bona: vt tu curris vel deus est. ergo deus est.

¶ Alia regula est hec / a parte copulatiue ad totã copulatiuã nõ vꝫ ꝯña. ex qua sequit̃ q̃ ꝯña bona est nõ bona. Nã ista ꝯña est bona. tu es homo ergo tu es homo ꝛ tu es animal: q꜡ in nullo casu possibili posito añs pt̃ esse verũ et ꝯñs falsum. ergo ꝯña bona. Et q̃ non valet probat̃ per regulam. Ideo pro isto dicatur. q̃ arguendo a parte copulatiue ad totã copulatiuam vbi neutra pars est añs vel superior ad aliam non valet ꝯña. Sed sic non est in proposito: quia vna pars est añs ad aliam. ergo consequentia bona. ꝛc.

¶ Alia regula est hec / oĩs ꝓpositio de ꝯtingenti debet cõuerti ꝑ oppositas q̃litates ab affirmatiua ad negatiuã: ꝛ ecõtra: vt ꝯtingit regẽ sedere / ꝛ contingit nullum regem sedere. Ex qua sequitur q̃ cõsequẽtia bona est non bona. Nam ista consequentia est bona. Contingit nullum mouens esse hominẽ. ergo contingit omne mouens esse hominẽ: vt ꝑꝫ per regulam. Et q̃ nõ valet ꝓbat̃ sic

Antecedens est possibile/ꝛ ꝯña impossibile. ergo non valet cõsequentia. Antecedẽs probatur sic quia possibile est nullum mouens esse hoiem:ꝛ ꝯñs impossibile. ſ. ꝙ cõtingit omne mouens esse hoiem quia celũ non est hõ/nec arbor. ꝛ sic de multis aliis. ¶ Ideo ꝓ isto dicatur negando pmã ꝯñam. ſ. contingit nullũ mouẽs esse hoiem. ergo cõtingit oẽ mouẽs esse hoiem. Et causa est qꝛ nõ oportet ꝙ vniuersalis ꝯuertat in vniuersalẽ/sed sufficit ꝙ vniuersalis cõuertat in particularẽ. vt ista ꝓpõ cõtingit nullũ mouẽs esse hoiem sic debet conuerti. ergo cõtingit aliquod mouẽs esse hoiem

¶ Alia regula est hec/ab omnibus singularibus sufficienter sumptis ad eoꝝ vniuersale est ꝯña bona. hoc est verũ/ꝛ hoc est falsum. ergo verũ est falsũ. ꝯña ptꝫ ꝛ maior ptꝫ ꝑ regulã/ꝛ minor ꝓbat sic. qꝛ nõ sequit hoc istoꝝ esse verũ est possibile ꝛ hoc istoꝝ esse verũ est possibile. ꝛ non sunt plura istoꝝ. ergo vtrũqꝫ istoꝝ esse verũ est possibile. demõstrãdo ꝑ ly istoꝝ illa dua cõtradictoria. Rex sedet/ꝛ nullus rex sedet. qꝛ añs est verũ:ꝛ ꝯñs falsũ. vt ptꝫ ꝑ officiẽtes añtis ꝛ ꝯñtis ergo ꝯña nõ valet ꝛ est bona ꝑ regulam. ergo contradictio. ꝛc. ¶ Similiter hoc est verũ istũ hoiem corrũpi est possibile:ꝛ istũ hoiem corrũpi est possibile/ꝛ sic de singulis. ergo oẽm hoiem corrũpi est possibile ꝯña ptꝫ ꝑ regulã. Et ꝙ nõ sit verũ ꝓbat qꝛ añs est verũ/ꝛ cõsequens est impossibile. vt ptꝫ per officiẽtes antecedẽtis/ꝛ consequẽtis ¶ Ideo ꝓ isto dicatur ꝙ arguendo a singularibus sufficienter sumptis ad eoꝝ vniuersale in propositionibus de inesse est consequentia bona. sed sic non est in proposito eo ꝙ ambe vniuersales sunt propositiones modales:ꝛ ideo non procedit obiectio.

¶ Alia regula est hec/omnis propositio vniuersalis habet cõuerti ꝑ accidens. Ex qua sequit ꝙ cõsequentia bona est nõ bona. Nam illa est bona. Omne A erit verũ/ergo quodã verũ erit A. ptꝫ cõsequẽtia. qꝛ arguit a cõuertente ad suã cõuersam cõuersione per accidẽs. ergo cõsequentia bona. Et ꝙ nõ valet ꝓbat sic/qꝛ in casu possibili posito/añs põt esse verũ/ꝛ cõsequens falsum/ergo nõ valet cõsequentia. ꝙ ꝓbat sic. ꝛ pono ꝙ A sit illa ꝓpõ. deus est que sit vera. ꝛ ꝙ illa ꝓpõ deus est simuliter sit vera:ꝛ ꝙ illa ꝓpõ deus est/nũꝙ post hoc erit A. Et pono cũ hoc ꝙ nõ sit/nec erit aliquod A nisi hoc A. quod est iã tunc añs est verũ oẽ A erit verum. vt patet per eius exponentes ꝛ eius singulares/ꝛ cõsequens est falsum scilicet quoddam verum erit A. quia eius contradictorium est verum videlicet nullum verum erit A. quia nullum verum quod est A. erit A nec aliquod verum quod erit A. erit A. ergo nullũ verũ erit A. ¶ Ideo pro isto dicatur ꝙ illa propositio omne A erit verum non habet sic conuerti. ergo quoddam verũ erit A. et causa est/quia iste terminus verum in antecedente ponitur a parte predicati respectu verbi de futuro/et supponit tantum pro illo quod erit verum. ꝛ in consequente ponitur a parte subiecti respectu verbi de futuro/et supponit indifferenter scilicet pro tali ꝙ est verum. vel pro tali quod erit verum. et ideo mutatur suppositio/ꝛ sic non valet consequentia. Sed sic debet conuerti. Omne A erit verum/ergo quoddam futurum verum est vel erit A et sic patet responsio.

¶ Alia regula est hec/cuicunqꝫ des possibile contingens debetur eidem. Ex aliqua sequitur ꝙ necessarium est contingens. quia illa propositio est necessaria. deus est. quia sicut primaria significat necesse est esse. ergo est necessaria. Et ꝙ sit cõtingẽs ꝓbat/quia est possibilis. ergo est cõtingens. consequentia patet per illam regulam. Cuicũqꝫ des possibile contingens detur eidem.

¶ Ideo pro isto dicatur ꝙ dupliciter dicitur possibile scilicet possibile valens ad opposita et possibile non valens ad opposita. Possibile valens ad opposita dicitur contingens ad vtrum libet. et isto modo loquendo de possibili ista propositio (deus est) non est possibilis valẽs ad opposita/sed est possibilis non valens ad opposita. quia est necessaria. ꝛ isto modo loquendo de possibili est concedendum. ꝙ omnis propositio necessaria est contingens. quia est possibilis.

¶ Et eodem modo dicatur ꝙ dupliciter dicitur contingens. scilicet contingens valens ad opposita. ꝛ contingens non valens ad opposita. et ideo pro isto dicatur cui

cunqȝ des possibile non valens ad opposita contingens non valens ad opposita ꝓ
tur eidem. Ut possibile est deū esse. ergo contingens est deum esse. Ista consequen
tia est bona. accipiendo antecedens ⁊ consequens pro possibili ⁊ contingenti nō va
lentibus ad opposita.

¶ Alia regula est hec/ in omni consequentia bona et formali quicquid sequit̄ ad ꝯñs sequitur ad antecedens. Ex qua sequitur ꝙ consequentia bona est non bona. Nā illa ꝯsequētia est bona. tripedale est. ergo bipedale est. vt satis patet. Et ꝙ non valet probatur sic. quia aliquid sequitur ad consequens quod non sequitur ad antecedens. ergo non valet consequentia. Antecedens ꝓba tur sic. Nam sequitur bipedale est. ergo pedale est precise sua maxima medietas. ⁊ tamen non sequitur tripedale est. ergo pedale est. precise sua maxima medietas. ergo aliquid sequitur ad consequens. quod non sequitur ad antecedens. ergo con sequentia non valet. ¶ Pro isto dicatur concedendo regulam ⁊ ꝯcedendo ꝙ ꝯse quētia sit bona. tripedale est/ ergo bipedale est. similiter ꝯcedēdo istā bipedale est. ergo pedale est. precise sua maxima medietas. Et qñ arguit̄ ꝙ nō valet ꝯña. tripe dale est ergo pedale est. precise sua maxima medietas. dicat̄ dubitādo ꝯñam ex hoc ꝙ hoc relatiuū sua potest referre ad illū terminū tripedale vel ad illū terminū bipeda le. si referatur ad istum terminū bipedale est ꝯsequētia bona. sed si referat̄ ad istū terminum tripedale nō valet consequentia: ⁊ causa est qr non sic relatio ad illū ter minū in alia consequentia. ⁊ sic nō est eadē ꝓpō que fuit prius. Et dicatur ꝙ regula non tenet in consequentia materiali. nec in terminis dependentibus/ nec in termi nis relatiuis. sed hic arguitur cum termino relatiuo. ⁊ sic non valet consequentia.

¶ Alia regula est hec/ omne relatiuum habet exponi per ⁊/ ⁊ per ille. vel per ⁊/ ⁊ per illa. vel per et/ ⁊ per illud. Ex qua sequit̄ ꝙ ꝯña bona est nō bona. Nā ista ꝯña est bona. tu differs ab alali. qđ est asin᷒. ergo tu differs ab alali et illud est asinus: vt pꝫ ꝑ regulā. ⁊ ꝙ nō valet ꝓbat̄ qr añs est verū: ⁊ ꝯñs falsum. ergo ⁊c. ¶ Pro isto dicat̄ ꝙ hec nō est regula/ sed ista. omne relatiuū nō impeditū habet exponi per ⁊/ et per illud. Sed in proposito impeditur per hoc verbū differt. et sic non procedit obiectio. ⁊ similiter est regula ꝙ nullum relatiuum relatū ad an tecedens supponens confuse ⁊ distributiue nec confuse tm̄. habet sic exponi: sed solum relatiuum habet exponi per et/ ⁊ per illud quādo refertur ad antecedens sup ponens determinate vel discrete ⁊ non aliter.

¶ Alia regula est hec/ ab vniuersali ad suam exclusi uam in terminis rectis transpositis ⁊c. est consequentia bona ex qua sequitur ꝙ ꝯ sequentia bona est non bona. nam illa consequentia est bona. quilibet hō est vnus solus hō. ergo tm̄ vnus solus hō est hō. Et ꝙ nō valet ꝓbat̄ sic: qr añs est verū ⁊ ꝯñs fal sum. ergo ⁊c. Et ꝙ ꝯñs sit falsum ꝓbat̄ sic. Mulier est homo et Mulier est aliud ꝙ vnus solus hō. ergo nō tm̄ vnus solus hō est hō. ¶ Ideo ꝓ ista dicat̄ ꝙ nō est exclusiua sua. qr ad hoc ꝙ foret ei᷒ exclusiua requirit̄ ꝙ termini eodē modo supponāt in vna sicut in alia. ⁊ ꝓ eisdem solūmodo. sed non est sic in ꝓposito. qr subiectū in vniuersali restringitur per ly quilibet supponere pro masculis tantum. ⁊ predicatum in ex clusiua supponit tam pro masculis ꝙ̄ pro femellis. ⁊ ideo nō ē ei᷒ exclusiua. sed hec est eius exclusiua. tantum vnus solus homo est homo masculus.

¶ Alia regula est hec/ negatio preposita facit proposi tionē equipollere suo ꝯtradictorio ꝓbo ꝙ nō. qr sic sequit̄ ꝙ tu es asinus: qr sequit̄ aliquo currēte tu es asinus. ergo dū aliquis currit. tu es asinus: vel qr aliquis currit. tu es asinus/ ⁊ si aliquis currit. tu es asinus. sed qualitercunqȝ exponit̄ sequit̄ ꝙ tu es asinus. Si neget̄ illa aliquo currēte tu es asinus. ꝓponat̄ illa nō aliquo currēte tu es asinus. Si concedatur. ergo nullo currente tu es asinus. ꝯña probatur sic. quia negatio preposita facit propositionem equipollere suo ꝯtradictorio. Et tunc argui tur sic ex antecedente non aliquo antecedente currente tu es asinus. ergo dum non aliquis currit tu es asinus. ꝯña pꝫ per regulā primo allegatam. quia assignatus ca

sus absolutiua h3 exponi p dum/si/qz/ꝛ qñ. Et sequit̃ dũ nõ aliqͣs currit tu es asinus. Sed nõ aliquis currit/vt suppono/ergo tu es asin⁹. ¶ Pro isto dicat̃ cõcedẽdo regulã et negando. aliquo currente tu es asinus. ꝛ etiã nullo currente tu es asinus. qz nec sunt opposita: qz iste sunt ꝓpositiones hypothetice. ideo non sunt opposite: ꝛ qñ arguitur non aliquo currente tu es asinus. dicatur concedendo/ꝛ tunc qñ cõcluditur/ ergo nullo currẽte tu es asinus. negetur ɔ̃ña. nec stant cõtradictorie: qz vtraqꝫ istaꝝ est hypothe. Et tunc qñ arguit̃ ex aũte non aliquo currente tu es asinus. ergo dũ non aliquis currit tu es asinus. dicatur negando illam ɔ̃ñam. qz in aũte illa negatio nõ negat totũ. ꝛ in ɔ̃ñte nõ negat nisi vnã ꝑticulã. ideo oportet sic argui. nõ aliquo currente tu es asinus. ergo non est ita. dum aliquis currit tu es asinus.

¶ Alia regula est hec/negatio postposita facit propositionẽ equipollere suo cõtrario. Ex quo ꝓbo ꝙ nullũ aĩal est: qz nullũ aĩal aĩal est. ergo nullũ aĩal est. ɔ̃ña pꝫ. qz ex opposito ɔ̃ñtis sequit̃ oppositũ aũtis. Nã sequit̃ aliquod aĩal est. ergo aliquod aĩal aĩal est. Aũs ꝓbo. qz quodlibet aĩal/aĩal nõ est. ergo nullũ aĩal/ aĩal est. ɔ̃ña pꝫ. qz negatio postposita. ꝛc̃. Aũs ꝓbo sic. hoc aĩal/aĩal non est. ꝛ hoc aĩal/aĩal non est: ꝛ sic de alijs. ergo. ꝛc̃. ɔ̃ña pꝫ a singularibus sufficienter sũptis. ꝛc̃. Antecedens probatur hoc aĩal asinus non est. ꝛ ois asinus est aĩal. ergo. ꝛc̃. consequentia patet ab inferiori ad suum superius negatione postposita. ¶ Pro isto dicatur ꝙ negatio postposita facit propositionem equipollere suo contrario/si immediate postponatur termino distributo. sed in illa quodlibet aĩal/animal non est. negatio non immediate postponitur termino distributo. ideo non tenet regula.

¶ Alia regula est hec/omnis propositio vniuersalis negatiua habet conuerti simpliciter. Et ꝙ ista regula sit falsa probat̃. quia cõsequẽtia non valet. Nullus sortes fuit albus. ergo nullum album fuit sortes. ꝛ hec est conuersio simplex. Et ꝙ consequentia non valet probatur. ꝛ pono ꝙ nunꝙ ante hoc sortes fuit albus. ꝛ ꝙ sortes nunc primo sit albus. tunc antecedens est verum. ꝛ consequens falsum probatur sic. quia oppositum consequentis est verum. ergo consequens est falsum. antecedens probatur. hoc est verum/aliquod album fuit sortes: ꝛ hoc est eius oppositum. ergo maior probatur. Illud quod est vel fuit albũ fuit sortes. ergo aliquod album fuit sortes. Ideo dico concedendo regulam. ꝛ tunc ad argumentum quãdo dicitur: illa consequentia non valet. ꝛ illa est cõuersio simplex. ergo cõcedatur ɔ̃ña. ꝛ neget̃ minor. ꝛ dicat̃ ꝙ sic debet cõuerti. nullus sortes fuit albus. ergo nullũ ꝑteritũ albũ est nec fuit sortes ¶ Cõtra istã regulã ab iferiori ad suũ superius determinate est ɔ̃ña bona. ꝓbat̃ ꝙ nõ. qz illa ɔ̃ña nõ valet. tu es hõ. ergo tu es non homo. ꝛ tamẽ ille termin⁹ nõ hõ. est superior ad istũ terminũ hõ. qz plus cõtinet sub se. ꝙ iste terminus hõ. ergo superior. ¶ Ad illud dicat̃ ꝙ iste termin⁹ hõ nõ est inferior ad illum terminum non homo. nec iste termin⁹ non hõ est superior ad istũ terminũ homo. qz licet iste terminus/nõ hõ/signt plura ꝙ ille terminus homo. non tñ signt idẽ ꝙ requiritur ad hoc ꝙ vnum sit superius ad aliud. ꝛc̃.

¶ Expliciunt obiectiones consequentiarum.

Sophisma est oratio deceptoria ad cui⁹ vtrãqꝫ partem/contingit euidenter arguere.

¶ Tria requirũtur ad sophisma: scilicet probatio. improbatio. ꝛ solutio. Probatio est ostẽsio veritas. Improbatio est ostẽsio falsitatis. Solutio est manifestatio cause p quã accidit falsitas vel deceptio. ¶ Sciẽdũ est ꝙ quatuor modis debem⁹ rñdere ad argumẽtũ vel ad sophisma. s. cõcedẽdo. negãdo. dubitãdo. vel distinguẽdo. Cõcedẽdo qñ est verũ. negãdo. qñ est falsũ. dubitãdo. qñ est dubiũ. distinguẽdo. qñ est multiplex. Et est multiplex. quando habet plures sensus quoꝝ vnus est falsus. ꝛ alius verus. Si concedat̃ sophisma tunc respõdendum est ad eius improbationem. Si negat̃ tunc respõdẽdũ est ad eius probationem. Et ponit philosophus istam regulam. Nulla est affirmatiua vera in qua vniuersale vniuersaliter sumptũ predicatur

tunc͡q3 des possibile non valens ad opposita contingens non valens ad opposita de
tur eidem. Ut possibile est deū esse. ergo contingens est deum esse. Ista consequen
tia est bona. accipiendo antecedens ⁊ consequens pro possibili ⁊ contingenti nõ va
lentibus ad opposita.

¶ Alia regula est hec / in omni consequentia bona et formali quicquid sequitur ad pñs sequitur ad antecedens. Ex qua sequitur q͡ conse
quentia bona est non bona. Nã illa cõsequẽtia est bona. tripedale est. ergo bipedale
est. vt satis patet. Et q͡ non valet probatur sic. quia aliquid sequitur ad consequens
quod non sequitur ad antecedens. ergo non valet consequentia. Antecedens pba
tur sic. Nam sequitur bipedale est. ergo pedale est precise sua maxima medietas. et
tamen non sequitur tripedale est, ergo pedale est. precise sua maxima medietas.
ergo aliquid sequitur ad consequens. quod non sequitur ad antecedens. ergo con
sequentia non valet. ¶ Pro isto dicatur concedendo regulam ⁊ cõcedendo q͡ cõse
quẽtia sit bona. tripedale est / ergo bipedale est. similiter cõcedẽdo istã pipedale est.
ergo pedale est. precise sua maxima medietas. Et qñ arguitur q͡ nõ valet pña. tripe
dale est ergo pedale est. precise sua maxima medietas. dicatur dubitãdo pñam ex hoc q
hoc relatiuũ sua potest referre ad illũ terminũ tripedale vel ad illũ terminũ bipeda
le. si referatur ad istum terminũ bipedale est cõsequẽtia bona. sed si referatur ad illũ
terminum tripedale nõ valet consequentia. ⁊ causa est q2 non fit relatio ad illũ ter
minũ in alia consequentia. ⁊ sic nõ est eadẽ ꝓpõ que fuit prius. Et dicatur q͡ regula
non tenet in consequentia materiali. nec in terminis dependentibus / nec in termi
nis relatiuis. sed hic arguitur cum termino relatiuo. ⁊ sic non valet consequentia.

¶ Alia regula est hec / omne relatiuum habet exponi per ⁊ / ⁊ per ille. vel per ⁊ / ⁊ per illa. vel per et / ⁊ per illud. Ex qua sequitur. q͡ pña bona
est nõ bona. Nã ista pña est bona. tu differs ab alali. qđ est asin⁹. ergo tu differs ab ala
et illud est asinus. vt pz p regulã. ⁊ q͡ nõ valet pbatur q2 añs est verũ ⁊ pñs falsum.
ergo. ⁊c. ¶ Pro isto dicatur q͡ hec nõ est regula / sed ista. omne relatiuũ nõ impeditũ
habet exponi per ⁊ / et per illud. Sed in proposito impeditur per hoc verbũ differt.
et sic non procedit obiectio. ⁊ similiter est regula q͡ nullum relatiuum relatũ ad an
tecedens supponens confuse ⁊ distributiue nec confuse tãtum. habet sic exponi. sed
solum relatiuum habet exponi per et / ⁊ per illud quãdo refertur ad antecedens sup
ponens determinate vel discrete ⁊ non aliter.

¶ Alia regula est hec / ab vniuersali ad suam exclusiuam in terminis rectis transpositis. ⁊c. est consequentia bona ex qua sequitur q͡ con
sequentia bona est non bona. nam illa consequentia est bona. quilibet hõ est vnus
solus hõ. ergo tñ vnus solus hõ est hõ. Et q͡ nõ valet pbatur sic: q2 añs est verũ ⁊ pñs fal
sum. ergo. ⁊c. Et q͡ pñs sit falsum pbatur sic. Mulier est homo et Mulier est aliud ab
vnus solus hõ. ergo nõ tñ vnus solus hõ est hõ. ¶ Ideo ꝓ isto dicatur q͡ nõ est exclusiua
sua. q2 ad hoc q͡ foret ei⁹ exclusiua requiritur q͡ termini eodẽ modo supponãt in vna
sicut in alia. ⁊ ꝓ eisdem solũmodo. sed non est sic in ꝓposito. q2 subiectũ in vniuersali
restringitur per lꝫ quilibet supponere pro masculis tantum. ⁊ predicatum in ex
clusiua supponit tam pro masculis q̃ pro femellis. ⁊ ideo nõ ẽ ei⁹ exclusiua. sed hec
est eius exclusiua. tantum vnus solus homo est homo masculus.

¶ Alia regula est hec / negatio preposita facit proposi
tionẽ equipollere suo cõtradictorio ꝓbo q͡ nõ. q2 sic sequitur q͡ tu es asinus: q2 sequitur
aliquo currẽte tu es asinus. ergo dũ aliquis currit. tu es asinus: vel q2 aliquis currit. tu
es asinus / ⁊ si aliquis currit. tu es asinus. sed qualitercunq3 exponitur sequitur q͡ tu es
asinus. Si negetur illa aliquo currẽte tu es asinus. ꝓponatur illa nõ aliquo currẽte tu
es asinus. Si concedatur. ergo nullo currente tu es asinus. pña probatur sic. quia
negatio preposita facit propositionem equipollere suo cõtradictorio. Et tunc argui
tur sic ex antecedente non aliquo antecedente currente tu es asinus. ergo dum non
aliquis currit tu es asinus. pña pꝫ per regulã prius allegatam. quia ablatiuus ca

tus absolutus hz exponi p dum/si/qz/ꝛ qñ. Et sequit̃ dũ nõ aliq̃s currit tu es asinus. Sed nõ aliquis currit/vt suppono/ergo tu es asinus. ¶ Pro isto dicat̃ cõcedẽdo regulã et negando. aliquo currente tu es asinus. ꝛ etiã nullo currente tu es asinus. qz nec sunt opposita: qz iste sunt ꝓpositiones hypothetice. ideo non sunt opposite. ꝛ qñ arguitur non aliquo currente tu es asinus. dicatur concedendo/ꝛ tunc qñ cõcluditur/ ergo nullo currẽte tu es asinus. negetur ꝯña. nec stant cõtradictorie: qz vtraq; istaꝝ est hypothe. Et tunc qñ arguit̃ ex añte non aliquo currente tu es asinus. ergo dũ non aliquis currit tu es asinus. dicatur negando illam ꝯñam. qz in añte illa negatio nõ negat totũ. ꝛ in ꝯñte nõ negat nisi vnã ꝑticulã. ideo oportet sic argui. nõ aliquo currente tu es asinus. ergo non est ita. dum aliquis currit tu es asinus.

¶ Alia regula est hec/negatio postposita facit propositionem equipollere suo cõtrario. Ex qua ꝓbo q nullũ aial est: qz nullũ aial aial est. ergo nullũ aial est. ꝯña pz. qz ex opposito ꝯñtis sequit̃ oppositũ añtis. Nã sequit̃ aliquod aial est. ergo aliquod aial aial est. Añs ꝓbo. qz quodlibet aial/aial nõ est. ergo nullũ aial/ aial est. ꝯña pz. qz negatio postposita. ꝛc̃. Añs ꝓbo sic. hoc aial/aial non est. ꝛ hoc aial/aial non est: ꝛ sic de aliis. ergo. ꝛc̃. ꝯña pz a singularibus sufficienter sũptis. ꝛc̃. Antecedens probatur hoc aial asinus non est. ꝛ oẽ asinus est aial. ergo. ꝛc̃. consequentia patet ab inferiori ad suum superius negatione postposita. ¶ Pro isto dicatur q negatio postposita facit propositionem equipollere suo contrario. si immediate postponatur termino distributo. sed in illa quodlibet aial/animal non est. negatio non immediate postponitur termino distributo. ideo non tenet regula.

¶ Alia regula est hec/omnis propositio vniuersalis negatiua habet conuerti simpliciter. Et q ista regula sit falsa probat̃. quia cõsequentia non valet. Nullus sortes fuit albus. ergo nullum album fuit sortes. ꝛ hec est conuersio simplex. Et q consequentia non valet probatur. ꝛ pono q nunq̃ ante hoc sortes fuit albus. ꝛ q sortes nunc primo sit albus. tunc antecedens est verum. ꝛ consequens falsum probatur sic. quia oppositum consequentis est verum. ergo consequens est falsum. antecedens probatur. hoc est verum/aliquod album fuit sortes. ꝛ hoc est eius oppositum. ergo maior probatur. Illud quod est vel fuit albũ fuit sortes. ergo aliquod album fuit sortes. Ideo dico concedendo regulam. ꝛ tunc ad argumentum quãdo dicitur nulla consequentia non valet. ꝛ illa est cõuersio simplex. ergo cõcedatur ꝯña. ꝛ negat̃ minor. ꝛ dicat̃ q sic debet cõuerti. nullus sortes fuit albus. ergo nullũ ꝓteritũ albũ est nec fuit sortes. ¶ Cõtra istã regulã ab inferiori ad suũ superius determinate est ꝯña bona. ꝓbat̃ q nõ. qz illa ꝯña nõ valet. tu es hõ. ergo tu es non homo. ꝛ tamẽ ille terminus nõ hõ. est superior ad istũ terminũ hõ. qz plus cõtinet sub se. q̃ iste terminus hõ. ergo superior. ¶ Ad illud dicat̃ q iste terminus hõ nõ est inferior ad illum terminum non homo. nec iste terminus non hõ est superior ad istũ terminũ homo. qz licet iste terminus/nõ hõ/signt plura q̃ ille terminus homo. non tñ signt idẽ q requiritur ad hoc q vnum sit superius ad aliud. ꝛc̃.

¶ Expliciunt obiectiones consequentiarum.

Sophisma est oratio deceptoria ad cuius vtrãq; partem/contingit euidenter arguere.

¶ Tria requirũtur ad sophisma. scilicet probatio. improbatio. ꝛ solutio. Probatio est ostẽsio veritas. Improbatio est ostẽsio falsitatis. Solutio est manifestatio cause ꝑ quã accidit falsitas vel deceptio. ¶ Sciẽdũ est q q̃tuor modis debem9 rñdere ad argumẽtũ vel ad sophisma. s. cõcedẽdo. negãdo. dubitãdo. vel distinguẽdo. Cõcedẽdo qñ est verũ. negãdo. qñ est falsũ. dubitãdo. qñ est dubiũ. distinguẽdo. qñ est multiplex. Et est multiplex. quando habet plures sensus quoꝝ vnus est falsus. ꝛ alius verus. Si concedat̃ sophisma tunc respõdendum est ad eius improbationem. Si negat̃ tunc respõdẽdũ est ad eius probationem. Et ponit philosophus istam regulam. Nulla est affirmatiua vera in qua vniuersale vniuersaliter sumptũ predicatur

de se: hoc habet intelligi in terminis habentibus multa supposita in actu: vt omnis homo est oīs hō: sed in negatiuis nō tenet ista regula. ⁊c. Et sic sequitur sophisma.

¶ Omnis homo est omnis homo. ista sophisma ꝓba

tur sic. iste homo est iste homo: ⁊ iste homo est iste homo: et sic de singulis. ergo oīs homo est oīs homo. ꝯña patet a singularibus sufficienter sumptis ad eoꝝ vniuersale. ergo ꝯña bona. Añs probatur sic. ad habendum singulares alicuius vniuersalis nō plus requirit nisi demere signū vniuersale: et in loco eiꝰ ponere pronomē demonstratiuū: et sic est in proposito. ergo ꝯña bona. Añs probatur sic. iste sunt singulares alicuiꝰ vniuersalis: sed nullius nisi istius. s. oīs homo est oīs homo. ergo sunt eius singulares. ¶ Similiter sophisma ꝓbatur sic. Nulla propositio est verior illa in qua idem predicatur de se: sed hic idem predicatur de se. ergo sophisma veꝝ. Minorē probo. idem est subiectū et predicatū. ergo. ⁊c. ¶ Ad oppositum arguitur sic. Nulla est propositio vera in qua vniuersale vniuersaliter sumptū predicatur de se: sed sic est hic. ergo sophisma falsum. Aliter improbat̄ sic. cōtradictoriū est veꝝ. ergo hoc est falsū. Añs probatur sic. hoc est suū cōtradictoriū. aliquid qđ est homo nō est omnis homo: et hoc est veꝝ. ergo eius contradictoriū est veꝝ. Añs probat̄ sic. qꝛ est particularis cuius quilibet singularis est vera. ergo particularis est vera. Añs ꝓbat̄ sic. hoc quod est hō non est oīs homo. vel hoc qđ est homo nō est oīs homo: et sic de singulis. ergo aliqđ qđ est homo nō est oīs homo. ⁊c. ¶ Similiter sic improbat̄. suū contrariū est veꝝ. ergo sophisma falsum. Añs ꝓbatur sic. hoc est verū. nichil quod est homo est omnis homo: et hoc est suū contrariū. ergo sophisma falsum. ¶ Pro isto dicendū est. negando sophisma: qꝛ est vniuersalis cuius quelibet singularis est falsa. Et ad primū argumentū qñ dr. ꝙ iste homo est iste homo: ⁊ iste homo est iste homo: et sic de singulis. ¶ Dicendū est veꝝ. idem homo demonstratur per subiectum et predicatū si sic neget̄ ꝯña. Si aliud demonstratur per subiectū et aliud per predicatū: concedat̄ ꝯña: ⁊ negat̄ añs. qꝛ est impossibile. ¶ Ad primam propositionem añtis qñ dr ꝙ arguit̄ a singularibus sufficienter sumptis. dicendum est ꝙ non sunt eius singulares: sed sunt singulares istius vniuersalis, omnis homo est iste homo: ⁊ singulares istiꝰ. oīs homo est oīs homo, sunt iste. Iste homo est oīs hō: ⁊ iste homo est oīs homo: et sic de singulis. ¶ Ad scḋam probatiōnē añtis qñ dr. ad habendum sīgulares alicuius vniuersalis non plus requiritur. ⁊c. hoc veꝝ est a parte subiecti sed non a parte predicati. Et ad aliud cū dr sunt singulares alicuius vniuersalis: sed nullius nisi istius: concedatur ꝯña: et negat̄ añs pro minore. ⁊c. ¶ Item ad aliud qñ dicitur. ꝙ nulla propositio est verior illa. ⁊c. concedat̄ ꝯña/ et negat̄ añs pro minore et qñ dicatur idem est subiectum et idem predicatum: concedat̄ ꝯña: ⁊ negatur añs quia homo est subiectum/ et omnis homo est predicatum. dico etiam ꝙ illa regula nulla propositio est verior illa. ⁊c. habet intelligi vbi res significata per subiectum est res significata per predicatum: et sic patet responsio.

¶ Omnis homo est totum in quantitate.

¶ Istud sophisma probatur sic. Iste homo est totum in quātitate: et iste: ⁊ ista. ⁊ sic de singulis. ergo oīs homo est totū in quātitate. ꝯña patet a singularis sufficienter sumptis ad eoꝝ vniuersale. ergo ꝯña bona. Añs probatur sic. Iste homo est totum et iste homo est in quantitate. ergo iste homo est totū in quātitate. ꝯña patet a duobus predicatis diuisis ad vnū coniunctū: vbi nulla pars aliter sigt in compositione ꝙ̄ sigt per se. ergo ꝯña bona. Et ꝙ iste hō sit totū probat̄ sic. iste homo est ꝯpositus ex oībus suis ꝑtibus integralibꝰ. ergo iste hō est totū. Et ꝙ sit in quātitate probat̄ sic. Iste homo est in loco: et omnis locus est quātitas. ergo iste homo est in quātitate. maior probat̄ sic. Iste homo est in certo loco in quo est. ergo iste homo est in loco. ꝯña pꝫ ab inferiori ad suū superius sine aliquo impedimento. ergo ꝯña bona.

¶ Ad oppositum arguitur sic.

¶ Omnis homo est totū in quantitate/ iste est homo. ergo iste homo est totū in quātitate. ꝯña patet: qꝛ est syllogismus in darij. et ꝯñs est falsum. ergo añs. sed non minor. ergo maior. ⁊ illud est sophisma. ergo sophisma est falsum. Et ꝙ ꝯña sit falsum

probo sic: quia sequitur: iste homo est totum in quantitate: ergo totum in quantitate est iste homo. consequentia patet per conversionem simplicem. Et sequitur ultra. totum in quantitate est iste homo. ergo omne in quantitate est iste homo. consequentia patet ab uno convertibili ad reliquum. Tunc arguitur sic. Omne in quantitate est iste homo: asinus est in quantitate. ergo asinus est iste homo.

¶ Pro isto dicatur concedendo sophisma: quia est universalis cuius quilibet singularis est vera.

Tunc ad primum argumentum improbationis quando dicitur. quod omnis homo est totum in quantitate. etc. concedatur consequentia. et negetur quod consequens est falsum. Et quando arguitur. iste homo est totum in quantitate. ergo totum in quantitate est iste homo. distinguatur consequens de consequenti eo quod ly totum potest sumi cathegorematice vel sincathegorematice. Si sumitur cathegorematice: concedatur consequentia et consequens. Si sumatur sincathegorematice: negetur consequentia. Pro quo nota quod iste terminus totum totaliter precedens in propositione: tunc potest sumi indifferenter cathegorematice vel sincathegorematice: sed quando aliquis terminus precedit ipsum solum accipitur cathegorematice et tunc significat aliquod aggregatum ex partibus suis. Sed quando accipitur sincathegorematice est signum universale distributivum pro partibus integralibus. Et quando arguitur sic. Totum in quantitate est iste homo. ergo omne in quantitate est iste homo. negetur consequentia: quia omne et totum non convertuntur: quia hoc signum universale omne distribuit pro partibus subiectivis: et hoc signum totum distribuit pro partibus integralibus. Pars subiunctiva est singulare alicuius universalis. Vel est illa que est minoris communitatis. Et pars integralis est membrum: ut manus/pes/caput. etc.

¶ Omnis homo est unus solus homo.

¶ Istud sophisma probatur. Iste homo est unus solus homo. et iste homo est unus solus homo: et sic de singulis. ergo omnis homo est unus solus homo. consequentia patet a singularibus sufficienter sumptis ad totum universale. ergo consequentia bona. ¶ Aliter probatur sic. Tantum unus solus homo est homo. ergo omnis homo est unus solus homo. consequentia patet ab exclusiva ad suam universale in terminis rectis/in terminis transpositis/et in singulari numero. ergo consequentia bona. Antecedens probatur sic. quilibet homo est unus solus homo. ergo tantum unus solus homo est homo. consequentia patet ab universali ad suam exclusivam. ergo consequentia bona. ¶ Similiter sic omnis homo masculus est unus solus homo: nulla mulier est homo. ergo omnis homo est unus solus homo. consequentia patet: et minor probatur sic. Omnis homo differt a muliere/ergo nulla mulier est homo. Antecedens probatur per eius exponentes. omnis homo est/et mulier est/et non omnis homo est mulier. ergo omnis homo differt a muliere consequentia patet ab exponentibus ad expositum. ergo consequentia bona.

¶ Ad oppositum arguitur sic:

¶ Omnis homo est unus solus homo: mulier homo. ergo mulier est unus solus homo. Ista consequentia est bona: et consequens est falsum. ergo et antecedens: sed non minor/ergo maior et maior est sophisma. ergo sophisma falsum. Et quod consequens sit falsum probatur sic. quia sequitur. mulier est unus solus homo. ergo mulier est masculus. et hoc est falsum. ¶ Aliter improbatur sic. aliquid quod est homo non est unus solus homo. ergo non omnis homo est unus solus homo. consequentia patet ab equipollente ad suum equipollens. ergo consequentia bona. Antecedens probatur sic. quia hoc quod est homo non est unus solus homo: demonstrando mulierem: et hoc est aliquid quod est homo. ergo aliquid quod est homo non est unus solus homo. consequentia patet medio termino existente hoc aliquid est necesse duo extrema coniungi. etc.

¶ Pro isto dicatur negando sophisma.

¶ Et ad primum argumentum quando dicitur. iste homo est unus solus homo/et iste/et iste. et sic de singulis. Querendum est utrum iste terminus sic de singulis supponit tam pro masculis quam pro femellis. si sic concedetur consequentia et negetur antecedens: quia habet unam singularem falsam. Si tamen pro masculis negetur consequentia. Et quando dicitur a singularibus sufficienter sumptis negetur illud: quia subiectum in universali stat pro masculis et pro femellis.

Et ad aliud qn̄ dicitur. Tu ̄ vnus solus homo est homo, ergo omnis homo est vnus
solus homo. concedatur pn̄a: et negetur an̄s: quia habet vnam exponentem falsam
¶ Ad aliud qn̄ dr̄. quilibet homo est vnus solus homo. ꝑ tantum vnus solus homo
est homo. negetur pn̄a. Si dicatur ꝙ pn̄a tenet ab vniuersali ad suam exclusiuam.
ergo pn̄a bona. negetur: quia non est eius exclusiua. Et causa est quia predicatum
in exclusiua non supponit precise et pro eisdem pro quibus supponebat subiectum
in vniuersali: quia predicatum in exclusiua supponit tam pro masculis ꝙ̄ pro femel
lis: et subiectum in vniuersali supponit pro masculis tantum. ¶ Et ad aliud quan
do dicitur: omnis homo masculus est vnus solus homo / nulla mulier est homo. er
go omnis homo est vnus solus homo. concedatur pn̄a: et negetur an̄s pro minori.
Et quando arguitur. omnis homo differt a muliere. concedatur pn̄a. et negetur an̄s.
Et quando probatur per eius exponentes. negatur pn̄a: quia scd̄a exponens nō est
eius exponens. quia exponitur ratione istius termini differt. vbi debet exponi ratio
ne istius terminum omnis: quia sic habet exponi. homo differt a muliere: et nichil est
homo quin illud differt a muliere: et hoc est falsum: quia mulier est aliquid quod est
homo: et illud non differt a muliere.

¶ Omnes apostoli dei sunt duodecim.

¶ Istud sophisma probatur sic. Isti sunt duodecim / et isti sunt omnes apostoli dei
ergo omnes apostoli dei sunt duodecim. pn̄a patet per hanc regulam. Medio ter
mino existente hoc aliquid necesse est extrema coniungi. ¶ Et nota ꝙ quando hoc
aliquid est medius terminus: tunc est syllogismus in tertia figura.

¶ Ad oppositum arguitur.

¶ Omnes apostoli dei sunt duodecim: petrus et paulus sunt apostoli dei. ergo pe
trus ⁊ paulus sunt duodecim. ¶ Similiter sic. Aliqui sunt apostoli dei qui non sunt
duodecim. ergo non omnes apostoli dei sunt duodecim. cōsequentia patet ab equi
pollente ad suum equipollens. antecedens probatur sic. Duo sunt apostoli dei / et
duo non sunt duodecim. ꝑ aliqui sunt apostoli dei qui non sunt duodecim.

¶ Pro isto respondēdum est distinguendo sophisma,

eo ꝙ est signum vniuersale omnis potest sumi collectiue vel diuisiue. Si sumatur
collectiue: tunc sigt̄ ꝙ omnes apostoli dei simul sumpti sunt duodecim. ⁊ sic sophis
ma est verum. Sed si sumatur diuisiue: negetur sophisma. quia tunc significat so
lum ꝙ isti sunt duodecim: demonstrando petrum et paulum. quod est falsum.
¶ Tunc ad primum argumentum quando dicitur. ꝙ isti sunt duodecim: et isti sunt
omnes apostoli dei. ergo. ⁊c̄. concedetur pn̄a si sumatur collectiue. Ad secundū ar
gumentū quando dicitur. omnes apostoli dei sunt duodecim / petrus ⁊ paulus sunt
apostoli dei. ergo. ⁊c̄. negetur pn̄a si hoc signum omne sumatur collectiue. Et si di
catur ꝙ est syllogismus in darii. negetur: quia prima premissa non est vniuersalis.
Ad tertium argumentum qn̄ dr̄: aliqui sunt apostoli dei qui non sunt duodecim. ne
getur consequentia. Et quando dicitur. ꝙ arguitur ab equipollente ad suum equi
pollens. negetur: quia non equipollet. Contra vna est vniuersalis affirmatiua: ⁊ alia
particularis negatiua: et sunt de eisdem terminis et pro eisdem supponentibus. ne
getur ꝙ est vniuersalis affirmatiua: quia vtraq; est particularis: sic ho signum om
ne collectiue teneatur. Sed ista propositio. non omnes apostoli dei sunt duodecim.
equipollet huic. nulli apostoli dei sunt duodecim. ⁊c̄.

¶ Omne animal fuit in archa noe.

¶ Istud sophisma probatur sic. ⁊ pono ꝙ de qualibet specie animalium fuit vnum
indiuiduum in archa noe: et non plura: et ꝙ A sit illud tempus diluuij in quo nō fu
erunt in archa noe. Tunc sic. homo fuit in archa noe: leo fuit in archa noe / capra fu
it in archa noe. et sic de singulis speciebus animalium. ergo omne aīal fuit in archa
noe. consequentia patet per inductionem. ¶ Similiter sic. Omne animal quod fuit
vnq̄ fuit in archa noe. ergo omne animal fuit in archa noe. Antecedens probatur
sic. Omne animal quod fuit aliquando fuit in archa noe / omne animal quod fuit

vnq̄ fuit aliquando. ergo omne animal quod fuit vnq̄ fuit in archa noe. Antecedens probat̄ sic. Omne animal quod fuit in A fuit in archa noe. Omne animal q̄d fuit in A fuit aliquando. ergo omne animal aliquando fuit in archa noe. consequentia patet: quia est syllogismus.

¶ Ad oppositum arguitur sic

¶ Omne animal fuit in archa noe: omnis homo est animal. ergo omnis homo fuit in archa noe. consequentia patet: quia est syllogismus in barbara. ¶ Similiter sic. Omne animal fuit in archa noe. ergo omne animal quod est et quod fuit fuit in archa noe. Si concedatur: tunc sic. Omne animal quod est fuit in archa noe / hoc est animal q̄d est. ergo hoc fuit in archa noe. demonstrando per ly hoc vnū hoīem. Si concedatur antecedens: tunc sic. Omne animal quod fuit fuit in archa noe / hoc est animal quod fuit. ergo hoc fuit in archa noe. demonstrādo per ly hoc alium hominem. Si concedatur: tunc sic. Ista duo animalia fuerūt in archa noe / et ista duo animalia sunt duo homines. ergo duo homines fuerunt in archa noe: quod est contra casum. ꝯña ptz. medio termino existente hoc aliquid, necesse est extrema coniungi.

¶ Pro isto respondendum est.

¶ Negando sophisma: et admittendo casum: et tunc ad primū argumentū q̄ñ arguitur sic. homo fuit in archa noe / leo fuit in archa noe. &c. negetur ꝯña. Et si dicatur. q̄ arguitur per inductionē. dicatur q̄ ibi nō est sufficiēs inductio. sed sic debet argui omnis homo fuit in archa noe / omnis leo fuit in archa noe. et sic de singulis speciebus animalium. ergo omne animal fuit in archa noe. tunc concedatur ꝯña. et negetur añs. Et ad aliud quando arguitur sic. Omne animal quod fuit vnq̄ fuit in archa noe. &c. concedatur ꝯña: et negetur añs. Et ad aliud quando sic arguitur. Omne animal quod fuit aliquando fuit. &c. concedatur ꝯña. et negetur antecedens p̄ maiori. Item ad aliud quādo sic arguitur. Omne animal quod fuit in A fuit in archa noe. &c. tunc negetur consequentia: quia arguitur ab inferiori ad suum superius distributione preposita. quia esse in a est inferius ad esse aliquando. &c.

¶ Alia solutio solebat dari distinguēdo de ly omne: eo q̄ potest distribuere pro singulis generum / vel pro generibus singulorum. si distribuat pro singulis generum. negetur sophisma. Si pro generibus singulorum. concedatur sophisma.

¶ Omnis fenix est.

¶ Istud sophisma probatur sic. Et pono istū casum q̄ vnica fenix sit: et non plures tunc omnis fenix est. probatur sic. Ista fenix est / et illa fenix est omnis fenix. ergo omnis fenix est. ꝯña ptz. q̄ est syllogism⁹ expositori⁹. ¶ Aliter p̄bat̄ sic. hec est vniuersalis cuius quelibet singularis est vera. ergo sophisma verū. ꝯña patet: et añs p̄batur sic. Ista est singularis vera. ista fenix est. demonstrando fenicem presentem: et ista est quelibet eius singularis. ergo quelibet eius singularis est vera.

¶ Ad oppositum arguitur sic.

¶ hoc signū vniuersale oīs exigit tria supp̄osita in actu termino cui adiūgit̄: s3 nō sunt tres fenices. ḡ sophisma falsum. ꝯña ptz per regulā ḡnalem. ¶ Similiter p̄bat̄. eius cōtradictoriū est verū. ḡ sophisma falsū. q̄ suū cōtradictoriū est verū p̄bat̄ sic. hoc est verū. aliqua fenix nō est. et hoc suū ꝯtradictoriū. ḡ sophisma falsum. Maior probatur sic. ista fenix non est. demonstrando fenicem futurā. ergo aliqua fenix nō est. ꝯña patet: quia arguitur ab inferiori ad suum superius determinate.

¶ Pro isto respondendū est quādo proponitur. Omnis fenix est sine casu.

Dubitetur: quia dubium est propter tempus medium inter generationem vnius et corruptionem alterius. sed casu posito quando proponitur sophisma concedetur. Et quādo improbatur. q̄ hoc signum omne exigit tria supposita termino cui adiungit̄. Dicat̄ q̄ hoc habet intelligi. si ille terminus cui adiūgit̄ habeat tria supposita in actu. Et q̄ñ dr̄ contradictoriū eius est verū. ꝯcedat̄ ꝯña: et negetur añs. Et q̄ñ probatur sic. hoc est verum. aliqua fenix nō est. &c. ꝯcedatur ꝯñs

sequentia et negetur antecedens pro maiori. Et quando sic arguitur ista fenix non est demonstrando fenicem futuram. ergo. etc. negetur consequentia. Et quando sic probatur. quia arguitur ab inferiori. etc. dicatur quod illa regula nõ tenet arguẽdo negatiue.

¶ Tu es quilibet vel tu differs a quolibet.

¶ Istud sophisma probatur sic. Tu es hoc vel differs ab hoc. et tu es hoc vel tu differs ab hoc. et sic de singulis. ergo sophisma verum. consequentia patet a singularibus sufficiẽter sumptis. ergo. etc. ¶ Aliter sic. Tu differs a quolibet. ergo tu es quilibet vel differs a quolibet. consequentia patet a parte disiuncti ad totum disiunctũ. antecedens probatur sic per eius exponentes. Tu es et quilibet est. et non es quilibet. ergo tu differs a quolibet cõsequentia patet ab exponentibus ad expositum. ergo.

¶ Ad oppositum arguitur sic.

¶ Tu es quilibet vel tu differs a quolibet. sed tu non es quilibet. ergo tu differs a quolibet. consequentia patet a tota disiunctiua cum opposito vnius partis ad alteram eius partem. ergo consequentia bona. Tunc sic tu differs a quolibet. ergo quilibet differt a te. consequentia patet per conuersionem simplicem. ¶ Similiter sic hec est vna disiunctiua cuius vtraque pars est falsa. ergo disiunctiua falsa. etc.

¶ Pro isto respondendum est concedendo sophisma

et tũc ad primã probationẽ quando dicitur tu es quilibet vel tu differs a quolibet. sed tu nõ es quilibet. ergo concedatur cõsequentia et cõsequens. Tũc ad secundum argumẽtũ quando dicitur. Tu differs a quolibet. ergo quilibet differt a te. negetur cõsequentia quia arguitur a termino stãte inmobiliter. idest cõfuse tantum ad terminum stantem mobiliter. i. confuse et distributiue. ideo non valet cõsequentia. Ad aliud argumentum quãdo dicitur hec est disiũctiua cuius vtraque pars est falsa. ergo. etc. concedetur cõsequentia et negetur antecedens: quia vna pars est vera. ergo. etc.

¶ Omne bonum vel non bonum est eligendũ. Istud

sophisma probatur sic. hoc bonum vel non bonum est eligendum. Et hoc bonum vel non bonum est eligendum. Et hoc. et sic de singulis. ergo sophisma verum consequentia patet a singularibus sufficienter sumptis. etc. Antecedens probatur sic. hoc bonum est eligendum. ergo hoc bonum vel non bonum est eligendum cõsequentia patet a parte disiuncti ad totum disiunctum. ¶ Aliter sic aliquod bonũ vel non bonum est eligendum. et non est aliquod bonum quin illud vel non bonum est eligẽdũ. ergo. etc. ¶ Aliter sic. Omne bonũ est eligendũ. ergo omne bonũ vel nõ bonũ est eligendum. consequentia patet a parte disiuncti ad totum disiunctum. ergo. etc.

¶ Ad oppositum arguitur sic.

¶ Omne bonũ vel nõ bonũ est eligẽdũ. omne malũ est bonũ vel non bonũ. ergo omne malũ est eligẽdũ. cõsequentia patet. quia est syllogismus in barbara. et cõsequens est falsum. ergo et antecedens. sed non minor. ergo maior est illud est sophisma. ergo sophisma falsum. ¶ Aliter sic. Omne bonum vel nõ bonũ est eligẽdũ. hoc est bonũ vel nõ bonũ demõstrãdo malũ. ergo hoc est eligendu. cõsequentia patet. quia est syllogismus in darij et cõsequens est falsum. ergo et antecedens sed nõ minor. ergo maior est idẽ est sophisma. ergo sophisma falsũ. ¶ Aliter sic. Omne bonũ vel nõ bonũ est eligendũ omne bonũ vel nõ bonũ est fugiẽdũ. ergo quoddã fugiendum est eligendũ. cõsequentia patet quia est syllogismus in darapti.

¶ Similiter sic. omne bonum vel non bonum est eligẽdũ. ergo tantum eligendũ est bonũ vel nõ bonũ. cõsequentia patet ab vniuersali ad suã exclusiuã in terminis rectis trãspositis et in singulari nũero ergo cõsequentia bona. Et quod cõsequens sit falsum probatur sic. aliud ab eligẽdo est bonũ vel nõ bonũ. ergo nõ tantum eligẽdũ est bonũ vel nõ bonum: cõsequentia patet ab vna causa veritatis ad aliud cuius est causa. Antecedens probatur sic. Omne malũ est bonũ vel nõ bonũ. et omne malum est aliud ab eligendo. ergo aliud ab eligendo est bonum vel non bonum. ¶ Similiter sic. quandocunque est aliqua vniuersalis affirmatiua cuius subiectum dicitur de aliquo de quo non dicitur predicatũ illa est falsa. sed sic est/hic. ergo sophisma falsum. Antecedens probatur sic subiectum

est hoc bonū vel nō bonū/sed predicatū est iste terminus eligēdū:sed subiectū quod est bonū vl' nō bonū dr̄ de malo.⁊ eligēdū nō dr̄ de malo.qr nō est eligēdū.ideo bene sequitur ꝙ subiectū dr̄ de aliquo de quo nō dr̄ predicatum.ergo sophisma falsum.

¶ Pro isto respōdendum est distinguendo sophisma

eo ꝙ potest accipi in sensu cōposito vel in sensu diuiso. Si accipiat̄ ī sensu diuiso tūc cōcedatur sophisma.qr tunc sig̃t quod omne bonū est eligēdū vel oē nō bonū est eligēdū:⁊ sic est disiunctiua cuius altera pars est vera. ¶ Et sic ad primū argumētū ī oppositū rn̄dēdū est.primo qn̄ dr̄ oē bonū vel nō bonū est eligēdū.omne malū est bonū vel non bonū.ergo omne malū est eligēdū.negeť ꝯn̄a.⁊ qn̄ dr̄ est syllogismus in barbara negetur/qr prima ꝓpō nō est alicui᷒ qualitatis nec quātitatis. qr est ꝓpō hypothetica. Et ad aliud argumētū qn̄ dr̄ oē bonū vel nō bonū est eligēdū/hoc est bonū vel nō bonū demōstrādo malū.negetur ꝯn̄a. ⁊ causa est/vt prius dictum est. ¶ Ad tercium Argumentum quando dicit̄ omne bonum vel non bonum est eligēdum.omne bonum vel non bonum est fugiendum.ergo quoddam fugiendū est eligēdū.negeť ꝯn̄a.vt pri᷒ dictū. Ad quartū argumētū qn̄ dr̄ oē bonū vel nō bonū est eligendū:ergo tm̄ eligēdū est bonū vel nō bonū.negeť ꝯn̄a.⁊ qn̄ dr̄ ab vniuersali ad suā exclusiuā negeť/qr nō est vniuersale. Ad quintū argumētū qn̄ dr̄ qn̄cūq̧ est aliqua vniuersalis cuius subiectū.⁊c̄.cōcedetur ꝯn̄a ⁊ negeť añs ꝓ minori:qr ē nō sic in ꝓposito. Et si accipiat̄ in sensu cōposito adhuc distinguit̄ sophisma eo ꝙ distributio potest cadere super partē disiuncti ⁊ super totū disiunctū. Si cadat super primā partē disiūcti:cōcedetur sophisma.⁊ si super totū disiūctū negeť sophisma. Et tunc ad improbationē qn̄ dr̄ hoc bonū vel nō bonū est eligēdū.⁊ hoc ⁊ hoc.⁊ sic de singulis.negeť ꝯn̄a:qr nō sunt eius singulares. Sed sic debet argui. hoc bonū est eligēdū et hoc ⁊ hoc nō bonū est eligēdū.⁊ hoc ⁊ hoc.⁊ sic de singulis:qr eius singulares debent sumi ex vtraq̧ parte. Ad scḋm argumētū negeť ꝯn̄a:qr nō arguit̄ ab exponētibus ad oppositū qr nō sunt eius exponētes.sed sic debet argui.aliqđ bonū est eligēdum.⁊ aliquod nō bonum est eligendum.⁊ nullum est bonum quin illud est eligēdum.⁊ nullum est non bonum quin illud est eligendum.⁊ iste exponētes sunt false igitur sophisma falsum:vt distributio cadit super totū/Terciū argumētū bene probat ꝙ sophisma est verum in sensu diuiso. igitur: concedatur totū.

¶ Quodlibet scis vel nichil scis.

¶ Istud sophisma ꝓbat̄ sic. hoc scis vel hoc nō scis.⁊ illud scis vel illud nō scis.⁊ sic de singulis.ḡ sophisma verū.ꝯn̄a p3 a singularibus sufficiēter sūptis.⁊c̄. Aliter probatur sic. Nichil scis.ḡ quodlibet scis/vel nichil scis.ꝯn̄a p3 a parte disiuncti ad totum disiūctū.añs probo sic.nō aliquid scis.ḡ nichil scis. ꝯn̄a p3 ab equipollente ad suū equipollēs. Añs ꝓbat̄ sic.quicquid dubitas illud nō scis.sed aliquid dubitas.ḡ non aliquid scis.consequentia p3:quia est syllogismus in ferio.

¶ Ad oppositum arguitur sic.

¶ Quodlibet scis vel nichil scis sed non quodlibet scis. ergo nichil scis. consequentia patet a tota disiunctiua cum opposito vnius partis ad alteram eius partem. ergo consequentia bona ⁊ consequens est falsum. ergo ⁊ antecedens:sed non minor. ergo maior.⁊ maior est sophisma.ergo sophisma falsum. Et quod nichil scis sit falsa.ꝓbat̄ sic.qr tu scis ꝙ deus est.⁊ deus est.est aliquid.ḡ tu scis aliqđ.ḡ hec est falsa.tu nichil scis. Et ꝙ quodlibet scis sit falsa.ꝓbat̄ sic. Aliqđ nō scis. ergo nō quodlibet scis. Antecedens probatur sic. Aliquid quod factum est in celo non scis. ergo aliquid non scis.ergo sophisma falsum.

¶ Pro isto respondendum est. Negando sophisma.

¶ Et tunc ad primam probationem quando dicitur hoc scis vel hoc non scis.⁊c̄.negetur consequentia.⁊ quando dicitur ꝙ consequentia patet a singularibus.⁊c̄. dicatur ꝙ negas.⁊ causa est quia ex diuisione contradictoriorum nō sequitur diuisio cōtrariorum. ¶ Contra hoc scis.⁊ hoc scis.⁊ sic de singulis.inferunt istam. quodlibet scis.⁊ hoc nō scis.⁊ hoc nō scis.⁊ sic de singulis.inferūt istā nichil scis.ḡ sequit̄ ꝙ iste

singulares sub diuisione inferunt istam. quodlibet scio vel nichil scio concedatur sic arguendo. hoc scio ⁊ hoc scio. ⁊ sic de singulis. ⁊ hoc non scio ⁊ hoc non scio. ⁊ sic de singulis. ergo quodlibet scio vel nichil scio. Ita q̃ vna disiunctiua sit facta ex duabus copulatiuis. tunc cõcedatur consequentia. ⁊ negetur antecedens. Et tunc ad argumentū quando dicit. nichil scio. ergo quodlibet scio vel nichil scio. cõcedat̃ ꝯsequētia et neget̃ añs. ¶ Similiter ad aliud qñ dr̃. nõ aliquid scio. ꝙ nichil scio. cõcedat̃ ꝯña et negetur añs. Et qñ ꝓbatur sic. quicquid dubitas illud nõ scis. sꝫ aliquid dubitas ergo nõ aliquid scis. negetur consequentia. qꝛ actus non sciendi non cadit sup̱ illud sup̱ quod cadit actus dubitandi. nec est syllogismus in ferio. vt satis patet.

¶ Omne verum et deum esse differunt. Istud sophisma ꝓbat̃ sic. hoc verum ⁊ deū esse differunt. ⁊ hoc verū ⁊ deū esse differunt. ⁊ sic de singulis: ꝯña ptꝫ per inductionē añs ꝓbat̃. si sit aliquod verū q̃ verū ⁊ deū esse non differunt. Tūc instādum est ꝓ aliquo ⁊ sit gr̃a exempli ꝓ illo deū esse. ⁊ tunc q̃ oē verum ⁊ deum esse differunt. probatur sic. Omne verum est ⁊ deum esse est ⁊ nullum verum est deum esse. ergo omne verum et deum esse differunt. Et q̃ omne verum est: probo sic. Aliquod verum est. ergo omne verum est consequentia patet a particulari ad suum vniuersale. vbi hoc verbum est predicat secundum adiacens. Et q̃ nullum verum est deum esse ꝓbatur sic. nullum verum est oratio infinitiua. sed deū esse est oratio infinitiua. ergo nullū verū est deū esse. ¶ Aliter sic. Aliquod verum ⁊ deum esse differunt ⁊ nullū est verum quin ipsum ⁊ deum esse differunt. ergo omne verum ⁊ deum esse differunt. consequētia patet per assimile. aliquod animal currit, et nullum est animal quin ipsum currit. ergo omne animal currit.

¶ Ad oppositum arguitur sic.

¶ Omne verum ⁊ deum esse differūt. sed deum esse ē verum. ergo deum esse et deū esse differunt. consequentia patet. sed consequens est falsum. ergo antecedens. sed non minor. ergo maior. Et illud est sophisma. ergo sophisma falsum. Et q̃ minor sit vera probatur sic. deus est. est vera. ergo deum esse est verum. consequentia patet per istam regulam. Ex omni propositione vera sequitur suum dictum esse verum. ¶ Aliter improbatur sic. aliquod verum ⁊ deum esse non differunt. ergo non omne verum ⁊ deum esse differunt. consequētia patet ab equipollente ad suū equipollēs.

¶ Pro isto respõdendum est distinguendo sophisma eo q̃ verū potest accipi ꝓ propositione vera vel pro vero ente. Si accipiat̃ ꝓ propositione vera. cõcedatur sophisma. si pro vero ente. neget̃ sophisma. Et tūc ad primū argumētū improbādo q̃ omne verū ⁊ deū esse differunt. deū esse est verū. ergo deū esse ⁊ deū esse differunt. cõcedatur consequentia ⁊ negetur antecedens pro minori. et quando dr̃ deus est. est vera. ꝙ deum esse est verum. negetur cõsequentia. ⁊ quādo probatur ex omni propositione vera. ⁊c̃. dicatur q̃ illa regula habet intelligi q̃ in omni propositione vera: sequitur sic esse sicut primo ⁊ principaliter per suū dictū denotatur. Et tunc ad argumētum quando dicitur aliquod verum ⁊ deum esse nõ differunt. ergo non omne verum. ⁊c̃. cõcedatur consequentia ⁊ negetur antecedēs. Contra hoc verum ⁊ deum esse nõ differunt demonstrando deum esse ⁊ hoc est aliquod verum. ergo aliquod verum ⁊ deum esse non differunt. concedatur consequētia: ⁊ negetur antecedens pro minore.

¶ Totus sortes est minor sorte. Istud sophisma probatur sic. Quelibet ps integralis sortis est minor sorte. ꝙ totus sortes est minor sorte. ꝯña ptꝫ ab vno ꝯuertibili ad reliquū. Añs ꝓbat̃ sic. hec pars sortes est minor sorte demõstrādo caput. ⁊ hec ⁊ hec. ⁊ sic de singulis. ꝙ q̃libet ps sortis est minor sorte ¶ Aliter sic. Totus sortes est minor sorte: vel totus sortes est maior sorte: vel totus sortes est equalis sorti. sꝫ tot᷒ sortes nõ ē maior sorte/nec equalis sorte. ꝙ tot᷒ sortes est minor sorte. ꝯña ptꝫ a tota disiunctiua trimẽbri cū opposito duaꝝ partiū ad tertiā partē. Añs ꝓbat̃ sic. pro prima parte. Si totus sortes est maior sorte. ꝙ quelibet ps sortis est maior sorte. ꝯña est falsum. ꝙ ⁊ antecedens. Et q̃ totus sortes nõ sit eq̃ua

lis sorti. probatur sic. Si totus sortes sit equalis sorti. ergo quelibet pars sortis est equa lis sorti. consequens est falsum. ergo et antecedens. ¶ Ad oppositum arguitur sic. Totus sortes est minor sorte. sed totus sortes est sortes. ergo sortes est minor sorte. cōsequētia patet qz est syllogismus in darapti. minor. probatur sic. sortes est totus sortes. ergo totus sortes est sortes. cōsequentia patet per conuersionem simplicem. ¶ Aliter improbatur sic. Totus sortes est equalis sorti. ergo totus sortes nō est mi nor sorte. consequentia patet. et antecedens probatur sic. Totus sortes est maior sor te. vel totus sortes est minor sorte. vel totus sortes est equalis sorti. sed totus sortes non est maior sorte nec minor sorte. ergo totus sortes est equalis sorti. cōsequentia pa tet. vt prius. Et ꝙ totus sortes sit equalis sorti. probatur sic. quia ad hoc ꝙ aliquid sit equale alicui: oportet ꝙ neqz sit maius neqz minus eo. sed sic est in proposito. er go est equalis sorti. ¶ Ad hoc sophisma dicendum est distinguendo sophisma eo ꝙ hoc signum totus potest sumi cathegoreumatice vel sincathegoreumatice. Si suma tur sincathegoreumatice significat ꝙ quelibet pars integralis sortis est minor sorte. et sic concedatur sophisma. Et tunc ad argumenta improbantia quando arguitur sic. totus sortes est minor sorte. sed totus sortes est sortes. ergo sortes est minor sor te. concedatur consequentia et negetur aña pro minori. videlz ꝙ totus sortes est sor tes. quia sigt sic ꝙ quelibet pars integralis sortis est sortes. et hoc est falsum. Ad ar gumētū qñ dr sortes est totus sortes. ergo totus sortes est sortes. negat͛ ꝯña. qz nō argui͛ p cōuersionē simplicē eo ꝙ totus in cōuertente est signū vniuersale. Ad aliud qñ dr totus sortes est equalis sorti. ergo totus sortes nō est minor sorte. cōcedat͛ ꝯña et negetur aña qz sigt ꝙ quelibet pars integralis sortis est equalis sorti et hoc est falsū. Tunc ad aliud qñ dr totus sortes est maior sorte. vel totus sortes est equalis sortes. vel to tus sortes est minor sorte. cōcedat͛ ꝯña. et neget͛ aña p scda pte. Et ad argumētū qñ pbat͛ ꝙ totus sortes est equalis sortes videlz hoc mō. ad hoc ꝙ aliqd sit equale ali cui oportet ꝙ neqz sit maius neqz minus eo. etc. neget͛ minor qz est falsa. Si hoc signū totus sumat͛ cathegoreumatice tūc sigt ꝙ sortes ꝯpositus ex oībus suis partibus in tegralibus est minor sorte. et sic neget͛ sophisma. Tūc ad argumēta pbātia quelibet ps sortis est minor sorte. ergo etc. neget͛ ꝯña qz nō argui͛ ab vno cōuertibili ad reliquū. Et ad aliud qñ dicitur totus sortes est minor sorte vel totus sortes est maior sorte. cō cedatur consequentia et negetur antecedens pro secunda parte minoris. etc.

¶ Nichil et chymera sunt fratres

¶ Istud sophisma pbat͛ sic. nec hoc et chymera sunt fratres. nec hoc et chymera sūt fratres. nec hoc. et sic de singulis. ergo etc. ꝯña pz qz argui͛ a singularibus sufficienter sumptis. etc. Aña pbat͛ sic. eius cōtrariū est falsū. ergo hoc est verū. Aña pbat͛ sic. hoc hoc est falsū. aliqd et chymera sūt fratres. ergo sophisma verū. Aña pbat͛ sic. qz sequit͛ aliqd et chymera sūt fratres. ergo chymera est frater alicuius. et sequit͛ chymera est frater alicuius. ergo chymera est. ꝯña est falsum. ergo antecedens. ergo sophisma verū.

¶ Ad oppositum arguitur sic.

¶ Nichil et chymera sunt fratres. sed omnes fratres sūt entes. ergo nichil et chyme ra sunt entia. ergo vtrumqz istorum est ens. Et sequitur vlterius vtrumqz istorum est ens. ergo nichil est ens et chymera est ens. Aliter arguitur sic. nichil et chymera sunt fratres. ergo carnales vel spirituales. Si carnales tunc sic. nichil et chymera sūt fratres carnales. ergo chymera est frater carnalis nichili. ergo chymera est. cō sequēs est falsum. ergo aña. et ꝯña patet per simile. sortes et plato sunt fratres car nales. ergo sortes est frater carnalis platonis.

¶ Ad istud respōdendum est / concedendo sophisma /

quia est vniuersalis cuius quelibet singularis est vera. Et sic ad argumenta impro bantia. primo sic. Nichil et chymera sūt fratres. sed oēs fratres sunt entes. ergo. etc. cōcedat͛ ꝯña et ꝯña. et tūc qñ dr. nichil et chymera sunt entia. ergo vtrumqz istorum est ens. negetur consequentia. Et qñ probatur per simile sortes et plato sunt entes. ergo vtrumqz istorum est ens. et sic est in proposito. ergo consequentia bona. concedas tur consequentia et negetur antecedens ꝙ sic est in proposito et causa est / quia in

ista consequentia. nichil et chymera sunt entia. ergo vtrumqꝫ istorum est ens. Antecedens est mere negatiuum: et ex antecedente mere negatiuo nõ sequitur consequens affirmatiuum. Sed in ista consequentia. sortes et plato sunt entes. ergo ꝛc. ex añte mere affirmatiuo sequitur consequens affirmatiuum. ideo non arguitur per assimile. ¶ Ad aliud argumentum qñ dicitur. nichil et chymera sunt fratres. ergo carnales vel spirituales. concedetur vtrũqꝫ: et qñ dicitur. nichil et chymera sunt fratres carnales. ergo chymera est frater nichili. negatur ꝯña. Et dicit sic. sortes et plato sunt fratres carnales. ergo sortes est frater platonis. concedetur consequentia. Et quando dicitur ꝙ arguitur per assimile. negetur: quia non sunt similes: et eodem modo respondendum est: si dicatur ꝙ sunt fratres spirituales ꝛc.

¶ Impossibile potest esse verum

¶ Istud sophisma ꝓbatur sic. Illud quod potest esse impossibile potest esse verum. ergo sophisma verum. ꝯña patet ab vna causa veritatis ad illud cuius est causa. Añs ꝓbatur sic: quia in ista propositione. impossibile potest esse verum. iste terminus impossibile supponit respectu verbi ampliatiui. Ideo supponit pro eo quod est: vel pro eo quod potest esse. ergo significat disiunctiue illud quod est impossibile potest esse verũ. vel illud quod potest esse impossibile potest esse verum. ergo sequitur ꝙ iste due propositiones sunt cause veritatis illius propositionis. impossibile potest esse verũ. ergo sequitur ꝙ illa propositio significat ꝙ illud qđ potest esse impossibile potest esse verum. Añs probatur sic. hoc põt esse verum: demonstrando sortem esse: et hoc est vel potest esse impossibile. ergo impossibile põt esse verũ. ꝯña pꝫ medio termino existente hoc aliquid necesse est extrema coniungi. ꝛc. ¶ Aliter sic probatur. verum potest esse impossibile. ergo impossibile potest esse verum. ꝯña patet per conuersionem simplicẽ. Añs probatur sic. hoc potest esse impossibile: demonstrando istam. vos sedetis: et hoc est vel potest esse verum. ergo verum potest esse impossibile.

¶ Ad oppositum arguitur sic

¶ Impossibile potest esse verum: sed omne impossile est tale. quod non potest esse verum. ergo quod non potest esse verum potest esse verum. Maior patet/ et minor probatur sic. omne impossibile per se est tale quod non potest esse verum/ et omne impossibile per accidens est tale quod non potest esse verum: ꝛ omne impossibile in mundo aut est per se aut per accidens. ergo impossibile est tale quod non potest esse verum. ¶ Aliter improbatur sic. impossibile potest esse verum: sed omne verum est possile. ergo impossibile est possibile.

¶ Pro isto dicendum est distinguẽdo sophisma eo ꝙ

impossibile potest sumi pro eo quod est/ vel pro eo quod potest esse. Si sumatur pro eo quod est. negetur sophisma. Si sumatur pro eo quod potest esse. concedatur sophisma. ¶ Ad argumenta improbantia tunc respondendũ est. Primo qñ sic arguitur. Impossibile potest esse verum: sed omne impossibile est tale quod non potest esse verum. ergo quod non potest esse verum potest esse verum. negetur ꝯña. qꝛ iste terminus impossibile supponit in prima premissa pro eo qđ põt esse impossibile: et in secunda ꝓ eo qđ est impossibile. Ad aliud qñ dr. Impossibile potest esse verum: ꝛ omne verum est tale quod est possibile. ergo. ꝛc. negetur consequentia. et causa est: vt dictum est prius. Si capiatur pro eo quod est. negandum est sophisma. ¶ Et tunc ad argumẽtum qñ dicitur illud quod potest esse impossibile potest esse verum. ergo. ꝛc. negetur ꝯña. Et quando dicitur ꝙ arguitur ab vna causa veritatis. ꝛc. negetur. quia accipiendo istum terminũ impossibile pro eo quod est: non habet aliquam causam veritatis. ¶ Et ad aliud argumentum quando dicitur. verum potest esse impossibile. ergo impossibile potest esse verum. negetur consequentia. Et quando dicitur. ꝙ arguitur per conuersionem simplicem. negetur: quia eodem modo supponunt termini in vno sicut in alio. ꝛc.

¶ Expliciunt sophismata.

¶ Sequuntur abiectiones casuum.

Contra istas regulas multiplices possunt obiectiones fieri. Primo contra primam. Omne michi positum et a me admissum sub forma positi propositũ. &c. Et pono vobis istũ casum q̃ nichil sit vobis positũ: tunc proponatur. nichil est vobis positũ quod est ꝯcedẽdum p̃ primã regulam: quia est positũ et admissum sub forma positi propositũ. &c. q̃ illud est negandũ probatur sic. quia est ꝓpositio falsa: vt patet. et non estis obligati ad concedendũ eam. ergo habetis eã negare. minor patet: quia nullus est casus: quia nõ est positio nec impositio/nec depositio. ergo nõ estis obligati. Maior patet: quia si esset aliqua positio/esset aliquod positũ: sed nichil est positũ: vt ponit casus. &c. ¶ Ad istud respondendũ est: admittendo casum. Et quando ꝓponitur. nichil est tibi positũ, negetur illud. Et quando arguitur est ꝯcedendũ: quia est ꝓpositũ et admissum. negetur illud. quia nõ arguitur secundum regulam: quia illa est regula. Omne michi positũ et a me admissum sub forma positi ꝓpositũ. Et nõ repugnãs positiõi durãte tẽpe eiusdẽ positionis est cõcedendũ: sed in casu posito positũ est repugnãs positioni: et ideo nõ compellimur ꝯcedere positum.

¶ Contra eandẽ regulam arguitur sic. Et suppono q̃ solum falsum et possibile est admittibile in positione: et pono q̃ homo est asinꝰ sit vobis positũ et admissum. iste casus est possibilis. ergo admittibilis. Tunc proponatur q̃ hõ est asinus. illud est negandũ: quia nõ ꝓpter possibile positũ est impossibile cõcedendũ: sed casus est possibilis. ergo ꝓpter hoc nõ est cõcedendũ q̃ homo est asinus. Et q̃ sit concedendũ ꝓbatur sic. Omne vobis positũ et a vobis admissum sub forma positi ꝓpositũ: et nõ repugnãs positioni est a vobis concedendũ: sed hõ est asinꝰ est vobis positũ et admissum. ergo hõ est asinus. est a vobis cõcedendũ. ꝯña patet: quia est syllogismus in darij. maior patet per regulã. et minor est concedent sic: quia est illud quod sequitur hoc verbum pono in casu. ergo est omnino concedendum.

¶ Ad istud respondetur dupliciter. Primo modo negando minorẽ videlicet q̃ homo est asinus. est michi positũ et admissum: sed hoc totũ homo est asinus est michi positũ et admissum/est michi positũ et admissum: quia hoc verbũ pono cadit super hoc totũ. homo est asinus est michi positũ et admissum. et ideo hoc totũ est positũ. Ad aliud concedit minor. et negatur maior: quia hec non est regula. sed hec est regula. Omne michi positũ et a me admissum sub forma positi propositũ durãte tẽpe eiusdẽ positionis. et nõ repugnãs positioni est cõcedendũ sine obligatione ad hoc pertinẽte. Et vocatur obligatio ad hoc ꝑtinẽs scilicet talis particula esse cõcedendũ vel esse negandũ: vel esse positũ: vel aliquod tale: scilicet quando actus rñdentis per expressionẽ obligãtis annectitur alicui propositioni in aliquo casu. Vñ ista propõ. hõ est asinus. quamuis debet concedi q̃ sit posita et admissa: est tamen posita cum obligatione ad hoc pertinente: et ideo non oportet concedi per regulam.

¶ Aliter obiicitur sic. q̃ concedendum est negandum Et pono q̃ ois homo est rome: quo admisso proponatur q̃ omnis homo est rome et tu es hõ. illa ꝓpositio est ꝯcedẽda: quia est copulatiua cuiꝰ vna pars est posita et alia pars est vera et impertinẽs. ergo tota copulatiua est cõcedẽda. Et q̃ ista copulatiua sit negãda ꝓbatur sic: quia est falsa et impertinẽs. ergo est negãda per quartã regulam. Maior ꝓbatur sic nõ sequitur nec repugnat. ergo impertinẽs. Maior ꝓbatur sic. nõ sequitur ois homo est rome. ergo ois homo est rome: et vos estis homo. ergo &c. quia añs põt esse verũ et ꝯñs falsum nec repugnat: quia illa copulatiua stat cũ casu. ¶ Sit immediate post casum sic tale argumentũ. omnis homo est rome: tu es homo. ergo tu es rome. Ista ꝯña est bona: quia est syllogismus in darij. et maior debet concedi: quia est positũ: et minor est concedenda: quia est vera et impertinens. ergo est concedenda: et ꝯña est negandum. ergo concedendum est negandum. Et q̃ ꝯña sit negandum probatur: quia est falsum et impertinens. ergo est negandũ. q̃ sit falsum patet. q̃ sit impertinens probatur. quia non repugnat casui: nec sequitur ex casu: vt patere põt inuenti. nec mediate sequitur: quia nulla ꝓpositio mediata concedit. ex qua sequi potest q̃ tu es rome. ergo &c.

¶ Pro isto respondendum est/et primo ad primã obiectionẽ admittendo casum:ꝛ negãdo illã copulatiuã .s. ois homo est rome/ꝛ tu es homo:qz est falsa et impertinens:vt argumentũ pbat. Et ad argumentũ in oppositũ arguit .vtraqz pars est cõcedenda:qz vna pars est posita:et alia est vera et impertinens.ergo tota copulatiua est cõcenda. Rñdetur negando ꝯñam.qz licz vtraqz pars est per se concedenda:tñ tota copulatiua est neganda:qz est falsa et impertinens:sed non negeẽ copulatiua ꝓ aliqua eiꝰ parte.sed pro tota copulatiua. Vñ cũ dico ꝙ illa copulatiua est falsa ꝛ impertinẽs:sũt isti duo termini inclusi.scz falsitas et impertinentia:sed falsitas se tenet ex parte propositionis posite. Impertinentia vero ex parte alterius:sed non negeẽ ꝓpõ:qz est falsa.neqz qz est impertinẽs:sed negeẽ ꝓ tota copulatiua:et nõ negeẽ pro altera eius parte. ¶ Ad scdam obiectionẽ cõcedatur ꝯñã immediate post casum:et negeẽ añs.et qñ ꝓbaẽ maior.dicatur ꝙ nulla pars per se negabitur:sed totũ añs:qz totũ añs est falsum et impertinens ꝛ falsum pro posito scz pro maiori:ꝛ impertinẽs pro minori.ĩõ totũ añs negabiẽ:ꝛ nõ negetur aliqua eiꝰ pars sicut dictũ est ad copulatiuam falsam et impertinentem.

¶ Sed cõtra illam solutionem arguitur sic. Nã ista solutio ponit ꝙ posita tali ꝓpõne.ois hõ est rome.adhuc remanet.ois hõ est rome ꝓpõ falsa. Sed ꝯtra.ꝛ ponaẽ ꝙ ois hõ est rome. Iã ex casu seqẽ ꝙ ois hõ est rome est vera:qz pma ꝯña est bona.ois hõ est rome.ꝰ hec est vera.ois hõ est rome.qđ sic pbatur.qz sequitur.ois hõ est rome.ꝰ ita est ꝙ ois hõ est rome:ꝛ ex ꝯñte ad est ꝙ ois hõ est rome.ꝰ hec est vera.ꝙ ois hõ est rome.cuius oppositum ponit rñsio falsẽ de eadem propositione. Ad obiectionẽ respondendum est.primo admittẽdo casum:ꝛ negetur ꝙ sequitur ex casu.ꝙ omnis homo est rome.est vera. Et tunc ad argumentũ qñ sic arguitur. Omnis homo est rome.ꝰ hec est vera.omnis hõ est rome.negetur ꝯña. Similiter negetur scdm argumentum.scilz omnis homo est rome.ergo ita est ꝙ omnis homo est rome. Et sic fiat tale argumentum.vos concedatis istam propositionẽ.scz omnis homo est rome.ergo.vel qz significat sicut est/vel qz est vera.negetur ꝯña. Et dicatur ꝙ non concedo istã:qz est vera:nec qz sigt sicut est. sed concedo istam:quia obligatus sum concedere eam:et tamen propositio est falsa.

¶ Aliter arguitur sic. Quod scitũ a te est tibi dubium ꝛ ponaẽ iste casus.ꝙ oẽ verũ sciaẽ a te/tũc ꝓponaẽ ꝙ rex sedet.hec ẽ dubitãda:qz est dubia ꝛ impertinẽs.ꝰ est dubitãda.postea proponaẽ ꝙ nullus rex sedet.hec est similiter dubitanda:qz dubitato vno contradictoriorũ/dubitãdũ est reliquũ. ¶ Sed tunc arguiẽ sic.vtrũqz istorũ est tibi dubiũ. Sed alterũ istorũ est scitũ a te.ergo scitũ a te est tibi dubiũ.ꝯña patet.qz est syllogismus in darij.et maior patꝫ ꝑ cõcessum.minor probatur sic.omne verũ est scitũ a te/alterũ istorũ est verũ.ergo alterum istorum est scitum a te.ꝯña patet:quia est syllogismus in darij.et maior est casus:minor ꝓbatur:quia omnium contradictoriorum alterum est verum.illa sunt contradictoria ꝰ alterũ istorũ est verũ. ¶ Aliter ponaẽ ꝙ credas firmiter sine hesitatione ꝙ rex sedet.tũc ꝓponaẽ ꝙ rex sedet.hec est dubitãda:qz est dubia et impertinẽs:qz nõ sequiẽ ex casu nec repugnat ipsi.ergo est impertinens. Tunc proponatur ꝙ illa propositio rex sedet.est tibi dubia. Si negeẽ. Cõtra.quicqđ dubitatis est vobis dubiũ/sed istã dubitatis.ergo est vobis dubium. Et ꝙ ista non sit dubia probatur.quia dubitare est aliquid cum hesitatione apprehendere:sed apprehendis significationem huius propositionis.rex sedet.sine hesitatione:vt ponit casus.ꝰ non habes eã dubitare.

¶ Pro istis obiectionibus primo respondeo ad primã admittendo casum:et quando proponiẽ.ꝙ rex sedet.dicat respondens ego dubito. ¶ Consimiliter respondeatur quando proponitur ꝙ nullus rex sedet. Et tũc ad argumentum qñ dicitur.vtrũqz istorũ est tibi dubiũ.ꝛc.cõcedatur ꝯña:et negetur añs pro maiori. Et si dicatur.ꝙ dubitas rex sedet.respondeatur negando. dubitetur tamen quotienscũqz proponatur per se/non tamen fateatur respondens ꝙ dubitat illam:sed habet negari proprium actum. Sed non fateatur ꝙ negat propriũ actum

nec miretur quis licet respondens neget propositum actum: quia illa in communibus accidit casibus. Sicut si ponatur quod omnis homo currit/ et postea proponatur tu curris habes negare sicut falsum et impertinens. Si tunc propono quod tu es homo: illud est negandum velut repugnans. Si proponas quod tu negas te esse hominem. negetur: quia hoc repugnat casui mediate. sic in casu posito actus dubitandi repugnat respondenti: licet fuit actus proprius: nam ex casu sequitur nichil esse dubium. igitur aliquid esse dubium repugnat casui. ¶ Similiter in secundo casu casus est admittendus/ et quando proponatur quod hoc est dubium. rex sedet. vel vos dubitatis illam. negetur quelibet propositio talis tanquam repugnans casui: quia omnis dubitatio requirit hesitationem: ut allegatum est in argumento sedet. casus excludit omnem hesitationem ab ista propositione. rex sedet. ergo repugnat illam esse dubiam.

¶ Propono similiter quod aliquod tibi positum et a te admissum sine obligatione ad hoc pertinente est a te negandum. Et pono istum casum. quod tantum negandum a te sit tibi positum illud est concedendum: quia est positum et admissum sub forma positum propositum sine obligatione ad hoc pertinente: et tamen illud est negandum. Et quod illud sit negandum probatur sic: quia tantum negandum a te est tibi positum. ergo omne tibi positum est a te negandum. Et ex consequente. omne tibi positum est a te negandum. hec exclusiva est tibi posita. ergo hec exclusiva est a te neganda. Et illa eadem est tibi posita et a te admissa. ergo aliquid tibi positum et a te admissum est a te negandum quod erat intentum.

¶ Ad istud respondendum est admittendo casum/ deinde concedendum quod tantum negandum est tibi positum. Et quando arguitur ab exclusiva ad suam universalem. tantum negandum est tibi positum. ergo omne tibi positum est a te negandum. conceditur consequentia. quia est immediate sequens ex posito. Et cum concluditur quod hec exclusiva sit neganda. conceditur illud. Et si postea inferatur quod illud est negandum et concedendum debet concedi: quia illud est concedendum infra idem tempus obligationis: et est negandum extra tempus obligationis. Et si alligetur quod omnes responsiones sunt retorquende ad idem instans. negetur illud. nec est talis regula. Sed responsiones habent fieri secundum exigentiam obligationis: nec sunt retorquende ad idem instans nec ad diversa: sed prout cogit obligatio.

¶ Adhuc probatur quod concedendum est negandum. Et sit rei veritas quod sortes sit niger. Et pono tibi istum casum. quod sortes sit albus et maneat iste casus quousque aliquod negandum tibi proponatur. Tunc proponatur. quod sortes est niger. illud est repugnans posito. ergo est negandum. Si negetur. Contra. hec propositio est vera scita a te esse veram: et non es obligatus ad negandum eam. ergo debes eam concedere consequentia patet: et minor probatur sic. Nullus est casus. ergo non es tu obligatus. Antecedens probatur [illegible] ad finem solum maneat casus quousque aliquod negandum tibi proponatur: [illegible] proponitur aliquod negandum. ergo non maneat casus.

¶ Pro isto dicendum est admittendo casum. Et quando proponitur quod sortes sit niger. conceditur: quia est verum: et non est aliquis casus. ut probat argumentum. Et si dicatur. quod nullum negandum proponitur: quia nihil proponitur nisi hec propositio. Sortes est niger. et hec conceditur a respondente. ergo non est neganda. dicat responsionis quod non negabitur per se: sed quia est digna negari in comparatione ad casum. ¶ Et similiter ponatur quod tu male respondes quo admisso proponatur idem. Si concedetur.

¶ Contra tu admittis possibile/ et concedis illud quando proponitur. ergo tu bene respondes. Tunc ultra. tu bene respondes. ergo non male.

¶ Aliter arguitur sic ex concesso. Tu male respondes ad istam propositionem. primo admittendo illam: et postea concedendo istam quando proponitur. ergo non debes sic respondere. ¶ Similiter ponatur quod tu male respondes ad istam. homo est asinus. Tunc proponatur quod homo est asinus. Si negetur. Contra. tu male respondes ad istam homo est asinus: et non nisi negando. ergo non habes eam negare. Minor probatur. non respondes

ad istã nec cõcedẽdo/nec dubitãdo/nec distinguẽdo. ergo solũ negãdo. Si negat añs tũc ad eius oppositũ tu respõdes cõcedendo/dubitando/vel distinguendo.

¶ Ad istud respondeo et primo ad primam obiectionem admittendo primũ casum. s. tu male respõdes. et postea qñ pponit idẽ cõcedat et qñ infertur tu admittis possibile et cõcedis idẽ qñ ponit. ergo bene respõdes. cõcedatur 9ña. Et quãdo postea infertur. tu bene respõdes. ergo non male. negetur 9ña Et dicatur q̃ cõiuis bene respõdeo ad istã: tñ ex casu sequit me male respondere ad aliq̃ aliã ppositionẽ vz negãdo q̃ hõ est aial. vel cõcedẽdo q̃ hõ est asin⁹ vel hmõi. ¶ Et si querat quid hoc facio. vel ad quã ppositionẽ respõdeo. dico q̃ non debeo assignare. qr quicquid assignat in speciali est falsũ et impertinens. habeo tñ cõcedere totã disiũctivã. s. q̃ male respõdeo ad istã hõ est aial vel hõ est asin⁹. vel ad hmõi tanq̃ sequens. Et cõcedat q̃ bene respõdeo ad positũ et male ad aliã ppositionem. Vel aliter respõdeat et forte melius. primo 9cedẽdo primã 9ñam. s. tu admittis possibile et cõcedis illud qñ pponit. ergo. etc. Et qñ infertur tu bene rñdeo. ergo nõ male dicatur q̃ cõiuis/bene rñdeo ad positũ/tñ male rñdeo p sigñonẽ illius ppõnis. s. male rñdeo. Ad tertiũ argumẽtũ qñ sic arguit. Tu male rñdes ad istã ppositionẽ primo admittẽdo illã. etc. Negetur totũ añs et dicat sicut dictũ est in respõsione imediate precedente. ¶ Et cõsimiliter admittat. alius cas⁹ q̃ tu male rñdes ad istã hõ est asinus. Et qñ arguit q̃ tu male rñdes et nõ nisi negãdo. ergo rñdes negãdo. cõcedat 9ña. et negetur añs p minori et quãdo arguitur tu male respõdes ad istam homo est asinus Et tñ nõ cõcedẽdo nec distinguendo nec dubitãdo. et nõ sunt plures modi respõdendi nisi negãdo. ergo rñdes negãdo. 9cedat 9ña et negetur añs p minori et 9cedat ei⁹ oppositũ. s. q̃ rñdeo 9cedẽdo dubitãdo vel distiguẽdo. Si q̃rat p qua pte 9cedis disiũctivũ dicat p nulla eius pte. sed p tota disiũctiva. Si pponat q̃ tu cõcedis q̃ hõ est asinus negetur qr falsũ est impertinens q̃ tu cõcederes illã similr q̃ tu distinguis istam. Si proponatur q̃ tu dubitas istã concedatur qr est sequens mediate ex casu sequitur enim. tu male respõdes ad istã hõ est asinus cõcedẽdo dubitãdo vel distinguendo. sed non concedendo ne distinguendo. ergo dubitando.

¶ Aliter arguitur sic et ponatur q̃ falsum et impertinẽs a vobis cõcedẽdũ. et pono vobis istã disiũctivã vos estis rome/vel vos estis asinus. q̃ admissa pponat ista. vos estis rome. si 9cedat. Cõtra est falsũ et ipertinẽs. ergo est negãdũ. q̃ sit falsũ pz. Et sit ipertinẽs pbat/sic nõ sequit nec repugnat. ergo est ipertinẽs. et q̃ nõ sequit pbat qr ista 9ña nõ valet. tu es rome. vel tu es asin⁹. ergo tu es rome. Et q̃ nõ repugnat pbat qr stat cũ casu nec casus est possibilis sine illo. ergo. etc. Et eo q̃ arguit a tota disiũctiva ad alterã eius partẽ nõ. videlz 9ña. per regulam.

¶ Ad istud respondendum est: admittendo [casum] et concedendo q̃ tu es rome. et negetur q̃ hec est falsa et impertinẽs. qr est sequẽs ad illã regulã a tota disiũctiva ad alterã eius partẽ. etc. dicat q̃ illa regula hz intelligi. qñ arguit a tota disiũctiva ad alterã ei⁹ ptẽ. cui⁹ neutra ps est añs ad aliã ei⁹ partẽ nõ valet 9ña. Sed qñ vna pars est añs ad aliã. tũc arguẽdo a tota disiũctiva ad alterã eius partẽ q̃ sequit est 9ña bona. sed sic est in pposito. qr illa ppõ tu es rome sequit ad istã partẽ disiunctive tu es asinus. eo q̃ ex impossibili sequitur quodlibet.

¶ Casus volo q̃ sit rei veritas q̃ sortes non currat/et q̃ ois homo hõ alius vel alia a sorte currat. et q̃ nõ sint plures hoies. q̃ sortes plato. Cicero. Tunc pono q̃ sortes currit qua admissa pponat q̃ ois homo currit. hec est falsa et impertinens. ergo est neganda q̃ sit falsa pbatur hec est vniuersalis cuius vna singularis est falsa. ergo vniuersalis falsa. qr ista est falsa homo currit. demõstrãdo sortem: et est impertinens: qr nõ sequit nec repugnat. ergo est ipertinẽs nõ repugnat quia stat cũ casu. nec sequit qr illa 9ña nõ valet sortes currit. ergo ois homo currit. Et ideo illa ppositio est omnino neganda. et si negetur argu. in oppo. sic. S. et P. currunt et C. currit. et non sunt plures homines. ergo omnis homo currit. ista consequentia est bona. sicut sic arguendo a singularibus sufficienter sumptis ad totum

vniuersale:et totũ añs est concedendũ.ergo et 9ñs. Añs pbatur sic.est copulatiua cuius quelibet pars est ↄcedenda.ergo.&c. Añs pbatur sic.vna pars est posi[ta]:et quelibet alia pars est vera ⁊ impertinens.ergo totũ añs est cõcedendũ. Vel aliter sic si negetur ꝙ omnis homo currit.tunc detur eius oppositum.scilicet aliquid qđ est homo non currit. Et tunc arguitur sic.aliquid quod est homo non currit/et non sunt plures homines ꝙ̃ S.P.et C.ergo sortes non currit/vł plato non currit/vel cicero nõ currit. Tunc vltra.sortes non currit/vel plato non currit/vel cicero non currit.sed P.currit/et C.ergo S.non currit.quod est oppositum positi.

¶ Pro isto dicendum est ꝙ casus est admittẽdus. Et quando proponitur.ꝙ omnis homo currit.negetur.⁊ qñ arguitur sic.sortes currit plato currit/et cicero currit.concedatur 9ña:et negetur añs.nõ tamen pro aliqua eius parte:quia quelibet pars per se est concedenda.sicut argumentum bene probat. Sed quando proponuntur partes debent concedi quousq; proponatur vltima et illa debet negari tanq̃ repugnans: et concedatur ꝙ aliquid qđ est homo nõ currit. Et quando arguitur sic.S.non currit/vel P.non currit/vel C.non currit.concedatur 9ña.et qñ arguitur vltra.sortes non currit/vel plato non currit/vel cicero nõ currit:sed plato currit:et cicero currit.ergo sortes non currit.concedatur 9ña.quia arguitur a tota disiunctiua trimembri cum oppositis duarum partium ad alteram ei⁹ partẽ negeł añs tñ p minori.ꝙ P.currit/⁊ C.currit.nõ tñ pro aliqua eius parte sed pro tota copulatiua:q2 illa repugnat casui cũ opposito bene negati:q2 ista repugnant.sortes currit:et aliquid quod est homo non currit:et tñ plato currit:et cicero currit:et non sunt plures homines ꝙ̃ sortes plato et cicero.sed saltem fateatur respondens ꝙ non sunt plures homines ꝙ̃ S.P.et C.&c.

¶ Arguitur sic ꝙ falsum et impertinens est cõcedendũ. Et pono vobis ꝙ vos estis rome:tũc ꝓponał ꝙ vos estis rome in hoc instanti. hec est falsa et impertinens.ergo est negandũ:et est ↄcedendũ.ꝙ sit falsa pz.et ꝙ sit impertinẽs pbał sic.nõ sequił nec repugnat.ergo est impertinẽs.nõ repugnat:q2 stãt simul.tu es rome:et tu es rome in hoc instãti.nec sequił ꝙ illa 9ña nõ vz. vos estis rome.ergo vos estis rome in hoc instãti. Et ꝙ sit ↄcedendũ pbatur sic.q2 tu es rome in aliquo instãti:⁊ nullũ est instãs nisi hoc instãs.ergo tu es rome in hoc instãti.9ña pz et maior sequił immediate ex casu.et minor pbał:q2 nullum est instãs nisi hoc instãs qđ est pñs:sed hoc instans solum est pñs.ergo nullum est instans nisi hoc instans vel aliter sic.si negeł ꝙ tu es rome in hoc instãti:tũc detur eius oppositũ.s.tu nõ es rome in hoc instãti.et tũc arguitur ex opposito cũ concessis sic.tu es rome/et tu non es rome in hoc instanti.ergo tu es rome in aliquo instãti alio ab hoc instanti:et ex 9ñte tu es in aliquo instãti alio ab hoc instanti:sed solum hoc instans est presens.ergo tu es rome in instanti preterito vel futuro:et tunc antecedens includit contradictionem.

¶ Ideo pro isto respondeatur/primo negãdo assumptũ:⁊ admittẽdo casũ:sed negeł ꝙ tu es rome in hoc instãti:q2 est falsũ et ĩpertinẽs vt argumentũ satis pbat. Et qñ ꝓponił ꝙ tu es rome ĩ aliquo instãti.ↄcedał 9ña et negeł añs pro minori:q2 ex casu sequił cũ opposito bene negati.ꝙ hoc instãs nõ est.ĩõ negeł minor ĩ argu.sequẽti.s.ꝙ hoc solum instãs est pñs.repugnat casui.eo ꝙ ei⁹ oppositũ sequił. Nã sequił.tu es rome/et tu nõ es rome in hoc instãti.ergo hoc instãs nõ est. Et tunc ad illud argumentũ vz. Tu es rome/et tu nõ es rome in hoc instanti.ergo tu es rome in aliquo instãti alio ab hoc instãti.negeł 9ña.q2 ex illis premissis nõ sequił ꝙ tu es rome in aliquo alio instãti alio ab hoc instãti:q2 cõ alterius requirit existentiã extremorũ:et hoc instãs nõ est.et ideo illud 9ñs.s.tu es rome in aliquo instãti alio ab hoc instãti est falsum:et eisdẽ tñ premissis bñ sequił.ꝙ tu es rome ĩ aliquo instãti qđ nõ est hoc instãs. Et si ex isto 9ñte arguił sic.tu es rome in aliquo instãti qđ nõ est hoc instãs.sed hoc instãs est pñs.ergo tu es rome in instãti preterito vel futuro.cõcedał 9ña.et negeł minor tanq̃ repugnãs vt primo dictũ est. Et si querał.an tu es rome in pñti instãti/an nõ.ↄcedał tanq̃ sequẽs.⁊ si vlteri⁹ querał qđ est illud instãs dicał ꝙ est A/B/vł C.⁊ sic de [illegible] nõ [illegible] assignare in

speciali qd illis instātijs: et sic debes ɔcedē totā disiūctiuā nō tñ ꝑ aliquā eius ptē: sz ꝓ tota disiūctiua: vt prius dictū est in alijs. nā quelibet ps disiūctiue est negāda si ꝓ se ꝓponat.

¶ Casus. dubium et impertinens est ɔcedenduz. probatur sic. et pono istum casum ꝙ concedis alterum istoꝝ contradictorioꝝ. Rex sedet/ et nullus rex sedet. Tunc proponatur ꝙ Rex sedet. hec est dubia et impertinēs ergo. ⁊c̄. Et ꝙ sit dubia ptz. et ꝙ sit impertinens ꝓbat. qꝛ non sequit nec repugnat ergo est impertinens. et ꝙ non repugnat patet. et ꝙ non sequitur probatur sic. quia ista ɔña nō valet scꝫ tu concedis alterum istorum. Rex sedet / et nullus rex sedet. ergo rex sedet. Si dubitetur ꝙ rex sedet. contra sic. hec est dubia et dubitato vno contradictoriorum/ dubitandum est et reliquum. ergo est dubia. nullus rex sedet. Et tunc vltra. vtrumqꝫ istorum est dubium. ergo neutrum istoꝝ est concedēdum. et tunc sic tu non concedis alterum istorum: sed es obligatus concedere alterum istorum. ergo non satisfacis/ et ex consequente male respondes.

¶ Ad istud respondendum est negādo assumptum: ⁊ admittendo casum: ⁊ qñ ꝓponit ꝙ rex sedet: dubitetur. Similiter dubitetur ꝙ nullus rex sedet. Et qñ arguit sic. Utrumqꝫ istoꝝ est vobis dubiū. ergo. ⁊c̄. ɔcedat ɔña et negetur añs pro maiori. Et si dicatur ꝙ tu dubitas: vtrūqꝫ istoꝝ negetur. sed cōcedendum est alteꝝ istoꝝ: vt ponit casus. Et si queratur quod istoꝝ concedis/ non debes assignare: si dicatur ꝙ tu cōcedis alteꝝ istoꝝ. rex sedet/ vel nullus rex sedet. concedatur. Si proponatur. ꝙ tu dubitas ꝙ rex sedet. ɔcedetur tanqꝫ veꝝ et impertinens. Si postea proponatur. ꝙ nullus rex sedet. negetur tanqꝫ repugnans/ quia ex casu sequitur ꝙ tu concedis illam. Nā sequitur. tu concedis alteꝝ istoꝝ. sed dubitas istā. rex sedet. ergo concedis istam. nullus rex sedet. et consimilis responsio detur in alijs. ⁊c̄. ¶ Et si allegetur. dubitato vno contradictorioꝝ dubitandū est et reliquum. Dicendum est ꝙ hoc est veꝝ vbi non repugnat alteꝝ illoꝝ dubitari: sed in casu repugnat alteꝝ dubitari. Et tunc ad argumentū qñ arguit sic. Tu non concedis alteꝝ istoꝝ: sed es obligatus concedere alteꝝ istoꝝ. ⁊c̄. negei maior. Et si queratur. quod istorum concedis. dicat responsalis opponenti. proponatur et dicam. si proponatur ꝙ rex sedet. dubitetur. Si postea proponatur. ꝙ nullus rex sedet. concedatur: qꝛ sequitur cū opposito bene negati. sequit enim tu concedis alteꝝ istoꝝ. sed dubitas istam. rex sedet. ergo concedis istam. nullus rex sedet.

¶ Adhuc probatur ꝙ falsum et impertinens est concedendū: et ponatur ꝙ ille propositiones sunt similes. tu es rome. et tu nescis te esse rome: ⁊ loquor de similitudine propōnū que ɔsistit in veritate et falsitate earundē. tūc proponat. tu es rome. hec est falsa: vt ptz: et impertinēs: ⁊ tñ est ɔcedēda. ergo. ⁊c̄. et ꝙ sit concedenda probat sic. Si negetur/ tūc arguit sic. hec est falsa. Tu es rome et non habes eam negare: nisi ꝙ est falsa et impertinēs/ et hec est similis huic. tu nescis te esse rome. ergo similiter illa est falsa. et tūc vltra. illa est falsa. ergo suū contradictoriū est veꝝ. videlicet tu scis te esse rome. Et tūc ex ɔñte sequitur. tu scis te esse rome. ergo tu es rome: et tu non es rome. quod fuit prius concessum. ergo contradictio.

¶ Similiter potest probari ꝙ verum ⁊ impertinens est negandū. et ponatur ꝙ iste ꝓpōnes sunt similes. Tu nō es rome. et tu scis te esse rome. Tūc proponat ꝙ tu non es rome. ɔcedet tanqꝫ veꝝ et impertinēs. Tūc arguit sic. hec es vera. tu non es rome. et hec est similis huic. tu scis te esse rome. ergo similiter ista est vera. ɔña patet. quia communicatio est de similitudine propositionum: vt prius dictum est. Tunc sic arguitur. ex consequente hec est vera. tu scis te esse rome. ergo tu es rome: et tu non es rome: vt prius dictum. ergo contradictio et sic videt ꝙ ista ꝓpō deberet negari: tu nō es rome. et tñ illa est vera ⁊ impertinēs ergo habet prima propositio assumpta: scꝫ ꝙ veꝝ et impertinens est a te negandū.

¶ Ad istas obiectiones rñdeatur vnde in primo casu admittat casus: ⁊ qñ ꝓponit ꝙ tu es rome. ɔcedit: nec est falsa nec impertinēs: sed est sequēs. vñ sequit ille ꝓpōnes sunt siles. ergo ambe sunt vere: qꝛ nō pñt esse siles in fals

silatez eo q tūc sequeretur cōtradictio: vt dictū est in argumento. Et tūc si hec sit vera. tu es rome. hec propositio signat precise et primarie te esse rome. ergo tu es rome.

¶ Similiter in secundo casu admitatur casus et negetur q tu nō es rome. qz sequitur q illa ppō est falsa eo q nō pt esse similis huic: nisi i falsitate: vt argumentū bene pbat. ¶ Un sciendū est. q quandocūqz ppōnes sic se habēt adinuicē q ex opposito vni9 sequitur altera illaz: tunc ille ppōnes nō pñt simul esse false: sed vere. Sed quando sic se habent q ex vna illarum sequitur oppositum alterius: tunc ille propositiones non possunt simul esse vere: sed false.

¶ Similiter ponatur iste casus q tu es rome: vel tu es epūs: et iste ppositiones sunt similes. Tūc proponatur q tu es rome. hec est falsa ꝛ impertinens. ꝙ est negāda. Tūc proponatur q tu es epūs: hec sequitur mediate ex casu ꝙ est cōcedēda. ꝛ q sit negāda probatur. qz hec est falsa: eo q est similis huic. tu es rome. et hoc signat precise ꝛ pmarie te esse epm. ꝙ tu nō es epūs. et sic sequeretur q aliqd sequēs sit negandū. ¶ Probatur alio modo: et pono q ois homo currit: tunc proponatur q tu curris. hoc est negandū: vt patet: et tñ est sequens ex casu. ꝙ ꝛc. et q sequēs probatur sic: quia sequitur mediate. omnis homo currit/ tu es homo. ergo tu curris.

¶ Ad istud respondendū est primo admittendo casū et negando q tu es rome. et postea cōcedetur q tu es epūs tanqz sequēs. Et qñ arguitur q hec propō est falsa: et signat precise et primarie: cōcedatur cōña: et negetur aña p minori. videlicet q hec propositio. tu es epūs. signat precise ꝛ primarie te esse epm: quia hoc repugnat mediate casui. ¶ Si tñ proponatur immediate post casum. vel si ponatur cum casu. q iste propositiones signat precise et primarie: vt terminum pretendūt: tūc cōcedetur q tu es rome. similiter tu es epūs: qz ex casu sequitur q ille sunt simul vere. Nam ex prima particula casus cū hoc q propositiones signat precise et primarie. sequitur q altera propositio illaz est vera. Et ex secunda habetur q sunt similes: ꝛ sic omnino oportet. q ambe sunt vere. Et q hec sit vera. tu es rome. probatur sic. quia vtrumqz sequitur immediate ex casu: sicut patet intuenti. ¶ In secundo casu negetur q hec propositio. tu curris. sequitur mediate ex casu. quia sequi immediate ex casu est quando est cōña bona a posito ad propositionē vltime propositam cum propositione alia media prius concessa: et sic non est in proposito. ¶ Adhuc proponatur q positum est negandum. Et pono tibi istum casum. q hoc non sit a te concedendum demonstrando per ly hoc eandem propositionem quam pono. Tunc proponatur q hoc non est a te concedendum. illud est positum et admissum. ergo ꝛc. Si cōcedatur: tunc sic. hoc nō est a te concedendū: qz tu concedis hoc videlicet hoc non est a te concedendum. ergo concedis q non est concedēdum per casum. et sic facis contra positū: et per cōñs male respondes. Ad istud respondeatur negando propositum qñ proponitur: quia proponitur cum obligatione ad hoc pertinente.

¶ Depono tibi istū casum q hō nō currit. Deinde proponatur: idē illud est negādū p primā regulā depōnis. Et si postea pponatur q ois hō currit. cōcedetur p regulā scđam depōnis: qz est cōtradictoriū depositi. Deinde pponatur q tu sedes. negetur per tertiā regulā depōnis: qz est añs ad depositū. sequitur enim tu sedes. ergo homo non currit. et sic negandum esset si antecedat mediate.

¶ Et notandū est q obiectiones que fiunt in positiōe pñt fieri in depositione: si obligatio fuerit applicata ad contradictoria ppōnū positaz: sicut qñ ponitur q oē verū sciatur a te. potest deponi q aliqd verū nō sciatur a te. et stabūt eadē argumenta in depositione. ¶ Itē p exercitione regulaz suppono q sortes sit albus/ et plato niger. Et depono q aliqui hoīes non sunt similes. Tūc proponatur q aliquis homo sit albus: hec est vera et impertinēs. ergo cōcedenda: quia est vera pro sorte. Et impertinens: quia non est añs ad depositum: nec contradictoriū eiusdē: et hoc vocatur impertinēs in depositione. ꝛc. Tunc proponatur q aliquis homo est niger: et illud vt videtur est cōcedendū: et est impertinēs: vt prius dictū est.

¶ Tunc arguitur sic. aliquis homo est albus et aliquis homo est niger. ergo aliqui hoies non sunt similes. ¶ Vel aliter sic. omnes hoies sunt similes. isti sunt hoies: demonstrando S. et P. ergo. etc. ↄña ptz. qz est syllogismus in darij. et maior est cõtradictoriũ ad depositum. minor est vera et impertinens. ergo totum añs est cõcedendũ et etiam ↄñs. Sed tũc ex ↄñte isti sũt similes sed vnus istorum est albus et alius niger. ergo homo albus est homo niger sunt similes.

¶ Pro isto respondendum est admittendo casum / et cõcedetur q aliquis homo est albus qz est verum et impertinens sicut argumẽtum bene probat: et negetur q aliquis homo est niger qz illud mediate / est añs ad depositum. sequitur enim aliquis homo est niger et aliquis homo est albus. ergo aliqui hoies non sunt similes. Et ad aliud qñ arguitur. omnes homines sunt similes. etc. cõcedatur cõsequentia et negetur añs. si illud argumentũ fiat immediate post casũ nõ tamen negabitur añs vero pro aliqua eius parte: sed pro seipso toto sicut prius dictum est in positione. et post negationem antecedẽtis negetur q iste sũt homines quia hoc antecedit mediate ad depositum. Sed cum proponatur mediate post casum q isti sunt hoies. debet cõcedi tanq̃ vera et ipertinens. et postea si proponatur vel arguitur oẽs homines sũt similes. concedatur cõsequẽtia et cõsequẽs. et qñ ex ↄñte arguitur. isti sunt similes. cõcedatur ↄña negetur minor. scz vnus istorum est albus et alius est niger: qz minor infert oppositũ. vnde oportet ↄcedere in isto casu q vterque illorum est albus vel q vter illorum est niger. neutra tamen pars per se cõcedatur: sed tota disiunctiua. Et si pponatur q sortes est albus cõcedatur. tanq̃ verũ et impertinẽs: oportet cõcedere q plato est albus: qz pla. esse nigrũ repugnat cõtradictorio depositi mediate: et oẽ repugnans contradictorio depositi est negandum. et omne sequens ex contradictorio depositi est concedendum.

¶ Similiter depono tibi istam. sortes non currit vel sortes mouetur. Tunc proponatur eadem hec est neganda per primam regulã de positionis et eius cõtradictorium est cõcedẽdũ per scdam regulam. Tunc sic arguitur sortes currit. et sortes non mouetur. ergo sortes nõ mouetur. ↄña pz. a tota copulatiua ad alteram eius partem. ergo. etc. Tũc vltra sortes nõ mouetur. ergo sortes nõ currit. ↄña ptz. qz arguitur a superiori ad suũ inferius vtroque supponẽte cõfuse et distributiue: et ex ↄñte sortes nõ currit. ergo sortes nõ currit vel sortes mouetur. ↄña ptz a parte disiunctiue ad totam disiunctiuam. ergo. etc. et ↄñs est depositum. sequitur ergo q depositum esset concedendum. q est contra regulas.

¶ Si dicatur q casus non est admittendus / qz nullũ necessariũ est admittẽdũ in depositione: sicut nec impossibile in positione. Cõtra depositũ est cõtingens. ergo satis est admittẽdũ in depositione. Añs pbatur sic. qz est disiunctiua cuius vtraque pars est cõtingens: et neutra pars repugnat alteri. ergo depositum est cõtingens. ¶ Ad istud respõdeatur non admittẽdo casum: qz ppositio deposita est necessaria: et nulla talis debet admitti in depositiõe. vt dictũ est. Et qñ pponitur q depositum est disiunctiua cuius vtraque pars est contingens. etc. negetur consequentia qz ex hoc q disiunctiua sit contingens: tria requiruntur: videlicet q vtraque sit cõtingens: et q neutra pars repugnat alteri. Similiter q ex opposito neutrius partis sequitur altera pars. et hoc tertium deficit in proposito. etc.

¶ Expliciunt obiectiones casuum.

¶ De terminis modalibus

Notandum est q quattuor sunt termini modales / scz possibile / impossibile / contingens et necessariũ et eorum aduerbia. scz possibiliter / impossibiliter / cõtingenter / et necessarie. et etiã verba determinata cõplexa: et incõplexa: sicut huiusmodi verba scio. credo. dubito. et huiusmodi. et talia verba que faciũt sensum cõpositũ et sensum diuisum. Nã si totas

liter precedunt vel finaliter subsequuntur sensum compositum faciunt. vt sic dicendo. Scio A esse verum. vel necesse est hominem esse animal. vel hominem esse animal est necesse. Silr cū istis determinationib⁹. ita est. ita fuit. ita erit. eodem modo est dicendum. ¶ Si aliquod istoꝝ mediat dictum ꝓpositionis sensum diuisū facit. vt sic dicendo. Omnem hominem necesse est esse animal. ⁊ tunc hominem habet descendere ad sua supposita, videlicet sic. Istum hominem necesse est esse animal. et istum hominem necesse est esse animal. ⁊ sic de singulis. ergo. ⁊c. ¶ Sed quando sumitur in sensu composito vt necesse est omnem hominem esse animal. tunc significat ꝙ talis propositio est necessaria, omnis homo est animal. tunc non potest descēdere: quia omnes termini stant cōfuse tantum. ¶ Et quedam sunt verba actiue vocis. vt desidero/cupio/volo/affecto/presuppono/promitto/requiro/quorum actus possunt indifferenter referri ad complexa vel incomplexa. In quibus est hec regula obseruanda ꝙ si eorum recti vel obliqui suos actus specificantes eadem verba subsequēter, sensum compositum faciūt. vt dicēdo volo videre A. Incipio scire aliquā ꝓpōnē. motus presupponit tps. ¶ Sed si illi obliqui vel recti precedūt: sēsū diuisū faciūt. vt dicēdo A volo videre. Aliquā ꝓpōnē īcipio scire. ⁊ sic de alijs. ¶ Quedā istoꝝ retinēt passiuā significatiōnē quib⁹ est regula gñalis. Si eoꝝ noīatiui supponētes verbis eisdē postponanꝫ erit sensus cōposit⁹. vt sic dicēdo. Tibi ꝓmittiꝫ denarius. Ad vidēdū requiriꝫ oculus. Ad equitādū requiriꝫ equus. Sed si preponātur eisdem verbis. sensum diuisum faciunt. vt denarius tibi promittitur.

¶ Duplicia sunt aduerbia temporis et numeri.

¶ Quedā sunt nūeralia. vt Bis/ter/quater/⁊ silia quibus est regula obseruāda. ꝙ qñ terminus substātialis in obliquo subsequiꝫ verbū. vel terminus accidētalis in recto. ⁊ si illa aduerbia nūeralia precedūt erit sensus cōpositus. vt bis comedisti panē bis fuisti albus. ¶ Silr si terminus substātialis in obliquo vel terminus accidētalis in recto precedāt ⁊ hmōi aduerbia subsequātur immediate erit sensus diuisus. vt panē bis comedisti. Albus bis fuisti. ¶ Alia sunt aduerbia significātia ꝑpetuitatē sicut eternū eternaliter. in quibus est hec regula obseruāda. ꝙ si oēs termini in ꝓpositione sint substātiales ⁊ in eadē ꝓpōne mediat aliquod istoꝝ. erit sensus diuisus. vt hō ineternū erit aīal. Sed qñ aliquod istoꝝ totaliter precedit vel finaliter subsequitur. erit sensus compositus. vt ineternum homo erit animal.

¶ Similiter de isto termino infinitus/est hec regula

obseruanda ꝙ iste terminus in recto vel in obliquo precedat. subiectum sine aliquo determinabili precedēte tenetur sīcathegoreumatice ⁊ facit terminum immediate sequentem supponere confuse ⁊ distributiue: vt sic dicendo. Infinitus numerus est finitus. Infinitas parte equales non concomitantes habet. ⁊c. Et si aliqd determinabile predicat tenetur cathegoreumatice. id est determinate vel confuse tantum: vt aliquis infinitus numerus est finitus. Primo modo sic exponitur aliquātus numerus est finitus ⁊ non tantus numerus est finitus quin in duplo plus: ⁊ in quadruplo plus est numerus finitus. ergo infinitus numerus est finitus. Alio modo sic exponitur. Binarius numerus est finitus. Trinarius numerus est finitus. Quaternarius numerus est finitus. ⁊ sic in infinitum. Si in vniuersali a parte subiecti ponatur relatiuum cum suo verbo. vt sic dicendo. omnis homo qui est albus: currit sensum compositum facit. Nam hec propositio solum significat: ꝙ omnis homo albus currit: ⁊ restringitur ly homo ad supponēdum pro hoibus de quibus dr esse albus. Si relatiuum cum suo verbo ponatur a parte predicati: tenetur in sensu diuiso. vt sic dicendo omnis homo currit. qui est albus: significat ꝙ omnis homo currit. et ꝙ omnis homo est albus. Eodem modo est dicēdum de istis propositionibus omnis propositio est vera que est vera. omnis propositio est falsa que est falsa. ¶ Nota ꝙ terminus modalis necesse vel necessarium medians dictum propositionis affirmatiuum de presenti habens subiectum cum determinatione sibi contingenti infert necessitatem predicati ad subiectum pro re significata per subiectū absolute. Et vltra importat ꝙ determinatio illa vera affirmatiue de subiecto cum hoc verbo est. vnde ista ꝓpositio solem illuminantem: istum hominem necesse est esse. significat ꝙ

hec ꝓpõ est necessaria:sol est.⁊ ꝙ hec est vera ⁊ cõtingens:sol illuminat istã domũ. ¶ Necesse vel necessariũ medians dictũ ꝓpõnis affirmatiuũ de futuro cuius subiectũ accipitur cũ determinatione dicit necessitatẽ predicati ad subiectũ ꝓ re significata per subiectũ.⁊ cũ requiritur cõstãtia illi⁹ determinationis cũ v̾bo de p̾nti vel de futuro respectu illius determinatiõis. Unde ista ꝓpõ sol illuminãs istã domũ.necesse erit:sic significat ꝙ sol necesse erit.⁊ preter hoc infert ꝙ sol est illuminãs istã domũ vel erit illuminãs istã domũ.⁊ hoc sine medio necessitatis.vñ de⁹ exñs in hoc instãti. necesse erit significat ꝙ hec est necessaria:de⁹ erit:ꝙ de⁹ est vel erit exñs in hoc instãti:sed nõ de necessitate.vñ sequitur deus exñs in hoc instãti necessarie erit.ergo de⁹ est exñs in hoc instãti. vel erit exñs in hoc instãti. Necessariũ medians dictũ ꝓpõnis affirmatiuũ de p̾terito cuius subiectũ accipitur cũ determinatiõe dicit necessitatẽ ꝑdicati ad subiectũ ꝓ re significata ꝑ subiectũ.sed requiritur ↄstãtia illi⁹ determinatiõis cũ ista reduplicatione est vel fuit:vt sol illuminãs istã domũ necessario fuit denotat ꝙ solẽ illuminãs istã domũ vel fuit illuminãs istã domũ.⁊ vltra denotat ꝙ sol necessario fuit. Necesse aũt cadẽs sup̾ dictũ affirmatiuũ in sensu cõposito h̄ñs subiectũ cũ determinatione dicit necessitatẽ ꝑdicati ad subiectũ ⁊ hoc in cõparatiõe ad determinationẽ.vñ hec ꝓpõ necesse est solẽ illuminãtẽ istã domũ esse.est falsa ⁊ impossibilis:q2 denotat ꝙ sol necessario sit illuminãs istã domũ. Iste terminus modalis cõtingit cadẽs in ꝓpõne in sensu diuiso h̄ñte subiectũ cũ determinatione denotat cõtingẽtiã inherentie ꝑdicati ad subiectũ absolute ꝓ re significata ꝑ subiectũ.⁊ nõ in cõparatiõe ad determinationẽ q̄ accipitur cũ subiecto.vnde hec ꝓpõ albũ cõtingit esse nigrũ:denotat ↄtingẽtiã huius predicati esse nigrũ:ad hoc subiectũ albũ ꝓ re que est alba. Itẽ iste terminus modalis cõtingit cadẽs sup̾ dictũ ꝓpõnis in sensu ↄposito cuius subiectũ h̄z determinationẽ:denotat cõtingẽtiã totius predicati ad subiectũ nõ absolute:sed in ↄparatiõe ad determinationẽ.vñ hec ꝓpõ cõtingit deũ esse in hoc instãti nõ denotat cõtingẽtiam ad deũ existẽtem in hoc instãti ꝓ re q̄ est deus.sed ↄtingẽtiã predicati ad subiectũ put illud subiectũ accipitur cũ determinatione.s.exñs in hoc instãti.vñ sic significat ꝙ est cõtingens ꝙ deus est in hoc instãti.⁊ hec est vera.⁊ hec ꝓpõ cõtingit sic esse sicut illa significat nõ denotat cõtingentiã huius predicati esse ad hoc subiectũ sicut significat.⁊ hoc absolute.sed denotat cõtingentiã predicati ad subiectũ prout illud accipitur cũ ista determinatione sicut ista significat. ¶ Propositio affirmatiua habens subiectũ cũ determinatione in qua mediat nota necessitatis habet ꝓbari ꝑ duas exponẽtes quarum prima predicatum dicitur de subiecto absolute cum nota necessitatis.⁊ secunda exponens erit constantia facta ex subiecto ⁊ determinatione:vt sortes est albus necessario currit sic exponitur sortes necessario currit.⁊ sortes est albus.ergo sortes albus necessario currit. Item in modalibus cũ istis cõiunctionibus ⁊/⁊ vel resultat sensus cõpositus vel diuisus:vnde nõ sequitur a sensu diuiso ad sensum cõpositum.vt sortes potest ferre A lapidẽ ⁊ potest ferre B lapidẽ.ergo potest ferre A.⁊ B. lapides. Nec sequitur a sensu composito ad sensum diuisum.vt sic dicendo. Isti duo homines sunt rome ⁊ cãtibrigie.ergo isti duo homines sunt rome/⁊ isti duo homines sũt cantibrigie. ¶ Nota ꝙ ad hoc ꝓpositio sit vera requiritur ꝙ omnis eius significatio principalis sit vera.⁊ sic apparet ꝙ ista cõsequentia sit bona.hec ꝓpõ est vera.ergo ita est totaliter sicut significat principaliter ⁊ si sic. Sequitur.ergo qualitercũqȝ ista significat sic est.⁊ econtra ab illis cõsequẽtibus ad antecedentia eorũdẽ est cõsequẽtia bona.⁊ hoc vniuersaliter ⁊ ex hoc videtur ꝙ ista ↄña nõ valet.ista ꝓpõ significat sicut est. ergo ista ꝓpõ est vera.licet sequitur ecõtra. Nota ꝙ ad hoc ꝙ ꝓpõ sit necessaria requiritur ꝙ oĩs eius significatio sit necessaria ⁊ nulla cõtingens.vñ illa ↄña est bona.ista est necessaria.ergo oĩ modo quo ista significat.necesse est esse ⁊ sequitur.ergo qualitercũqȝ illa significat necesse est esse:⁊ sic in sensu diuiso bene sequitur talis cõsequẽtia sed non in sensu composito.vnde nõ sequitur illa est necessaria.ergo necesse est esse sicut ista significat vel necessario est esse qualitercunqȝ illa significat:q2 ex vtroqȝ ↄñte sequitur ꝙ necesse est istam ꝓpositionẽ esse ⁊ ꝙ necesse est istam ꝓpõnẽ sic significare/quoꝝ vtrumqȝ est manifeste falsum. Et ꝙ ↄña non valet in sensu composito ꝓbatur sic.antecedẽs est verum ⁊ ↄña falsum.⁊c. Antecedens ꝓbatur sic.q2 sumatur ista ꝓpõ deus est in voce vel in scripto:tunc ista est necessaria.⁊ tamen nõ necesse est esse sicut ista significat q2 sequitur necesse est esse.sicut ista significat.ergo necesse est istã esse.⁊ tamen ↄña est

falsum est nullā ppōnē in scripto necesse est esse. ⁊ q̄ sequit̄ necesse est esse sicut ista
sigt. ergo necesse est istā esse pbat̄ sic. ista ɔña est bona necesse est ita esse sicut ista sigt.
ergo necesse est esse sicut ista sigt: ⁊ sicut antecedēs significat sic cōsequens sigt. et.
Añs solū significat sic esse sicut illud significat. ⁊ ɔña significat istā esse. ⁊ per ɔñs si
necesse est esse sicut ista sigt: necesse est illā esse. ⁊ p̄ illud sequit̄ necesse est ita esse to-
taliter: sicut ista significat. vel est omnino sicut illa significat. vel ita est qualitercūq̄
illa sigt. ergo necesse est istā esse cuius ɔña est falsum. vt patet quacūq̄ ppōne de-
mōstrata. ergo quodlibet eius añs: ⁊ per ɔñs nullā talē ɔña sequit̄ ex illo añte ista
est necessaria. Ad hoc q̄ aliqua ppō sit falsa requiritur q̄ aliqua eius significatio sit
falsa. Sed nō requiritur q̄ omnis eius significatio sit falsa. Unde videt̄ q̄ huiusmo-
di cōsequētie sūt bone. Ista est falsa, ergo significat aliter q̄ sicut est. Ista est falsa.
ergo non est ita totaliter sicut illa significat. ⁊ sequitur non est ita totaliter sicut illa
significat. ergo non est omnimodo sicut illa significat: ⁊ similiter non est ita qualiter
cūq̄ illa significat: quoꝝ quilibet equipollet isti. Aliqualiter qualiter ista sigt nō est.
¶ Ex istis pꝫ q̄ huiusmodi ɔñe nō valēt ista est falsa. ergo non est ita sicut ista sigt. vel
nō est ita totaliter sicut ista sigt cū ex istis sequit̄ q̄ nulla eius significatio est vera.
¶ Ad hoc q̄ aliqua ppō sit cōtingens requiritur q̄ aliqua ppō sit contingens requi-
ritur q̄ aliqua eius significatio sit contingens. ⁊ nulla impossibilis. vnde illa conse-
quentia est bona ista est contingens, ergo aliter qualiter ista significat cōtingit esse
et nullomodo quo illa significat, impossibile est esse. vnde iste consequentie nō valēt
hec est contingens. ergo contingit esse sicut illa significat in illa consequentia nō va-
let pbatur. Nam sit ista ppō in cōceptu tuo. tu nō es. ista est contingens: cū eius si-
gnificatio sit contingens ⁊ tamen impossibile est esse sicut illa significat. q̄ sic pbat̄
quia nec dum tu es potest esse sicut illa significat: nec dum tu non es potest esse sicut
illa significat. ergo nō potest esse sicut illa significat. Añs pbat̄ p̄ vtraq̄ parte. pri-
mo p̄ prima q̄ꝛ tu es nō potest esse sicut illa significat qꝛ si quando es potest esse si-
cut illa significat: ponatur quo posito. arguitur sic. ita est sicut ista significat. ⁊ ista si-
gnificat solū te nō esse, ergo tu nō es. ⁊ per casum tu es. ergo tu es ⁊ tu non es. qđ est
impossibile. ⁊ per cōsequens prima pars antecedentis precaccepti est falsa. Et q̄ dū
tu non es nō potest esse sicut ista significat. pbat̄. qꝛ post tuū esse. nec est nec poterit
esse sicut ista sigt. qꝛ ad corruptionē tui sequit̄ corruptio ppositiōis entis in cōceptu
tuo ex quibus sequit̄ ista est cōtingens ⁊ tamē est īpossibile esse sicut ista sigt. ¶ Cū
istis modalibus sortes possibile. īpossibile. cōtingēs ⁊ necessariū ⁊ eis coꝝ adverbijs
in sensu cōposito non valet ɔña. Exemplū ista ppositio est possibilis. ergo possibile
est esse sicut ista significat. sed in sensu diuiso bene valet consequentia.

¶ ¶ Expliciunt termini modales.

¶ De sincathegoreumatibus est sciendū:

Quidam cōfundunt tam mediate q̄ immedia-
te terminum sequentem, et quedam confun-
dunt terminū immediate sequentē: ⁊ quidam solū terminum immediate sequentē.
¶ Coꝝ āo q̄ terminū tā mediate sequētē q̄ imediate sequētē ɔfūdūt: sūt duplicia.
Quidē confundūt terminū immediate sequētē stare cōfuse ⁊ distributiue: terminū
vero mediate sequentē stare cōfuse tātum. vt omnis. Quedā confundūt terminum
immediate sequētē stare cōfuse ⁊ distributiue cōfuse tātum: ⁊ terminū mediate se-
quētē stare cōfuse ⁊ distributiue. sicut dictiones exclusiue ⁊ exceptiue. quedā cōfun-
dūt vtrūq̄ stare cōfuse ⁊ distributiue: vt null⁹. ¶ Primo mō cōfūdūt sūt vniuersa-
lia affirmatiua. vt pꝫ superi⁹. ⁊ eodē mō ɔfūdit iste termin⁹ q̄: qñ ɔponit̄ cū hac di-
ctione pri⁹. vt sic dicēdo priusq̄. Silr cū isto termino post: vt dicēdo postq̄. Silr cū
isto tertio ante: dicēdo āteq̄. Et iō tales ppōes sūt ɔcedēde. Priusq̄ aliqđ instās erit
priusq̄ aliqua caliditas inducentur in hoc corpore erit aliqua caliditas inducta in
hoc corpore in quo incipit aliqua caliditas induci. Et similiter anteq̄ aliqua pars
huius corporis erit frigida erit aliqua pars hui⁹ corporis frigida. Priusq̄ aliquod
instans fuit: aliquod instans fuit. Iste ppositiones de facili possunt pbari: qꝛ ɔña

re vnā istoꝝ est ꝓbare q̄libet istoꝝ et quālibet ꝯsilem. Pria propō ꝓbaṫ sic. prius
q̄ȝ aliqḋ instās erit aliqḋ instās erit. qꝛ prius q̄ȝ hoc instās erit aliqḋ instās erit. Et prius
q̄ȝ hoc instās: ⁊ sic de singulis instātib⁹ futuris: prius q̄ȝ aliqḋ istoꝝ erit aliqḋ instās erit
qꝛ si non instandū est ꝓ aliquo ꝓ quo illa ꝓpō nō verificaṫ: et sit illud A/ ⁊ sic arguiṫ
sic. Antec̄ȝ A erit aliqḋ instās erit: qꝛ antec̄ȝ A erit aliqḋ tp̄s erit: qꝛ inter oīa duo in
stantia cadit tp̄s mediū: sed in quolibet futuro tp̄e erūt infinita instantia. ergo antec̄ȝ
A erit/ infinita instantia erunt. Et sic de quolibet instan futuro. Ex quo patet q̄ an
te quodlibet instans qḋ erit post hoc erit aliquod instans. que equipollet propositio
ni excepte. Priusq̄ȝ aliquod instans erit aliquod instās erit. Causa enim quare ista
est concedenda est hec: qꝛ demonstratis omnibus instantibus futuris: nullum erit
primum post hoc: et ideo ante quodlibet instans post hoc instans erit aliquod in
stans. ergo priusq̄ȝ aliquod instans erit aliquod instans erit. ꝯña patet: quia ex op
posito ꝯñtis sequitur oppositum antecedētis. Nam si non ante quodlibet instans fu
turum erit aliquod instans: sequitur q̄ aliquod primum instans: et si sic. ergo aliqḋ
erit primum instans post hoc: quod est oppositum antecedentis. ⁊c̄.

¶ Unde intelligendū est. q̄ in talibus subiecta suppo
nūt ꝯfuse et distributiue: ⁊ predicata ꝯfuse tm̄. Un̄ si sic arguiṫ. Anq̄ȝ aliqḋ instās erit
aliqḋ instās erit ergo aliqḋ instās erit. Antec̄ȝ aliqḋ instās erit. est fallatia figure dictio
nis. eodē modo. oīs hō erit aīal. ergo aīal erit oīs hō. Un̄ post qḋlibet instans ante hoc
fuit aliqḋ instās. implicat q̄ nullū fuit vltimū instans ante hoc quod est verū: qꝛ si ali
quod fuit vltimum instans ante hoc instans. ergo illud instans: et hoc instans fue
runt immediata: quod est impossibile.

¶ Similiter pono q̄ aliquod calidū incipit assimila
re sibi aliquā partē alicui⁹ frigidi. Tūc sequiṫ q̄ priusq̄ȝ aliqua caliditas erit inducta
in hoc corpore: erit aliqua caliditas inducta in eodē. Et similiṫ anq̄ȝ aliq̄ pars isti⁹
frigidi erit calida: erit aliqua pars calida: qꝛ ante oēm caliditatē inductā in hoc cor
pore: erit aliqua caliditas inducta in eodē/ vel an̄ quālibet partē calidā erit aliqua
pars calida: cū nō sit dare primā caliditatē inductā: nec aliquā partē p̄mo calefa
ctā. Nā si forte dicaṫ. q̄ aliqua pars erit primo calefacta. Cōtra ista pars est ꝑ se di
uisibilis. ergo nō subito induceṫ caliditas ꝑ totū: et ꝑ ꝯñs p̄mo induceṫ caliditas in me
dietatē isti⁹ partis ꝓpinquiorē agēti q̄ȝ in toto. ergo ista pars demōstrata nō est p̄io
calefacta. Et eodē mō ⁊ in talib⁹ ꝓpōib⁹. vbi ista dictio q̄ȝ alicui termino ꝯparatiui gra
dus adiūgitur ⁊ alicui aduerbio eidē termino correspondenti: et ideo sunt hmōi ꝓpōnes cō
cedende. Priusq̄ȝ aliqḋ instans erit albius q̄ȝ aliqḋ istoꝝ est aliqḋ instās erit. aliqḋ
istoꝝ similiter est velocius q̄ȝ aliquod istoꝝ currit aliquod istoꝝ currit. Similiter
quocūq̄ȝ istoꝝ remissior: aliquod istoꝝ erit remissius. Similiter sic quocūq̄ȝ istorū
intensior: aliquod istorum est intensius. ¶ Prima istarum patet superius per con
clusiones similes. Et omnes conclusiones similes probo per casum.

¶ Casus. pono q̄ sint infinita currētia/ quoꝝ primū
aliqualiṫ velociṫ currit. et sc̄m velocius primo: ⁊ tertiū veloci⁹ sc̄do. ⁊ in sic infinitū.
tūc isto casu posito sequiṫ q̄ veloci⁹ q̄ȝ aliqḋ istoꝝ currit: aliqḋ istoꝝ currit: qꝛ quo
cūq̄ȝ istoꝝ demōstrato velocius q̄ȝ hoc istoꝝ currit: aliqḋ istoꝝ currit. ⁊ sic de singu
lis. ¶ Et alie tres ꝯclusiones p̄nt hoc mō ꝓbari. Et pono q̄ aliqḋ spaciū sit sic dispo
sitū q̄ in vno extremo sit quilibet gradus albedinis citra gradū summū: ⁊ q̄ versus
extremū sint quidā remissiores gradus: et remissiores: et sic in infinitū. Tūc ex casu
p̄nt tres ꝯclusiones ꝓbari: qꝛ quocūq̄ȝ gradu illius spacij capto illo: est aliquis gra
dus remissior. Et similiter demonstratis partibus proportionalibus illius spacij. se
quitur q̄ quodlibet istoꝝ est aliquis gradus intensior: cū nō est dare in illo casu gra
dum remissimum: nec gradum intensissimum: nec partē remississimā nec intensissi
mam. ¶ Et sciendū est. q̄ sicut iste terminus q̄ȝ confundit in talibus: eodem modo
confundit iste terminus sicut: cum adiungitur positiuo gradui. vt hic ita cito: vel ita
velociter sicut Sortes currit/ Plato currit. Vel ita cito sicut aliqua caliditas erit in
ducta: erit alia caliditas inducta. ¶ Et nota q̄ in omnibus istis supponit terminus

immediate sequẽs cõfuse ꝛ distributiue, ꝛ terminis mediate sequẽs cõfuse, ꝛ tamen sunt iste ꝓpositiones vere in casibus predictis. vnde si sic arguit. Ita cito sicut aliquod instãs erit aliquid instãs erit ꝙ aliqḋ instãs erit ita cito sicut aliqḋ instãs erit: ꝯña nõ valet, qꝛ hec est fallacia figure dictiõis. qꝛ in pͥma ꝓpõe ly instãs stat cõfuse tm̃ ꝛ dicit quale quid ꝛ in scḋa ꝓpõne stat determinate. ꝛ dicit hoc aliqḋ ꝛ sic est aña verũ ꝛ ꝯña falsũ. qꝛ si aliqḋ instãs erit ita cito sicut aliqḋ instãs erit sit illud A. Cõtra A. nõ est nec erit. ꝙ aliqḋ tp̃s erit. anteꝗ̃ A. erit. sed in isto tp̃e sũt infinita. instãtia. ꝙ anteꝗ̃ A. erit infinita instãtia. erũt. ꝛ p ꝯña A nõ erit ita cito sicut aliqḋ instans erit.

¶ Alia sunt sincathegoreumata que illo modo terminum cõfundũt. Ut ꝗ̃cũꝗ; / vbicũꝗ; / quotienscũꝗ; / ꝛ qualitercũꝗ;. ꝛ ideo tales ꝓpões sũt cõcedẽde. Quãdocũꝗ; aliqḋ instãs erit aliqḋ instãs erit vbicũꝗ; aliqs hõ currit. aliqḋ aĩal currit. Sed negent̃ iste ꝓpões aliqḋ instãs erit. ꝗ̃cũꝗ; aliqḋ instãs erit. Aliqḋ aĩal currit: vbicunꝗ; aliqs hõ currit: pluribꝰ exñtibus hoibus. Alia sincathegoreumata puta signa vniuersalia tã affirmatiua ꝙ̃ negatiua cõfũdũt terminos respectu vniꝰ verbi. ſꝫ ista ꝗ̃cũꝗ;. vbicũꝗ; ꝛ similia cõfũdũt terminos respectu diuersoꝝ verboꝝ. vt supius pꝫ. ꝛ ideo aliquo mõ differũt. qꝛ signa vniuersalia posita in vna Cathegorica nõ cõfundũt positũ in alia cathegorica. sed ista faciũt vt pꝫ superius.

¶ Similiter hoc verbũ differt. et ista dictio aliud confundunt terminũ immediate sequẽtẽ stare cõfuse ꝛ distributiue. vnde sequit̃. Sortes differt ab hoie. ꝛ plures hoies sunt. ꝙ sortes differt ab isto hoie. ꝛ ab isto. ꝛ sic de singulis: ꝛ p ꝯña sortes differt a seipso. Et ideo ista ꝓpõ est impossibilis. Et sicut hoc verbũ differt cõfundit terminũ respectu verbi de pñ̃ti ita cõfundit terminũ respectu verbi de p̃terito ꝛ de futuro ꝛ qñ ꝯfundit terminũ respectu verbi de p̃terito ita bene cõfundit ꝓ pñ̃tibus sicut ꝓ p̃teritis. Et qñ cõfundit terminũ respectu verbi de futuro ita bene cõfundit ꝓ pñ̃tibus sicut ꝓ futuris. sicut pꝫ in isto. A differebat a vero vnde pono ꝙ B fuit instãs ante hoc in quo fuit A. ꝓpõ falsa: ꝛ ꝙ a nũc sit ꝓpõ vera: in casu posito est hoc negãdũ. A differebat a vero. Et tũc si arguit̃ sic. In B instãti a differebat a vero. qꝛ in B instãti a fuit: ꝛ verũ fuit: ꝛ in B instãti A nõ fuit verũ ꝙ in B instãti a differebat a vero. ꝛ tũc ex ꝯñti in B in instãti A differebat vero. ergo a differebat a vero: neget̃ ꝯña qꝛ hic arguit̃ ab inferiori ad suũ superius. cũ hoc differt preposito. ergo. ꝛc. ¶ Si concedetur sophisma arguit̃ sic A differebat a vero: ergo A differebat ab hoc vero. ꝛ ab hoc vero. ꝛ ab hoc. ꝛ sic de singulis demonstrãdo ombus veris que sunt: ꝛ que fuerunt: ꝛ demonstrando seipsũ. ergo A differebat a seipso. quod est impossibile. ꝛ sic patet solutio ad hoc sophisma.

¶ Uisis autem que sincathegoreumata confundunt terminũ imediate sequẽtẽ stare ꝯfuse ꝛ distributiue: ꝛ t̃minũ mediate sequẽtẽ stare cõfuse tm̃. ꝛ ꝙ̃ solũ terminũ imediate sequẽtẽ stare ꝯfuse ꝛ distributiue. Jã dicendũ est de illis ꝙ̃ ꝯfũdũt terminũ imediate sequẽtẽ stare ꝯfuse tm̃: ꝛ terminũ mediate sequẽtẽ stare ꝯfuse ꝛ distributiue: cuiusmodi sũt dictiões exclusiue / ꝛ exceptiue. De ꝗbus satis dictũ est in precedẽtibus. Et ꝗdã sincathegoreumata ꝯfũdũt terminũ tã immediate ꝙ̃ mediate sequẽtẽ stare ꝯfuse ꝛ distributiue cuiusmodi sũt signa vniuersalia negatiua: ꝛ sic illa negatio nõ aliqñ cõfũdit terminũ isto mõ: vt non hõ est aial. non homo currit. ꝛ in oĩbus alijs que equipollent vniuersalibus negatiuis.

¶ Ulterius dicẽdum est de illis que solum terminos immediate seqñtes faciũt stare ꝯfuse tm̃ cuiusmodi sũt isti termini. Bis / ter / quater / quinquies / sexies. ꝛ iste terminꝰ imediate. ꝛ illo mõ ꝯfũdũt isti termini incipit ꝛ desinit. vnde sic dicẽdo. Bis comedisti panẽ. ꝙ panẽ bis comedisti est fallacia figure dictiõis vt liquet in p̃dictis. Jdeo ꝯcedat̃ bis comedisti panẽ quẽ nõ bis comedisti. Ter comedisti panẽ: quẽ nõ ter comedisti. qꝛ semel comedisti panẽ: quẽ non ter comedisti. ꝛ sic pꝫ ꝙ ista stãt sic. Bis comedisti panẽ. ꝛ nullũ panẽ bis comedisti. Ter cõcessisti aliquã ꝓpõnẽ ꝛ nullã ꝓpõnẽ ter cõcessisti. ꝛ sic de alijs. Et ita est de isto termino immediate: vt sic dicẽdo. Jmmediate post hoc erit instãs. Jmmediate post hoc erit ali-

quã albedo. ꝑdicata istoꝝ supponũt ꝯfuse tm̃. Et si sic arguit̃. Immediate post hoc erit aliqđ instãs. ergo aliqđ instãs erit imediate post hoc. est fallacia figure dictiõis. vñ bene stãt sil'r. Immediate post hoc erit aliqđ instãs: ⁊ tñ nullũ instãs erit immediate post hoc. ⁊ sic de oĩbus aliis. vñ ista ꝑpõ imediate post hoc erit aliqđ istãs equipollet huic vniuersali. Ante qđlibet instãs post hoc erit aliqđ instãs. cuius q̃libet singularis est vera. qr quodcũq; instãti capto. inter hoc instãs. ⁊ illud instãs cadit tp̃s mediũ in quo erũt infinita instãtia: ⁊ ideo imediate post hoc erit istãs. ⁊ tñ illud instãs, instãs nõ est dãdũ. sicut oĩs homo est aĩal. ⁊ tamen nullum animal est illud.

¶ Et sicut dictum est de illo termino immediate: quã dõ adiũgit̃ cũ verbo de futuro. eodẽ mõ dicat̃: qñ adiũgit̃ verbo de p̃ñti vel p̃terito sicut hic imediate ante hoc fuit instãs cõuertit̃ cũ isto vniuersali. post qđlibet instãs ante hoc fuit instãs. ⁊ sic de aliis. Et sicut de isto termino imediate sic est de isto termino cõtinue. vñ nõ sequit̃. Cõtinue post hoc erit aliqđ instãs ergo aliqđ instãs erit cõtinue post hoc. vt ꝑdictũ est. ¶ Sil'r nõ sequit̃ ꝯtinue post hoc sciet sortes aliquã ꝑpositionẽ. ergo aliquã ꝑpoñẽ sciet sortes cõtinue post hoc. Nec sequit̃. Cõtinue ꝑ totã istã diẽ erit aliquis hõ hic intus. ergo aliqs hõ erit hic intus cõtinue ꝑ totã istã diẽ. ⁊c̃. Et ideo bene stãt simul. Tota die erit aliquis hõ hic intus: ⁊ nullus hõ erit hic intus tota die. Et hoc modo confundit hoc sincathegoreumata totus. vnde in ista. Tota die erit aliquis hõ hic intus. supponit predicatũ sicut in precedẽtibus. Sed subiectũ alio mõ supponit q̃ in precedẽtibus. vnde totus distribuit istũ terminũ diẽ ꝓ qualibet eius parte sed nõ ꝓ quolibet eius instãti. ⁊ sic non est de aliis. ¶ De his verbis. Incipit ⁊ desinit: qualiter confundunt terminos. dictum est superius.

¶ Expliciunt sincathegoreumata.

¶ De terminis relatiuis.

In terminis relatiuis multa sophismata cõcurrunt ad qua soluenda diuersi diuersa principia sibi formant. Sunt autem de relatiuis tres opiniones quarum prima est hec qꝫ relatiuum conuertitur cum suo antecedente simpliciter: tam quo ad rem significatam: q̃ quo ad modum significandi: a quibus videtur istas copulatiuas esse concedendas. Aliquis asinus est aĩal: ⁊ illud est hõ oĩs hõ est aĩal. ⁊ illud est irrationale. Aliquis homo est suus filius. aliqua ꝑpositio est suum contradictoriũ. Aliquis homo generauit seipsum ⁊ multa alia similia audi[illegible] nimis absurda ⁊ inconsona.

¶ Prima enim ista ꝑ significat iuxta opinionem istam qꝫ asinus est aĩal ⁊ aĩal est hõ que est vera. ergo ⁊ alia. Scđa enim sigt̃ qꝫ oĩs homo est aĩal. ⁊ aĩal est irrationale. Tertia enim sigt̃ qꝫ aliquis hõ est filius alicuius hoĩs que est vera. Quarta sigt̃ qꝫ aliqua ꝑpõ est cõtradictoriũ alicuius ꝑpositionis. Quinta sigt̃ qꝫ aliquis homo generauit aliquem hoĩem: qui generauit que est vera.

¶ Secunda opinio est hec. qꝫ relatiuum conuertitur cum suo añte nõ tamẽ simpliciter: sed prout illud añs habeat respectũ ad subiectum suo añte existẽte a parte predicati vel toto predicato. sicut in ista aliquis hõ est aĩal. ⁊ illud est asinus equipollet huic. aliquis hõ est aĩal. ⁊ illud aĩal quod est hõ est asin9 vel relatiuũ cõuertitur cũ suo añte: prout illud añs habeat respectũ ad p̃dicatũ suo añte. existẽte a parte subiecti vel toto subiecto: vt hoc aĩal est asinus: ⁊ illud est hõ equipollet huic aĩal est asinus. ⁊ illud aĩal qđ est asinus est homo. ¶ Istã antecedentem opinionem tenentes habent negare quasdam copulatiuas in prima opinione recẽtas. non tamen omnes. probatur. Nam hec propositio. Aliquis homo generauit seipsum: significat qꝫ aliquis homo generauit aliquem hominẽ: qui generauit. cum per istam opiniõẽ ponitur antecedens in loco relatiui cum hoc qꝫ antecedẽs habeat respectum ad subiectũ vel ad predicatum: vnde hec propositio est vera aliquis homo generauit aliquem hominem qui generauit. ergo et alia.

¶ Similiter concedende sunt iste. aliquis hõ est suus filius. Aliqua ꝓpõ est suũ cõtradictoriũ. ⁊ hec opinio habet cõcedere istas copulatiuas aliquid est ens: ⁊ quodlibet est illud aliquid coloratũ est ⁊ quodlibet albũ est illud: prima enim sig̃t ꝙ aliquid est ens: ⁊ quodlibet est aliquid qđ ens. Sc̃da sig̃t ꝙ aliquid coloratũ est: ⁊ quodlibet albũ est aliquid quod est coloratum.

¶ Tertia opinio est hec/ꝙ relatiuum quodãmodo significat illud ꝙ suũ añs. discretius tñ sig̃t. ⁊ minus cõfuse prout relatiuũ est relatiuũ ad ipsum. ¶ Unde notãdũ est ꝙ iuxta hãc opinionẽ ꝙ hec copulatiua est impossibilis aliquid est: ⁊ quodlibet est illud similiter hec aliquid est: ⁊ quodlibet est illud. similiter hec aliquid est: ⁊ nichil est illud. sił aliquis hõ est in ista domo: ⁊ nullus homo est ille. ¶ Sed ad istas ꝓbãdas arguit̃ sic. Aliquid est ⁊ hoc est illud: ⁊ aliq̃d est et hoc est illud: ⁊ sic de singulis. ergo aliq̃d est: ⁊ quodlibet est illud. Item sc̃do ꝓbatur sic illa est copulatiua cuius vna pars est necessaria. ⁊ sc̃da pars est vniuersalis cuius quelibet singularis est vera cũ parte necessaria. ergo copulatiua vera. ¶ Pro isto negetur copulatiua: ⁊ neget̃ prima ꝯña. qz ad hoc ꝙ valeret ꝯña oporteret coniunctim accipere singulares cũ parte necessaria: vt sic arguẽdo aliq̃d est. ⁊ hoc est illud. ⁊ hoc est illud. ⁊ hoc. ⁊ sic de singulis. ergo ⁊c̃. cõcedat̃ ꝯña ⁊ neget̃ añs. ¶ Ad sc̃dam ꝯñam respõdet̃ negãdo ipsam licet enim quelibet singularis ꝑ se accepta cũ parte necessaria sit vera ille tñ singulares coniunctim accepte cũ parte necessaria non sunt vere. ¶ Similiter arguendum est ⁊ soluendum istas ꝓpões aliquid est ⁊ nichil est illud. Aliquis homo est in ista domo ⁊ nullus homo est ille. Unde ponatur ꝙ sortes. plato. ⁊ Cicero sunt omnes homines in illa domo: tunc est illa copulatiua vera. Aliquis homo est in ista domo. ⁊ nullus homo est ille. quia aliquis homo est in illa domo. ⁊ S. non est ille. ⁊ aliquis homo est in illa domo. ⁊ P. non est ille. ⁊ aliquis homo est in illa domo. ⁊ C. non est ille. ⁊ non sunt plures homines in ista domo. ergo. ⁊c̃. Negetur consequentia. qz sic debet argui. aliquis homo est in ista domo. ⁊ sortes nõ est ille. nec P. est ille. nec C. est ille. ergo aliquis homo est in ista domo. ergo. ⁊c̃. negetur antecedens: quia antecedens falsificatur pro vltima singulari: ⁊ pro vltima copulatiua. ⁊ falsa est minor. ergo. ⁊c̃. Ad secundum argumentum dico ꝙ ista copulatiua est falsa. quia licet quelibet singularis per se accepta est vera. vt dictum est prius. non tamen vt sumuntur coniunctim cum parte necessaria.

¶ In ꝓpositionibus cathegoricis accidũt sophismata qñ añs relatiui stat ꝯfuse tñ. sicut i istis. ꝓmitto tibi denariũ. quẽ tibi nõ ꝓmitto. Ad equitãdũ requirit̃ equus: qui nõ requirit̃ ad equitãdũ. Iã incipit aliqua pars esse pertrãsita: que nõ incipit esse pertrãsita. Iã incipit aliqua pars illius calidi esse frigida: q̃ nõ incipit esse frigida. ¶ Prima istaꝝ ꝓbat̃ sic. ⁊ pono ꝙ sortes ꝓmittat P. alterũ istoꝝ denarioꝝ denolatoꝝ. A ⁊ B. non certificando ipsũ de aliquo istoꝝ. Quo posito arguit̃ sic. S. ꝓmittit alterũ istoꝝ denarioꝝ: quoꝝ neuter ꝓmittit̃ P. ergo S. ꝓmittit P. denariũ quẽ nõ ꝓmittit vel quẽ ipse ꝓmittit: sed nõ ꝓmittit P. denariũ quem ipse promittit. ergo ꝓmittit P. denarium. quem ipse non promittit. ¶ Consimiliter probatur hec conclusio. Ad videndum requiritur oculus: qui nõ requirit̃ ad videndũ. Nã ad videndũ requirit̃ oculꝰ: ⁊ nullꝰ oculus requirit̃ ad videndũ. ergo ad videndũ requirit̃ oculus: qui nõ requirit̃ ad videndũ. ꝯña patz de forma. ⁊ maior. sił. ⁊ minor ꝓbat̃ sic. qz dexter oculus non requirit̃ ad videndũ. qz aliq̃s potest videre per sinistrũ: nec sinister oculus requirit̃ ad videndũ: qz aliq̃s potest videre ꝑ dextrũ et nõ est aliquis oculus nisi dexter ⁊ sinister. ergo nullus oculus requirit̃ ad videndum. ¶ Consimiliter ad equitandum requiritur equus: qui non requiritur ad equitãdũ.

¶ Sed forte cõtra oĩa ista potest sic argui. ꝓmitto tibi denariũ: quẽ tibi nõ promitto. ergo promitto tibi denariũ. ⁊ illum tibi nõ ꝓmitto. Ad videndum requiritur oculus: qui non requiritur ad videndum. ergo ad videndum requiritur oculus. ⁊ ille oculus nõ requiritur ad videndũ. ꝯñs est impossibile ⁊ cõsequentia probatur sic. per hoc ꝙ relatiuum habet exponi per et. ⁊ per illud.

¶ Pro isto dicatur q̄ ultima ↄ̄ña nō valet sic nec aliã
qr quantū ad modū arguēdi freq̄nter fallit hm̄oi regula:sicut sic arguendo.imme
diate post hoc erit instãs qđ erit.ergo immediate post hoc erit instãs et illud erit. Re
gula enim est.q̄ omne relatiuū relatū ad terminū stantē confuse tm̄. non habet sic
exponi.quia sic arguitur enim a sensu composito ad sensum diuisum.

¶ Consimiliter probatur hec conclusio. Jam incipit
aliqua pars esse ꝑtransita q̄ nō incipit esse pertrãsita:et ponat q̄ B sit vnū spaciū ꝑ
trãseundū:⁊ incipiat A mobile moueri sup B spaciū.ipsū ꝑtranseūdo in aliquo tpe/
isto posito arguit sic.nūc nō est aliq̄ pars B ꝑtransita:et immediate post erit aliqua
pars B ꝑtrãsita.ergo iã incipit aliq̄ ps B esse ꝑtrãsita.ↄ̄ña ptz.⁊ maior ptz ex casu.vz
nūc nō est aliq̄ ps B ꝑtrãsita.qr A nūc p̄mo incipit mouere sup B spaciū.⁊ minorē
pbo:qr post hoc erit aliq̄ ps B ꝑtransita:et nullū est instans post hoc quin añ aliud
instãs aliqua pars B erit ꝑtrãsita.ergo imediate post hoc erit aliq̄ ps B ꝑtrãsita.ↄ̄ña
ptz ꝑ expositionē isti⁹ t̄mini imediate.et maior ptz.et minorē pbo.qr si aliqđ erit in
stãs post hoc:añ qđ nō erit aliqua ps B pertrãsita(sit illud.ff.instãs)tunc inter.ff.in
stãs:et hoc instãs cadit tps mediū(qđ sit G) tūc in toto G tpe A mouebit sup B/ex
quo A iã incipit moueri/et ꝑ ↄ̄ñs in G tpe ꝑtransibit A aliquã partē B spacij.cum
impossibile sit aliqđ sup aliqđ moueri illud nō ꝑtranseūdo:nec aliquã eius partem.
Quo dato arguit sic. in toto G tpe ꝑtrãsibit A aliquã partē B.ergo in prima medieta
te G tpis ꝑtrãsibit A aliquã partē illius.sed illa p̄ma medietas erit ante ff.instãs.ergo
añ ff.instãs ꝑtrãsibit A aliquã partē B.et sic arguit de ff.instãti.sic arguēdū est de
quolibet instanti.assignãdo post hoc instãs qđ añ illud pertrãsibit A aliquã partē
B.et vltra.nullū erit instãs post hoc quin illud instãs ꝑtrãsibit A aliquã ptē B.ergo ime
diate post hoc erit aliqua pars B ꝑtrãsita. Ex quo sequit q̄ iã incipit aliqua pars
B esse pertransita.Et q̄ nulla pars B spacij incipit esse pertrãsita.pbat sic.qr nul-
la pars B spacij iã est pertrãsita/nec aliqua pars B spacij immediate post hoc erit
pertransita.ergo nulla pars B spacij incipit esse ꝑtransita.ↄ̄ña ⁊ maior patet.⁊ minor
pbat sic.qr si aliqua pars B immediate post hoc erit ꝑtransita.sit ipsa C. ¶ Cōtra
medietas C partis que medietas est ꝓpinquior extremo B/in quo extremo A inci
pit moueri:p̄us erit ꝑtrãsita q̄ tota C pars.sed nō p̄us q̄ immediate post hoc erit
medietas eius ꝑtrãsita.ergo tota C nō imediate post hoc erit ꝑtrãsita:qr dato opposi-
to sequit q̄ eque cito esset tota C ps ꝑtrãsita:sicut medietas ei⁹ que est ꝓpinquior
A mobile qđ nō est possibile.Et sicut arguit de C pte/sic arguit de q̄libet pte dãda
q̄ illa nō imediate post hoc erit ꝑtransita.Ex q̄bus sequit illa copulatiua pbanda.
Iã icipit aliq̄ ps eē ꝑtrãsita:⁊ nulla ps icipit eē ꝑtrãsita.ex q̄ copulatiua sequit hec
cōclusio. Jam incipit aliqua pars esse ꝑtransita.que nō incipit esse pertransita.

¶ Consimiliter pbatur hec cōclusio. Jam incipit ali-
qua pars hui⁹ calidi esse frigida:q̄ nō icipit esse frigida. Et pono q̄ B sit vnū calidū
remissuz.⁊ sit A vnū frigidū i sūmo qđ sufficiat sibi assimilare B calidū et approximet
A alteri extremo B/et supposito q̄ sup vnū approximãs alteri prius agat in partē
ꝓpinquã q̄ in partē remotã:quo posito arguit sic. Jam incipit aliqua pars B esse
frigida:et nulla pars B iã incipit esse frigida.ergo cōclusio.ↄ̄ña ⁊ maior patet.⁊ minor
pbat sic.nulla pars B nūc est frigida:nec aliqua pars B imediate post hoc erit fri
gida.ergo nulla pars iã incipit esse frigida.ↄ̄ña et maior patet:et minor pbatur sic.qr
si aliqua pars B immediate post hoc erit frigida(sit illud C/gr̄a argumēti)tunc sic.
prius erit medietas C partis frigida:que medietas erit propinquior A agēti q̄ il-
la tota C pars:sed non prius q̄ immediate post hoc erit medietas illius C frigida:
et per consequens tota C non immediate post hoc erit frigida.

¶ Consimiliter potest probari hoc sophisma. Jam in
cipit aliqua pars B esse frigida:q̄ nō incipit esse frigida ꝑ expositionē isti⁹ termini in
cipit. Jã nō est aliq̄ pars B frigida q̄ nō incipit esse frigida:sed immediate post hoc
erit aliqua pars B frigida q̄ nō incipit esse frigida.ergo ⁊c.ↄ̄ña ⁊ maior patet ꝑ se⁊ mi

nec pbat sic. post hoc erit aliqua pars B frigida: q nō incipit esse frigida: et nullum erit instās post hoc: qui illud instās erit aliqua pars B frigida: que nō incipit esse frigida. g. 1c. pña ptz per expositionē isti9 termini immediate: et maior ptz ex casu: et minor pbat sic. qz si aliqd erit instans post hoc: ante qd nō erit aliqua pars B frigida: que nō incipit esse frigida (sit illud D). ¶ Sed cōtra. Inter D instās et hoc instās cadit tps mediū: et in tpe medio agit A in B. g in toto isto tpe A assimilabit sibi aliquā partē B que sit K. et p pña in pria medietate isti9 tpis A assimilabit sibi medietatē K partis: vel saltē aliquā partē K. et illa pars quecūqz sit erit añ D. et nō incipit esse frigida: cū nulla ps B incipit esse frigida. vt argumentū pbat. g añ D instans erit aliqua ps frigida: q nō incipit esse frigida. ¶ Et sicut arguit de D instāti, sic arguendū est de quolibet instāti dādo. g nullū erit instās post hoc: qui añ illud instās erit aliqua ps frigida: q nō icipit esse frigida: q erat pbādū: quare pdicta sophismata de possibilitate sustinere dñt, et eodē mō probant sicut illud vltimū. ¶ Consimiliter accidūt sophismata: qñ also stat relatiue pñse et distributiue: et hoc in plurali numero: sicut in istis. oēs hoies siles currūt: et tñ nullus eoz mouet. pbat. et pono q non sunt plures hoies q quattuor: quoz duo sunt albi et duo nigri: et pono q isti quattuor currant. isto posito pbat pria ps. s. oēs hoies siles currūt. sic. aliq hoies siles currūt: et nulli sūt hoies siles: qui illi currūt. g. 1c. ¶ Scda pars pbat sic. nulli sūt oēs hoies siles. g nulli q sūt oēs hoies siles mouent. pña ptz: et añs probat sic: qz duo albi nō sūt oēs hoies siles: nec duo nigri sūt oēs hoies siles: nec illi quattuor: quorum duo sunt albi et duo nigri sunt oēs hoies similes: qz isti non sunt similes: et nō sūt plures homines per casum. ergo nulli sunt oēs hoies similes. qd fuit probandū.

¶ Aliud sophisma est hoc oia ɔpossibilia de nūero illorū sunt: et tñ nō sunt finita nec infinita. pbat. et pono q solū iste quattuor ppōnes. tu curris, et tu nō curris. rex sedet, et nullus rex sedet. sic sigñdo precise et pmarie. quo posito arguit sic. Aliqua ɔpossibilia de nūero istoz sunt: qz ista. tu curris: et rex sedet et ista similit. tu nō curris, et nullus rex sedet: et nulla sunt ɔpossibilia de nūero istoz quin illa sunt. g oia cōpossibilia de nūero istoz sūt: et nec sunt finita: nec infinita: qz nulla sunt: demōstrando oia ɔpossibilia de nūero illoz. g nō sūt finita nec infinita. et q nulla sūt pbat: qz nec duo sunt illa: nec tria sunt illa: nec quattuor sunt illa. g nulla sūt illa. Et q duo nō sūt oia cōpossibilia de nūero illoz. pbat sic. qz eadē ratione qua dr q illa duo. tu nō curris: et nullus rex sedet. eadē rōne dr q illa duo. tu curris et rex sedet. sūt oia ɔpossibilia de nūero istoz. qd nō est dandū, nec alia tria sunt oia ɔpossibilia de nūero illoz. qz pbat sic. qz qbuscūqz trib9 demōstratis illa nō psūt esse vera. g nō sunt ɔpossibilia: nec quattuor sūt oia ɔpossibilia de nūero illoz: qz illa nō sunt oia compossibilia de nūero illoz: qz non sunt inter se compossibilia.

¶ Aliud sophisma est. Infinitas partes equales nō cōconmitātes hz S. et tñ nulla earz est pars Sortis: qz infinitas ptes equales nō cōconmitātes hz S. sicut habet quelibet res magna siue qua. qd probat. qz duas partes equales nō cōconmitantes habet S. et tres et quattuor: et sic ascendendo in infinitū g infinitas partes equales non concomitantes habet S. et sic patet prima pars.

Secūda pars istius copulatiue pbatur sic. Nulle sūt illaz partiū nō cōcomitantiū infinitaz. g nulla partiū infinitaz nō cōcomitantium est ps S. Ideo ɔcedet hoc sophisma. sicut alia precedētia: et negent huiōi argumēta. oēs hoies siles currūt: et nullus eoz mouet. g aliqui hoies siles currūt: et nullus eoz mouet. Siliter oia ɔpossibilia de nūero illoz sunt: et tñ nec sunt finita nec infinita. g aliqua ɔpossibilia de nūero illoz sunt: et tñ nō sunt finita nec infinita. Siliter infinitas partes equales nō cōcomitantes habet S. et nulla illaz est pars S. g aliquas ptes infinitas equales nō cōcomitantes hz S. et nulla illaz est ps sortis. Et si arguitur cōtra. hic arguitur ab vniuersali ad suā particularē. negel: qz añtecedentia non sunt vniuersalia: nec pña sunt particularia: sed ɔ pñs hypothetice: et iō nullius sunt qualitatis nec quantitatis: et sic negetur quelibet talis forma. 1c.

¶ Expliciunt termini relatiui.

¶ Hic enim clarissimi viri allyngtō ꝯñe hisqȝ alie ad- dite breuioribus instantiis aptioribusqȝ solutionibus reformate sanissime incipiunt.

CONtra hunc textuȝ ab aristotele primo periar meniarū editum/de nulla vna re simul dican- tur contradictoria incomplexa.ꝛc.sic arguitur.

¶ Aliqua ꝯña est bona:ꝛ eadē est nō bona.ergo.ꝛc.Añs probatur sic.hec est bona.qͦ dam albū nō est coloratū.ergo qͦdā nō coloratū nō est nō albū.ꝛ hec est nō bona.ergo.ꝛc Maior probat̄:q2 argui͂t a ꝯuertente ad suā ꝯuersam per ꝯtrapositionē.Et minor probatur sic.In casu possibili posito añs pōt esse veꝝ ꝯñte exnte falso.ergo.ꝛc.Añs ꝓba tur sic.ponat̄ in casu ꝙ nullū albū sit:tūc añs est veꝝ: vt pȝ probando ꝑ eius subal- ternantem:et etiā per eius cōtradictoriū.Et ꝯñs est falsum:q2 eius cōtradictoriuȝ est veꝝ.sc3 omne non coloratū est nō albū:vt patet per eius exponentes.

¶ Ad istud respondeatur negando consequentiam/ et dicat̄ ꝙ nō est aliqua talis regula.q2 nulla particularis negatiua habet ꝯuersio:ꝛ ideo nō valet ista ꝯña:neqȝ vlla alia facta in ꝑticularibus negatiuis gr̄a ꝯuersionis

¶ Contra.nam ista est consequentia bona.homo non est animal.ergo quoddā nō animal non est non homo.Et est similis priori consequentie.ergo.ꝛc.

¶ Ad istantiam istam factam cōtra solutionem prio ris ꝯñe dicendū est ꝙ ista vltima ꝯña est bona:et tamen non valet gr̄a cōuersionis: velut prius ad primā ꝯñam dicebatur:sed gratia impossibilitatis antecedentis:et ideo si aliqua ꝯña valeat sub tali modo arguendi:hoc non est gratia conuersionis/ sed gr̄a qua añs est impossibile:vel gr̄a necessitatis ex parte ꝯñtis.ꝛc.

¶ Secūdo ad idem arguitur sic.hec ꝯña est bona.ex clusum est exclusum/et nichil nō exclusum est exclusum.ergo tm̄ exclusum est exclusum et hec est nō bona.ergo.ꝛc.maior pȝ ab exponētibus ad expositū.et minor probat̄ sic añs est veꝝ:et ꝯñs falsum ergo nō valet ꝯña.Añs pȝ per eius exponentes.ꝛ ꝙ ꝯñs sit falsum probat̄ sic.In omni exclusiua vera et affirmatiua predicatū dr̄ de subiecto ꝛ remouet̄ ab opposito subiecti:sed in ista exclusiua predicatuȝ dr̄ tam de subiecto ꝙ̄ de opposito subiecti.ergo exclusiua falsa:et per ꝯñs ꝯñs est falsum.minor pro scd̄a par te probatur sic.Ista propositio est vera.Iste terminus nō exclusum est exclusum.ergo predicatū dr̄ de subiecto eiusdē:tūc sic ex ꝯñte predicatum dr̄ de subiecto eiusdē:sed subiectū istius propositionis est oppositum subiecti illius exclusiue:scȝ tm̄ exclusuȝ est exclusum.ergo predicatū dr̄ de opposito subiecti istius exclusiue.minor probat̄.iste terminus nō exclusum est oppositū subiecti exclusiue:et iste terminus non exclusuȝ est subiectū illius propositionis:videlicet iste terminus non exclusum est exclusum. ergo subiectū illius ꝓpōnis scȝ iste terminus nō exclusum est exclusum est oppositū sub iecti illi9 exclusiue.Itē ꝙ ꝑdicatū illi9 exclusiue dr̄ de opposito subiecti dicte exclusi ue sic argui͂t.de oī exclusio dr̄ predicatū illi9 exclusiue oppositū subiecti est aliqͦd ex clusū.ergo ꝑdicatū illi9 exclusiue dr̄ de opposito subiecti eiusdē exclusiue:si negetur ma ior:tūc ad oppositū maioris de aliquo excluso nō dr̄ predicatū illi9 exclusiue.¶ Sed ꝯtra.quocūqȝ excluso demōstrato ipsum est exclusum.ergo nichil est exclusum quin de illo dicat̄ iste terminus exclusum quod est predicatum predicte exclusiue:sed forsi tan dicet̄ ꝙ predicatū istius exclusiue nō dr̄ de illo termino non exclusum.Cōtra.talis predicatio est vera.nō exclusum est exclusum ergo predicatū istius dicitur de illo ter mino non exclusum.Añs probatur sic.oppositū subiecti est exclusum:sed non exclu sum est oppositum subiecti.ergo non exclusum est exclusum.

¶ Ad primū est dicendū ꝙ cōsequentia est bona: ꝛ negandū est ꝙ añs est verū: ꝛ ꝯñs falsum. Et qñ arguit̃ ꝙ ꝯñs est falsum. In oī exclusiua vera ꝛ affirmatiua ꝑdicatū dr̃ de subiecto eiusdē ꝛc. ꝯcedat̃ ꝯña: ꝛ negetur minor ꝓ scđa pte. s. ꝙ in ista exclusiua ꝑdicatū dr̃ de opposito subiecti: et ad ei9 probationē qñ arguit̃: ista ꝓpō est ꝟa. Iste termin9 nō exclusū est ex. ḡ. ꝛc. ꝯcedet̃ ꝯña ꝛ ꝯñs. Et qñ arguit̃ ex ꝯñte. ꝑdicatū isti9 dr̃ de subiecto eiusdē: sed subiectū isti9 est oppositū dicte exclusiue. ḡ. ꝛc. negetur minor. et dicat̃ ꝙ ille terminus nō exclusum solum signatiue sumptū est oppositū subiecti: sed iste termin9 nō exclusum est oppositū subiecti vbi non exclusum supponit materialiter. Et ratio est: quia nota secunde impositionis: sicut sunt, ista dictio/iste terminus/ista pars orationis: et similia limitant terminum immediate sequentem ad supponendum materialiter.

¶ Ad secundū argumentū dicatur ꝙ maior est falsa et concedet̃ eius oppositū. Et qñ arguit̃ de quocūq; exclusio demonstrato ipsū est exclusum. ergo. ꝛc. Negetur ꝯña: qꝛ nō valet ꝯña: quocūq; homine ostenso ipse est animal. ergo iste terminus animal predicatur de omni homine: sed sequitur ꝙ iste terminus animal predicatur de homine distributo pro omni homine: et similimodo valet. ergo iste terminus exclusum dr̃ de exclusio distributo pro omni exclusio.

¶ Ad tertium argumentum dicitur ꝙ non valet consequentia: quia variatur suppositio in añte: non exclusum supponit personaliter: ꝛ in ꝯñte materialiter vt nota scđe impositionis posita a parte predicati determinantis subiectum ad supponendum materialiter tantum.

¶ Tertio ad idem arguitur sic. Hec consequentia est bona. sortes currit: et nichil aliud a sorte currit. ḡ tm̄ sortes currit. et hec est nō bona ḡ. ꝛc. Maior ꝓbat̃ ab exponentibus ad expositū. Et minor ptꝫ: qꝛ in casu possibili posito añs pōt esse verū: et ꝯñs falsum: vt ponat̃ ꝙ S. currit cras: et ꝙ nichil qđ erit in tpe S. per qđ S. erit vnꝗ̃ curret: sed ḡnent̃ noui hoīes post corruptionē S. et ꝙ illi curant in tꝑibus suis: quo casu posito añs pōt esse verū ꝓ prima parte. s. sortes curret: vt casus ponit: et etiā pro scđa parte. Si neget̃ scđa pars añtis: tūc ad eius oppositū aliud a sorte curret. Si concedet̃: tūc sic sit illud plato: et tunc queratur. An plato erit in tempore per qđ sortes erit: vel non. Si erit: tunc sequit̃ ex casu ꝙ nunꝗ̃ curret. Si plato non erit in tpe per quod S. erit. ḡ nūꝗ̃ erit aliud a sorte. ꝯña ptꝫ: qꝛ oīs alietas requirit existentiā extremoꝝ: et per ꝯñs scđa pars añtis est vera. ꝛ sic ptꝫ totū añs esse verū. Et ꝙ ꝯñs est falsum ꝓbat̃ sic. eius oppositū est verū. s. nō tm̄ S. curret. ergo ꝯñs est falsum. s. tm̄ sortes curret. Añs probat̃ sic. Aliquod nō S. curret. ḡ. ꝛc. ꝯña patet ab vna causa veritatis ad aliud cuius est causa. Añs probatur sic. hoc currit: et hoc est vel erit aliquod non sortes. demonstrando hominem generatum post mortem sortis qui curret tempore suo. ergo. ꝛc.

¶ Ad ꝯñam dicatur negando maiorem. Et qñ arguitur ab exponentib9 ad expositū/dicendū est. ꝙ exclusiua sumpta respectu ꝟbi de futuro vel cuiuscūq; ampliatiui non generaliter exponitur in scđa exponente cū isto termino aliud: sed cū negatione isto modo: sortes currit: et nichil non S. curret. ḡ. ꝛc.

¶ Quarto ad idem arguitur sic/hec ꝯña est bona. nihil aliud ab hoīe currit. ḡ tm̄ hō currit. et hec est nō bona. ḡ. ꝛc. Maior probat̃ faciendo multas ꝯñas enthymematicas. arguēdo a primo añte ad vltimū ꝯñs. Et sequit̃ nichil aliud ab hoīe currit. ḡ nullū currēs est aliud ab hoīe: ptꝫ ꝯña a cōuertente ad suā cōuersam ꝑ ꝯuersionē simplicē. ḡ. ꝛc. Tūc sequit̃ ex ꝯñte: nullū currēs est aliud ab hoīe. ḡ nullum currens est nō homo. ptꝫ ꝯña: qꝛ oppositū ꝯñtis sequit̃ oppositum añtis. sequitur aliquod currēs est non homo. ḡ aliquod currēs est aliud ab homine. Et sequitur vltra. nullum currēs est nō homo. ergo nullum currēs nō est homo. ꝯña ptꝫ a predicato infinito ad predicatū finitum. Et sequit̃ ex ꝯñte. nullū currēs nō est

homo.ergo omne currens est homo.ꝯña pꝫ ab equipollēte ad suū equipollens. Et vltra omne currēs est hō.ergo tm̄ hō currit.ꝯña pꝫ ab vniuersali ad suā exclusiuā. ergo a pmo ad vltimū nichil aliud ab homine currit.ergo tantum homo currit.

¶ Ad istam ꝯñam respondeatur negando maiorem/ et cōcedantur oēs alie ꝯñe vsq ad illā nullū currēs est nō hō. ergo nullū currēs non est homo:que negetur.⁊ dicat ꝙ hec nō est regula a predicato infinito ad predicatū finitū:sed illa est regula.Ab affirmatiua de predicato infinito ad negatiuā de ꝑdicato finito,est ꝯña bona.sed in ꝑposito arguit opposito modo.Et per ꝯñ nō arguitur ꝑ regulā.⁊ ideo nō valet ꝯña. ¶ Et nota ꝙ a negatiua de ꝑdicato finito ad affirmatiuā de ꝑdicato infinito,est ꝯña bona cū cōstātia.vt tu non es hō:⁊ tu es.ergo tu es nō homo:⁊ hoc in terminis simplicibus ⁊ nō in terminis compositis.⁊c̄.

¶ Quinto ad idem arguit sic.hec ꝯsequētia est bona.

Aliquid vidēns illū hoīem nō est asinus.⁊ iste est aliquis homo.ergo aliquid vidēs aliquē hoīem nō est asinus.⁊ hec est nō bona,ergo.⁊c̄.ꝙ sit bona ꝓbat sic,qr arguitur ab inferiori ad suū superius cū negatione postposita cū debito medio. ergo.⁊c̄. Minor ꝓbat sic.qr in casu possibile posito añs potest esse verū.⁊ ꝯñs falsū.ergo nō valet ꝯña.añs ꝓbat.⁊ ponat iste casus ꝙ iste hō demōstratus in añte nō videatur ab aliquo qui(gr̄a exēpli)sit P.⁊ ponatur cū hoc ꝙ S.videat ab asino ⁊ a nullo alio.⁊ ꝙ nichil videat hoīem nisi asinus.quo casu posito pꝫ ꝙ añs est verū:qr eius oppositū est falsū:videlꝫ oē vidēs istū hoīem est asinus.⁊ ꝯñs est falsum:qr eius oppositū est verum:scꝫ omne videns aliquē hoīem est asinus. vt patet per casum.

¶ Ad istā ꝯñam rñdeatur negādo maiorē/⁊ dicatur ꝙ debitū mediū nō sane datur.sed sic debet dari.Aliquid vidēs istum hoīem nō est asinus.et aliquid vidēs istū hoīem est. ergo.⁊c̄. Ita ꝙ in minori ponatur idē subiectū ꝙ ponit in maiori:vel terminꝰ sibi cōuertibilis:⁊ tūc eiꝰ debitū mediū est sufficiēs.

¶ Etiam dicta regula potest ostēdi ꝓcedendo ꝑ singulos casus.primo in genitiuo.nā ista ꝯña nō valet.Aliquis asinꝰ istius viri nō currit. et iste est aliquis vir.ergo asinus alicuius viri nō currit.posito ꝙ iste vir ostensus in antecedēte nō habeat aliquē asinū.⁊ ꝙ oīs asinus currat:sed debet debitū medium sic dari.⁊ aliquis asinus istius viri est.⁊ tunc est ꝯña bona.⁊ ita est in aliis.

¶ Exemplum in datiuo.

¶ In datiuo non sequitur aliquis seruus seruiens huic homini non est bonus:⁊ iste est aliquis hō,ergo.⁊c̄. Posito ꝙ quilibet seruus sit bonus ⁊ huic hoī demonstrato nō seruiat aliquis seruus. ¶ In accusatiuo nō sequit aliquis seruus odiēs istū hoīem nō oditur a te:⁊ iste aliquis est.ergo. ⁊c̄. ¶ In ablatiuo nō sequit aliquis hō vtens hoc instrumento non est prudens.⁊ hoc est instrumentum.ergo.⁊c̄.

¶ Sexto ad idem arguitur sic.hec ꝯña est bona.precise sicut est sigt aliqua ꝓpositio.ergo oīs ꝓpō est vera. et hec est non bona.ergo. ⁊c̄. Maior probatur:quia ex opposito ꝯñtis sequitur oppositum añtis:nā sequitur aliqua propositio non est vera.ergo non precise sicut est significat aliqua propositio. Minor probatur:⁊ ponatur ꝙ multe propositiones sunt vere ⁊ multe false:quo casu posito:patet ꝙ antecedēs est verum:quia precise sicut ē significat ista propositio scilicet deꝰ est.⁊ illa est aliqua ꝓpositio.ergo precise sicut est sigt aliqua ꝓpositio.⁊c̄. consequentia tenet ab inferiori ad suum superius.⁊c̄.Adhuc ꝓbatur omnis propositio sigt sicut est:cum omnis propositio significat qualiter sequitur ad illam:vt suppono ꝙ illa.homo est asinus significat hominem esse:⁊ per consequens significat sicut est.⁊ sic de qualibet propositione falsa.ergo precise sicut est significat aliqua ꝓpositio.consequentia patet.ab vniuersali ad suam exclusiuam.

¶ Ad ꝯñam respondeatur cōcedendo eam/⁊ ad eius

improbationem admittatur casus: ⁊ ad probationem antecedentis negetur conse-quentia: q̄r arguitur ab inferiori ad suum superius cū termino habente vim distri-butionis. i. cum dictione exclusiua habente vim cōfundendi terminū mediate seque͂-tem stare confuse ⁊ distributiue. Ad secūdam instantiam negetꝰ ꝯña ⁊ dicatꝰ ꝙ non est vniuersalis illius exclusiue: sed hec est eius vniuersalis qualitercūqꝫ signꝫ aliqua ꝓpō sic est: ex qua vniuersali sequitꝰ illa exclusiua: precise sicut est signꝫ aliqua propositio.

¶ Septimo ad idem arguitur sic. hec ꝯsequentia est

bona oē qd̄ curret incipit: incipit vł incipiet currere. sortes albꝰ curret. ergo sortes albꝰ incipit: incipit: vel incipiet currere. ⁊ hec non bona. ergo. ⁊c̄. Maior ꝓbatꝰ. q̄r est syllo-gismus in darij. Et ꝙ nō valet ꝓbatꝰ. q̄r ponatꝰ ꝙ sortes ante hoc currit: ⁊ ꝙ iā currat et post hoc curret: ⁊ ꝙ ante hoc nūqꝫ fuit albus nec iā sit albus: sed immediate post hoc erit albus: ⁊ ponatur etiā cū hoc ꝙ postqꝫ sortes cessauerit a cursu nūqꝫ post hoc curret: quo casu posito añtis veritas ꝓ maiori pꝫ ex ꝓpōnis expositione. minor ꝓ-batur. hoc curret, ostēdo sortē. ⁊ hec est vel erit sortes albus. ergo. ⁊c̄. ꝯña pꝫ a resol uētibus ad resolutū: minor istius argumētū nuperrime facti sic ꝓbatꝰ. hec erit albꝰ. ergo hic est. vel erit albus: ꝯña tenet a parte disiuncti ad totum disiunctum. ⁊c̄. Et ꝙ hoc ꝯñs sit falsū. s. sortes albus incipit: incipit vel incipiet currere probatꝰ sic. non qui est sortes albus incipit currere: nec q̄ fuit sortes albus incipit currere. nec q̄ erit sor-tes albus incipit currere. ergo sortes albus nō incipit currere. ¶ Ad istā ꝯñam re-spondeatur concedendo eam. ⁊ casu posito cōcedatur añs: sed negetꝰ ꝙ ꝯña sit falsū siue sumatꝰ more vniꝰ cathegorice siue vnius disiūctiue ex tribꝰ mēbris facte: aut nō. Et ad argumētū q̄d sic arguitꝰ. nō qui est sortes albus incipit currere: nec qui fuit sor-tes albus incipit currere. nec qui erit sortes albus incipit currere. ergo sortes albus non incipit currere. respondeatur negando postremā partem antecedentis: videli-cet. nec qui erit sortes albus incipit currere. quia qui erit sortes albus incipit curre-re. vt apertissime ostendi potest, per vnum modum exponendi per remotionem de presenti: ⁊ per positionem de futuro: ⁊ si quis instet cōtra expositionem: ⁊ dicat ꝙ est resolubilis non est cura: quia ad idem redeunt. ⁊c̄.

¶ Octauo ad idem arguitꝰ sic/hec ꝯsequētia est bona.

Tu credis precise ꝙ aliquis hō decipitur: ergo aliquis hō decipitur. ⁊ hec est non bo-na. ergo. ⁊c̄. Maior pꝫ q̄r oppositum ꝯñtis repugnat antecedēti eiusdē. Añs pba-tur sic. ista repugnāt. nullus homo decipitur. ⁊ tu credis precise ꝙ aliquis hō decipi-tur: quia iste ꝓpōnes nō possunt vna stare: neqꝫ vna esse vere. Minor probatꝰ sic. in casu possibili posito añs potest esse verū ⁊ ꝯñs falsum. ergo. ⁊c̄. Añs probatur ⁊ po-natur iste casus. ꝙ tu credis precise ꝙ aliquis hō decipitꝰ cū hoc ꝙ nullus alius a te decipiatur. quo casu admisso, añs est verū ꝑ casū. ⁊ ꝙ ꝯñs sit falsū ꝓbatꝰ sic. eius op-positū est verū. s. nullus hō decipitꝰ. ergo ꝯñs est falsū. Añs probatꝰ sic. nullus hō alius a te decipitur: nec tu deciperis: ⁊ tu es aliquis hō. ergo nullus hō decipitꝰ. Maior pꝫ ꝑ casum/ ⁊ minor probatꝰ sic. q̄r tu deciperis: ⁊ tu es aliquis hō. ergo aliquis homo de-cipitur. consequentia de se patet. Et vltra aliquis homo decipitur. ⁊ tu credis preci-se ꝙ aliquis homo decipitur. ergo tu credis sicut est. ⁊ per ꝯñs tu non deciperis. Et tunc vltra. tu non deciperis nec aliquis homo alius a te decipitur. ergo nullus ho-mo decipitur ꝙ est oppositum consequentis.

¶ Ad consequentiam respondeatur cōcedendo eam/

quia oppositum ꝯñtis nō potest stare cum antecedēte eiusdem ⁊ ad eius improba-tionem negetur casus q̄r q̄uis stat me posse credere sine precisione ꝙ aliquis homo decipitꝰ, cū hoc ꝙ nullus hō decipiatꝰ/nō tamē stat me posse credere cū precisiōe ꝙ aliquis hō decipiatꝰ/ ⁊ nullꝰ homo decipitꝰ. q̄r dictio exclusiua addita huic verbo cre-do/remouet omnem hesitationem. ⁊ sic multum refert dicere credo ꝙ sortes currit et credo precise ꝙ sortes currit. quia nec stat me credere me aliquē hominem decipi. nec credere ipsum esse quem crederem decipi.

¶ Nono arguitur sic. hec cōsequentia est bona A iam

non est verum. sed immediate ante A fuit verũ. ergo A desinit esse verũ ⁊ hec est nõ
bona. ergo. ⁊c̃. Maior p3 ab vno modo exponendi ad ppositionẽ exponibilẽ. Et q̃
non valet pbaẽ. Capio horam elapsam cuius hoc presens instans sit vltimũ instãs
et diuido istam horã in partes pportionabiles minores pportione dupla. versꝰ hoc
instãs pñs, ita q̃ prima eius medietas sit prima pars pportionabilis. Et prima me
dietas scd̃e medietatis sit scd̃a eius pars pportionabilis. Et prima medietas tertie
medietatis: sit tertia ps pportionabilis. ⁊ sic de singulis ptibꝰ. ¶ Et pono q̃ in quali
bet parte impari. s. prima/tertia/quinta/septima sit A verũ ⁊ in qualibet parte pari.
vt in scd̃a/quarta/sexta sit A falsũ supposito q̃ A sit illa ppõ ps impar. pars impar
est scd̃m istã ɔputationẽ: ⁊ sic hoc instãs pñs vltimũ instãs istiꝰ hore. in quo instãti
A. nõ est verũ: possibilitas istius casus satis p3 quo casu posito añs est verũ qd̃ sic p
batur prima pars est vera. s. A iã nõ est verũ. vt p3 per hanc particulã causalẽ si qr
hoc instãs presens est vltimũ instãs istius hore elapse in quo instanti A. iã nõ est ve
rum. ⁊ scd̃a pars añtis sic p baẽ. Immediate ante hoc fuit pars impar: sed q̃cunq̃
fuit pars impar fuit A verũ. ergo immediate ante hoc fuit A verũ. ɔña p3. ⁊ maior
potest pbari per exponẽtes ante hoc fuit pars impar. ⁊ nullũ fuit instãs, ante hoc in
stans quin inter illud instãs ⁊ istãs q̃ est pñs fuit pars impar. ergo. ⁊c̃. ɔña p3 ab
exponẽtibus ad expositum. Et minor istius postremi. Argumenti sic pbaẽ q̃cun
q3 instanti ostenso inter illud instans: ⁊ istãs q̃ est presens fuit tempus mediũ (qr im
possibile dico instantia immediate esse) quod vero tempus medium continebat mul
tas partes pares ⁊ impares. ergo nullum fuit instans. ⁊c̃. Et q̃ consequens sit fal
sum probatur duobus modis primo sic. A iam non est verum nec immediate ante
hoc fuit verum. ergo A non desinit esse verum consequentia patet a contradictorijs
affirmatiuarum ad contradictorium propositionis exponibilis. maior patet ex pre
dictis. Si negetur minor sic ad oppositũ minoris scilicet immediate ante hoc fuit
A. verum. si cõcedetur contra immediate ante hoc non fuit A verum. ergo falsum
est q̃ immediate ante hoc fuit A verum. consequentia patet quia est contra legem
et naturam q̃ duo contradictoria essent vna vera vel falsa.

¶ Secundo modo ad falsitatem consequentis argui
tur. Immediate ante hoc fuit A verum: ⁊ immediate ante hoc fuit. A. falsum. ergo
simul fuit A. verum ⁊ falsum q̃ est impossibile.

¶ Ad aliud respondeatur concedendo primam conse
quentiã ⁊ ad eius iprobationẽ admittaẽ casus: quo casu admisso detur añs ⁊ nege
tur q̃ ɔña sit falsũ: ⁊ negeẽ minor primi argumẽti facti cõtra veritatẽ pñtẽ: ⁊ qñ sic
arguiẽ. Immediate ante hoc non fuit A verũ. ergo falsũ est q̃ immediate ante hoc
fuit A. verũ. nõ valet ɔña sicut nec illa hoc est verũ. Aliqs homo sedet. ergo hoc est
falsũ aliquis hõ nõ sedet. nec sunt cõtradictoria: sed hec sunt ɔtradictoria immedia
te ante hoc fuit A verum: ⁊ non immediate ante hoc fuit A verum.

¶ Ad istam instantiam factam contra veritatem cõ
sequẽtis vbi sic arguiẽ. Immediate ante hoc fuit A verũ ⁊ immediate ante hoc fuit
A falsum. ergo simul fuit a verũ. ⁊ falsũ. negeẽ ɔña. ⁊ distingaẽ de simultate. Dicẽ
do q̃ duplex est simultas. s. temporanea ⁊ instantanea: qua facta. disiunctione de si
multate. Dico vt ait noster. Allyngton q̃ nõ incõuenit. A simul esse verũ ⁊ falsũ si
multate temporanea. ad quã simultatẽ tẽporaneam sufficit existẽtia p eodẽ tpe: et sic
in diuersis tẽporibus eiusdẽ tẽporis. A est verũ: ⁊ simul falsũ: sed incõuenit A simul
esse verũ ⁊ falsũ simultate instantanea: qr instantanea simultas est ad quã requirẽ
existẽtia p eodẽ instãti: qua vero simultate: impossibile est A simul esse verũ est falsũ.
¶ Ad hanc scd̃am instantiã meo iudicio aliter dicẽdũ est: q̃ illa nõ sunt cõtradicto
ria immediate ante hoc fuit A verũ ⁊ immediate ante hoc fuit A falsũ: sed in illa im
mediate ante hoc fuit a verũ. ⁊ nõ immediate ante hoc fuit a verũ: ⁊ immediate an
te hoc fuit A falsum. ⁊ non immediate ante hoc fuit a falsum.

¶ Decimo ad idem arguiẽ sic. hec ɔsequẽtia est bona.

Contingit te currere. ergo cōtingit te nō currere. & hec est nō bona. ergo. &c. Maior probatur: quia omnis ppō de contingenti habet cōuerti per oppositas qualitates. Minor probatur sic. quia si illa valeat valeret ecōtra. sed nō valet ecōtra. ergo ista nō valet. Maior istius argumenti patet. quia sicut affirmatiua cōtingens cōuertitur in negatiuā cōtingentem: ita negatiua cōtingens cōuertitur in affirmatiuā cōtingentem. Minor probatur quod illa nō valet. Cōtingit te nō currere. ergo cōtingit te currere. quia in casu possibili posito antecedens potest esse verū consequente existente falso. vt ponatur quod tu nō scis iam: patet quod antecedens est verum. & hoc potest probari per eius officiantes & per eius oppositum. & consequens est falsum. quia eius oppositum est verum scilicet. Impossibile est te currere cum tu non sis per casum.

¶ Ad istam consequentiam respōdeatur negādo minorem & eius etiam argumenti negetur minor. Si valeret ista valeret ecōtra. &c. Et quando sic arguitur quod nō valet ista. Cōtingit me non currere. ergo cōtingit me currere. quia antecedens est verum casu posito & consequentia est falsum. &c. dicatur quod variatur modus arguēdi de cōtingenti. quia in prima consequentia arguitur ab affirmatiua ad negatiuā de contingenti valenti ad oppositū. Et in secunda consequentia arguitur in negatiuo ad affirmatiuā de cōtingenti nō valenti ad oppositū: casu posito me nō esse. ¶ Ideo nō certiorē intelligentiam huius regule de contingenti: dicendum est quod non solum pro quanto res est in actu: nec pro quāto solum est in potentia: sed pro quanto res est tā in actu quam in possibili esse id est in potentia aliquid non esse pro tanto potest dici propositio conuerti de ipsa re sic se habente per oppositas qualitates.

¶ Undecimo ad idem arguitur sic. Hec consequentia est bona: Impossibile est te nō esse asinū. ergo necesse est te esse asinū: & hec est nō bona. ergo. &c. Maior probatur ab equipollente ad suū equipollens. Et minor probatur sic. antecedens est verū et consequens falsū. ergo &c. quod antecedens sit verū probatur hoc nō est te esse asinum. Possibile quod hominem esse asinum. & hoc est impossibile. ergo. &c. consequentia patet a resoluentibus ad resolutū. & consequens est a parte falsum scilicet necesse est te esse asinum. ergo. &c.

¶ Ad consequentiā respondeatur distingo de impossibili in ista consequentia. Eo quod impossibile potest sumi nominaliter: & resolubiliter vel aduerbialiter: & officialiter. Si enim sumatur impossibile nominaliter & resolubiliter sic non valet consequentia iuxta oppiniones dicentiū impossibile sic posse sumi quia antecedens est verū vt patet per eius resoluentes. & consequens impossibile. Sed si capitur impossibile aduerbialiter & officialiter: est cōsequentia bona. & Aliter (medio iudicio) sumi nequeat cum termino totaliter precedens vel finaliter subsequens determinans dictum propositionis semper habet officiari in necessarijs tamen propositionibus non refert si ne officiantur vel resoluentur exponantur vt exemplificatum est de hac propositione. Necesse est deum esse: capitulo de officiantibus. Sed in omnibus alijs multū refert. Ideo ad improbationem consequentie arguendo a resoluentibus ad resolutum dicatur quod non habet resolui sed officiari.

¶ Duodecimo ad idem arguitur sic. Hec cōsequentia est bona. Sortes non excipitur: & omnis homo alius vel alia a sorte excipitur. ergo omnis homo preter sortem excipitur. & hec est non bona. ergo non bona. ergo. &c. Maior probatur ab exponentibus ad expositum. &c. Minor probatur & ponatur iste casus. quod S non excipitur. & quod omnis homo alius vel alia a sorte excipitur: quo casu admisso. antecedens veritas satis euidens: et quod consequens sit falsum probatur sic. quia ex consequente duo cōtradictoria sequuntur. scilicet Sortes excipitur. & Sortes nō excipitur. ergo consequens est falsum. antecedens probatur quod sortes non excipitur quia est pars casus. ¶ Et quod sortes excipiatur: probatur etiam in omni exceptiua pars extra capta excipitur. ¶ Sed in ista exceptiua sortes est pars extra capta. ergo sortes excipitur (exceptio enim est extra captio partis a suo toto) palā est hoc casu posito et admisso. antecedens est verum & consequens falsum. Si negetur casus ponatur iste casus quod sortes non excipiatur a quodā certo actu (exempli gratia) ab actu secūdum quo vero actu

sedendi volo vt omnis homo alius vel alia a sorte excipiatur:iste casus est possibilis:quo admisso et concesso.probatur q añs sit verum.et primo pro prima parte sic Sortes non excipitur ab actu sedendi.ergo sortes nõ excipitur.cõsequentia patet ab inferiori ad suũ superius cum negatione postposita.ergo.&c.Et minor de se patz et q consequens sit falsum,patet vt prearguitum est supra.

Ad istam consequentiam respondeatur concedendo eam.Et ad eius improbationem negetur primus casus:quia ex ipso sequitur q omnis homo alius vel alia a sorte excipiatur:et q ipse sortes excipitur:cum tũc conuenire omni homini aliĩ a sorte aliqua denominatio qualis non competit sorti:& p cõñs ab illo excipitur.secũdus casus admittatur & negetur cõña facta ad probationẽ prime partis añtis.Et dicatur q arguitur cum negatione postposita:sed ab inferiori ad suum superius cum negatione preposita.

Tertiodecimo ad idem arguitur sic:hec consequentia est bona. Tu fuisti et asinus fuit:et tu nõ fuisti asinus.ergo tu differebas ab asino. et hec non est bona.ergo.&c.Maior patet ab exponentibus ad expositũ.ergo.&c. Minor probatur.totũ añs est verũ:q oppositũ cuiuslibet partis añtis est falsum.ergo.&c. et cõñs est falsum.&c.Añs probatur pro secũda parte.quia sequitur.Tu differebas ab asino iste asinus:demonstrando asinum q corrũpebatur ante te vel ante tuũ esse ergo tu differebas ab asino isto.qd est falsum:cum omnis alteras et differentia requirunt existentiam extremorum.cõña tamen probatur a termino stante confuse et distributiue ad aliquod eius suppositum cum debito medio.

Ad istã consequentiã rñdeatur negando eã. Et dicatur q nõ bñ exponitur.sed sic debet exponi.primo reducẽdo ad certũ instans sic tũc vel tũc differebã ab asino.ergo ego differebã ab asino.Añs pbat sic.tũc ego fui:et tũc omnis asinus fuit mecũ/et tũc ego nõ fui asinus qui fuit mecũ.ergo tũc ego differebam ab asino.et additur iste terminus mecũ.ad denotandũ simultatẽ essendi in tempore. Rursus quidam aiunt.q hec est.minor asinus fuit mecum.& eorum opinio est minus laude digna:quia ita dato debito medio antecedens est verũ.& consequens falsum manifeste. Ideo dicendum.q hec est minor.omnis asinus fuit mecum:quia subiectum secunde exponẽtis respectu huius verbi differt in preterito vel futuro tenet eandem significationem quam tenet sequendo illud verbum differt in preterito et futuro.Ea propter vbi hoc verbum differt sit primus terminus in ordine probabilis respectu verbi ampliatiui secundo extremo adijciendum est signum vniuersale:cuius quidem additione reddita est similis suppositio.&c.

Quartodecimo ad idem arguitur sic.Hec cõsequẽtia est bona.Differens ab albo erit sortes.et hoc est vel erit albũ.ergo differẽs ab hoc erit sortes.et hec est nõ bona.&c.Et demõstret per ly hoc in cõñte aliqd albũ qd erit post corruptionẽ sortis.Maior probatur a termino stante cõfuse et distributiue ad aliquod eius suppositum cum debito medio.et minor probatur sic. Añs est verũ et cõñs falsum.ergo.&c.& q cõñs sit falsum satis patet.et q añs sit verũ probatur. hoc erit sortes:et hoc est vel erit differens ab albo.ergo.&c.

Ad istã consequentiã rñdeo cõcedẽdo eã/et negetur q maior est bona.q differẽs distribuit albũ nõ solũ p albis pñtibus:sed etiã p albis futuris et sic est cõña bona.et ad probationẽ maioris negetur cõña.et dicat.q nõ sunt eius resoluentes:sed iste sunt.s.hoc erit sortes:& hoc est differẽs ab illo quod est vel erit album:vel erit differens ab illo quod est vel erit album.ergo.&c.

Contra.in casu possibili posito.Añs potest esse verum/et cõñs falsum.ergo non bene resoluitur.Añs probatur. Et ponatur q sortes sit niger per totam vitam suam:hoc posito añs est verũ pro prima parte:q hoc erit sortes.Añs pro minore probatur sic.est disiunctiua cuius vna pars est vera.scilicet

hoc est differens ab illo quod est vel erit album. ergo. etc. Aiis probatur sic. hoc est et idem quod est vel erit album est, et hoc non est idem quod est vel erit album. ergo hoc est differens ab illo quod est vel quod erit album.

¶ Ad illationem istius obiectionis contra meliorem propositionis resolutionem. admittatur casus. et quod negetur minor sit vera pro prima parte. et ad eius probationem negetur zña. et dicatur quod non bene exponitur. sed sic debet exponi. hoc est et omne id quod est vel quod erit album est: et hoc non est id quod est vel quod erit album. ergo. etc. Et sic secunda exponens est falsa.

¶ Quintodecimo ad idem arguitur sic. hec zña est bona. Idē erit primum instans esse sortis qd erit primū instans esse platonis. ergo in eodem instanti in quo sortes incipit esse plato incipit esse. et hec est non bona. ergo. etc. quod sit bona pbatur: quia si idē erit primū instās esse S. qd erit primū instās P. et idē erit primū instans esse S. in quo sortes incipit esse: et idem erit primū instās esse P. in quo plato incipit esse. ergo in eodē instanti sortes et plato incipient esse. Et quod zña nō valet pbatur: et pono quod S. per vnū annū ante platonē erit (et sit B) primū instans in quo plato erit. Isto casu posito: patet falsitas zñtis. et quod aña sit vera pbo. quia B erit primum instans esse S. quod erit primū instans esse P. ergo. etc. Aña pbatur sic. B erit vnū et idem instans esse sortis qd erit primū instās esse P. et nullū primo B erit instās esse sortis: qd erit primū instās esse P. ergo B erit primū instās esse S. qd erit primū instans esse P. zña patet ab exponentibus ad expositum. ergo. etc.

¶ Ad istā consequentiā respondeatur cōcedendo primam zñam: et admittatur casus. Et tunc ad argumentū. B erit primū instās esse S. quod erit primū instans esse P. ergo. etc. dicatur distinguēdo de aña. eo quod ly quod potest referri ad ly B. et sic est consequentia bona. Et antecedens est falsum. Vel potest referri ad ly instans. ita quod sit pars predicati: et tunc non valet argumentum propter diuersam rationē: quia in zñte necessario refertur ad ly idem. ¶ Et notandum est quod hec est natura istius dictionis idem quod semper vbicunque ponatur requiritur relatiuum ad ipsum relatum. hoc ergo equipollet copulatiue. Idem erit primum instans esse S. qd erit primū instās esse P. et sic patz rñsio.

¶ Sextodecimo ad idem arguitur sic. hec consequentia est bona. In C instanti futuro S. non curret: et nullum erit instās post C instās quin ante illud instās S. curret. ergo in C instanti futuro S. incipiet currere. et hec est nō bona. ergo. etc. Qd sit bona pbatur: quia sequitur. nullū erit instās post C. quin ante illud instās S. curret. ergo immediate post C instans S. curret: et in C instāti S. nō curret et ex zñte sequitur. ergo in C instāti S. incipiet currere. Et quod nō valet probatur sic. et pono istū casum quod per annū ante C instans S. curret: et per annū post C instans S. curret: et non in C instanti S. curret: nec immediate post C sortes curret. In illo casu patz maior. et minor pbatur. quia ante C instās S. curret. ergo quolibet instās post C instās S. curret. et per zñs nullum erit instans post C instans: quin ante illud instans S. curret: et sic patet veritas añtis ex casu. Et quod zñs sit falsum patet ex casu.

¶ Pro isto dicatur negando consequentiam: et ad probationē zñe negetur zña. Unde propositio de immediate debet sic exponi. post C instans S. curret. et nullum erit instans post C instans: quin inter illud instans et C instans S. curret. ergo immediate post C instans S. curret. Et conformiter non valet illa zña. in hoc instāti S nō currit, et imediate post hoc instās S. curret. ergo in hoc instāti S. incipit currere: demonstrando per ly hoc aliqd instans futurū immediate post instās in quo S. curret. nō vz zña. Unde ppō de incipit sic hz exponi. iā S. nō currit. et imediate post hoc instās qd est pñs S curret. ergo S. incipit currere. vel sic. S. nūc currit et nō immediate añ instās qd est S. currebat. ergo sortes incipit currere.

¶ Septimodecimo ad idē arguitur sic hec zña est bona

de necessitate ois hō est aial. ergo de necessitate iste hō est aial/et ille/et iste. &c. et sic de singulis. et hec est non bona. Maior pbat. a termino stante ɔfuse & distributiue ad eius singula supposita. ergo. minor probat. aūs est verum: vt patet per eius exponentes: et ɔñs est falsum et impossibile: q de necessitate iste homo est animal.

¶ Ad istam consequentiam respondeatur negando maiorem: et ad probationem maioris cū arguitur a termino stante confuse & distributiue ad eius supposita: negetur q sic arguitur. Et dicatur q arguitur confuse tm̄ eo q iste terminus modalis de necessitate antepositus eidē termino illum ipsum terminum sequentem stantem confuse tantū semper quidem facit.

¶ Cōtra istam solutionem sic instatur. Iste terminus de necessitate habet vim mobilitandi terminū cōem sup quē cadit. ergo arguit a termino stāte ɔfuse et distributiue ad eius supposita. ɔña pz. Aūs probat sic. Quicquid immobilitat mobilitatem/mobilitat immobilitatem: sed iste terminus de necessitate habet vim immobilitandi terminum. ergo habet vim mobilitandi terminum.

¶ Ad istā instantiā factā contra solutionem ad capitalē ɔñam negat aūs. Et cū sic pbat. Quicquid immobilitat mobilitatem/mobilitat immobilitatē. Dicat q nō est verū: nec est vlla talis regula: nec valet ɔña ɔtra priorem solutionē an datā: q mobilitare est ꝗ cōmunis termino stante cōfuse et distributiue: quinquidem mobilitare tam termino stante determinate mobilitāti et descendenti ad supposita disiunctiue ꝗ termino stante confuse et distributiue mobilitanti descendenti ad supposita copulatiue: commune quidem est. &c.

¶ Octauodecimo ad idem arguitur sic. hec cōsequentia est bona. Tu desinis scire aliquā ppōnem ergo tu desinis scire istā ppōnē/et illā/& istā. et sic de singulis. & hec est nō bona. ergo. &c. q sit bona pbat: q arguit a termino stāte ɔfuse et distributiue ad eius supposita. ergo. &c. Et q sic arguit probat sic. Nō ppter aliud ɔfundit iste terminus differt terminū sequētem ɔfuse & distributiue: nisi q includit in se negationē in altera eius exponente. Sed eque bene importat hec dictio desinit negationē in eius exponētibus: sicut hec dictio differt. ergo confundit eque bene in ppposito: et p ɔñs sequit. tu desinis scire aliquā ppōnē ergo tu desinis scire istā & illā et sic de singulis. et sic est ɔña bona. Et q nō valet: pbo: et pono q sint multe ppōes quas nunq̄ sciuisti: et iā scias aliquā propositionem: & immediate post hoc nō scias aliquā. Tūc pz q aūs est verū: et ɔñs est falsum. et per ɔñs ɔña non valet.

¶ Ad istam ɔñam rñdeatur negando primā ɔñam et etiā negat q iste terminus desinit ɔfundit terminū sequentē stare confuse et distributiue: sed cōfuse tm̄. Pro quo sciendū est q aliqui sunt termini exponibiles quorum actus principaliter cadunt super terminū assignatū: et nō super ɔplexum: cuiusmodi sunt signa vniuersalia: et hoc verbū differt: qui termini non requirūt generaliter in suis exponibilibus verbū ampliatiuū: nec verbū alterius tpis ꝗ est verbū exponendū: vt pz de eisdē. Et tales termini mobilitant. Alij sunt termini quorum actus cadūt generaliter sup cōplexū: & nō sup vnū terminū solū: q generaliter requirūt in suis exponibilibus vbū ampliatiuū: vel verbū preteriti tpis vel futuri cuiusmodi sūt termini necessariū/de necessitate incipit: et desinit: & ɔsilia: et tales ɔñus ɔfuse tm̄ terios sequētes ɔfundūt: nō tm̄ ɔfuse et distributiue. Ideo duplex est rō diuersitatis: quare differt confundit ɔfuse et distributiue/et desinit nō. Prima rō est: q actus huius verbi differt cadit principaliter sup vnū terminū: et sic non cadit actus huius verbi desinit. Secūda ratio est: q hoc verbū differt nō includit diuersas differentias tpis: sicut hoc verbū desinit includit: actus tñ dictionis exclusiue cadit principaliter super predicatum: et secundarie super subiectum: et econtra de signo vniuersali affirmatiuo. Item iste terminus immediate post aliquos est signum vniuersale includens in se signum distributiuum. vnde bene sequitur. Immediate post hoc instans ero. ergo post hoc erō: et nullum erit instans post hoc: quin ante illud et hoc ero. ergo. &c.

¶ Nonodecimo ad idem arguitur sic. hec consequentia est bona. Aliquantū sortes est: et tm̄ plato est. ergo tantū plato est. et hec est non bona ꝙ. &c. ꝙ sit bona ꝓbat: qꝛ arguit a tota copulatiua ad alterā eius partē ꝙ. &c. Et ꝙ non valet probo. et pono ꝙ sortes et plato sint pedales quantitate precise. Tunc aūs probatur sic. pedale sortes est: et pedale plato est: et omne pedale est aliquantum. ergo aliquantum sortes est: tunc sic. quantum sortes est: plato tantū est. cum sint equales per casum. ergo aliquantū sortes est: tantū plato est. Et ꝙ ꝯn̄s sit falsum patet: quia est exclusiua falsa: quia eius secunda exponens est falsa.

¶ Ad istam ꝯn̄am respondeatur / negando primam ꝯn̄am: qꝛ ꝯn̄s nō potest sumi nisi exclusiue: et sic est falsum: vel demōstratiue: et sic est impossibile aūs. Uel relatiue: et sic foret ꝯn̄s imperfectū per se. Et tunc ꝓ noticia regule notandū est. ꝙ aliqua est copulatiua de partibus independentibus: et de talibus generaliter intelligitur regula. scʒ a tota copulatiua ad alteram eius partem. &c. Alia est copulatiua de partibus dependentibus / vel dependentium significationū: et de talibus non intelligitur regula. ergo. &c.

¶ Uicesimo ad idem arguit sic. hec est ꝯn̄a bona. Tm̄ substātia ois est accn̄s ꝙ tm̄ aliqd non est accn̄s. et hec est nō bona. ꝙ. &c. Maior probatur ab inferiori ad suū superius per se a parte subiecti dictione exclusiua addita subiectis. minor probatur. quia aūs est verum: vt patet per eius exponentes: et ꝯn̄s est falsum. quia eius secunda exponens est falsa et impossibilis.

¶ Ad hanc ꝯn̄am rn̄deatur et negetur minor. ꝙ hec nō est bona. Et qn̄ arguit ꝙ aūs est verū. negetur: et dicatur ꝙ scd̄a exponēs aūtis est falsa. s. omnis nō substātia est accn̄s: qꝛ eius oppositū est verū. s. aliqua nō substantia non est accidens: vt patet per eius resolutionē termini resolubilis in hac propositione supponentis pro re existente: vt sic. hoc non est accidens: et hoc est nō substantia: demonstrando hominem albū: vel aliud aggregatum. ergo. &c.

¶ Uicesimoprimo ad idē arguitur sic. hec ꝯn̄a est bona. ois hō est aial. ꝙ ois hō est asinus: et hec est nō bona. ꝙ. &c. Et ꝙ nō valet satis pꝫ. Et ꝙ sit bona ꝓbat sic: qꝛ sequitur. nullus hō est aial. ꝙ nullus hō est asinus. Et per ꝯn̄s in illa ꝓpōne. nullus hō est aial. remouet asinus ab oi hoie: et quicqd et qualitercūqꝫ remouet in illa. nullus hō est aial. contrarie affirmat in alia. ois hō est aial. ergo in illa. omnis homo est animal. affirmatur quilibet asinus de homine: et per ꝯn̄s sequitur. omnis homo est animal. ergo omnis homo est asinus.

¶ Ad istam ꝯn̄am rn̄deatur negando cā / et negetur ꝙ quicqd et qualitercūqꝫ remouet. &c. qꝛ in illa vniuersali negatiua distribuit tam subiectū ꝙ predicatū ꝓpter negationis vehementiā: sed in vniuersali affirmatiua solūmō distribuit subiectū. Cōcedat tn̄ ꝙ quicqd pmo et pncipalit affirmat in vna istarū ꝓpōnū de subiecto aliud idē: vel sibi sinonimū remouet de subiecto in alia: sed tn̄ nō qualitercūqꝫ: et rō est hec: qꝛ remouet predicatū in negatiua cōfuse et distributiue: sed idem predicamentū cōfuse tm̄ affirmatur in affirmatiua. ergo. &c.

¶ Uicesimosecundo ad idem arguitur sic / hec consequētia est bona. tu credis precise ꝙ aliquis hō est asinus. ꝙ tu deciperis. et hec est nō bona ꝙ. &c. Maior pꝫ: qꝛ in nullo casu possibili possit aūs pōt esse v. ꝯn̄te existente falso: et minor ꝓbatur: qꝛ ponat ꝙ tu credis precise ꝙ aliqs homo est asinus qn̄ nō deciperis: quo casu admisso sic arguit. Aūs est verū. ꝙ tu credis precise ꝙ homo est asinus (vt casus bene ponit) et ꝯn̄s est falsum. ꝙ tu deciperis: qꝛ eius oppositū est verum per casum: tu non deciperis. ergo ꝯn̄s est falsum.

¶ Ad istam ꝯsequentiā respōdeatur negādo minorē

Et qui ponit casus negetur quia non est possibile quamuis possibile sit sine precisione ut quis credat quod aliquis homo est asinus, non tamen est possibile cum precisione ut superius dictum est. non stat enim quemcumque posse credere quicquid cum precisione aliter quam est.

¶ Vicesimo tertio ad idem arguitur sic. hec consequentia est bona. Si vos estis asinus: vos estis asinus: sed vos estis asinus. ergo &c. Maior patet a tota conditionali cum suo antecedente, ad consequentiam eius idem est. ergo &c. Minor probatur. Antecedens est una conditionalis vera et necessaria. et consequens falsum et impossibile. quia eius oppositum est verum et necessarium. scilicet quod vos non estis asinus. ergo &c.

¶ Ad istam consequentiam respondeatur et dicatur quod tam si maior sit una conditionalis vera et consequens falsum: tamen non sequitur. quia non valet consequentia. Tum probatur minor quod hec est vera quod vos estis asinus. Cuius autem veritatem probari est impossibile ideo est optima consequentia: quia nullo modo potest antecedens esse verum. et hoc propter utramque premissam existente falso. ergo &c.

¶ Vicesimoquarto ad idem arguitur sic. hec consequentia est bona Tu scis hoc esse hoc. ergo hoc scis esse hoc: et hec est non bona. ergo &c. Maior patet a sensu composito ad sensum diuisum, ubi hoc pronomen hoc. est simplex subiectum sine aliquo determinabili, minor probatur. quia posito quod per hec ly hoc demonstretur animal a remotis quod creditis esse lapidem: quo casu posito antecedens est verum. ut patet per eius officiantes. scilicet talis propositio est scita a te. hoc est de primo et principaliter hoc esse hoc significando. ergo &c. et consequentia est falsum quod hoc scis esse hoc quia eius oppositum est verum. hoc non scis esse hoc quod sic probatur. nichil scis esse hoc. ergo non hoc scis esse hoc. Antecedens probatur nichil quod est hoc scis esse hoc. ergo nichil scis esse hoc. Antecedens probatur sic nullum animal scis esse hoc: et solum animal est hoc. ergo nichil quod est hoc scis esse hoc. Antecedens adhuc probatur. nullum animal credis esse hoc. quia credis hoc esse lapidem. ergo nullum animal scis esse hoc.

¶ Ad istam consequentiam respondeatur quod est bona si pronomina sumantur absolute et non connotatiue. quia connotatiue pronomina sumpta circumstantias diuersas connotare videntur. et sic non est inconueniens cum diuersis connotationibus concedere quod credo hoc esse. et quod credo hoc non esse. Et admittatur casus et negetur antecedens. Ad improbationem consequentis unius cuiusque argumenti et detur oppositum antecedenti ultimi argumenti scilicet animal credis hoc esse. patet per eius resoluentes. non tamen credis hoc esse animal: quia licet hec sit vera propositio, credis hec esse lapidem. hec tamen est falsa. lapidem credis esse hoc. et sic multum refert propositionem accipere in sensu composito et in sensu diuiso.

¶ Vicesimoquinto ad idem arguitur sic: hec consequentia est bona vos defertis a quodlibet. ergo defertis ab hoc quodlibet. et hoc quodlibet et hoc. et sic de singulis. et hec est non bona. ergo &c. Maior patet a termino stante confuse et distributiue ad eius singula supposita. Minor probatur quia antecedens est verum ut patet per Autorem nostrum in sophismatibus. et consequens est falsum: quia quelibet eius singularis est falsa. cum nichil sit tale quod est quodlibet eius.

¶ Ad istam consequentiam respondeatur negando minorem et negetur quod antecedens est verum. et quando dicitur quod hoc sophisma connumeratur inter sophismata ab auctore concessa dicatur. et si hoc ab auctore appareatur dictum fuisse videatur tamen hoc manus a scriptore imputandum est. et ideo potius crimen scriptori quam auctori imputandum est. Ideo notandum est enim generaliter quod nulla sophismata affirmatiua cum hoc verbo differt. existente primo termino in ordine probabili sunt vera quorum extrema non dicunt existentiam extremorum.

¶ Vicesimosexto ad idem arguitur sic, hec consequentia est bona. Impossibile est hominem esse asinum. ergo impossibile est animal esse asinum et hec est non bona. ergo &c. Minor patet quia antecedens est verum. ut patet per eius officiantes et consequens est falsum: ut patet per suas primas officiantes. que est falsa.

Maior probatur ab inferiori ad suum superius confuse tantum: quia omnes termini modales faciunt tam terminos mediate quam immediate sequentes stare cõfuse tantũ.

¶ Ad istam consequentiam respondent quidã dicentes ꝯñam nõ valere ab inferiori suppositione materiali ad suũ superius: hic tñ nõ sic arguit: quũ oĩs suppositio sequẽs terminũ modalẽ est ꝑsonalis ꝯfusa tñ vel distributiua: et sic deinceps: cui enĩ ꝑsonali suppositioni ꝯtraria est materialis. Igit dicendum est ꝙ maior est falsa: et negetur ꝙ arguit ab inferiori ad suũ superius materialiter / nec confuse tñ / neqȝ verũ est ꝙ singuli termini modales confundunt terminos modales sequentes stare confuse tñ: sed termini modales dũtaxat in quibus non habetur vlla vis negationis vel distributionis impossibile et falsum: et similes termini modales vim negationis et distributionis habent. ideo non valet consequentia cum his ab inferiori ad suum superius: sed a superiori cum his / et cum circunstantijs requisitis optime valet consequentia ad suum inferius.

¶ Vicesimoseptimo ad idem arguitur sic. hec consequẽtia est bona. impossibile est omne aial esse asinũ. ergo impossibile est asinũ esse aial. et hec est nõ bona. ergo. ꝛc. Maior patet a conuertente ad suã conuersam cõuersione per accidens. ergo. ꝛc. Minor probat. Añs est verũ: et ꝯñs falsum: vt ꝑz per vtrosqȝ officiantes. ergo. ꝛc. Ad istam ꝯñam dicendum est. ꝙ omnis talis propositio cũ modo de impossibile et omni includenti vim negationis et dicto affirmatiuo: debet cõuerti siue transponi suppositione non mutata: sicut hic. impossibile est omne animal esse asinum. ergo impossibile est asinum non esse animal. iam iste terminus animal vtraqȝ suppositione stat confuse tantum ratione duorum terminorum confundibilium cadentium super vnum terminum: et iste terminus asinus stat confuse ꝛ distributiue vtrobiqȝ ratione illius termini impossibile: ideo sic omnes ꝓpositiones similes conuertendo aut transmutendo optime valeret consequentia. Aliter dicendum est. ꝙ conuersio per accidens in modalibus nõ tenet vniuersaliter cum istis modis. scilicet falsum et impossibile: vt patet in ista eadem cõsequentia: patet etiam in ista. Omne animal esse hominem est falsum. ergo hominem esse animal est falsum.

¶ Contra. quia si sic cõuertendo propositionem non est differentia inter hoc dictum in conuersione. s. impossibile est nullum aial esse asinum: et hoc impossibile est oẽ animal esse asinũ: quia secundum vos eadem: et similis est conuersa vtriusqȝ propositionis. scȝ impossibile est asinum non esse animal.

¶ Ad hoc dicatur ꝙ alia est causa ob quã ponitur negatio in conuersa dicti affirmatiui: et dicti negatiui: quia ponitur negatio in conuersa dicti affirmatiui conuertentis ratione huiusmodi impossibilis vim negationis includentis: et ponit negatio in cõuersa dicti negatiui ꝯuertentis rõne huius signi negatiui. scȝ nullum includentis vim negationis. ideo causarum diuersitas depositionis negationis excludit omnimodum inconueniens non obstante ꝙ situatio negationis sit vna vtrobiqȝ tam in conuersa dicti affirmatiui: quam in conuersa dicti negatiui.

¶ Vicesimo octauo ad idem arguitur sic. Hec consequentia est bona. tantum animal est homo. ergo tantum homo est animal. et hec est non bona. ergo. ꝛc. minor patet: quia antecedens est verum: et consequens falsum. ergo. ꝛc. vt patet per eius exponentes antecedentis et consequentis. Maior probatur a conuertente ad suam conuersam conuersione simplici. ergo. ꝛc.

¶ Ad hãc ꝯñam rñdeatur ꝛ negetur añs pro maiori: quia qñ sic probat a ꝯuertẽte ad suã ꝯuersã ꝯuersione simplici. dicat ꝙ nõ ita ꝯuerti debet: quia regule de cõuersionibus in exclusiuis et exceptiuis locum non habent.

¶ Vicesimonono ad idẽ arguitur sic. Hec ꝯña est bona. Aliquãtulus nũerus est finitus: et non est tantus nũerus finitus quin in duplo

triplo et quadruplo: et sic in infinitū maior est nūerus finitus. ergo infinitus nūerus est finitus: et hec est nō bona. ergo. etc. maior probatur ab exponentibus ad expositum ergo. etc. Minor etiā patet: quia aīs est verū: et consequens falsum. ergo. etc.

¶ Ad istam consequentiam respondeatur cuz distinctione facta de infinito ex parte ↄñtis: eo q potest capi expositiue et sincathegoreumatice: aut resolubiliter et cathegoreumatice. Primo modo est propositio vera: vt patet per eius exponentes. Secundo modo est falsa: vt patet per eius resoluentes.

¶ Tricesimo ad idem arguitur sic. hec consequentia est bona. Tm̄ verū vel falsum est pō. ergo verū vel falsum est propō: et nullū nō est verū vel falsum est ppō: et hec est nō bona. ergo. etc. Maior ꝓbatur ab exposito ad exponentes. Et minor probatur. aīs est verū qđ sic probatur. omnis propositio est vera vel falsa. ergo. etc. tenet ista ↄña ab vniuersali ad suam exclusiuam: et q ↄñs sit falsum probatur sic. est copulatiua cuius secunda pars est falsa. ergo ↄñs est falsum. Aīs probatur sic: qr eius oppositū. scz aliqđ nō verū est falsum est ppō: vt pz per eius resoluētes. ergo secunda pars copulatiue est falsa. et per ↄñs: ↄñs est falsum.

¶ Ad istā ↄñam rn̄deatur negādo minorē: et ad ꝓbationē minoris pro varietate aītis capitalis ↄñe detur tota ipsa probatio: sed minoris probationē ꝓ falsitate aītis negetur aīs. et negetur q oppositū est verū. Ad cuius probationē negetꝰ argumentū factū a resoluētibus ad resolutum. et dicatur. q secunda resoluens non bene assignatur: sed sic assignari debet. hoc non verum nec falsum: quia negatio vel infinitatio preposita subiecto nedum partem subiecti verum quandoqz totum subiectum negat aut infinitat. ergo. etc.

¶ Expliciunt consequentie Allyngtoñ.

¶ Sequitur de fallacijs.

QUoniam propter ignorantiam multiplicatis in dictione vel oratione / plures paralogizare cōtingit: ideo de fallacijs quot et que sint cuz suis sophismatibus est dicendum.

¶ Et sciendū est primo q quattuor sunt spēs disputationis. scz doctrinalis / dyalectica / temptatiua / et sophistica. ¶ Doctrinalis est illa que ꝓcedit ex veris et immediatis principijs qualiter geomē disputat (cuiꝰ finis disputationis est scire). ¶ Dyalectica est illa que ꝓcedit ex probabilibus. Et probabilia sunt illa: que videnꝰ pluribus esse vera: vel maxime sapiētibus (cuius finis est discernere verū a falso) et hec disputatio intēdit ad vtrāqz partē cōtradictionis. ¶ Temptatiua est illa que ꝓcedit ex his que videnꝰ rn̄denti cōcludere (cuius finis est ignorantiā rn̄dentis experiri) quarta et vltima disputatio est sophistica ꝓcedens ex probabilibus apparentibus: et tn̄ nō sunt improbabilia (cuiꝰ disputationis finis est ducere respōdentē ad aliquā metā) et dr̄ sophistica copiosius ab apparente sapia et nō existe. ¶ Et sciendū est q meta est aliquod inconueniēs ad qđ aliquis opponēs proponit deducere rn̄dentem in sophistica disputatione. ¶ Itē sciendū est q quinqz sunt mete. s. redargutio / inopinabile / falsum / soloecismus / et nugatio. Redargutio est que dr̄ prius negati concessio: vel prius concesse negatio. Secūda meta dr̄ inopinabile quod est cōtra opiniones omnium et maxime sapientum: vt solem non esse maiorem tota terra. Tertia meta est falsum: quod manifeste significat aliter ꝙ est. Quarta meta est soloecismꝰ quod vicium est in grammatica: vt vir bona: et sponsa meus. Quinta meta est nugatio: et est nichil vnius et eiusdem inutilis repetitio.

¶ Nunc dicendum est quid sit fallacia. Fallacia est

falsa credulitas gñata in alio auditore. Et sūt duo modi arguendi fm̄ fallacias. Uno mō in dictiōe. Alio mō extra dictionē: t etiā in orōne. Fallacia i dictiōe est falsa credulitas gñata ex multiplicitate dictiōis vel orōnis. sicut sunt equiuocatio/amphibologia. rc̄. Fallacia extra dictionē est falsa credulitas cui⁹ apparētia sumit ex pte rei sicut sūt fallacia accñtis: fm̄ qd̄ ad simpliciter: t sic de ceteris. ¶ Fallacia i dictiōe sūt sex. s. equiuocatio/amphibologia/cōpositio/diuisio/accētus/et figura dictionis. ¶ Fallacia extra dictionē sūt septē. s. fallacia accidentis/fallacia fm̄ quid ad simpliciter/fallacia ignorantia elenchi. Fallacia petitionis principij/fallacia cōsequētis/fallacia fm̄ nō causam vt causa/et fallacia fm̄ plures interrogationes: vt vnam facere.

¶ Post hoc sciendū est q̄ triplex est multiplicitas in fallacijs in dictione. s. actualis/potentialis/t fantastica. Multiplicitas actualis est multiplicitas dictiōis vel orōnis signātis plura manētis idē fm̄ materiā et formā. i. fm̄ vocē et modū pronunciādi: vt patet in fallacia amphibologie: et equiuocationis. Exemplum in dictione: vt in hoc nōie canis. Exemplum in oratione: vt hic puta romanos vincere troianos. Multiplicitas potentialis est qñ dictio vel oratio vna fm̄ substantiā vel vocē diuersa tñ fm̄ modū pnunciandi signat plura que multiplicitas est in ista dictione pendere: q̄ alio mō signat media correpta q̄ media pducta: et talis multiplicitas reperit̄ in fallacia accētus. Silr̄ in fallacia cōpositionis t diuisionis eo q̄ per eandem vocē cum diuerso modo pronunciandi plura signat: et dr̄ potentialis eo q̄ in potentia pnunciādi talis vox significat plura: sed nō in actu. Et cā est: q̄r nō in actu duos modos pronūciandi habet. Multiplicitas fantastica est: qñ dictio vel oratio manens eadem fm̄ materiam t formam: et vnū signās videt̄ aliud signare propter conuenientiā quam habet cū alia dictione: vel oratione: vt frigere signat passionē: sed propter conuenientiā eius q̄ habet cū docere videtur significare actionē quia vtraq3 dictio terminatur in re: et ista multiplicitas reperitur in fallacia figure dictionis. Et sciendum est q̄ actualis multiplicitas est in voce materiali/potentialis in vocis prolatione/et fantastica in conceptu. rc̄.

¶ Equiuocatio est diuersa significatio alicui⁹ termini positi in oratione secundū q̄ ponitur in eadem. Fallacia equiuocationis est deceptio proueniens ex eo q̄ dictio manens vna secundum materiam et formam significat plura. Causa apparentie est idemptitas vocis secundum materiam et formā Causa non existentie est diuersitas significationis.

¶ Tribus modis fit equiuocatio.

¶ Unus modus est qñ vna dictio signat primo et principaliter. Secundus modus est quando vna dictio signat vnum primo et principaliter: et aliud transumptiue: et hoc est qñ vna dictio trāsfertur a propria significatione ad impropriam. Tertius modus est qñ aliqua dictio per se posita signat vnum solum: ipsa tamen coniuncta cū alia significat plura: penes primū modum fiunt paralogismi. Omnis canis currit/celeste sydus est canis. ergo celeste sydus currit.

¶ Solutio. hic est equiuocatio in hac dictione canis/ eo q̄ signat celeste sydus/vel beluā marinā/vl̄ aīal latrabile: quatenus verificat̄ maior sic signat q̄ aīal latrabile currit. quatenus signat celeste sydus. sic verificatur minor: et sic ex diuersa acceptione istius termini canis in maiori: et in minori accidit fallacia equiuocationis: t cā ad ignorantiā illi⁹ multiplicitatis penes fm̄ modū fiūt tales paralogismi. Quicquid currit habet pedes/aqua currit. ergo aqua habet pedes. ¶ Solutio. hic est equiuocatio in hoc q̄ dico currit: eo q̄ significat pprie: vel impropriē quatenus significat pprie: sic maior est vera. quatenus significat improprie. sic minor est vera. ideo hic est fallacia in hoc q̄ dico currit.

¶ Penes tertiū modū fiunt tales palogismi. Quicū q̄ sanabit̄ sanus est/laborans sanabit̄: ḡ laborās sanus est. ¶ Solutio hic est equiuocatio in hoc q̄ dico laborās ex hoc q̄ pōt signare tempus presens: vel tēpus preteritū.

quatenus significat pro illo qui fuit laborans sic minor est vera, quatenus significat pro illo qui est laborans sic est conclusio falsa: quia tunc significat quod ille qui est laborans est sanus.

¶ Dicto de equiuocatione iam dicendum est de amphibolia. Amphibolia est multiplicitas alicuius orationis proueniens ex diuersa constructione vel ex diuerso ordine construendi: et dicitur amphibolia ab amphi quod est dubium: et a bolum quod est sententia quasi sententia dubitationis. Fallacia amphibolie est deceptio proueniens ex actuali multiplicitate alicuius orationis. Causa apparentie est idemptitas orationis secundum materiam et formam. Causa vero non existentie est diuersitas constructionis. ¶ Amphibolia dicitur tribus modis sicut equiuocatio. Primo modo quando aliqua oratio plura significat primo et principaliter: penes istum modum fiunt perlogismi tales. Quicquid est philosophus est. dies futura est. ergo dies futura philosophus est. ¶ Solutio. hic est fallacia in minore eo quod ly futura tenetur ante verbum vel post verbum quatenus a parte ante sic minor est falsa, et iste est sensus. dies futura est modo quod est falsum. Si teneatur a parte predicati sic minor est vera: et iste est sensus. Aliqua dies est futura quod est verum.

¶ Penes secundum modum. s. quando oratio transmutatur a propria significatione ad impropriam: fiunt tales perlogismi. Quicunque arat aliquod commodum facit ille arat litus maris. ergo ille aliquod commodum facit. ¶ Solutio. hec est amphibolia in minore. eo quod arare transumptiue significat aliquem hominem laborare in vanum: aut ex hoc quod significat sicut verba pretendunt/ quantum ad primum modum verificatur minor. sed iuxta secundum modum falsificatur minor: quia aratio est circa tale quod potest arari. cuiusmodi non est litus maris. Similiter lupus est in fabula. ergo de lupo fit sermo. Solutio hic est amphibolia ex hoc quod constructio potest sumi proprie. et sic significat quod aliquis facit sermonem de lupo: et improprie: et sic significat inimicum accedere. ¶ Sequitur de tertio modo quando aliqua oratio per se posita solum significat vnum: tamen ipsa coniuncta cum alia plura significat: vt sic hoc sit seculum: illa vero posita per se significat solum vnum. scilicet seculum habere scientiam. Sed alia coniuncta cum alia plura significat: vt cum sic dicitur: hoc sit seculum demonstrando hominem per ly hoc. hec oratio habet duplicem sensum. vnus est/ hoc sit seculum: id est homo habet scientiam de seculo. et iste sensus est verus: et alius sensus est quod seculum habet scientiam de homine. et sic iste sensus est falsus. Et notandum est quod dictio constructa cum diuersis partibus causat fallaciam compositionis et diuisionis. ipsa tamen diuersimode constructa cum eadem parte causat fallaciam amphibolie.

¶ Dicto de amphibolia iam dicendum est de compositione. Compositio est fallax disiungendorum coniunctio fallacia compositionis est deceptio proueniens ex potentiali multiplicitate alicuius orationis composite ad orationem diuisam. Causa apparentie est idemptitas orationis secundum materiam et formam inter sensum compositum et sensum diuisum. Causa non existentie est diuersitas earundem.

¶ Compositio fit duobus modis: vno modo quando vnum componitur cum aliquo a quo deberet diuidi. Secundo modo quando plura componuntur copulatiue que deberent diuidi adinuicem. ¶ Penes primum modum fiunt tales perlogismi. Quicquid viuit semper est. Iste homo viuit. ergo iste homo semper est. ¶ Solutio hic est fallacia compositionis ex hoc quod in maiori hoc aduerbium semper potest determinare hoc verbum est: et sic est oratio composita et falsa. et sic iste est sensus. Quicquid viuit semper est. vel potest determinare hoc verbum viuit. et sic est sensus diuisus: et verus: et tunc iste est sensus. Quicquid viuit semper est. ¶ Sequitur de secundo modo penes quem tales fiunt perlogismi. Aliquis homo est sortes et aliquis homo est plato. ergo aliquis homo est sortes et plato. Solutio hic est fallacia in illa conclusione. Aliquis homo est S. et P. eo quod sortes et plato componuntur adinuicem: cum deberent diuidi: et tunc est sensus compositus est falsus. Si diuidantur: sic est sensus diuisus: et verus. et significat tunc quod aliquis homo est sortes. et aliquis homo est plato.

¶ Dicto de compositione iam dicendum est de diuisione.

Et est diuisio fallax coniungendorum disiunctio. Fallacia diuisionis est deceptio proueniens ex potentiali multiplicitate alicuius orationis diuise ad orationē compositam. Causa apparentie est idemptitas orationis diuise: ad orationem compositam. Causa nō existētie est diuersitas earūdē. ¶ Diuisio fit duobus modis. primus modus est quando aliquid diuidit ab aliquo: cū quo deberet cōiungi. Secūdus modus est qñ aliqua oratio diuiditur adinuicem copulatiue: que deberet coniungi.

¶ Penes primum modum tales fiunt paralogismi. Quecunqz feci seruum meum entem liberum ipse liber est: sed te feci seruū meum entem liberum. ergo tu liber es. ¶ Solutio minor est distinguenda secundum compositionem et diuisionem eo qz hoc participium entem potest componi cum ly seruū et sic est oratio composita et vera. et est sensus. feci te seruum meum entem liberum. hoc est de te seruo ente: feci liberum. Si construatur cum ly liberum. sic est diuisa et falsa et est sensus feci te seruum entem liberum. hoc est de te ente libero feci seruum.

¶ Penes scdm modū fiunt palogismi. Quecūqz sunt duo et tria sunt paria et imparia. sed quinqz sūt duo et tria. ergo quinqz sūt paria et imparia.

¶ Solutio minor est distinguēda scdm compositionem et diuisionem: in sensu composito est vera. et tūc debent ly duo: et ly tria coniuncta predicari de ly quinqz. et est sensus. quinqz sunt duo et tria cōiunctim. in sensu diuisionis debent predicari de quinqz diuisim. et est falsa. et iste est sensus. quinqz sunt duo tantum. et quinqz sunt tria tantum. quod est falsum.

¶ Et sciendum est qz vbicunqz fallit compositio soluit diuisio et ecōtra. Et sciendū est qz vbicunqz est aliqua determinatio inter duo verba quorū vnū est minus principale. et aliud maius principale: si illa determinatio determinat verbū maius principale. tūc est tota ppō in sensu cōposito. vt hic quicqd viuit semper est. Si diuidatur illa determinatio a verbo principali est sensus diuisus qz ostendi potest in superiori exēplo. vbi tamen sunt duo verba quorū vnū est principale. et aliud nō principale. determinatione sumpta cū vltimo verbo. tunc est tota propositio sumpta in sensu composito. vt sic dicendo. deus desinit hic esse.

¶ Dicto de diuisione iam dicendum est de accentu.

Accentus est certa regula ad alienandum et deprimādū cuiuslibet orationis particulam. Et sciendum est qz triplex est accentus scz. grauis/acutus/et circumflexus. ¶ Accentus grauis est qui incipit in alto: et tendit in ymū. Accentus acutus est qui incipit in ymo. et tendit in altum. Accentus circumflexus est qui incipit ymo. et tendit in altum: et iterum tendit in ymum. Fallacia accentus est deceptio proueniēs ex eo qz dictiones habent easdem litteras et creditur propter hoc habere eundem modū pronunciandi. Causa apparentie est ydemptitas vocis sub vno accentu. Causa nō existentie est diuersitas pronunciandi.

¶ Ista fallacia dicitur trib9 modis/primus modus est qñ aliqua dictio potest corripi vel pduci. Secūdus modus est qñ aliqua dictio pfertur cū aspiratione vel sine. Tertius modus est qñ aliqua dictio sumitur orationaliter vel dictionaliter. Iuxta primum modum tales sūt perlogismi. Iustū est iustos viros pendere: sed non est iustum iustos viros pendere. ergo idē est iustū et iniustū.

¶ Solutio. hic est fallacia ex hoc qz pendere potest corripere mediam syllabam: et sic est maior vera. vel potest producere mediam syllabam. et sic minor est vera consequente existente falso. ¶ Ad secundum modum tales fiunt perlogismi. Quicunqz loquitur de homine loquitur de animali iste loquitur de homine. ergo iste loquitur de animali.

¶ Solutio. si ly hoie proferatur cum aspiratione. sic

prima est vera. si sine: sic scda est vera. ¶ Iuxta tertiũ modũ tales fiunt ꝑalogismi. Quicquid deus fecit inuite. fecit cõtra volũtatẽ suã. sed frondes ⁊ folia deus fecit inuite. ergo frondes ⁊ folia deus fecit cõtra volũtatẽ suã. ¶ Solutio hic est fallacia eo ꝙ ly inuite. potest sumi dictionaliter: vel orõnaliter. si dictionaliter sic maior est vera. si orõnalr̃ sic minor est vera. ꝯñte existe falso. ¶ Sil'r. Tu es quies: sed quies est requies. ergo tu es requies. ¶ Solutio hic est fallacia in hac dictione scilꝫ quies eo ꝙ potest sumi dictionaliter: vel orationaliter. Si orationaliter sic verificat̃ maior si dictionaliter sic verificatur minor. consequente existente falso. ⁊c.

¶ Dicto de fallacia accentus. iã dicendũ est de fallacia figure dictionis. Fallacia figure dictionis est deceptio proueniens ex similitudine dictionis cum dictione. Causa apparentie est similitudo dictionis cum dictione. Causa non existentie est dissimilitudo earũdem.

¶ Ista fallacia fit tribus modis. primus modus est ex consimili terminatione dictionis cum dictione. Secundus modus est quando res vnius predicamenti cõmutatur in rem alterius predicamenti. Tertius modus est quãdo cõmutat̃ quale quid in hoc aliquid. Scdm primũ tales fiunt ꝑalogismi. Musa et poeta eodem modo terminãtur: sed musa feminini generis. ergo et poeta ¶ Solutio non requiritur ꝙ q̃cũq; sunt eiusdem terminationis ꝙ essent eiusdem generis. Iuxta secũdum modum tales fiunt paralogismi. Quicq̃d eris: es. Albus eris ergo albus es. ¶ Solutio. hic est fallacia figure dictionis eo ꝙ ly quicquid qđ est distributiuum substantie mutatur in album qđ est in predicamento qualitatis: sic commutatur quid in quale.

¶ Penes tertium modum tales fiunt paralogismi. Homo est species. sortes est hõ. ergo sortes est species. Solutio. hic est fallacia eo ꝙ in prima premissa ly hõ sig̃t quale quid: ⁊ in scda hoc aliquid: ⁊ ideo mutat̃ quale quid in hoc aliquid. ¶ Notãdũ est ꝙ oẽ nomen cõmune sig̃t quale quid. nomẽ vero proprium vel terminus discretus sig̃t hoc aliq̃d. Nota ꝙ qñ aliquis termin⁹ stat ꝯfuse tm̃ in añte ⁊ in cõclusiõe determinate si sit respectu eiusdẽ termini est fallacia figure dictionis. Si sit respectu alterius termini: nõ est fallacia figure dictionis. Fit etiã ista fallacia qñ arguit̃ a suppositione ꝑsonali ad suppositionẽ materialẽ. vel ecõtrã. vt deus est vbiq;. vbiq; est aduerbiũ. ergo deus est aduerbium.

¶ Dictum est de fallacijs in dictione. iam dicendum est de fallacijs extra dictionẽ. Et primo de fallacia accidentis. Fallacia accidẽtis est deceptio ꝓueniens ex eo ꝙ credimus ꝙ idem fuerit assignatũ rei subiecte ⁊ postea accidẽti inesse: ⁊ ecõuerso. Causa apparẽtie est qñ credimus ꝙ idem fuerit assignatũ rei subiecte / ⁊ postea accidenti inesse. Causa nõ existentie est qñ aliquid dissimiliter fuerit assignatũ rei subiecte: ⁊ postea accidenti inesse. ¶ Duobus modis fit hec fallacia. scꝫ per primã figurã ⁊ tertiã: per primã fit fallacia qñ aliquid primo assignatũ fuerit accidenti inesse ⁊ postea rei subiecte. Unde oportet tria scire quid est attributum: quid sit accidens: ⁊ quid sit res subiecta. In prima figura attributum vel assignatũ est maior extremitas. Medius terminus est accidẽs. ⁊ minor extremitas est res subiecta. vt p3 per versus. At maior prima mediusq; dat ac minor est sub. vt p3 in hoc exẽplo veniẽs cognoscit̃ a te. Choriscus est veniẽs. ergo Choriscus cognoscit̃ a te. ¶ Solutio. ly veniens est medius terminus ⁊ accidens. cognitũ a te est maior extremitas et attributũ: ⁊ choriscus est minor extremitas et res subiecta. ⁊ sic hoc attributũ cognitũ a te primo attribuitur accidẽti qđ est veniens: ⁊ postea rei subiecte: qđ est choriscus. sed tamẽ dissimiliter inest. ⁊ sic est fallacia accidẽtis. penes primũ modũ ad cognoscendũ vbi est fallacia accidẽtis semꝑ est reduplicãda maior extremitas sup̲ minorẽ cũ medio termino cũ hac dictione inq̃ntum. ⁊c. Et videndũ est vtrũ illa reduplicatio sit vera vel falsa. Si sit vera nõ est fallacia accidẽtis. Si sit falsa: tunc ibi est fallacia accidẽtis. vt in exẽplo sortes inq̃ntũ est homo: est aĩal. hec est vera. ideo sic arguẽdo. oĩs homo est aĩal: sortes est homo. ergo sortes est aĩal. nõ est

fallacia accidentis. Sed hec est falsa. Choriscus intellectus est veniens cognoscitur a te vt notū est. & ideo est fallacia accidētis in primo paralogismo. Per tertiam figurā fit fallacia accidētis: quādo attributū attribuitur primo rei subiecte & in ꝯclusione accidēti inesse. Et nota ꝙ maior extremitas est attributū. Et minor/ & accidēs/ & medius terminus est res subiecta. Unde versus. Est maior terma minor est ac & medi⁹ sub. &c. vt patet in isto exēplo. Iste canis est tuus. & iste canis est pater. ergo iste canis ē pater tuus. ¶ Solutio. ly tuus est attributum. ly canis est res subiecta. & ly pater est accidēs. in maiori attributū attribuitur rei subiecte/ & in cōclusione accidēte inesse. & sic est fallacia accidētis. ¶ Et sciēdū est ꝙ qn̄ est variatio suppositionis ex parte alicuius termini bis sumpti in tali paralogismi/ Tunc est fallacia accidentis. &c.

¶ Sequitur de fallacia secūdum quid ad simpliciter

Et est fallacia scḋꝫ quid ad simpliciter deceptio ꝓueniēs ex ōrone sūpta cū determinatione: ad orationē sūptā: sine determinatione. Causa apparētie est idēptitas orationis scḋm quid ad ōronē simpliciter. Causa nō existentie est diuersitas earūdem. Et est oratio scḋm quid: ōro sumpta cū determinatione. Et est ōro sūpta simpliciter sine determinatiōe. Et sciēdū est ꝙ quadruplex est determinatio scꝫ determinatio cōtrahens. vt albus niger/ addito/ vel determinatio diminuēs/ que partē tollit/ partē relinquit. vt albus scḋm dētes. & istā nō distrahit simpliciter ratione cui additur: additio distrahēs est que totaliter priuat rōnē termini cui additur vt iste termini mortuus addito ampliās est q̄ facit terminū cui additur capi ꝓ significatis nō solū presentibus: sed futuris: sicut sūt isti termini/ opinabile/ imaginabile. tres vltime determinatiōes faciūt fallaciā scḋm q̄d ad simpliciter. ¶ Et hec fallacia fit duob⁹ modis. Primus modus est qn̄ arguitur a quo ad simpliciter. i. ab ōrone sūpta cū determinatione: ad ōronem sumptā sine determinatione. Secūdus modus fit ecōuerso. penes primū modū fiūt tales paralogismi. Ethiops est albus scḋm dētes. ergo ethiops est albus. ¶ Solutio. in añte ponitur ethiops cū determinatiōe. & sic est ōro scḋm q̄d: & i ꝯclusiōe ponitur sine determinatiōe. i. simpliciter. & sic arguitur a quo ad simpliciter. Secūdus modus est qn̄ arguitur a termino negato simpliciter ad eūdē negatū scḋm q̄d. vt sic. Nō est bonum ieiunare. ergo nō est bonū ieiunare in die veneris. Sicut nollem esse in luto. ergo nollē esse in luto ꝓ cētū marchis. &c. ¶ Solutio in vtroq; paralogismo arguitur a negato simpliciter ad eundem negatū scḋm quid: & sic est fallacia scḋm quid ad simpliciter. Sciēdū est ꝙ qn̄ fit ꝓcessus a determinatione q̄ neq; ponit subiectū neq; destruit: sicut ethiops est albus scḋm dentes. vel a determinatione que tn̄ destruit suum subiectū: sicut iste hō est mortuus. ad ōronē simpliciter semꝑ est fallacia scḋm quid ad simpliciter. Sed quando fit processus a determinatione que ponit suum subiectum ad simpliciter non est fallacia. vt iste homo est albus. ergo iste homo est.

¶ Sequitur de fallacia ignorantie elenchi. Est enim

elenchus syllogismus inferēs cōtrariū vel cōtradictoriū alicui⁹ ꝓpōnis prenegate vel precōcesse. Est enim cōtradictio oppositio vni⁹ & eiusdē nō nois tm̄: sed rei & nois hoc est q: nō oportet ꝙ cōtradictio sit solū scḋm nomen. vt canis. & nō canis. neq; tm̄ scḋm rem. vt marcus est & tullius nō est. & sic de aliis noibus synonimis: sed scḋm rē et nomē. vñ dr̄ elench⁹ ab en ꝙ est in & in summitur ꝓ ꝯtra & logos ꝙ est sermo quasi cōtrarius sermo. Fallacia ignorātie elenchi est deceptio ꝓueniens ex ignorātia istorum quattuor mēbrorū. scḋm idē: ad idē: simpliciter: & i eodē tpe. Causa apparētie est ignorare paralogismos q̄ fiūt ꝑ ista quattuor mēbra. Causa nō existentie est scire q̄ paralogismi fiūt scḋm ista quattuor mēbra. ¶ Iuxta primū modū fiunt tales paralogismi. hoc est duplū ad hoc scḋm lōgitudinē: sed nō est duplū ad hoc scḋm latitudinē. ergo duplū est & nō duplū. ¶ Iuxta aliud mēbrū ꝙ dr̄ ad idē: fit talis paralogismus. hoc est duplū ad hoc: & hoc nō est duplū ad hoc. ergo hoc est duplū & nō duplū. Iuxta tertiū mēbrū ꝙ dr̄ simpliciter: talis fit paralogismus: hoc est bonū vno mō: & hoc nō est bonū alio modo. ergo bonū est nō bonū. ¶ Iuxta quartū membrū ꝙ dr̄ in eodē tpe fit talis paralogismus. Bonum est comedere carnes in die iouis: & non in die veneris: ergo idem est bonū & non bonū. ¶ Dicendū est ꝙ vnusquisq; istorū paralogismorū peccat contra aliquod istorum membrorum quattuor. ideo est fallacia ignorantie elenchi. &c.

¶ Sequitur de fallacia petitionis principii. Et falla

cia petitionis ꝓncipij est deceptio ꝓueniēs ex eo ꝙ idē pōt sumi ad probationē sui ipsius. Et est petitio principij assumptio eiusdē ad ꝓbationē suipsi⁹. Cā apparētie est apparēs diuersitas ꝯñtis ab añte. Cā nō exñtie est scire qd sit idē: ⁊ qd sit diuersū ¶ Ista fallacia fit qnqꝫ modis. Prim⁹ modus est qñ idē ꝓbat per sinōm sm̄ rem: vt marcus currit. ergo tullius currit. Scd̄s modus est qñ vniuersale probat per sua singularia: vt sic. S. currit / P. currit: et sic de singulis. ergo ois hō currit. Tertius modus est qñ ꝓbat singulare ꝑ suū vniuersale: vt sic. nullus hō currit. ergo S. nō currit. Quartus modus est qñ fit syllogism⁹ diuisus: vt tu es sanus vel eger: sed tu nō es sanus: ergo tu es eger. Quint⁹ modus est qñ ꝓbat cōuertibile ꝑ suū cōuertibile: vt S. est filius platoni. ergo P. est filius sorti. ¶ Et sciendū est ꝙ in vnoquoqꝫ argumēto ꝯñt premisse dupliciter cōsiderari. Uel ad cōclusionē inferendā / vel ad ipam ꝓbandā. Si sumant premisse quo ad cōclusionē probandā: sic est fallatia petitionis principij: qꝛ ois ꝓbatio debet esse priora et notiora vel ad conclusionē inferendā: et sic est bonū argumentum: et non est fallatia: quia conclusio sequitur ex premissis. ergo ⁊c̄.

¶ Sequitur de fallatia ꝯñtis. Fallacia consequentis

est deceptio ꝓueniēs ex eo ꝙ credimus ꝯñam ꝯuerti: cū nō cōuertit. Causa apparētie est credere ꝯñam cōuerti: cū nō conuertit. Causa nō existētie est scire que ꝯña cōuertitur: et que non. Fallacia ꝯñtis fit duobus modis. aut ex destructione añtis: vt sic. non homo currit. ergo non animal currit. hic arguitur ab inferiori ad suum superius negatione preposita. Aut ex positione ꝯñtis: vt hic. animal currit. ergo homo currit. hic arguitur a superiori ad suum inferius affirmatiue determinate. Et sciendum est ꝙ inferius dicitur añs ad superius: et non econtra nisi raro.

¶ Dictum est de fallacia cōseqnentis. Jam dicendū

est de fallacia sm̄ non causam vt causam. Fallacia sm̄ non causam vt causam est deceptio proueniēs ex eo ꝙ credim⁹ aliquā propōnē esse causam conclusionis: que tn̄ nō est cā conclusionis. Cā apparētie est credere propōnē esse cām: que non est cā. Cā nō exñtie est scire que est cā et que nō. Un̄ cā est illa propō ex qua sequit ꝯclusio. Nō cā est illa que videt esse cā ⁊ non est cā. In illa fallacia fit tale argumentū. Aia et vita sunt eadē / mors et vita sunt contraria: sed mors est corruptio: et vita est gñatio. ergo viuere est generare: et illud est impossibile. ergo illud ex quo sequitur est impossibile. scꝫ anima et vita sunt eadem. ¶ Ad hoc dicendum est ꝙ hec propō aia et vita sunt eadem non est causa conclusionis: et tamen apparet esse causa conclusionis: ideo ibi est fallacia sm̄ non causam vt causam.

¶ Sequitur de fallatia secundū plures interrogatio

nes vt vnā facere. Et est deceptio ꝓueniēs ex eo ꝙ credim⁹ illā ꝓpōnē q̄ plures est esse vnā. Cā apparētie est credere ꝓpōnē q̄ plures est esse vnā. Cā nō exñtie est scire que ꝓpō sit plures / ⁊ q̄ vna. ¶ Ista fallacia fit trib⁹ modis. Prim⁹ modus est quādo plura subijciunt: ⁊ vnū predicatū ex qbus nō fit vnū. vt sūt ne S. et P. domi. posito ꝙ vnus sit domi: et alius nō. Si dicat etiā. ergo ille q nō est domi est domi. Solutio. dicendū est. ꝙ ista ꝓpō plures est. s. sūt ne sortes ⁊ plato domi. ⁊ ad ꝓpōnē q̄ plures. ⁊c̄. plures dande sunt rn̄siones. Un̄ dicendū est ꝙ vnus est domi: et alius nō est domi. Scd̄s modus est qñ plura predicantur: et vnū subijcit ex quibus nō fit vnū. vt hic. sit ita ꝙ sortes sit grāmaticus: et nō musicus: et querit. Est ne sortes grāmatic⁹ ⁊ music⁹. si dicat ꝙ sic. ergo est music⁹. si non ergo nō est grāmatic⁹. Dicēdū est. ꝙ ista ꝓpō est plures. s. est ne S. grāmatic⁹ et musicus. et iam plures dāde sunt rn̄siones. ¶ Un̄ dicendū est ꝙ sortes est grāmaticus: et nō musicus. Tertius modus est quādo plura subijciuntur: et plura predicantur: ex quibus nō fit vnū: vt hic. demonstratis duobus quorum vnus est bonus et alter non. Et queritur vtrum illa sunt bona vel nō bona. Si dicatur ꝙ bona. ergo bonū est nō bonum. qd falsum est. Si dicatur ꝙ nō bona. ergo nō bonū est bonum. ¶ Sciendum est ꝙ ista propositio est plures. s. ista sunt bona vel nō bona. et ideo plures dande sunt responsiones. Un̄ dicendum est.

q͡ vnum est bonum ꝛ aliud non bonum. ¶ Sed modo videtur q͡ ista fallacia non differt ab equiuocatione. quia ꝛ in ea pelogismo equiuocationis plura interrogãtur vt vnum. ¶ Solutio. dicendum est q͡ in equiuocatione interrogãtur plura de vno sub eadem voce. In illa fallacia interrogãtur plura de vno sub diuersis vocibus. ꝛ ideo patet q͡ non superfluit vnus locus nec alius. ergo. ꝛc.

¶ Expliciunt fallacie

¶ Incipit liber naturarum

Natura est duplex: scilicet natura naturãs / et natura naturata. ¶ Natura naturãs est prima causa. vt deus. ¶ Natura naturata dicitur tripliciter: scilicet materia: forma / et compositum ex his. vnde de natura que dicitur forma vel materia in presenti restat sermo. (que describitur isto modo.)

¶ Natura est principiũ motus / ꝛ quietis eius in quo est primo ꝛ principaliter per se: ꝛ nõ scd̃m accidens. ¶ Istã diffinitionẽ ponit. Philosophus et etiam cõmentatur. ij. Phisicoꝝ. ꝛ. v. Methaphi. Et ista diffinitio intelligit copulatiue: ꝛ nõ copulatim. Unde natura est principium motus ꝛ quietis diuersimode. Natura est principiũ motus eius in quo est qñ ponit̃ extra locũ suũ naturalẽ. Et natura est principiũ quietis eius in quo est qñ ponit̃ i loco suo naturali. Pro primo pono exẽplũ. vt si terra ponat̃ sursum in aere: ꝛ nõ impediat̃ statim descẽdit. ꝛ hoc naturaliter. q꞉ forma terre est causa istius motus. ¶ Et nota q͡ forma terre nõ est grauitas: sed vocat̃ terrestritas: ad quã sequit̃ grauitas. Sĩr si ponat̃ terra in loco suo naturali quiescet: ꝛ hoc naturaliter. Et ideo natura terre est principiũ ꝛ causa quietis istius. ¶ Et nota q͡ duplex est moueri. s. per se / ꝛ per accidens. Moueri per se est a principio intrinseco. Moueri per accidens est a principio intrinseco. vel ad motũ alterius. Unde qñ homo mouetur: mouet̃ per se a principio intrinseco: videlꝫ ab aĩa et aĩa mouet̃ per accidens. q꞉ aĩa ad motũ totius corporis mouet̃. Nã primo mouetur. corpus ꝛ ex consequẽti mouetur aĩa per motum corporis. sicut Nauta primo mouet nauem: ꝛ ex ꝯñte mouetur nauta per motum nauis. Similiter caput hominis mouetur per accidens: q꞉ per motum totius corporis mouetur.

¶ Motus dicitur duob⁹ modis. subitus ꝛ successiuus

Motus subitus est mutatio quedã que causatur sine resistẽtia reali. vt inductio luminũ. Nã corpus luminosum inducens lumen in aliquod mediũ / ꝛ nõ inueniens resistentiam. subito inducit lumen suũ. Sed talis motus nõ est ꝓprie dictus: sed mutatio quedã. ꝛc. Motus successiuus est mutatio que causatur ex certa ꝓportiõe potentie ad resistentiã realem. ꝛ talis motus est motus ꝓprie dictus. Unde nõ potest esse motus ꝓprie dictus: nisi ibi sit successio. ꝛ non potest esse successio: nisi ibi sit particularis acquisitio. ꝛ nõ potest esse pticularis acquisitio: nisi ibi sit acquisitio partis post partẽ: ꝛ nõ potest esse acquisitio partis post partẽ: nisi ibi sit resistẽtia. ꝙ pꝫ a primo ad vltimum q͡ non potest esse motus ꝓprie dictus: nisi ibi sit resistentia.

¶ Motus a philosopho sic diffinitur. ¶ Motus est actus entis in potentia / scd̃m quod est in potentia. ꝛc. ¶ A commentatore motus sic diffinitur. Motus est acq̃sitio partis post partẽ illi⁹ termini ad quẽ tẽdit res mota. Prima diffinitio dr̃ formaliter: ꝛ scd̃a materialis per istas diffinitiones pꝫ q͡ oportet q͡ sit partialis acquisitio: ꝛ successio. ꝛ resistentia in motu ꝓprie dicto. ¶ Duo sunt termini in motu. terminus a quo ꝛ terminus ad quẽ. Terminus a quo in motu est ille in quo incipit motus ꝛ perdit̃ q͡ motũ. Terminus ad quẽ in motu est ille ad quẽ terminat̃ motus ꝛ vltimate acquirit̃ p motũ. vt si quis iret Cantibrugia londonias Cantibrugia est terminus a quo: ꝛ londonias est terminus ad quem. ꝛc.

¶ Decem sunt predicamenta. s. substantia: qualitas

Quātitas/vbi/Relatio/Actio/passio/Quādo/habitus/⁊ Positio. ¶ In quatuor istoꝝ cōceditur a philosopho esse motus.s. in substantia.qualitate:quātitate:⁊ vbi. In predicamēto substātie due sunt species motus opposite.s.generatio ⁊ corruptio Gñatio est mutatio de nō eē ad esse. Corruptio est trāsmutatio de eē ad nō esse. Vñ generatio ⁊ corruptio nō sūt motus ꝓprie dicti:sed motus subiti. Similiter ad hoc q̄ in aliquo predicamēto sit motus ꝓprie dictus requirit̄ q̄ subiectū recipiens formā acquisitā ꝑ motū sit in actu de se ⁊ cōpositū ex materia ⁊ forma:sꝫ nichil ē subiectū immediate recipiēs formā substātialē acquisitā ꝑ motū generationis nisi materia prima.que de se nō est in actu. Nec cōpalita ex materia ⁊ forma.⁊c̄. ¶ Generatio est duplex.s.generatio scḋm quid ⁊ generatio simplex. Generatio simplex est generatio substātie. Gñatio scḋm quid est generatio accidētis.⁊ sic est de corruptiōe.

¶ In predicamento qualitatis reperitur motus proprie dictus que alteratio dr̄.vnde Alteratio est trāsmutatio de vna qualitate in aliā manēte eodē subiecto a principio vsq₃ ad finē. Cuiusmodi sūt iste. Calefactio/Frigefactio/Albefactio/nigrifactio.⁊ similia. ¶ In alteratione vera est successio qr̄ in alteratione est resistentia que causatur ex qualitate contraria qualitati inducende.

¶ In predicamento quantitatis reperiūtur due species motus ꝓprie dicti.s.augmētatio ⁊ diminutio. Augmētatio est mutatio de minori quātitate ad maiorē quātitatē:diminutio ꝟo est ecōtra. ¶ Ad verā augmētationē tria reqrūtur.primū est q̄ subiectū suscipiēs illā augmentationē maneat idē a principio vsq₃ ad finem. Scḋm est quelibet pars augmentabilis aucta sit aucta. Tertium est q̄ illa augmentatio fiat per aliquod corporeū de nouo aduenies. Et si deficiat aliqua istaꝝ cōditionū nō est augmētatio ꝓprie dicta. Et sic est ecōtra de diminutione. Ideo nichil augmētat̄ nisi sit aiatū qr̄ si inaiata augmētantur hoc est improprie cū rare fiunt vel cōdēsantur. ¶ Rarefactio est partium remotio sine aliqua noui corporis acquisitione. Nam rarū est illud cuius partes remote iacent.vt patet ꝑhus in predicamento quantitatis. ¶ Condensatio est partiū adinuicē constructio vel compressio sine alicuius noui corporis predictionem:tā densum est tale cuius partes propinque iacent:vt patet in predicto capitulo quantitatis.

¶ Quātitas dr̄ duobus modis.s.continua ⁊ discreta Quātitas cōtinua est cuius partes copulātur ad aliquē terminū cōmunē. Et tales sūt quinq₃(vt p₃ in ca.de quātitate)scꝫ linea/supficies/corpus locus/⁊ tēpus. Terminus cōis in quātitate est ille terminus qui est principiū vnius partis.⁊ finis alterius partis.vt pūctus in linea:⁊ instās in tpe. ¶ Linea est lōgitudo sine latitudine ⁊ pfūditate:cuius extrema sūt duo pūcta. ¶ Superficies est lōgitudo ⁊ latitudo sine pfunditate.cuius extrema sunt due line.⁊c̄. ¶ Corpus est quoddā lōgū latū ⁊ pfūdum:cuius extrema sūt due supficies.⁊ ideo de nūero istoꝝ corpus dr̄ solū pfectū.ex sibi nō deest aliqua demēsio. ¶ Tres sūt dimēsiones.s.lōgitudo/latitudo/⁊ pfūditas. ¶ Locus est vltima superficies corporis continentis locatum ⁊ immobilis. ¶ Tempus est mensura motus secundum prius ⁊ posterius.

¶ Quantitas discreta est illa. cuius partes ad nullū terminū cōmunē copulātur:⁊ tales sūt due.s.nūerus ⁊ orō. Numer⁹ est quedā quātitas discreta resultās ex collectione vnitatū adinuicē. Numerus dr̄ de tribus modis.s.nūerus nūerans.nūerus nūeratus.⁊ nūerus quo nūeremus. Numerus nūerās est aīa. Nūerus nūeratus est res nūerata. Nūerus quo nūeramus est actus numerādi. ¶ Oratio est vox significatiua ad placitū. ¶ Orō dr̄ tribus modis.s.orō in scripto.orō in voce:⁊ orō in mēte. Orō in scripto est substātia. Orō in voce est quātitas. Orō in mente est qualitas. ¶ Tempus motus ⁊ hm̄oi dicuntur res successiue

¶ Unde quedam est res successiua et quedā permanēs. ¶ Res successiua est talis cuius nō oēs ptes manēt simul in actu cū suo toto.vt dies/hora/⁊ hm̄oi. Nā quelibet pars diei manet simul in actu cū die. Nā prius

dia hora diei existente dies est. scda hora nõ existente. talis enim successiuoꝝ est esse simul cum fieri. Unde bene sequitur dies est in fieri. ergo dies est. ¶ Res permanens est illa cuius omnes partes manent simul in actu cum suo toto. vt homo/domus/ et huiusmodi. Nam quelibet pars domus manet simul in actu cum domo. et esse talium permanentium presupponit fieri earundem. vnde prius est domus in fieri et postea in facto esse. vnde non sequitur domus est in fieri. ergo domus est: sed potius sequitur oppositum. domus est in fieri. ergo domus non est.

¶ Nota q᷑ pũctus est quoddam indiuisibile in linea/

ad qđ terminãtur vel copulãtur partes linee. Puncta extrinseca vel extremalia (que idẽ sunt) vocãtur primus pũctus et vltimus. Puncta intrinseca sunt oĩa pũcta inter primũ et vltimũ. et sic est de instãti respectu tpis. ¶ Et nota q᷑ nõ sunt plura pũcta in linea centupedali: q̃ in linea pedali. et ideo tot sunt in minori quot sunt in maiori. q2 in quacũq3 linea modica sunt infinita puncta. et nullum infinitum est alio maius vel minus nec aliqua infinita alicubus infinitis sunt plura vel pauciora. et sic intelligendum est de instantibus respectu temporis.

¶ In predicamento vbi: reperitur motus proprie dictus que dicitur mutatio loci vel motus localis. q᷑ idem est.

Et reperitur motus in predicamento vbi. quia res contenta in predicamento vbi acquiritur per motum localem. Et reperitur motus in predicamento quantitatis. quia res contenta in predicamento quantitatis acquiritur vel deperditur per motum augmentationis vel diminutionis. Et reperitur motus in predicamento qualitatis: quia res contenta in predicamẽto qualitatis acquiritur per motum alterationis. Et reperitur motus in predicamento substantie quia res contenta in predicamento substantie acquiritur vel deperditur per motum generationis vel corruptionis. ¶ Motus localis est mutatio de vno loco ad aliũ: eodẽ subiecto manente a principio vsq3 ad finẽ. Et solũ cõpetit corporibus. vt patet per auctorem sex principioꝝ. ca. de actione. vbi dicit sic. Solum corpus q᷑ eo de vno loco ad alium transit mouetur.

¶ Corpus dicitur duobus modis/ scilicet corpus simplex. et corpus mixtũ.

Corpus simplex est tale qđ nõ cõponit᷑ ex cõtrarijs elemẽtis. vt elementũ q᷑ solũ cõponit᷑ ex materia prima et ex forma elementari: q2 materia prima est maxime simplex. q2 nõ cõponit᷑ ex aliquo priori. ¶ Unde materia prima est illa que est prima in via cõpositionis et vltima in via resolutionis. Et est materia prima indifferens ad oẽs formas in potẽtia suscipiẽdas. et nullã certã formã sibi determinat. ¶ Corpus mixtũ est illud qđ cõponit᷑ ex cõtrarijs elemẽtis: et vocat᷑ corpus elementatũ. vt homo/lignũ/lapis. et hmõi. ¶ Aliter corpus mixtũ dr̃ duobus modis. s. animatũ et inanimatũ. Corpus animatũ est illud quod viuit et actuatur per animã. Et hoc tripliciter. vel per animã vegetatiuam sensitiuam et intellectiuam. Per aĩam vegetatiuam. vt arbor planta. per aĩam vegetatiuam et sensitiuam. vt bos. Aliud vero per animam vegetatiuam sensitiuam et intellectiuam. vt homo. ¶ Corpus inanimatum est illud quod non actuatur per animam. vt aurum. lapis et hmõi.

¶ Adhuc corpus dr̃ duobus modis. s. perfectũ et imperfectũ.

Corp᷒ pfectũ est illud qđ cõponit᷑ ex quattuor elemẽtis. Corpus ipfectũ est illud qđ nõ cõponitur ex quattuor elementis: vt puta ex duobus vel ex tribus.

¶ Sex sunt differentie motus. Sursum/deorsum/

dextrorsũ/sinistrorsũ/Ante/et retro. vnde omne corpus qđ mouet᷑. mouet᷑ vers᷒ aliquã istaꝝ differẽtiaꝝ. Oẽ Corpus corruptibile mouet᷑ vers᷒ vnicã istaꝝ naturaliter et hoc est de natura elemẽti. et hoc est verũ. nõ de simplici corpore q̃ de corpore mixto. nõ de aĩato. q̃ de inaĩato. Nã ignis qui est corpus maxime simplex solũ naturaliter mouetur vers᷒ sursum. et terra vers᷒ deorsum. Et mixta inanimata mouentur versus vnicã differẽtiã positionis. vñ oẽ mixtũ qđ mouet᷑. mouet᷑ ad motũ elemẽti magis dñantis in ipso. vnde mixtum ex terra et igne in quo terra dominatur mouetur ver

sus sursum:et mixtum ex terra et igne (in quo dominatur terra) mouetur versus de
orsum:nõ tñ mouetur ita velociter sicut puta terra per se: q2 ignis in illo mixto sibi
contrarius nititur moueri motu contrario istius mixti resistendi inquantum potest
et ista resistentia est intrinseca:et sic de animato.

¶ Nota q animal secundum q est corpus graue:mo
uet versus deorsum:hoc est loquendo de natura elementari:loquẽdo tñ de natura
sensibili:est animal mobile sm omnẽ differentiã positionis. Uñ omne corpus quod
mouetur/mouetur ex certa proportione potentie ad resistentiam.

¶ Duplex est resistentia scz Intrinseca et Extrinse
ca. Resistẽtia intrinseca est illa que est in re mota:et causatur ex proportione vel cõ
positione contrariorũ:et reperitur in corporibus mixtis solum:et nõ in simplicibus.
vnde si sit aliquod mixtum ex terra et igne (in quo dñatur terra) tunc illud mixtum
mouetur versus deorsum:quia omne mixtum quod mouetur:mouetur ad motum
elementi dñantis in ipso: et tñ non mouetur ita velociter sicut puta terra per se:q2
ignis in illo mixto (qui contrariatur terre) nititur moueri motu contrario.⁊.resi=
stendo inquantum potest.et illa vocatur resistentia intrinseca. Resistentia extrinse
ca est illa que extra rem motam:et causatur ex difficultate diuisionis medij.vt aeris
vel aque:et hmõi.vt si aliquod mixtum debeat descendere per medium aeris den=
sitas aeris resistit sibi extrinsece:et elementum subdominans resistit intrinsece. Un
de si mixtum moueatur in medio vel in plano illud mouetur ex pportione potẽ
tie ad suam existentiam extrinsecam et intrinsecam:sed simplex mouetur solum ex
proportione potentie ad resistentiam extrinsecam:quia simplex non habet resisten
tiam intrinsecam. Sed si imaginaretur aliquod vacuum:⁊ mixtum moueretur in il
lo:tunc solum moueretur ex proportione potẽtie ad suam resistentiam intrinsecam
sed simplex in vacuo moueri nõ põt successiue:eo q nullã resistentiã hꝫ intrinsecam.

¶ Motus localis dicitur dupliciter. Naturalis scz et
violentus. Motus naturalis est ille qui procedit a principio rei intrinsece natura
rei inclinante:vt descensus est motus naturalis terre:et ascensus ignis. Motus vi
olentus est ille qui procedit a principio extrinseco natura rei non inclinante:vt si ter
ra pellatur versus sursum:tunc ille motus ascensiuus est violentus. Motus natu=
ralis semper intenditur versus finem: ita q in quolibet instanti posteriori est talis
motus velocior q̃ in aliquo priori illo. Sed motus violentus semper remittitur ver
sus finem. Ita q semper fiat tardior et tardior.ita q in quolibet instanti posteriori
erit tardior q̃ in aliquo priori.⁊c.

¶ Motus rectus est ille mediante quo describitur li
nea recta. Et talis est mot⁹ elemẽtorũ existẽtiũ extra locũ suũ naturalẽ. Mot⁹ circu=
laris est ille mediante quo describit:describit linea circularis:vt motus celi:⁊ nul
lus motus põt esse perpetu⁹ vel ꝯtinuus:nisi motus circularis. Motus reflexus est
quando aliquid obijcitur contra suum obstaculum et statim retro percutitur.

¶ Tria requiruntur ad vnitatem motus. scz vnitas
motoris/vnitas mobilis/vnitas tpis. Unitas motoris est. q idem motor maneat a
principio vsq3 ad finem:vnitas mobilis est q maneat idem mobile a principio vsq3
ad finem. Unitas tpis est q idẽ tps maneat a principio vsq3 ad finẽ sine quiete me
dia. Motus reflexus nõ põt esse vn⁹ nec cõtinuus:quia inter quoscumq3 duos mo
tus ꝯtrarios cadit quies media. Uñ oẽ qđ mouet successiue mouet/mouebit/⁊ mo
uebat. Ita q nõ est dare primũ instãs motus successiui nec vltimũ. Ideo.quicquid
incipit moueri / incipit mouere per remotionem de presenti : et per positionem de
futuro. Et quicquid desinit moueri desinit moueri per remotionem de presenti et
positionem de preterito:et hoc intelligitur de omni motu successiuo. Omnis motus
successiuus est tpalis vel mensuratus a tpe:sed motus subitus solum mensuratur a
instanti.et ideo talis motuum est dare primum instans et vltimum.

¶ Gradus summus est ille gradus qui nõ est admixtus cum suo contrario: et est ita intensus in illa natura q nullus gradus illius nature est ipso intensior: continens virtualiter in se omnem gradum possibilem illius nature. Unde gradus summus albedinis est ille gradus qui nullo modo est admixtus cum suo cõtrario: hoc est cũ nigredine. Nam summus gradus albedinis est pura priuatio nigredinis. Non gradus albedinis est pura priuatio albedinis: sicut nigredo summa: que nichil habet de latitudine albedinis.

¶ Latitudo est distantia graduum per quam unus gradus distat ab alio: vel latitudo albedinis est tota natura albedinis continens in se omnes gradus albedinis uniformiter: et difformiter dispositos secundum intensius et remissius a non gradu albedinis ad summum gradum albedinis: et sic est de latitudine aliarum qualitatum. Unde in omni latitudine sunt infiniti gradus: sicut in omni tempore sunt infinita instantia: et inter quoscunq gradus cadit latitudo media: sicut inter quecunq duo instantia cadit tempus medium.

¶ Unde gradus dicuntur intensi vel remissi penes participationẽ cum suis contrariis sm maius et minus. Ideo albedo dr esse intensa eo q modicũ habet de suo contrario secũ admixto: et dr remissa: eo q multũ habet de suo contrario. Unde si sunt duo gradus albedinis inquanto unus habet minus de nigredine secum admixta q alter: in tanto dicitur intensior. et quantum plus habet de nigredine in tanto dicitur remissior. Et nichil habeat de suo contrario dicitur intensissimus vel summus quod idem est.

¶ Alio modo dicuntur gradus intensi vel remissi penes ppinquitatẽ vel distãtiã a nõ gradu: et dr gradus remissus: eo q per paruã distãtiã distat a nõ gradu: et dr intensus eo q per magnã distantiam distat a nõ gradu. Ideo si sint duo gradus intensi: ille qui per minorẽ distantiã distat a non gradu dr remissior: et ille qui per maiorẽ distantiã distat a non gradu dr intensior: et ideo in qualibet latitudine inter nõ gradũ et gradũ summũ: est aliquis gradus intensior: et aliquis gradus remissior. Nullus est gradus intrinsecus inter non gradum et gradũ: qui ille est intrinsecus et remissus: sed gradus summ9 est intensus et nõ remissus. Intendere est per aliquam latitudinẽ mediã gradum perfectiorem acquirere. Remittere est per aliquam latitudinem mediam gradum perfectiorem deperdere.

¶ Intendere ad aliquem gradum est duplex. scz inclusiue et exclusiue. Intendere ad aliquẽ gradũ inclusiue est totã latitudinẽ mediã terminatã ad illum gradũ acquirere: et in fine intẽsionis sub illo gradu existere. Intendere ad aliquem gradũ exclusiue est totam latitudinem mediam terminatam ad illum gradum acquirere illum gradum non acquirendo.

¶ Remittere ad aliquem gradũ est duplex. scz inclusiue et exclusiue. Remittere ad aliquẽ gradũ inclusiue est totam latitudinẽ mediam et gradũ habitũ deperdere: et sub illo gradu in fine remissionis non existere. Remittere ad aliquẽ gradum exclusiue est totam latitudinẽ terminatam citra illum gradum perdere non deperdendo illũ gradũ: et sub illo gradu in fine remissionis existere.

¶ Ad non gradum remittere est totam latitudinem usq ad puram priuationem qualitatis deperdere. A non gradu intendere est a pura priuatione illius qualitatis aliquem gradum acquirere.

¶ Intendere ad aliquem gradum siue inclusiue siue exclusiue est dupliciter. s. uniformiter et difformiter. Uniformiter intẽdere est tãtã latitudinẽ acquirere in una pte ipsius sicut in alia sibi equali. Difformiter intendere est maiorem latitudinem acquirere in una parte ipsius q in alia sibi equali.

¶ Remittere aliquem gradum siue inclusiue siue exclusiue est dupl'r. s. vniformiter et difformiter. ¶ Uniformiter remittere est tantam latitudinē deperdere in vna parte t̃p̃is sicut in alia sibi equali. ¶ Difformiter remittere est maiorē latitudinē deperdere in vna parte t̃p̃is q̃ in alia sibi equali. ¶ Un̄ si quis intendat motū siue vniformiter siue difformiter: siue remittat semper difformiter mouet̄: et nō vniformiter. Nā qui vniformiter mouet̄ ꝯtinue in eodē gradu: nec acquirēdo latitudinē nec deꝑdendo. Nā vniformit̄ moueri est t̃m spaciū ꝑtransire in vna parte t̃p̃is sicut in alia sibi equali. Sed quicūq̧ intēdit motū suū vel remittat acquirit latitudinē vel deꝑdit: ⁊ sic aliq̃n mouet̄ gradu intensiori: et aliq̃n gradu remissiori. ꝗ quicūq̧ intēdit motū suū vel remittit difformiter mouet̄ ⁊ nō vniformit̄.

¶ Notandū est q̄ adhoc q̄ aliqua duo sint actiua vel passiua adinuicē duo requirunt̄. Primū est q̄ sint siꝫa q̄ ad materiā: ⁊ q̄ sint cōicantia in materia. Scd̄m est q̄ sint ꝯtraria quo ad formā. i. q̄ forme eoꝝ sint contrarie vn̄ ad actionē req̄rit̄ siꝫitudo materiaꝝ: et ꝯtrarietas formaꝝ: et ad hoc q̄ sit actio requirit̄ dn̄iū agētis sup passum. ita q̄ patiat̄ ab illo agēte: ⁊ q̄ sit sufficiēs approximatio inter agēs et paciēs: vnde omne agens se habet ad suū passum in ꝓpōne maioris inequalitatis: et requirit̄ q̄ potentia agentis excedat resistentiā illius passi.

¶ Proportio dicitur tribus modis. s. proportio maioris inequalitatis: ꝓportio minoris inequalitatis: ⁊ ꝓportio equalitatis. Proportio maioris inequalitatis est habitudo maioris q̄ntitatis ad minorē: vt q̄ttuor ad duo. Proportio minoris inequalitatis est ecōtra: scꝫ habitudo minoris q̄ntitatis ad maiorē: vt duo ad quattuor. Proportio equalitatis est duaꝝ reꝝ equaliū adinuicē habitudo: vt q̄ttuor ad quattuor. Et solum ex ꝓportione maioris inequalitatis prouenit motus ⁊ actio. ¶ Aliq̄d pōt agere in aliq̄d dupl'r: vel ex ꝓportione totiꝰ ad totū: vl' ex proportione totiꝰ ad partē. Agēs agit in passum ex ꝓportione totiꝰ ad totū: q̄n totū agēs dn̄at̄ supra totū passū: ⁊ sic agit maius in minꝰ: ⁊ hoc ꝓprie vocat̄ agere vel actio. Agēs agit in passum ex ꝓportione totiꝰ ad partē q̄n agens nō dn̄atur supra totū passum sed sup aliquā eiꝰ partē: et tūc dr̄ actio ex ꝓportione totiꝰ agētis ad partē: et hec vocatur reagere vel reactio: ⁊ talis reactio reperit̄ in maius ⁊ minus ⁊ inter duo equalia. Silr' aliq̄d pati pōt dupl'r. s̄m totū: vel s̄m partē: et tunc dr̄ repati. Un̄ oē agens cōicans in materia cū suo passo in agendo repatitur. Un̄ partes elementoꝝ dicunt̄ maxime actiue et passiue: q2 oīa elementa in suis spheris sunt equalis ꝟtutis: et iō inter elementa in suis spheris est reactio vel repassio: q2 continue agunt adinuicem et patiuntur secundum partes immediatas.

¶ Quattuor sunt elemēta. scilicet ignis/aer/terra/et aqua: et quattuor sunt qualitates primē. scilicet caliditas/frigiditas/siccitas/et humiditas: s̄m quarum combinationes resultat numerus elementoꝝ.

¶ Sex sunt cōbinationes qualitatū: quaꝝ due sunt impossibiles: ⁊ quattuor sunt possibiles. Et quot sunt qualitatum primaꝝ combinationes possibiles: tot sunt elementa in specie: ⁊ sic inuestigātur a ph̄o in libris de generatione: q̄ t̃m quattuor sunt elemēta in specie. Qualitates prime sunt iste ex quibus resultant omnes alie qualitates: et ille non resultant ex aliis.

¶ Prima cōbinatio est caliditas et siccitas: cui r̄ndet ignis: quia est calidus ⁊ siccus in quo dn̄atur caliditas: in omni combinatione vna qualitas habet se in predn̄io ad aliā. ¶ Scd̄a cōbinatio est caliditas et humiditas cui r̄ndet aer: qui est calidus et humidus: in quo dn̄atur humiditas. ¶ Tertia combinatio est frigiditas et humiditas: cui respondet aqua que est frigida et humida: in qua dn̄atur frigiditas. ¶ Quarta combinatio est frigiditas ⁊ siccitas: cui respondet terra que est frigida et sicca: in qua dn̄atur siccitas. ¶ Quinta cōbinatio est caliditas et frigiditas: cui r̄ndet nullum elementū: quia illa est impossibilis: quia cali

ditas et frigiditas sunt qualitates contrarie: et qualitates contrarie non possunt esse in eodem subiecto: et hoc denominatiue. ¶ Sexta combinatio est humiditas et siccitas: cui nõ correspondet aliquod elementum propter causam predictam.

¶ Ignis est elementum nobilissimum/subtilissimum

purissimũ/rarissimũ/et leuissimũ. et ideo collocatur in supremo loco regionis elementorum. scz in concauo orbis lune. Et sub igne immediate est aer: et sub aere aqua: et sub aqua terra. Que terra est elementũ grauissimũ/densissimũ/et vilissimũ: et ideo collocatur in infimo loco oim elementorum. Similiter ignis est in decuplo maioris quantitatis quam aer: et in decuplo rarior illo. Et aer est in decuplo maioris quantitatis quam aqua: et in decuplo rarior illa. Et aqua est in decuplo maioris quantitatis quam terra: et in decuplo rarior illa. Unde elementum in quanto est maioris quantitatis: in tanto rarius est: et in quanto minoris quantitatis: in tanto densius est.

¶ Quedã sunt elemẽta simbola/et quedã dissimbola

Elementa simbola vocant illa que conueniũt in aliqua qualitate prima: vt ignis et aer aer et aqua/aqua et terra/terra et ignis. Elementa dissimbola sunt illa que nulla qualitate prima conueniunt: vt ignis et aqua/aer et terra. Inter elementa simbola est facilior actio quam inter dissimbola. vt patet in libro de gña.

¶ Quedã sunt corpora homogenea: et quedã ethero

genea. ¶ Corpora homogenea sunt illa quorum oẽs partes quantitatiue sunt eiusdẽ nature: et eiusdẽ denominationis cum suis totis: vt ignis: quia quelibet pars ignis est ignis: et quelibet pars aque est aqua. ¶ Corpora etherogenea sunt illa quorum non omnes partes sunt eiusdem nature vel eiusdem denominationis cũ suis totis: vt homo asinus: et huiusmodi, nam non quelibet pars hominis est homo.

¶ Qualitatũ primarum. Quedã sunt actiue/et quedam

passiue. ¶ Actiue sunt que se habent per predominiũ in elementis sicut caliditas in igne: et humiditas in aere: et sic de aliis. ¶ Passiue sunt tales que se habent per subdominiũ: sicut caliditas in aere et siccitas in igne. ¶ Due sunt actiue. scz caliditas et frigiditas. ¶ Due sunt passiue. scilicet siccitas et humiditas. et sic de elementis in quibus dominantur. Non tamen dicuntur actiue: eo quod patiantur: quia hoc est falsum. sed quia principaliter sunt actiue: et ex consequente sunt passiue.

¶ Qualitates prime sunt quattuor/ex quibus resul

tant oẽs alie qualitates: et ille nõ resultant ex aliis. ¶ Qualitates secunde sunt ille que resultãt ex certa proportiõe qualitatũ primarum adinuicẽ: vt albedo/nigredo/amaritudo dulcedo: et sic de aliis. quarum quelibet dr vniformis siue difformis sicut prime.

¶ Qualitas vniformis est illa cuius quelibet pars est

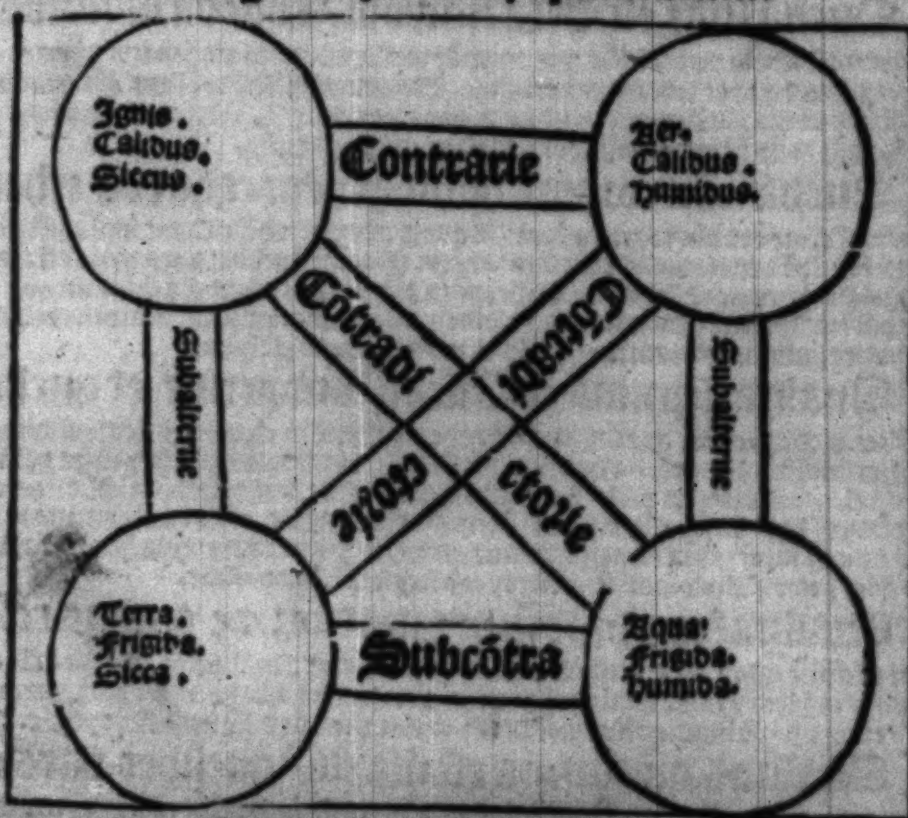
eque intensa cum suo toto. Unde si sit qualitas vniformis: tunc nulla pars eius est intensior alia. Tamen in qualitate vniformi vna pars est maior alia: tamen non intensior. Unde non eadem de causa dr vna albedo intensior alia: et maior alia. nam albedo dr intensior alia: quia per maiorem latitudinẽ distat a nõ gradu. Sed albedo dr maior alia: quia extenditur per maius subiectum quam alia. Unde intensio qualitatis est ratione distantie a suo non gradu. Sed magnitudo qualitatis est ratione subiecti. Unde intensio et remissio sunt proprie differentie qualitatis: et ideo qualitas dicitur intensa et remissa per se. Sed magnum et paruum sunt indifferentie quantitatis. ideo quantitas dicitur magna et parua per se ratione dimensionis. Sed qualitas aliquando dr magna et parua: sed hoc non est per se: sed per accidens: quia ratione alterius quantitatis puta subiecti: et quantitas aliqñ dr intensa et remissa: nõ tamen per se. sed per accidens: quia ratione alterius. vt puta qualitatis.

¶ Qualitas difformis est talis cuius vna pars est in

tensior alia. Et est duplex qualitas difformis. scz Qualitas difformiter difformis: et

qualitas vniformiter difformis. ¶ Qualitas difformiter difformis est talis cui⁹ alique partes sunt immediate secundum extensionem. multū tñ distāt scđm intensionem. i. cuius partes terminātur ad eūdem pūctū in quātitate. nō tñ terminātur ad eūdē gradū in qualitate vt si A sit vnū corpus. cuius vna medietas sit alba. gradu scđm se totū. ⁊ alia medietas sit alba gradu media inter gradū mediū ⁊ sūmū scđm se totū. tūc tota illa albedo est difformiter difformis ⁊ hoc corpus albū est difformiter difformie: q̄ partes que sūt immediate scđm extensionē vel scđm quātitatē: multū tñ distāt scđm intēsionē. i. scđm qualitatē. Nā iste due medietates illius A scđm extēsionē sūt immediate: q̄ terminātur ad eūdē pūctū: vt puta ad pūctū mediū. et tamē iste medietates multū distāt scđm intēsionē: q̄ nō terminātur ad eūdē gradū in qualitate sed distant per plures gradus medios latitudinis albedinis.

¶ Figura quattuor qualitatum.

Et elementorum contrariorum

¶ Aliqua duo esse immediata est dupliciter: scz scđm extensionē: ⁊ scđm intensionem. Illa sunt immediate scđm extensionē que terminātur ad eūdem punctum in quātitate. Illa sunt immediata scđm intensionē q̄ terminātur ad eūdē gradū i qualitate. Qualitas vniformiter difformis est illa cui⁹ oēs ptes sūt immediate tā scđm extensionē q̄ scđm intēsionē. i. terminātur ad eūdē pūctū in quātitate ⁊ ad eūdē gradū i qualitate. ⁊ ille grad⁹ ad quē sic terminātur est gradus intensissimus qui nō est in pte inferiori ⁊ etiā remississimus q̄ nō est in pte remissiori. Nā ille gradus ad quē sic terminātur iste ptes imediate: nō est in pte intēsiori citra certū gradū ideo iste gradus est intēsissimus qui nō est in pte intēsiori: ⁊ iste gradus nō est in pte remissiori: sed q̄libet remissior illo citra certū gradū est in pte remissiori.

et ideo ille gradus est remissimus q̃ nõ est in pte remissiori: τ etiã ois qualitas vni- formiter difformis terminat ad duos grad⁹ exclusiue. s. ad gdũ sũmũ τ ad nõ gradũ. Unde quelibet latitudo terminata ad duos gradus: quoꝝ neuter est sũmus: termi- natur ad vnũ gradũ scđm extremũ sui intẽsius τ ad aliũ gradũ scđm extremũ sui re- missius. Et iste grad⁹ ad quẽ terminat sic talis latitudo scđm extremũ sui intẽsius dicit remississimus qui nõ est in illa latitudine. Nã iste grad⁹ nõ est in ista latitudine/ sed quelibet remissior illo citra certũ gradũ est in illa latitudine. Et τ iste gra⁹ ad quẽ terminatur illa latitudo scđm extremum sui remissius dicitur intensissimus qui nõ est illa latitudine: qꝛ ille gradus nõ est in illa latitudine: sed quelibet intensior illo citra certũ gradũ est in illa latitudine. Ideo est intensissimus qui non est in illa latitudine.

¶ Quelibet qualitas vniformiter difformis seu lati- tudo quod idẽ est correspõdet gradui suo medio τ est equalis intensionis cũ gra- du suo medio τ minus intensa q̃ medietas ei⁹ intensior: τ maius intensa q̃ medie- tas eius remissior. Unde latitudo a gradu summo ad non gradum: est equalis intẽ- sionis cum qualitate vniformiter: vt quattuor. τ sic de aliis.

¶ Motus dicit quattuor modis scꝫ vniformis diffor- mis vniformiter difformis: τ difformiter difformis. Motus vniformis est ille quo in tpe equali spaciũ ptransit equale. Unde vniformiter moueri est tm̃ spaciũ ptransire in vna parte tpis sicut in alia sibi equali. Motus difformis est ille in quo tpe equali spaciũ pertransit inequale. vnde difformiter moueri: est plus de spacio ptransire in vna parte tpis q̃ in alia sibi equali. Motus vniformiter difformis est ille quo vni- formiter acquirit latitudo motus. vel vniformiter deperdit latitudo motus. vnde vniformiter difformiter moueri est vniformiter acqrere latitudinẽ motus vel vnifor- miter depdere latitudinẽ motus. Motus difformiter difformis est ille quo difformi- ter acquirit latitudo motus vel difformiter deperdit latitudo motus. Unde diffor- ter moueri est difformiter acquirere latitudinẽ motus vel difformiter deperdere la- titudinẽ motus. ¶ Quot modis dr motus tot modis dr intensio motus: et remissio motus. τ sicut motus se habet ad spaciũ extra: sic se habet intensio ad latitudinẽ mo- tus intra. qꝛ sicut per motũ acquiritur spaciũ extra: sic per intensionẽ motus acqui- ritur latitudo motus intra. Ideo intẽsio mot⁹ est acquisitio latitudinis motus. Et in- tendere motum est acquirere latitudinem motus. Et remissio motus est deperditio latitudinis motus: τ remittere motum deperdere latitudinem motus.

¶ Ideo intensio motus dicitur quattuor modis. scili- cet vniformis/ difformis/ vniformiter/ difformis/ difformiter difformis. ¶ Intensio motus vniformis est illa mediante qua in tempore equali latitudo motus acquirit equalis. vnde intendere motũ vniformiter est tantũ de latitudine acquirere in vna parte tpis sicut in alia sibi equali. Remissio motus vniformis est illa mediãte qua in tpe equali latitudo motus deperdit equalis. vnde remittere motũ vniformiter est tantũ de latitudine motus deperdere in vna parte temporis: sicut in alia sibi equali. ¶ Intensio motus difformis est illa qua in tempore equali latitudo motus acqui- tur inequalis. vnde intendere motũ difformiter est plus de latitudine motus acqui- rere in vna parte tpis q̃ in alia sibi equali. Remissio motus difformis est illa qua in tempore equali latitudo motus deperditur inequalis. vnde remittere motũ diffor- miter est plus de latitudine motus deperdere in vna parte tpis q̃ in alia sibi equali. ¶ Intensio motus vniformiter difformis est illa qua in tempore equali latitudo in- tensionis motus acquiritur equalis. vnde vniformiter difformiter intendere est tã- tum de latitudine intensionis motus acquirere in vna parte temporis sicut in alia sibi equali. Remissio motus vniformiter difformiter est illa qua in tẽpore equali la- titudo intensionis motus deperditur equalis. Unde vniformiter difformiter remit- tere est tãtum de latitudine intensionis motus perdere in vna parte temporis sicut in alia sibi equali. ¶ Intensio difformiter difformis est illa qua in tempore equali la- titudo intensionis motus acquiritur inequalis. vnde intendere difformiter/ diffor- miter est plus de latitudine intẽsionis motus acquirere in vna parte temporis q̃ in

alia sibi equali. ¶ Remissio mot⁹ difformiter difformis est illa qua i tpe equali lati-
tudo itẽsiõis mot⁹ deꝑdit i equalis. vñ remittere difformiter/difformiter est plus de
latitudine intensionis motus deperdere in vna pte tpe q̃ in alia sibi equali. ꝛc.

¶ Aliquid moueri vniformiter est duplex scz quo ad
tempus ꝛ quo ad subiectũ. illud mouet᷑ vniformiter quo ad tẽpus cuius pũctus ve-
locissimi motus mouet᷑ vniformiter. Illud mouetur vniformiter quo ad subiectuz
cuius quelibet pars eque velocior mouet᷑ cũ suo toto: ꝛ similiter est de difformiter
moueri. Solum motus successiuus est velox ꝛ tardus motus autem subitus nõ. ꝛc.

¶ Quattuor modis dr̃ causa. s. causa materialis cau
sa formalis: causa efficiẽs: ꝛ causa finalis. Causa materialis est illa ex qua cõponit᷑
res ꝛ manet in re. vnde causa materialis ꝛ materia idẽ sũt. Causa formalis est illa
per quã est talis qualis ipsa est. ꝛ qua posita ponit᷑ ꝛ res ꝛ qua ablata aufert᷑ ꝛ res.
Causa efficiẽs est illud agens q̊ cõponit illã rem ꝛ efficit eãdẽ. Causa finalis est illa
ꝓpter quã fit res prime ꝛ principaliter. verbi grã. vt ligna/lapides/ꝛ hmõi sũt cau-
se materialis domus: ꝛ talis figura resultãs ex cõllectione partiũ adinuicem est causa
formalis. ꝛ ipse carpentarius est causa efficiẽs domus. Sed causa finalis est cõser-
uatio corpoꝝ a nocumẽtis extrinsecis. videlz ab ymbribus/frigoribus/fulminib⁹
et hmõi. Due istaꝝ sunt cause extrinsece: ꝛ due intrinsece. Intrinsece sunt causa ma-
terialis ꝛ causa formalis. Extrinsece sunt causa efficiẽs ꝛ causa finalis. Unde p̃mo
physicoꝝ tradita sunt tria principia reꝝ naturaliũ intrinseca scilicet materia forma
et priuatio. Sed due prime sunt per se: ꝛ tertia per accidens.

¶ Corpoꝝ quoddam est columnare/et est corpus. lon
gum figuratũ ad modũ postis vel colũne. ¶ Corpus piramidale siue piramis quod
idẽ est: est corpus figuratũ ad modũ piri: cuius extremũ acutũ vocat᷑ conus: ꝛ extre-
mũ obtusũ vocat᷑ basis. ¶ Corpus circulare vel sphericũ est corpus rotũdũ in cuius
medio est vn⁹ pũctus a quo oẽs linee ad circũferẽtiã ꝓtractate sũt eq̃les ꝛ ille pũct⁹
vocat᷑ cẽtrũ sphere: vel circuli. Circũferẽtia sphere vel circuli est extrema superficies
circuli extra q̃ nichil illius est. ¶ Dyametrũ circuli est linea recta exiens ab vno pũ-
cto circũferẽtie ad pũctũ oppositũ qui trãsiẽs ꝑ centrũ diuidit circulũ ꝑ duos semi-
circulos. ¶ Semidyametrũ circuli est linea recta exiẽs a cẽtro circuli ad eius circũ-
ferentiã. ¶ Semicirculus est medietas circuli cũ dyametro/vt pz intuẽti. Corpus
triãgulare: trilaterũ: vel trigonũ est. Corpus hñs tres angulos ꝛ tria latera. ¶ Cor-
pus quadratũ: quadrãgulũ: quadrilaterũ: vel tetrangulũ est corp⁹ habẽs quattuor
angulos ꝛ quattuor latera: ꝛ hoc dupliciter. Aut habet quattuor angulos rectos ꝛ
quattuor latera equalia ꝛ sic est quadratum. aut habet quattuor angulos rectos et
quattuor latera in equalia ꝛ sic est quadrãgulũ vel quadrãgulare. ¶ Corpus pẽta-
gonũ est corpus habens quinq̧ latera ꝛ quinq̧ angulos rectos. ¶ Corpus sexago-
num est corpus habens sex latera ꝛ sex angulos. ꝛ sic de septagono ꝛ octogono ꝛ si-
milibus. ¶ Angulus rectus est qñ vna linea recta ꝑpendiculariter cadit super aliã
lineam rectam. ¶ Angulus acutus est quilibet angulus minor recto. ¶ Angulus
obtusus vocatur quilibet angulus maior recto. ¶ Corpus planũ est illud cuius su-
perficies est plana nullatenus vergẽs ad asperitatem: vt tabula. ¶ Corpus gybbosum
est tale cuius vna superficies excedit aliã. ¶ Corpus cõcauum est tale cuius partes
deficiunt ad intra sicut doliũ. ¶ Corpus cubicũ est tale cuius oẽs dimẽsiones sunt
equales. ¶ Corpus transparens vel dyaphanũ qđ idẽ est: est tale corpus qđ non est
ꝑ se visibile: sed per lumẽ infra se receptũ scđm Aristo. scđo de anima vt ignis/aer/
aqua/speculũ/ꝛ vitrum. ¶ Corpus opacũ est tale q̊ nõ potest infra se lumẽ recipere
sicut terra ꝛ corpora terrestria vt lapides. ¶ Corpus neutrũ est illud quod neq̧ est
album: neq̧ nigrum: sed album ꝛ nigrum copulatim.

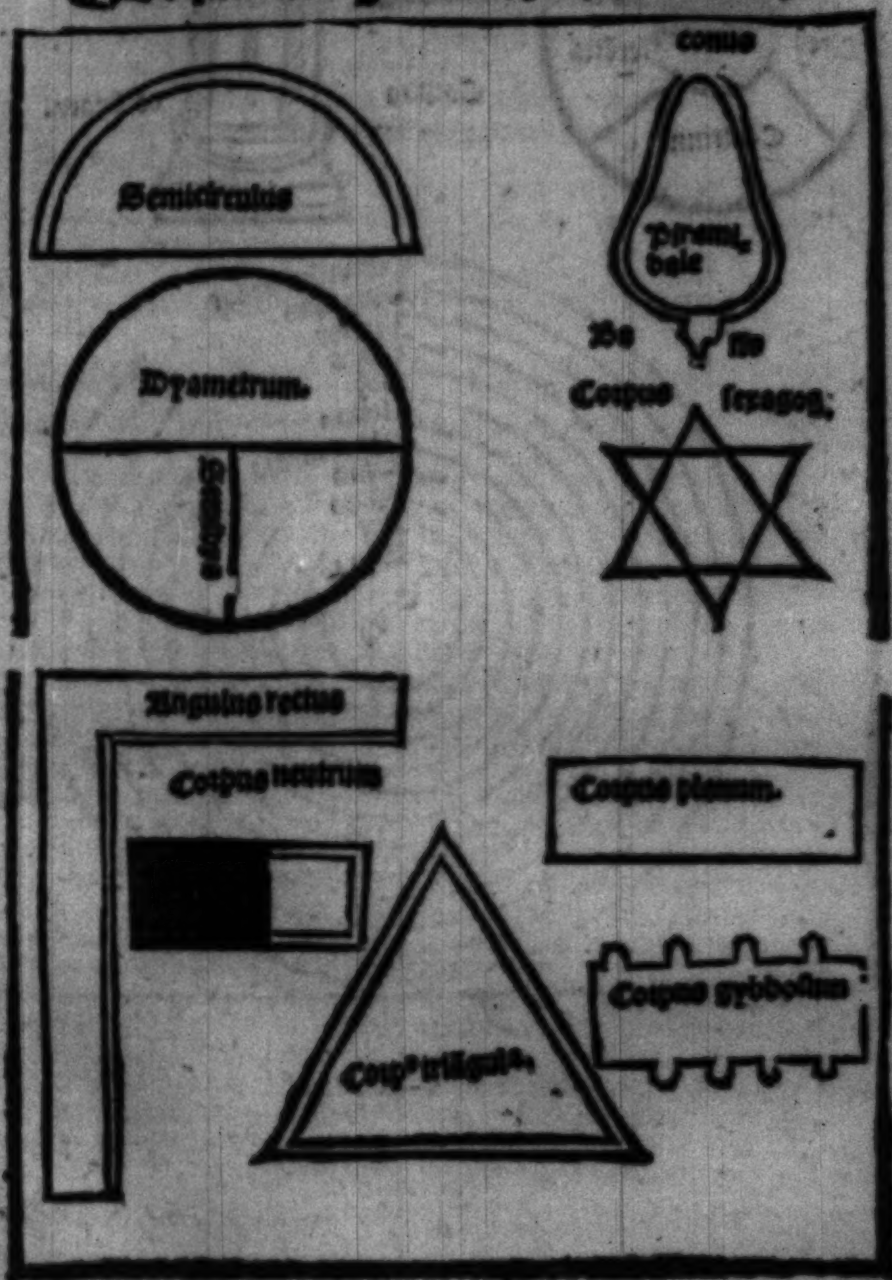
¶ Rerum naturalium quedam sunt corporalia. que-
dã nõ corporalia. Corporalia. vt homo Animal. Nõ corporalia vt albedo nigredo.
¶ Adhuc rerum naturalium quedã sunt corporea simplicia: ꝛ quedam composita.

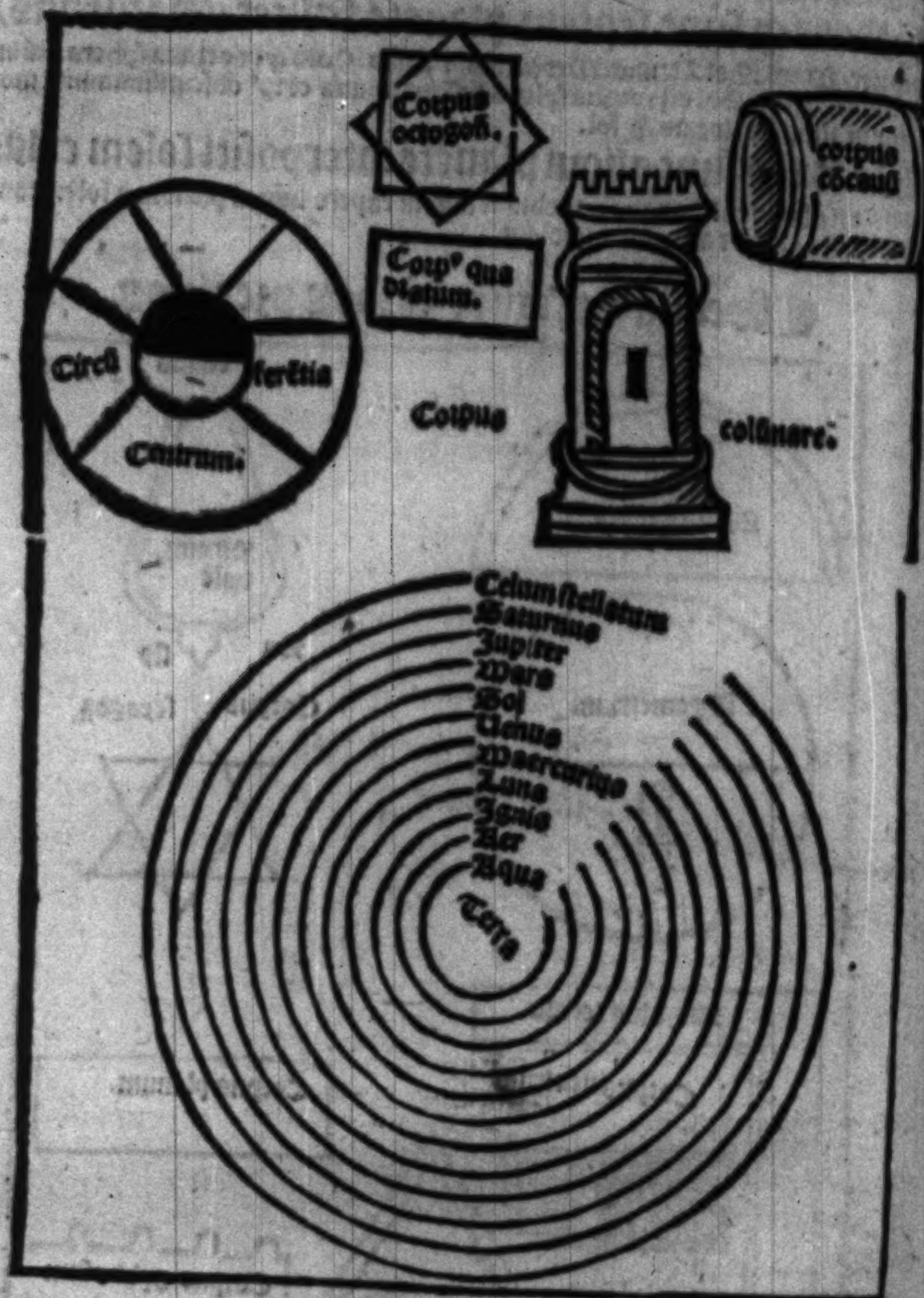
Corporalia simplicia: vt ignis/aer/terra/aqua. Composita, vt homo animal.

¶ Nota ꝙ sunt septem planete scilicet/Saturnus/ Jupiter/Mars/Sol/Venus/Mercurius/ꝛ Luna. Nota ꝙ in octaua sphera firmantur omnes stelle. Sol est corpus splendidissimum: ꝛ luna corp⁹ obscurissimum: vt mouetur in multo velocius ꝙ sol.

¶ Nota ꝙ sunt aliqui planete interpositi solem et lunam ꝛ illi planete aliquando impediunt lunam capere lumen plenum a sole: ꝛ tunc est eclypsis lune vt asserunt astrologi.

¶ Sequitur figure corporum predictorum.

Corpus octogoñ.
corpus cõcauũ
Corp⁹ quadratum.
Circũ ferẽtia
Centrum.
Corpus colũnare.
Celum stellatum
Saturnus
Jupiter
Mars
Sol
Venus
Mercurius
Luna
Ignis
Aer
Aqua
Terra

¶ Incipit tractatus de proportionibus.

Omnis proportio aut est communiter dicta: aut proprie dicta/ vel magis proprie dicta.

¶ Proportio communiter dicta est duorum comparatorum adinuicem cuiuscunque generis fuerint adinuicem vnius ad alterum habitudo. Et talis proportio potest esse inter equalia vel inequalia. Hoc est inter ea que sunt inter maius et minus se habentia: et inter omnino similia. Et ideo inter quecunque potest esse aliqua comparatio. Aliquo modo inter illa potest esse proportio communiter dicta.

¶ Proportio proprie dicta est duorum comparatorum adinuicem eiusdem generis vnius ad alterum habitudo. Et talis proportio non solum est inter quantitates: sed etiam inter quascunque res eiusdem generis siue sint qualitates siue quantitates/ et sic de ceteris reperitur.

¶ Proportio magis proprie dicta est solum inter quantitates: que sic diffinitur. Est duarum quantitatum adinuicem eiusdem generis vnius ad alterum habitudo. per hec quod tam in proportione proprie dicta/ quam in proportione magis proprie dicta exprimitur eiusdem generis: patet quod inter substantiam et accidens non est proportio proprie dicta: neque magis proprie dicta. Nam substantia et accidens non sunt eiusdem generis.

¶ Proportio magis proprie dicta dicitur duobus modis. Rationalis scilicet et irrationalis. ¶ Proportio magis proprie dicta rationalis est que immediate denominatur ab aliquo certo numero: sicut proportio dupla immediate denominatur a duobus/ tripla a tribus.

¶ Proportio magis proprie dicta irrationalis est que non immediate: sed mediate denominatur ab aliquo certo numero: sicut medietas proportionis duple mediate denominatur a duobus. probatur sic. medietas proportionis duple immediate denominatur a proportione dupla: et proportio dupla immediate denominatur a duobus. ergo sequitur quod medietas proportionis duple mediate denominatur a duobus.

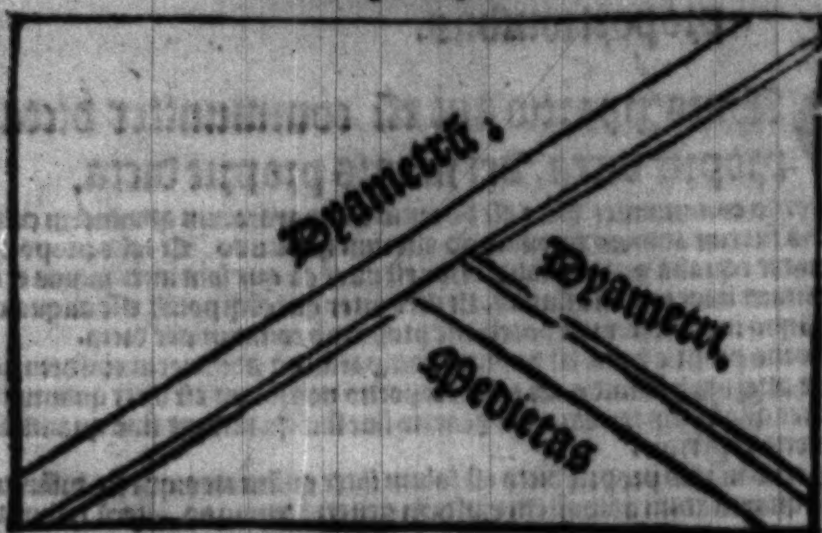
¶ Proportio rationalis differt a proportione irrationali. Nam proportio rationalis solum est inter quantitates commensurabiles: communicantes/ seu rationales. Proportio irrationalis solum est inter quantitates incommensurabiles non communicantes: seu irrationales.

¶ Quantitates commensurabiles/ cōicantes/ seu rationales. Sunt ille quibus est vna mensura communis: quamlibet illarum precise mensurans sicut linea bipedalis et linea tripedalis: quarum vtramque linea pedalis precise mensurat. nam linea pedalis bis sumpta precise mensurat et reddit bipedalem. Ter vero sumpta precise reddit tripedalem. ideo linea bipedalis et tripedalis sunt quantitates commensurabiles: communicantes seu rationales.

¶ Quantitates autem incommensurabiles non cōicantes seu irrationales sunt ille quibus non est aliqua mensura communis quamlibet illarum precise mensurans: sicut dyametrum est costa quadrati: quia medietas coste quadrati bis sumpta minus reddit quam equale dyametro. ter vero sumpta magis reddit quam equaliter dyametrum.

¶ Similiter dyametri medietas bis sumpta equaliter reddit dyametrum. Si vero bis sumatur non equaliter reddit costam quadrati. Patet ergo quod dyametrum et costa quadrati sunt quantitates incommensurabiles: non communicantes: seu irrationales.

Costa quadrati.

Costa quadrati.

¶ Proportio rationalis reperitur in numeris: et in aliis quantitatibus quibuscunque. Et causa est: quia non sunt aliqui duo numeri assignandi quin inter illos est proportio rationalis: quia illis est aliqua mensura cōis scz vnitas. ¶ Proportio irrationalis nō in numeris reperitur: sed inter omnes alias quantitates potest esse.

¶ Similiter proportio magis proprie dicta dicitur dupliciter. Quedam est equalitatis: et quedam est inequalitatis. ¶ Proportio equalitatis est duarum quantitatum equalium adinuicem habitudo: sicut inter vnum et vnum/duo et duo/tria et tria: et sic deinceps. ¶ Proportio inequalitatis est duarū quantitatum inequalium adinuicem habitudo. Et hec est duplex. Quedam maioris inequalitatis. Quedam minoris inequalitatis.

¶ Proportio maioris inequalitatis est habitudo maioris quantitatis ad minorem: vt duo ad vnum/tria ad duo/bipedale ad pedale: et sic de similibus.

¶ Proportio minoris inequalitatis est habitudo minoris quantitatis ad maiorem: vt vnum ad duo/duo ad tria: et sic deinceps.

¶ Proportio maioris inequalitatis habet quinque species: vel dicitur quinque modis. scz multiplex superparticularis superpartiens: multiplex superparticularis et multiplex superpartiens. Multiplex proportio est habitudo maioris quantitatis ad minorē multotiens continentis numerū minorē: et hec in species infinitas partitur. Si enim maior quantitas bis continuat minorē proportio dupla vocatur. Si vero ter/tripla. Si quater/quadrupla: et sic in infinitū. Exemplū proportionis duple: vt duo ad vnum/quattuor ad duo/octo ad quattuor. Superparticularis proportio est habitudo maioris quantitatis ad minorē illam semel continentis et eius partem aliquotā vltra. Pars aliquota est illa que aliquotiens sumpta reddit equaliter suum totum. Pars vero non aliquota est illa que aliquotiens sumpta non reddit equaliter suum totum: vt binarius respectu ternarii: et sic de aliis. Hec enim proportio infinitas recipit sectiones. Unde si maior quantitas semel minorem numerum continent: et eius medietatem vltra dicitur proportio sesquialtera vt est inter tria et duo/scz ad quattuor, et sic procedendo in infinitum. Si autem maior quantitas cō

tineat minorem & eius partem tertiam vltra dicitur proportio sexquitertia: vt quattuor ad tria. Si autem quartā partem vltra: sexquiquarta dicitur: vt quinq3 ad quattuor: et sic in infinitum. Si vero quintam partem vltra: sexquiquinta dicit: vt sex ad quinq3: et sic procedendo: vt prius in quibuscūq3 duobus numeris. ¶ Supparciēs proportio est habitudo maioris quantitatis ad minorem illam semel continentis & et aliquas partes vltra: ex quibus simul sumptis nō sit pars aliquota respectu minoris quantitatis: et talis proportio infinitam recipit sectionem. Unde si maior q̄ntitas semel minorem numerum contineat: et tales duas partes vltra: ex quibus simul sumptis non fit aliqua pars aliquota respectu minoris q̄ntitatis: quarum quelibet pars est tertia pars respectu minoris numeri: dicitur proportio superparciēs tertias: vt quinq3 ad tria / decem ad sex: & sic procedendo in infinitū. Si vero maior q̄ntitas semel minorem contineat: et tales tres partes vltra: ex quibus simul non fit aliqua pars aliquota respectu minoris: quarum quelibet est quarta pars respectu numeri minoris: dicitur proportio supertripartiēs quartas: qualis est inter septem et quattuor: et quattuordecim et octo: et sic in infinitum.

¶ Multiplex supparticularis est habitudo maioris q̄ntitatis ad minorem illam multotiens continentis et eius aliquotam vltra. Unde si maior quantitas bis minorem numerum contineat: et eius medietatē vltra: proportio dupla sexquialtera dicitur. Si ter / dicitur proportio tripla sexquialtera. Exēplum primi: vt quinq3 ad duo / decem ad quattuor. Exemplū scdi: vt septē ad duo / quattuordecim ad quattuor. Si enim maior q̄ntitas bis minorem contineat: et eius tertiam partē vltra: proportio dupla sexquitertia dicitur: vt septem ad tria / quattuordecim ad sex. Et si quartam partem vltra: proportio dupla sexquiquarta dicitur: vt nouem ad quattuor / octodecim ad octo. ¶ Multiplex superpartiens est habitudo maioris q̄ntitatis ad minorem illam multotiens continentis et aliquas partes vltra: ex quibus simul sumptis non fit aliqua pars aliquota respectu minoris numeri. Unde si maior q̄ntitas bis minorē contineat: & tales partes vltra quarū quelibet est tertia pars respectu minoris quantitatis: ex quibus simul sumptis non fit aliqua pars aliquota respectu minoris numeri vel q̄ntitatis fit proportio dupla superbipartiēs tertias: qualis est proportio inter octo et tria: sexdecim et sex. Si vero maior quantitas bis minorem numerū contineat et tales tres partes vltra: ex quibus simul sumptis non fit aliqua pars aliquota respectu minoris quantitatis: quarum quelibet est quarta pars respectu minoris quantitatis: dicitur proportio dupla supertripartiens quartas: vt inter vndecim et quattuor. xxij. et. viij. et sic in infinitū procedēdo.

¶ Proportio minoris inequalitatis est habitudo minoris quantitatis ad maiorem: cuius tot sunt spēs quot sunt proportiones maioris inequalitatis: et eisdē vocabulis consimilibus appellant̄ noībus sito termino sub superaddito: vt sub dupla / subtripla / subsexquialtera / subsexquitertia / subsuperparticularis / subsuperpartiens: et sic de omnibus aliis speciebus quarū olim diffinitiones cum exemplis prioribus satis innotescunt. Et ex istis est notandum q̄ omnis proportio inter duos terminos reperitur. ¶ Et scias etiam q̄ quanta est vna quantitas ad aliam: tanta est proportio illius ad illum. Et quanta est proportio vnius quantitatis ad aliam tanta est quantitas illius ad reliquam.

¶ Modo sequitur secunda pars huius capituli que de proportionalitate determinat.

¶ Proportio enī est ordo nūerorū: sed proportionalitas est ordo proportionū. Et fit tribus modis. s. Arithmetrica. geometrica / et armonica. ¶ Proportionalitas arithmetrica est qñ sunt tres termini vel plures et equalis est excessus primi ad secundum: scdi ad tertium: et sic de aliis: vt sex ad quinq3 / quinq3 ad quattuor / quattuor ad tria / tria ad duo / duo ad vnū. ¶ Proportionalitas geometrica est: qñ sunt tres terminī vel plures et equalis est proportio primi ad scdm / et scdi ad tertiū / et tertij ad quartū: et sic de aliis. vt. xvi. ad. viij. viij. ad. iiij. iiij. ad. ij. ij. ad vnū. ¶ Proportionalitas

Armonica est qñ tñ tres sũt termini: ⁊ equalis est ꝓportio inter primũ ⁊ tertiũ: sicu excessus inter primũ ⁊ scdm se habet ad excessũ scdi ad tertiũ. vt. vi. iiij. tres. inter sex ⁊ tres ē ꝓportio dupla. ⁊ inter duo q̄ sũt excessus inter primũ ⁊ scdm: ⁊ vnũ: quod est excessus inter scdm ⁊ tertiũ: est ꝓportio dupla. ꝫ eadē est ꝓportio primi ad tertiũ. qualis est inter differentiam primi ad scdm: ⁊ differentiam secundi ad tertium.

¶ **Differentia siue excessus vni⁹ q̄ntitatis ad aliã. est** illud per quod minor q̄ntitas exceditur a maiori. ¶ Et iste ꝓportionalitates differũt adinuicem qr tam Arithmetrica q̄ Geometrica. in tribus terminis ad minus reperiuntur. ⁊ in quibuscunq̄ pluribus. Sed Armonica est tantum in tribus terminis. ¶ In alio etiã differunt qr vltima scz Armonica continua manet: sed primi scilicet Arithmetrica/ ⁊ Geometrica/ possunt esse continue: ⁊ etiam discontinue.

¶ **Proportionabilitas Arithmetrica ꝯtinua est equalitas** differẽtiarũ ꝑ terminũ cõmunẽ vel ꝑ terminos cõmunes copulata. vt sicut se habet quattuor ad tria. Ita tria ad duo: ⁊ duo ad vnũ. Discõtinua est equalitas differẽtiarũ ꝑ nullũ terminũ cõem: nec ꝑ aliq̄s terminos cões copulata. vt sicut se hꝫ sex ad quattuor ita tria ad vnũ. vel sicut se habet quinq̄ ad quattuor: ita tria ad duo.

¶ **Proportionalitas Geometrica ꝯtinua est similitu**do ꝓportionũ ꝑ vnũ terminũ cõem mediũ vel ꝑ plures terminos cões medios copulata ꝑ vnũ terminũ cõem. vt sicut se habet quattuor ad duo: ita duo ad vnũ ꝑ plures terminos. vt sicut se habet octo ad quattuor: ita quattuor ad duo: ⁊ duo ad vnum. Discõtinua est similitudo ꝓportionũ q̄ nullũ terminũ cõem nec ꝑ aliquos terminos cões copulata: vt sicut se habet octo ad quattuor: ita duo ad vnum.

¶ **Proportionalitas ꝯtinua ⁊ discõtinua differũt iter** se. in hoc q̄ cõtinua in tribus terminis ⁊ in quibuscũq̄ pluribus reperit̄. Discõtinua vero inter quattuor ad minus: ⁊ in quibuscũq̄ pluribus reperit̄. ¶ Aliter etiã differũt in hoc q̄ in ꝓportionalitate cõtinua oportet oẽs terminos in genere ꝯuenire: sed in ꝓportionalitate discõtinua possũt aliqui termini in genere diuersificare. vt sicut se hꝫ c, orda ad chordã: sic se habet sonus ad sonum. Et sicut se habet hoc corpus ad hoc corpus: ita se habet hec potentia ad hanc potentiam.

¶ **Proportionabilia sunt illa que in aliqua ꝓportionalitate conueniunt. Et dicuntur tribus modis. Nã** aliqua sunt ꝓportionabilia/ ꝓportionalitate Arithmetrica. quedã ꝓportionalitate Geometrica. ⁊ quedã ꝓportionalitate Armonica. ¶ Proportionabilia ꝓportionalitate Arithmetrica sunt illa quorũ excessus vel differentie sunt equales. ¶ Proportionabilia ꝓportionalitate geometrica sũt illa q̄rũ ꝓportiones sũt siles vel equales. ¶ Proportionabilia ꝓportionalitate Armonica sunt illa quorũ extremorũ ⁊ differẽtiarũ ꝓportiões sũt similes vel equales. Et hec oĩa cũ suis exẽplis patẽt ꝑ predicta. Ex istis pꝫ q̄ trenari⁹ nũerus est paucissimus terminorũ in quibus ꝓportionalitas reperitur. ⁊ nullus est maximus numerus in quo existit.

¶ **Proportionabilia proportionalitate geometrica/** dicũtur duobus modis. s. ꝓportionabilia permutatim. ⁊ ecõtraria. ¶ Proportionabilia ꝑmutatim sũt illa. quorũ sicut se hꝫ añs vnius ꝓportionis ad añs alteri⁹: ita ꝯñs vnius ad ꝯñs alterius. verbi grã. sicut se habet octo ad quattuor: ita duo ad vnum. Est eñi eadẽ ꝓportio inter octo ⁊ quattuor: ⁊ duo ad vnũ. ⁊ sicut se hꝫ octo ad duo. ita quattuor ad vnũ. ⁊ sic ille quattuor termini ꝑmutatim existunt ꝓportionabiles. ¶ Ecõtrario ꝓportionabilia ꝓportionalitate geometrica sũt illa qñ sũt duo termini: ⁊ sicut se hꝫ ꝯñs vnius ad suũ ꝓpriũ añs: sic ꝯñs alterius se habet ad suum añs. verbi gratia sicut octo ad quattuor se habent: ita duo ad vnum. Et econtra. sicut quattuor ad octo. ita vnum ad duo.

¶ Proportionalitas geometrica dicitur quatuor modis. disiunctiua/coniuncta/euersa/et econtra. ¶ Proportionalitas geometrica disiunctiua est quorumlibet antiu͂ ad sua zn͂a seperatim proportionum c͂litas: vt sicut se habet octo ad quattuor: ita duo ad vnu͂. ¶ Coniuncta proportionalitas geometrica est quorumlibet antiu͂ cu͂ suis zn͂tib᷒ ad propriu͂ zn͂s proportionu͂ similitudo: vt sicut se habet octo et quattuor ad quattuor: ita duo et vnu͂ ad vnum. Euersa proportionalitas geometrica est quorumlibet antium cum suis zn͂tibus ad ipsum an͂s proportionu͂ similitudo: vt sicut se habent octo et quattuor ad octo: et ita duo et vnum ad duo.

¶ Econtra proportionalitas geometrica est quando sunt duo ordines: et in vtroque ordine sunt tres termini: et sicut se habet primus terminus primi ordinis ad suu͂ secu͂m: sic se habet primus terminus secu͂i ordinis ad suu͂ secu͂m. Et sicut se habet secu͂s terminus primi ordinis ad suu͂ tertiu͂: ita se habet secu͂s terminus secu͂i ordinis ad suu͂ tertiu͂. vt octo quattuor: duo quattuor: duo vnu͂. Et sicut dictum est de proportionalitate geometrica: ita dici potest de proportionalitate arithmetica ordinando numeros equaliter se habentes secu͂m excessum. Vn͂ dici potest q proportionalitatu͂ arithmeticarum/quedam continua est/et quedam discontinua: et iteru͂ quedam disiuncta/quedam coniuncta/quedam euersa/et quedam econtra.

¶ Jam superest tertia pars huius capituli quasdam suppositiones premittens. Quarum suppositionum prima est hec.

¶ Omnes proportiones sunt eedem equales: quarum denominationes sunt eedem vel equales.

¶ Secunda suppositio est hec.

¶ Si sint tres termini isti: et primus est maior secu͂o: et secu͂s maior tertio: proportio primi ad vltimu͂: componitur ex proportione primi ad secu͂m/et secu͂i ad tertiu͂. ¶ Tertia suppositio est hec/si sint tres termini vel plures: et primus est maior secu͂o/et secu͂s maior tertio: et sic de aliis. Proportio primi ad vltimum: componitur ex proportione primi ad secu͂z/et secu͂i ad tertiu͂: et sic de aliis. ¶ Quarta suppo͂ est hec si sint duo equalia comparata ad aliquod tertiu͂: eade͂ vel consimilis est proportio inter vnu͂ istorum et illud tertiu͂: sicut inter reliquu͂ istorum ad illud tertiu͂. ¶ Quinta suppositio est hec/si sint due quantitates inequales comparate ad aliquod tertiu͂: maior erit proportio maioris illarum ad illud tertium: q̄ minoris ad illud tertium. Et econtra maior erit proportio illius tertij ad minorem: q̄ proportio illius tertij ad maiorem. ¶ Sexta suppositio est hec/quando aliquid componitur ex duobus equalibus illud compositum est duplum ad quodlibet illorum. Et si fuerit compositum ex tribus equalibus illud compositum est triplum ad quodlibet illorum. ¶ Septima suppositio et vltima est hec quando aliquid componitur ex duobus inequalibus illud compositum erit plus q̄ duplum ad minus: et minus q̄ duplum ad maius. Exemplum tripedale componitur ex pedali et ex bipedali: et illud est plus q̄ duplum ad bipedale. Quinque suppositiones sunt probate quinto euclidis per primi: et due vltime patent per rationem.

¶ Prima co͂clusio probanda ex istis suppositionibus

est hec. Si sint termini proportionabiles proportionalitate geometrica: et si primus sit maior secundo/et secundus maior tertio: sic proportio primi ad tertium: est dupla ad proportionem primi ad secundum/et secundi ad tertium. Hoc probatur sic: capio istos tres terminos. octo/quattuor/et duo. Tunc arguitur sic. Inter octo et quattuor est proportio dupla/et inter quattuor et duo est proportio dupla. ergo iste proportiones sunt similes vel equales. co͂sequentia patet per primam suppositionem. sed oe͂s proportiones sunt similes. etc. Tunc arguitur per secundam suppositionem quando sunt tres termini tales: et primus est maior secundo/et secu͂s maior tertio,

Tunc proportio primi ad ultimum componitur ex illis: sed hic sunt tales tres termini: ergo proportio primi ad ultimum componitur ex illis: sed iste proportiones sunt equales. ergo componitur ex duobus equalibus: et per consequens proportio primi ad ultimum est dupla ad quodlibet illorum: consequentia patet per sex suppositiones: et si fuerint quattuor termini consimiliter est: et sic deinceps.

¶ Secunda conclusio probanda est hec/ si fuerint quattuor termini proportionabiles proportionalitate geometrica: proportio primi ad ultimũ erit tripla ad proportionẽ primi ad secundum/ et secundi ad tertiũ/ et tertij ad quartũ. hoc probatur sic: et capio istos quattuor terminos. octo/ quattuor/ duo/ unũ. Tũc arguitur sic. Hi sunt quattuor termini: quorum primus est maior secundo, secundo maior tertio: et sic de alijs. ergo proportio primi ad ultimũ componitur ex istis. consequentia patet per tertiã suppositionem. Sed equalis est proportio primi ad secundum: et secundi ad tertium: et sic de alijs. ergo proportio primi ad ultimũ componitur ex tribus equalibus. ergo est tripla ad quodlibet illorum. consequentia tenet per sextam suppositionem. Et si sint quinque termini proportio primi ad ultimum erit quadrupla. Si sint sex termini proportio primi ad ultimum erit quintupla ad quodlibet illorum. Et sic in infinitum.

¶ Tertia conclusio est hec. Si sint tres termini: et si primus fuerit maior quam duplus secundi/ et secundus equaliter duplus tertij. proportio primi ad ultimũ est minor quam dupla ad proportionẽ primi ad secundum. Et maior quam dupla respectu secundi ad tertiũ. hoc probatur sic. et capio istos tres terminos. sex/ duo/ et unum.

¶ Tunc arguitur per secundã suppositionem. Si sint tres termini. etc. sed hic sunt tales. ergo proportio primi ad ultimum componitur ex illis. Sed maior proportio primi ad ultimum componitur ex illis: sed maior est proportio primi ad secundum: quam secundi ad tertium. ergo proportio primi ad ultimum componitur ex proportionibus inequalibus. ergo est plus quam dupla ad minus: et minus quam dupla ad maius. consequentia patet per septimam suppositionem. Sed maior est proportio primi ad secundum: quam secũdi ad tertium. ergo proportio primi ad ultimum est minor quam dupla ad proportionem primi ad secundum et maior quam dupla ad proportionem secundi ad tertium. Sed proportio primi ad ultimum est sextupla: et proportio primi ad secundum est tripla: et secundi ad tertium est dupla. ergo proportio sextupla est minor quam dupla ad proportionem triplam. Et maior quam dupla ad proportionem duplam.

¶ Quarta conclusio est hec. Si sint tres termini et si primus fuerit equaliter duplus secundi/ et secundus maior quam duplus tertij: proportio primi ad ultimum est maior quam dupla ad proportionem primi ad secundum: et minor quam dupla ad proportionem secũdi ad tertiũ. hoc probatur sic. Et capio istos tres terminos. sex/ tria/ et unum.

¶ Tunc arguitur sic per secundam suppositionem. Si sint tres termini. etc. Sed hic sunt tales tres termini. ergo proportio primi ad ultimum componitur ex illis: sed maior est proportio inter secundum et tertium: quam inter primum et secundum. ergo proportio primi ad ultimũ cõponitur ex duobus inequalibus. ergo est plus quam dupla ad minus: et minus quam dupla ad maius. Sed maior est proportio secundi ad tertium: quam primi ad secundum. ergo proportio primi ad ultimum est maior quam dupla primi ad secundum: et minor quam dupla ad proportionem secundi ad tertium. Sed proportio primi ad ultimũ est sextupla: et proportio primi ad secundum est dupla: et proportio secundi ad tertium est tripla. ergo proportio sextupla est minor quam dupla ad proportionem triplã. et maior quam dupla ad proportionem duplam. ergo. etc.

¶ Quinta conclusio est hec. Si fuerint tres termini: quorum primus est minor quam duplus secundi: et secundus equaliter duplus tertij: proportio primi ad ultimũ est maior quam dupla ad proportionẽ primi ad secundum: et mi-

nor quam dupla ad proportionem secundi ad tertium: hoc probatur sic, et capio istos tres terminos sex/quattuor/et duo. Tunc arguitur per secundam suppositionem. Si fuerint tres termini etc. Sed hic sunt tales tres termini: ergo proportio primi ad ultimum componitur ex illis. Sed iste proportiones sunt inequales: ergo proportio primi ad ultimum componitur ex duobus inequalibus: ergo est plus quam dupla ad minus: et minus quam dupla ad maius: sed maior est proportio secundi ad tertium quam primi ad secundum: ergo proportio primi ad ultimum est maior quam dupla ad proportionem primi ad secundum: et minus quam dupla ad proportionem secundi ad tertium: et sic tripla est maior quam dupla ad sesquialteram: et minor quam dupla ad proportionem duplam.

Sexta conclusio est hec. Si fuerint tres termini: si

primus fuerit equaliter duplus secundi: et secundus minus quam duplus tertii: proportio primi ad ultimum est minor quam dupla ad proportionem primi ad secundum: et maior quam dupla ad proportionem secundi ad tertium: hoc probatur sic: et capio istos tres terminos octo/quattuor/tria.

Tunc arguitur per secundam suppositionem. Si

fuerint tres termini etc. Sed hic sunt tales tres termini: ergo proportio primi ad ultimum componitur ex illis: sed iste proportiones sunt inequales: ergo proportio primi ad ultimum componitur ex inequalibus: ergo est plus quam dupla ad minus: et minus quam dupla ad maius: sed maior est proportio primi ad secundum quam secundi ad ad tertium, ergo proportio primi ad ultimum est minor quam dupla ad proportionem primi ad secundum: et maior quam dupla ad proportionem secundi ad tertium: sed proportio primi ad ultimum est dupla superbipartiens tertias: et proportio primi ad secundum est dupla: et proportio secundi ad tertium est sexquitertia: ergo proportio dupla superbipartiens tertias est maior quam dupla ad proportionem sexquitertiam: et minor quam dupla ad proportionem duplam.

Septima conclusio est hec. proportione equalitatis

nulla est maior neque minor: quia omnes proportiones equalitatis sunt eedem vel equales: ergo nulla illarum est maior neque minor alia. Nec proportio inequalitatis est maior proportione equalitatis: quia nec proportio maioris inequalitatis: nec proportio minoris inequalitatis est maior proportione equalitatis. Sed omnis proportio aut est equalitatis aut inequalitatis: aut est proportio maioris inequalitatis aut minoris inequalitatis: ergo conclusio vera.

Proportio inequalitatis non est maior proportione equa

litatis: quia si sic: ergo proportio equalitatis potest augmentari quousque fuerit equalis illi: consequens est falsum: quia quantumcumque crescit: erit proportio equalitatis: et per consequens numquam erit maior neque minor quam illa est. Similiter si proportio maioris inequalitatis sit maior proportione equalitatis: ergo proportio equalitatis potest diminui quousque fuerit equalis illi: consequens est falsum: ergo et antecedens. Consimile est arguendum de proportione minoris inequalitatis et de proportione equalitatis.

Jam probatur quod proportio maioris inequalitatis

non sit maior proportione equalitatis nec minor. Quia si sit maior: sit ergo proportio quattuor ad unum dupla ad proportionem duorum ad duo. Tunc arguitur sic: proportio quattuor ad unum est dupla ad proportionem duorum ad duo: ergo proportio duorum ad duo est subdupla ad eandem: et proportio duorum ad unum est subdupla ad eandem: ergo iste proportiones sunt equales scilicet duorum ad duo/et duorum ad unum: consequentia patet per primam suppositionem. et tunc arguitur sic. Iste proportiones duorum ad duo/et duorum ad unum sunt equales et antecedentia sunt equalia: et antecedentia similiter se habent in equali proportione ad sua consequentia: ergo sua consequentia sunt equalia: et per consequens duo et unum sunt equalia: sed hoc est impossibile: ergo illud ex quo sequitur. Iam ostenditur econtra. quod proportio equalitatis non sit maior proportione maioris inequalitatis: quia si sit sic: ergo proportio quattuor ad quattuor dupla proportionem duorum ad unum. Tunc arguitur sic: proportio ad quattuor ad quattuor est dupla ad proportionem duorum ad unum: sed proportio quattuor ad unum est dupla ad eandem: ergo iste proportiones .iiij. ad .iiij. et quattuor ad unum sunt equales: et antecedentia sunt equalia: et etiam antecedentia se habent in equali proportione ad sua consequentia: ergo sua consequentia sunt equalia: ergo .iiij. et unum sunt equalia: quod est impossibile: ergo illud ex quo sequitur, etc.

¶ Iam pbatur q̄ pporio minoris inequalitatis nō sit maior pportiōe equalitatis, nec minor. Et pbo q̄ nō sit maior. Qr si sit ponat q̄ pportio vnius ad duo sit dupla ad pportionē vnius ad vnū. ¶ Tūc arguit sic. proportio vnius ad duo est dupla ad pportionē vnius ad vnū. ergo pportio vnius ad vnū est subdupla ad eā. Et pportio vnius ad quattuor est dupla ad eādē. ergo iste pportiones vnius ad duo ⁊ vnius ad vnū sūt equales: ⁊ añecedētia sūt equalia ⁊ antecedētia se habēt in equali pportione ad sua ɔ̄ña. ergo ɔ̄ña sūt equalia. ergo duo ⁊ vnū sūt equalia: cōsequēs est impossibile. ergo illud ex quo sequit. ¶ Iā pbat pportio equalitatis non sit maior pportione minoris in equalitatis. Et arguit sic. ⁊ ponat q̄ pportio vni⁹ ad vnū sit dupla ad pportionē vnius ad .iiij. Et tūc arguit sic. pportio vni⁹ ad vnū est dupla ad pportionē vnius ad .iiij. ⁊ pportio vnius ad duo est dupla ad eā. ergo iste pportiones sūt equales. s. vnius ad vnū ⁊ vnius ad duo. ɔ̄ña ptz. vt prius ⁊ añtia sunt equalia: ⁊ ea se hñt in equali pportiōe ad sua ɔ̄ña. ergo sua ɔ̄ña sūt equalia. ergo ⁊ duo sūt equalia q̄ est ipossibile. ergo ɔclusio vera p oppositū eius pte. ¶ Sed ɔtra istā ɔclusionē arguit sic ⁊ capiatur isti tres termini octo .iiij. octo. Tūc arguit p scdam suppōem pportio primi ad vltimū cōponit ex pportiōe primi ad scdm: ⁊ scdi ad tertiū. sed oē cōpositū quacūqȝ pte cōponente ipsū est maius. ergo pportio primi ad vltimū est maior q̄ pportio primi ad scdm: vel scdi ad tertiū. Tenet pportio primi ad vltimū est pportio equalitatis ⁊ pportio primi ad scdm est pportio maioris inequalitatis ⁊ pportio scdi ad tertiū est pportio minoris inequalitatis. ergo pportio equalitatis est maior pportiōe maioris inequalitatis ⁊ pportiōe minoris inequalitatis. ¶ Pro isto dicat q̄ scda suppositio intelligit put illa scribit hoc est si primus terminus sit maior scdo: ⁊ scds maior tertio: sed sic nō est in pposito. Adhuc cōtra eādē ɔclusionē arguit sic. ⁊ capio istos tres terminos .sex. iiij. ⁊ .iiij. tūc arguit p quītā suppōem maior est pportio inter sex. et .iiij. q̄ inter .iiij. ⁊ .iiij. sed pportio inter sex ⁊ .iiij. est pportio maioris inequalitatis, et pportio .iiij. ad .iiij. est pportio equalitatis. ergo pportio maioris inequalitatis est maior pportiōe equalitatis. Pro isto dicat q̄ quinta suppō intelligit de duobus inequalibus cōparatis ad aliqđ tertiū in eodē gñe pportionis. sed sic nō est in proposito. ergo ⁊c. ¶ Aliter cōtra eādē ɔclusionē arguit sic. ⁊ capio istos tres terminos. sex. sex. sex. Tūc arguit p primā suppositionē adiūcta secūda suppositiōe. pportio primi ad vltimū est dupla ad quālibet illaꝝ. ergo vna pportio equalitatis est maior alia. ¶ Pro isto dicat q̄ prima suppositio intelligit vbi est pportio maioris inequalitatis primi ad scdm: ⁊ secūdi ad tertiū. ⁊ intellectus secūdi suppositionis patet per predicta. hoc est si sint tres termini: ⁊ primus est maior secundo. ⁊ secundo ⁊ secundus tertio: sed sic non est de istis. sex. sex. sex. ⁊ ideo cessat obiectio.

¶ Octaua conclusio est ita. Nulla proportio maioris inequalitatis aliqua proportione minoris inequalitatis est maior vel minor. istam sicut proximā per impossibile demōstrabis: ⁊ deduces ad hoc impossibile q̄ aliqua proportio maioris inequalitatis ⁊ aliqua proportio minoris inequalitatis sūt equales: ⁊ per ɔ̄ñs maius aliquo ⁊ minus adequantur quod est impossibile. ⁊c.

¶ Quomodo autem motus cōsequitur propositionē quinqȝ fuerūt opiniones: quaꝝ quattuor sunt improbate ⁊ destructe ⁊ quinta vera remanet. ⁊ est illa q̄ motus cōsequitur proportionē geometricā. Sētētia huius opinionis est hec. si sint due potētie diuerse ⁊ due resistentie diuerse: ⁊ maior est pportio inter primā potētiā ⁊ suā resistentiā: q̄ inter scdm ⁊ suā resistētiā: tunc velocius mouebitur prima potētia cū sua resistentia: q̄ secunda potentia cum sua resistētia: sicut enim vna proportio est alia maior. ita velocitas est alia maior.

¶ Exemplum. Sit A vna potentia vt octo B. sua resistētia vt duo sit. C vna alia potētia vt quattuor. D. sua resistētia: vt duo. Moueat A cum B. ⁊ C. cum D. tūc per istā opinionē in duplo velocius mouebit. A cum B. q̄ C. cum D. quia in duplo maior est pportio inter A. ⁊ B. q̄ inter C. ⁊ D. Ista opinio patet per Aristo. septimo physicoꝝ. vbi dicit q̄ velocitas motus sequit pportio

al geometricā. ꝙ in quāto ꝓportio fuerit maior in tāto erit motus velocior. ⁊ in quā to ꝓportio est minor in tāto mot⁹ ē tardior per Aristo. ⁊ Cōmētatorē septimo phi sicoꝝ. vbi dicit ex duplatione ꝓportionis potētie motoris ad motū sequit̄ velocita tis duplatio in motu. hoc est si ꝓportio motoris potētie ad motū sit dupla eiusdem proportionis velocitas erit dupla ad aliā velocitatem. sic. ergo patet ꝙ proportio ve locitatis in motu sequitur proportionem geometricam.

¶ Iuxta istam conclusionem sunt sex cōclusiones cō cedēde quarum prima est hec. Si sint aliqua potentia se habens in proportione du pla ad suam resistentiam: duplata potentia stante resistentia duplabitur ⁊ motus. hoc probatur sic. ⁊ sit A. vna potentia vt octo: ⁊ B sit vna alia potentia vt quattuor et C. vna resistentia vt duo.

¶ Tunc arguitur per secundam suppositionem. Si sint tres termini fueritq; proportio maioris inequalitatis primi ad scdm ⁊ secūdi ad tertium. ⁊c. sed hic sunt tales tres termini/ ⁊ equalis est proportio primi ad secundū et secundi ad tertium. ergo proportio primi ad vltimū est dupla ad quamlibet illaꝝ et motus sequitur proportionem. ergo in duplo velocius mouebitur A cum C. ꝙ B cum C. Sed si B dupleretur tāta velocitate mouebitur B. cum C. sicut A nunc mo uebitur cum C. ergo conclusio vera.

¶ Secunda cōclusio est hec. Si aliqua potentia se ha bet in ꝓportione dupla ad suā resistētiā in duplo velocius sufficit illa potētia moue re cū mediate illius resistētie: ꝙ cū tota resistētia. hoc ꝓbat̄ sic. ⁊ sit A vna potētia vt octo. ⁊ B sua resistētia. vt quattuor ⁊ C. alia resistētia vt duo. ¶ Tūc arguit̄ per pri mā cōclusionē. Si sint tres termini fueritq; ꝓportio maioris inequalitatis primi ad scdm: ⁊ secūdi ad tertium. ⁊c. Sed hic sunt tales termini: ⁊ equalis est proportio pri mi ad secundum: ⁊ secundi ad tertium. ergo proportio primi ad vltimum est dupla ad quamlibet illaꝝ. motus sequit̄ proportionem. ergo in duplo velocius sufficit A mouere cum C ꝙ cum B. ⁊ C medietas est B. ergo conclusio vera.

¶ Tertia conclusio est hec: si fuerit aliqua potentia se habens in maiori proportione ꝙ dupla ad suā resistentiā: duplata potentia stāte re sistentia: nō duplabitur motus. hoc probatur sic. Sit A vna potentia, vt sex. ⁊ B sua resistētia vt duo. ⁊ C. alia potētia. vt duodecim. Tūc arguit̄ per quartā cōclusionē si sint tres termini: ⁊ si fuerit primū equaliter duplū secūdi: fueritq; scdz magis ꝙ du plū tertij. ⁊c. Sed sic est hic. ergo proportio primi ad vltimū est minor ꝙ dupla ad proportionē secūdi ad tertiū: sed motus sequitur proportionē. ergo in duplo veloci⁹ mouebitur C. cum B. ꝙ A cum B. sed si A dupletur. tūc tanta velocitate sufficeret A mouere cum B. sicut sufficit C cum B. ergo conclusio vera.

¶ Quarta conclusio est hec. Si fuerit vna potentia se habens in maiori proportione quam dupla ad suam resistentiam: in duplo velo cius sufficit illa potentia mouere cum mediate illius resistentie: ꝙ cum tota resisten tia. hoc probo sic. Sit A vna potentia. vt sex. B sua resistentia. vt duo. ⁊ C. alia resi stentia. vt vnum. Tunc arguitur per tertiam conclusionem. si sint tres termini/ ⁊ si primus fuerit maior ꝙ duplus secundi/ ⁊ secūdus equaliter duplus tertij. ⁊c. Sed sic est hic. ergo proportio primi ad vltimum est minor ꝙ dupla ad proportionem pri mi ad scdm/ sed motus sequitur proportionē. ergo in duplo velocius sufficit A mo uere cum C ꝙ cum B ⁊ C est medietas B. ergo conclusio vera.

¶ Quinta conclusio est hec. Si sit vna potentia se ha bens in minori proportione ꝙ dupla ad suam resistentiam / duplata potentia stāte resistentia mouebitur plus ꝙ in duplo velocius. hoc probatur sic. Sit A vna poten tia: vt sex. B sua resistentia. vt quattuor. ⁊ C. alia potentia. vt duodecim. Tunc ar guitur per sextam conclusionem. Si primus fuerit equaliter duplus secundi/ sue

fuerit secundus minus ꝙ duplus tertij. Proportio primi ad vltimum erit maior ꝙ dupla secundi ad tertium: sed sic est in ꝓposito. ergo proportio primi ad vltimum erit maior ꝙ dupla secundi ad tertium. ⁊ minor ꝙ dupla primi ad secundū: sed motus sequitur ꝓportionem, ergo plus ꝙ in duplo velocius mouebitur C cum B. ꝙ A cum B. sed si A dupletur: tunc tanta velocitate sufficeret A mouere cum B sicut C nunc sufficit mouere cum B. ergo conclusio vera.

¶ Sexta conclusio est hec. Si aliqua potentia se habeat i minori proportione ꝙ dupla ad suam resistentiam plus ꝙ in duplo velocius sufficit illa potentia mouere cum mediate illius resistentie ꝙ cum tota resistentia. hoc probatur sic. sit A vna potentia. vt sex. B sua resistētia. vt quattuor. ⁊ C. alia resistentia. vt duo. Tunc arguitur per quintam conclusionem: si fuerit primus minus ꝙ duplus secundi: fueritq; secundus equaliter duplus tertij: sed sic est hic. ergo proportio primi ad vltimum est maior ꝙ dupla ad proportionem primi ad secūdū: sed motus sequitur proportionem. ergo plus ꝙ in duplo velocius sufficit A mouere cū C. ꝙ cum B ⁊ C. ⁊ C. est medietas B. ergo conclusio vera.

¶ Contra istam opinionem arguitur sic. quia ex ista opinione videntur sequi aliqua inconuenientia. videlicet ꝙ ex proportionibus equalibus proueniunt motus inequales.

¶ Et primo arguit sic. pono ꝙ A sit terra pura: cuius potentia sit. vt octo. ⁊ B. alia terra pura: cuius potētia sit. vt quattuor ⁊ pono ꝙ C. et D sunt due aeres vniformes proportionabiles resistentis A. ⁊ B. ⁊ sit resistētia C. vt duo/ ⁊ resistentia D vt vnum. ⁊ transeat A cum C. ⁊ B cum D. ⁊ sit C pedalis ꝗtitatis. ⁊ D semipedalis ꝗtitatis. Tunc quero nūquid in equali tp̄e pertransibit. A. C. sicut B. D. vel non. ꝙ sic patet. qꝛ in equali proportione se habet A. ad C. sicut B. ⁊ D. ergo in equali tp̄e pertransibit A. C. sicut B. D. ꝯña patet. qꝛ motus sequit proportionē. ⁊ tamen plus pertransibit A ꝙ B. ⁊ A B proportionibus equalibus mouebūtur. ⁊ sic sequitur primum inconueniens. Item si ponatur corpus pyramedale/ ⁊ corpus planus eiusdem proportionis in grauitate: prius tamen descendet corpus pyramedale/ ꝙ corpus planum. ergo ibi erunt motus inequales.

¶ Ad istud respondeatur ꝙ in tempore quo B pertrāsibit D pertrāsibit ad medietatem C. Et tunc ad argumentum A se habet in equali proportione ad C. sicut B. ad D. ergo in equali tempore sufficit A pertransire C. sicut B. D. Negetur consequentia: qꝛ aliqua se habere ad suas resistentias in equali proportione est duplex. Aut qualitatiue: aut quantitatiue. Primo modo est verū ꝙ A se habet in equali proportione super suum medium sicut B. super suum mediū. Sed secundo modo. hoc est falsum. scilicet ꝙ A se habet in equali proportione ꝗtitatiue ad suum. sicut B. ad suum medium: hoc est ad pertransiendum: qꝛ in duplo plus pertransibit de spacio ꝙ B. ideo non sequitur ꝙ A in equali tempore pertransibit C. sicut D. Ad secundā obiectionem dicendum est ꝙ licet illa duo corpora sint eiusdem proportionis qualitatiue non tamen quantitatiue/ quia illud corpus sphericum citius diuidit aerem/ ꝙ corpus planum.

¶ Et sic finiuntur ꝓportiones.

¶ Sequuntur diuisiones ꝓpositionum

Quattuor sunt diuisiones propositionum: quarum prima est hec. Aliqua propositio significat principaliter sicut est. Aliqua principaliter aliter ꝙ est. Et aliqua propositio non significat principaliter sicut est: nec principaliter aliter ꝙ est propositio significans principaliter sicut est: est propositio significans principaliter verum. vt deus est. vel tu sedes. si ita sit ꝙ tu sedes, ⁊ sic de alijs. Propositio significans principaliter aliter

q̄ est: est propositio significās primarie falsum. vt homo est asinus. vel tu nō sedes dato q̄ sedeas. Propositio non principaliter significans sicut est nec aliter q̄ est: est propositio significans aliqualiter esse sicut est. ⁊ sic significando est pertinens ad inferendam seipsam non significare principaliter sicut est: nec aliter q̄ est. vt hec propositio: scilicet hec propositio non significat sicut est: eadem demonstrata: que significat q̄ illa eadem non significat principaliter sicut est. ⁊ hec similiter. Omnis propositio significat aliter q̄ est. ⁊ sic de similibus.

¶ Pro isto sciendum est q̄ omnis propositio pertinēs ad inferēdū seipsā nō significare principaliter sicut est: nec principaliter aliter q̄ est: est talis ꝓpositio ex qua p se posita cum totaliter sic esse significat sicut est: sequitur vel nata est sequi ipsam non principaliter significare sicut est. ¶ Exemplum significet hec ꝓpositio: scz. hec ꝓpositio significat aliter q̄ est. q̄ hec ꝓpositio significat aliter q̄ est: eadem demonstrata: tunc sequitur hec propositio significat aliter q̄ est. ⁊ hec significat sicut est. ergo non significat principaliter aliter q̄ est. ⁊ ita ex ista eadem cū totaliter sic esse significat sicut est sequitur q̄ ista non significat principaliter sicut est: nec principaliter aliter q̄ est. ⁊ sic de aliis est dicendum.

¶ Secunda diuisio est hec. q̄ aliqua propositio falsificat seipsam: ⁊ aliqua non. Propositio falsificans se est duplex: scilicet mediate ⁊ immediate. Propositio falsificās se mediate: est propositio significans sicut est: vel aliter q̄ est: que falsificat aliam propositionem a se falsificantem se.

¶ Exemplum pono q̄ A sit vna propositio significās principaliter q̄ B. est falsum. ⁊ sit B vna propositio significans principaliter q̄ A. est falsum: ⁊ sit tantum vnum A. ⁊ vnum B. isto casu posito non potest poni q̄ vtrūq̄ istorum est verum. sed alterum istorum est falsum: ⁊ nō potest assignare causam quare A est falsum magis q̄ B. nec econtra. ergo isto posito oportet poni vtrumq̄ istorum esse falsum. ⁊ sic ex A sequitur B esse falsum ⁊ econtra. ⁊ ita A falsificat B. immediate: ⁊ seipsam mediate.

¶ Propositio falsificans se immediate est propositio significans sicut est vel aliter q̄ est. ⁊ est pertinens ad inferendū seipsam fore falsā. Et ista est duplex. quedā est pertinens sufficiens: ⁊ quedā est pertinens insufficiēs. ¶ Pertinens sufficiens est propositio significans sicut est: vel aliter q̄ est: ex qua sic significando immediate sequitur: vel natum est sequi seipsam fore falsam.

¶ Exemplum significet hec propositio. hoc est falsum q̄ hoc est falsum: eadem demonstrata. tunc sequitur immediate hoc est falsū. ergo hoc est falsum. ⁊ sic ista est pertinēs sufficiēs ad inferēdū seipsam fore falsā solum.

¶ Pertinens insufficiens est duplex. quedam est pertinens ad inferendam seipsam fore falsam solum: ⁊ quedam pertinens ad inferendū seipsam ⁊ similiter aliam fore falsam. ¶ Pertinens insufficiēs primo modo est propositio significans sicut est ex qua significando cum totaliter sic esse significat sicut est ex parte rei: sequitur vel natum est sequi ipsam fore falsam. sed ex hoc sicut illa significat: sine alia non sequitur.

¶ Exemplum ponatur q̄ sit solum vnius sortes. ⁊ q̄ ille dicat solū hanc ꝓpōnē sortes dicit falsum: ⁊ q̄ illa [illegible] principaliter q̄ sortes dicit falsū. tunc sequitur sortes dicit falsum: ⁊ solum dicit istā ꝓpōnē. ergo ista ꝓpō est falsa. ¶ Pertinens insufficiens secundo modo est propositio pertinens ad inferendam seipsam fore falsam: ⁊ aliam similiter.

¶ Exemplum ponatur q̄ ista propositio omnis propositio est falsa. significet principaliter q̄ oīs ꝓpō est falsa. ⁊ q̄ sint multe false ꝓpōes.

hec ex casu eius totaliter sic esse significat sicut est: sequitur ipsam esse falsam: et aliam a se sim et ideo est pertinens insufficiens ad inferendam seipsam fore falsam: et aliam similiter.

¶ Assumptum sic probatur. Omnis propositio est falsa/ ipsam met esse propositionem que ipsamet est falsa: et sic sequitur ipsam fore falsam: et sequitur etiam omnis propositio est falsa: alia ab illa est propositio que propositio alia ab illa est falsa: et sic sequitur aliam ab illa fore falsam. Propositio non falsificans se: est propositio habens conditiones propositionum falsificantium se conditionibus contrarias. sicut sunt omnes propositiones vere: et multe false: sicut de tali. s. homo est asinus principaliter significans quod homo est asinus: et vniuersaliter de qualibet propositione impossibili. Contra istas diuisiones posterius obiicitur: et ideo pertransibo.

¶ Tertia diuisio est hec/ omne insolubile prouenit ex proprietate vocis/ aut ex actu nostro/ aut ex mixtione actus nostri cum proprietate vocis. Proprietates vocum sunt ut esse verum/ esse falsum/ esse necessarium/ esse impossibile: et similia. Actus nostri sunt duplices. s. exteriores et interiores. Exemplum primi: vt scribere/ audire: et huiusmodi. Exemplum secundi: vt scire/ quiescere/ cognoscere: et intendere: et huiusmodi. Insolubile proueniens ex mixtione actus nostri cum proprietate vocis est tale: vt posito quod sortes dicat hanc propositionem: sortes dicit falsum. etc.

¶ Quarta diuisio est hec. Propositionum alia significat complexe naturaliter/ et alia complexe artificialiter vel accidentaliter. ¶ Primo modo significat propositio in anima: si aliquid vel aliqua sit ibi.

¶ Secundo modo dupliciter. Nam quedam significat accidentaliter ex impositione vel ex impositionibus: et quedam non. ¶ Propositio significans accidentaliter ex impositione est talis vt si hec propositio (deus est) imponatur ab vno ad significandum principaliter quod deus est: et ab alio ad significandum quod homo est asinus: et vtroque modo simul significat. ¶ Propositio significans artificialiter vel accidentaliter non ex impositione est talis: vt illa propositio (homo est asinus) imponatur ad significandum principaliter quod deus est: et aliquis percipiat istam aliter quam fuit imposita ad significandum: vt si forte quod homo est asinus. tunc artificialiter vel accidentaliter sic significat: et non ex impositione nec ex impositionibus: propositio significans accidentaliter ex impositionibus est: vt hec propositio (deus est) imponatur ab vno ad significandum quod deus est.

¶ Modo sequuntur diffinitiones/ seu descriptiones propositionum/ quarum prima est hec.

¶ Propositio est oratio indicatiua congrua et perfecta naturaliter vel accidentaliter: ex impositione vel ex impositionibus qua vel quibus vltimo fuit imposita ad significandum complexe significatiue: hoc patet discurrendo per singulas propositiones.

¶ Secunda diffinitio est hec. Propositio vera est propositio non falsificans se principaliter sicut est significatiua: aut ex impositione vel impositionibus qua vel quibus vltima fuit imposita ad significandum.

¶ Tertia diffinitio est hec: propositio falsa est oratio falsificans se vel non falsificans se principaliter aliter quam est significatiua: ex impositione vel ex impositionibus qua vel quibus vltime fuit imposita ad significandum.

¶ Quarta diffinitio et vltima est hec. Insolubile est propositio significans sicut est vel aliter quam est pertinens ad inferendam seipsam fore falsam: vel verum sicut primo.

¶ Sequuntur suppositiones quarum prima est hec

¶ Omnis propositio pertinens ad inferendam seipsam fore falsam est propositio falsificans se: vt patet ex intentione philosophi .iiij. methaphysice. vbi dicit quasdam orationes

seipsam destruere sed planũ est q ipse aliter nõ intendit per orationẽ destruẽtẽ se nisi orationem pertinentem ad inferendũ seipsam falsam. qđ significatur per illud terminum falsificans se. Et melius sonat in latina lingua nominare talem orationem falsificantem se. q destruentem se. quia oratio nec est destructiua sui ipsius. nec alterius a se. Tamen in lingua greca melius sonat talem orationem destruentem se: q falsificãtẽ se: ꝛ iõ trãslatores vtũt tali ẽnũo destruẽs se: vbi nos falsificãs vtimur.

¶ Secunda supposotio est hec. Omnis propositio falsificans se est falsa: hoc probatur sic. Quelibet propositio falsificans se significat sicut est vel aliter q est. sz aliter q est. ergo falsa. consequentia patet per descriptionem terminorum. si significaret sicut est. ergo ex ista cum totaliter significat sic esse sicut est. sequitur q ista est falsa.

¶ Tertia suppositio est hec ꝓpositio verificans se est propositio pertinens ad inferendam seipsam fore veram. hoc patet per probationem primi suppositionis. Nam sicut propositio pertinens ad inferendam seipsam dicitur propositio falsificãs se: propositio pertinens ad inferendam seipsam fore veram dicitur propositio verificans se.

¶ Quarta suppositio est hec. nõ omnis propositio verificans se est vera. hoc probatur sic. ꝛ pono vobis illum casum q sint multe propositiones vere. ꝛ multe false. Et q illa propositio (omnis propositio est vera) significat principaliter q omnis propositio est vera. Tunc notum est q illa propositio est falsa per diffinitionem tertiam. eo q significat principaliter aliter q est: ꝛ q illa verificat se patet. Nam ipsa est impertinens ad inferendam seipsam fore vera. Nã sequitur omnis propositio est vera. ipsa est propositio. ergo est vera.

¶ Quinta suppositio est hec. Nulla propositio est sue partes. hoc probatur sic p Aristotelem. vij. metha. versus finẽ vbi dicit q ista syllaba ba non est iste littere B. ꝛ A eo q iste littere possunt esse: quando non erit ista syllaba ba. ꝛ ideo iste littere non sunt ista syllaba ba. ꝛ consimili ratione probatur q propositio non est sue partes.

¶ Sexta suppositio est hec. q nulla propositio vera est propositio falsa: nec econtra hoc patet de se. ꝛc̃.

¶ Septima suppositio est hec: q qualitercũqz ꝯcipiẽs cõcepit per ꝓpositionẽ ita sibi sigñt: ꝛ hoc pꝫ per descriptionem huius termini sigñre quia significare nichil aliud est q mentis cõceptũ representare: sed qualitercunqz concipiens cõcipit per ꝓpositionem: ita illa in conceptu suo sibi representat.

¶ Octauo suppositio est hec. q ꝓpõ in voce vel in scripto nõ ꝓpter taliter esse qualiter ꝯcipiẽs cõcipit per illã: ẽt vera vel falsa: sed ꝓpter tale esse: quale ex impositione vel ex impositionibus sigñt est vera vel falsa. hoc pꝫ. Nã si ꝓpõ in voce vel in scripto foret vera vl' falsa. ꝓpter hoc q aliqs cõcipit sic esse vel aliter esse per illã. Tunc purus latinus sciret plures ꝓpões grecas: q sciret perfectus grecus. hoc ꝓbaẽ. ꝛ capiatur purus latinus q per oĩa scriptũ videt: ꝛ per oẽ prolatum q audit: solum concipit (q deus est) capiatur ꝛ grecus qui concipit taliter esse per ꝓpões qualiter ex impositione vel impositionibus significãt. Et ponaẽ q iste latinus videat ꝛ audiat oẽs ꝓpositiones grecas quas videt ꝛ audit iste grecus. Tunc iste latinus scit omnes propositiones veras eo q per omnes cõsiderat sicut est: ꝛ grecus per aliquas non sicut est: vel aliter q est.

¶ Ex istis suppositionib⁹ sequunẽ tres cõclusiones. Quarum prima est hec. Aliqua ꝓpositio que signifi-

cat sicut est. est falsa: probatur sic. Aliqua propositio significans sicut est que falsifi-cat se. et omnis propositio falsificans se est falsa. ergo conclusio vera. maior patet per dicta in secunda diuisione: et minor ex suppositione secunda: et ex consequente sequitur conclusio probanda.

¶ Secunda conclusio est hec / in aliqua consequentia bona et formali: ex vero sequitur falsum. hoc probatur sic. In aliqua consequentia bona et formali: ex vero sequitur propositio falsificans se. et quelibet talis est falsa per suppositionem secundam. ergo. etc. Antecedens probatur sic. Ista consequentia bona et formalis: consequens istius consequentie est falsum. ergo consequens istius consequentie est falsum. Antecedens istius consequentie est verum: et consequens falsum quod probatur sic. Et ponatur quod solum ista consequentia sit: et quod nulla alia consequentia sit: et quod antecedens istius consequentie principaliter significet quod consequens sit falsum eadem consequentia demonstrata: et quod consequens istius consequentie significet principaliter quod consequens istius sit falsum. Isto posito hoc consequens se falsificat se vt patet. Nam consequens est pertinens ad inferendum seipsum fore falsum. ergo falsificat se consequentia patet per primam suppositionem. Antecedens probatur cum totaliter sic esse sicut est significat. sequitur quod illud sit verum: et omnino sequitur consequens fore falsum. ergo consequens est pertinens. etc. consequentia patet. ex predictis in secunda diuisione. et antecedens probatur quia sequitur consequentia est falsum. et tantum hoc est consequentia. ergo tantum hoc est falsum. Et quod antecedens sit verum probatur sic. nam antecedens significat principaliter sicut est: et non falsificat se. ergo est verum. Ista consequentia est bona. et maior patet: et minor patet inuenti.

¶ Tertia conclusio est hec: duo contradictoria inter se contradicentia sunt simul falsa. probatur sic. Nam aliqua sunt contradictoria quorum vnum significat aliter quam est: et alterum falsificat se. ergo conclusio vera. consequentia patet per diffinitionem tertiam: et suppositionem secundam. Et assumptum probatur sic. Ista sunt duo contradictoria hoc est falsum. et hoc non est falsum. et volo quod per vtrumque istorum hoc demonstretur primum istorum: et quod illa propositio hoc est falsum: significet principaliter quod hoc est falsum: et quod illa propositio hoc non est falsum. significet principaliter quod hoc non est falsum. tunc primum istorum est falsum. quia falsificat se. nam sequitur hoc est falsum. ergo hoc est falsum. et secundum est falsum quia significat aliter quam est.

¶ Contra istas conclusiones multipliciter arguitur. Et primo sic. vna istarum ponit aliquam propositionem neque fore verum neque fore falsam. quod est contra philosophum in predicamentis. vbi dicit. videtur autem omnis affirmatio esse vera vel falsa. Et si hoc sit verum de affirmatiuis est verum de negatiuis eadem ratione. ¶ Item in eodem libro dicit alibi sic. In eo quod res est: vel non est: oratio vera vel falsa. sed quecunque propositio detur. vel est ita ex parte rei sicut ista significat. vel non est. ergo quecunque propositio detur est vera vel falsa.

¶ Ad primum dicendum est sic. philosophus cum dicit videtur. etc. Intendit ponere differentiam inter propositiones: et incomplexa de quibus propositiones componuntur differentia ergo sua est hec. quod omne verum vel falsum est propositio affirmatiua vel negatiua: sed nullum incomplexum est verum vel falsum: et sic saluatur prima. ¶ Ad secundum dicendum est quod illa sic intelligitur: quod quando ita est ex parte rei: sicut propositio principaliter significat. si non falsificat se: est propositio vera. eo quod ista significat sicut est. Et in eo quod aliter est ex parte rei quam propositio significat est falsa.

¶ Pro quo sciendum est. quod omnis propositio significans principaliter sicut est. vel aliter quam est. si sit de presenti: preterito vel futuro necessario: vel de contingenti: cuius veritas est dependens de presenti est vera vel falsa. et nulla alia est vera vel falsa ex quo patet quod multe sunt propositiones neque vere neque false. cuiusmodi sunt iste (hec propositio significat aliter quam est) eadem demonstrata. et talis tu mouebis cras et similiter omnis propositio de futuro contingenti. cuius veritas non dependet a presenti.

¶ Adhuc contra aliam partem arguitur sic. Ista po

sitio ponit aliquā ppōnē fore falsam que principaliter signat sicut est. ergo eadē ratione habes ponere aliquā ppōnē esse verā que signat principaliter aliter q̄ est: ⁊ hoc negat ista conclusio. ergo male. ¶ Item illa ppō asserit oēm ppōnē falsificātē se fore falsā. ergo simili rōne hȝ ponere oēm ppōnē verificātē se fore verā: q̄ negat positio ista. Ad istas duas obiectiones potest respōderi negando utrāq̄ ɔ̄ñam. quia plus requiritur ad veritatem ppositionis q̄ ad falsitatē: qr ad hoc q̄ ppō sit vera requirit q̄ significat sicut est non falsificat se. Et ad hoc q̄ sit falsa sufficit q̄ significat aliter q̄ est vel q̄ falsificat se. Unde non sequitur ista propositio verificat se. ergo est vera. quia plus requiritur. scilicet q̄ significat sicut est ⁊ non falsificat se. Nec sequitur q̄ ista propositio est vera. scilicet omnis propositio est vera: licet verificat se. sed est falsa. quia significat aliter q̄ est. unde hec bene sequitur falsificat se. ergo est falsa. Sed tamen non sequitur verificat se. ergo est vera.

¶ Contra secundam cōclusionem obiicitur sic. Ista conclusio est contra regulas. Aristo. in primo libro priorum. ubi talibus utitur regulis. ɔ̄ñs est falsum. ergo añs. ⁊ Añs est verum. ergo ⁊ ɔ̄ñs. ergo nō potest poni q̄ aliqua sit ɔ̄ñª bona ⁊ formalis ubi antecedens est verum. ⁊ ɔ̄ñs falsum.

¶ Respondendum est q̄ intellectus philosophi ꝑ prima regula est iste si ɔ̄ñs nō significet sicut est. ⁊ nec añs nec ɔ̄ñs est pertinēs ad inferendū seipsū signare sicut est. q̄ añs nō signat sicut est. ¶ Secūda regula est sic intelligēda: si añs significet sicut est: ⁊ nec añs nec consequens est pertinens ad inferendum seipsū significare sicut non est. ergo consequens significat sicut est.

¶ Contra ultimam conclusionem arguitur sic. ¶ In primo posteriorum ⁊ in multis aliis locis videtur q̄ Aristoteles innuit. q̄ duo contradictoria non sunt simul vera nec falsa. sed ista cōclusio ponit q̄ possunt simul esse false. ergo conclusio falsa.

¶ Respondendum est q̄ intellectus aristotelis talis est q̄ nulla sūt ɔ̄dictoria inter se cōtradicētia. q̄rū utrūq̄ signat sicut est vel quorū utrūq̄ signat aliter q̄ est. Ex hoc mō cōmune loquit. Aristo. dicēs illud fore verū. q̄ signat sicut est ⁊ illud fore falsū: qđ signat aliter q̄ est: nisi in materia insolubiliū. ubi intēdit q̄ falsū est nō solū tale qđ signat aliter q̄ est: sed tale q̄ est destruens vel falsificās se. sicut patȝ per textū Aristo. iiij. metha. ubi dicit. Accidit oībus talibus ppositionibus destruere seipsas: ubi intēdit q̄ talis ppō que est pertinēs ad inferēdū seipsā fore falsū destruit et falsificat se. ⁊ quelibet talis est falsa. sicut declaratum est prius.

¶ His igitur intellectis. ⁊c̄. iuxta Aristotelis sententiā: ɔ̄ñs est insolubilia soluere: ⁊ inter illa primo determinādū est de insolubilibus a ppterate vocis generatis inter insolubilia simplicia a facilioribus principia mihi sumam. ¶ Sit igitur in scripto hec propositio (falsum est) non sit aliqua preter illam: et significet principaliter q̄ falsum est: ⁊ deinde proponatur quod falsum est. Si negetur vel dubitetur. Arguitur sic ut sequitur.

¶ Contra ppositio vera vel ppositio falsa est: sed nulla est ppō vera. ergo ppō falsa est. Maior est manifeste vera: ⁊ minor patet per casū. Quod sic pbatur oppositum minoris repugnat casui. ergo minor sequitur ex casu. Antecedens probatur sic. Nam si oppositum minoris non repugnat casui: ⁊ illa est est possibilis ponatur tūc q̄ oppositum minoris fiet cum casu. scilicet q̄ propositio vera sit. ¶ Tūc Arguitur sic. ppō vera est: ⁊ nulla nisi ista: falsum est. ergo ista est vera. ¶ Et tunc ultra. ergo ita est sicut illa principaliter significat. consequentia patet per secundam diffinitionem. ¶ Sed principaliter per casum illa significat q̄ falsum est: ergo ita est q̄ falsum est. et nulla alia ab illa est propositio. ergo ista est falsa. ⁊ sic sequitur q̄ idem est verum ⁊ et falsum: q̄ est impossibile. ¶ Si concedatur q̄ falsum est: nunc sic falsum est. ⁊ omnis propositio est ista falsum est eadem demonstrata.

ergo illa est falsa. et vltra. ergo ista sig̃t principaliter aliter q̃ est: et ista principaliter significat q falsum. ergo non est ita q falsum est cuius oppositum fuit concessum. ¶ Itē tu concedis falsum scitū a te fore falsum: non sequens ex casu: et per te hoc fuit falsum. ergo male respondes. Idem falsum est: et illa principaliter significat q falsum est. ergo ita est principaliter sicut significat: et vltra. ergo illa est vera. huic forte respondetur negando casum: et alios consimiles tanq̃ impossibiles

¶ Contra si tamen ista propositio foret in scripto/ et nulla alia propō: adhuc possibile est q aliquis videret illā: et sic si multe forent propositiones cū illa: et q illa sig̃t principaliter ex impositione q falsum est. Et si vnus homo qui continuo sit instructus in tota vita sua ad concipiendum per quamlibet propōnē q falsum est: hoc posito: pono q videat hoc scriptū et concipiat per illud q falsum est: sicut fuerat instructus: posito ipso videre illud continue corrumpātur omnes alie propositiones ab ista: ita q nulla sit nisi ista quo posito ipso concepit per istam q falsum. ergo ita sibi sig̃t: q falsum est. ꝯña ptz per septimā suppositionē: et nulla alia forte sic sig̃t. ergo solum forti sic sig̃t q falsum est. Et si imponitur vltimo ad significandum. ergo illa principaliter sig̃t q falsum est: et tn̄ illa est. ergo totus casus est possibilis. Itē cū hoc q tantū sit illa ista pōt significare principaliter minus ex impositione vel maius simpliciter. ergo ex impositione potest significare sic principaliter. Itē illa propositio: deus est. potest significare principaliter q deus est cū hoc q tantum ista sit et similiter hec propositio homo est asinus: potest principaliter significare q homo est asinus: cum hoc q tantum ista sit. sed nulla potest assignare causa quare vna illarum potest sic principaliter significare: ita q tantummodo illa foret: quin eadem cā vel consimili possit illa propositio falsum est principaliter significare q falsum est/ cum hoc q tantum illa foret: ergo si talis casus est possibilis q deus est: et illa principaliter significat q deus est: et tn̄ ista propositio sit. sequitur q iste casus est possibilis. scʒ q ista propositio falsum est significet falsum esse: cum hoc q tantum ista sit. sed hic fingatur vna causa: et dicitur q licet ista propositio deus est foret et nulla alia/ et ista principaliter significet deum esse: ex isto sequitur aliquod impossibile: sed si tantum foret ista propositio falsum est: et principaliter significet q falsum est: sequitur impossibile: vt patebit posterius. Ista causa non est nisi illorum qui nesciunt aliter respondere ad insolubilia nisi possibile foret impossibile sustinere.

¶ Respondeatur admittendo casum: et quando proponatur q falsum est: concedatur. similiter concedatur q ista est falsa: et negetur ista ꝯña est falsa. ergo principaliter sig̃t aliter q̃ est: quia oportet addere in añte q ista nō falsificat se: et hoc falsum est. Nam sequitur falsum est: et hec propositio est omnis propositio: demonstrando falsum est. ergo hec est falsa. et sic illa est pertinens ad inferendum seipsam fore falsam. et vltra. ergo ista est falsa: ꝯña patet per secunda suppositionem. Ad secundum argumentū negetur ꝯña: nam ꝯña non valet: licet q bene respondendo in aliquo casu possibili posito falsum scitū a me fore falsum est concedendum similiter impossibile scitum a me est impossibile: est a me concedendum: vt si poneretur q hec propositio (deus est) significaret precise q homo est asinus: et hoc bene scias: adhuc ista foret concedenda (deus est) et tamen est falsa et impossibilis. Et similiter añs est negandū. nam q falsum est sequitur ex casu: vt patet: nam cū casu stare non potest q ista sit vera: et ex casu sequitur q ista propositio est de presenti significans sicut est vel aliter q̃ est. ergo sequitur ex casu q ista propositio sit falsa. ¶ Ad tertium concedatur prima consequentia scilicet q falsum est. et principaliter significat q falsum est. ergo ita est. etc. sed negetur illa ꝯña: quando concluditur. ergo est vera eo q aliqua propō falsa sig̃t sicut est: vt patet per primam conclusionem: vt de propositione falsificante se: et sic est in proposito sicut prius declaratum est.

¶ Contra istū modū soluēdi insolubilia arguitur sic.

¶ Aristo. ij. elenchorum. ca. ij. de solutione paralogismorum secundū quid et simpliciter soluit insolubilia per illam fallaciam secundum quid ad simpliciter: sed ista solutio non sic facit. ergo peccat contra solutionem Aristo. et per consequens nō valet

ista solutio. ¶ Dico q si fiat talis zña. hec propō significat principaliter sicut est. ergo est vera. est fallacia secundū quid ad simpliciter: eo q zña significat duo. Nam ad hoc q propositio sit vera requiritur q significat principaliter sicut est: cum hoc q non falsificat se: sed antecedens in zñequentia facta solum ponit consequens secundū vnam partem sui significati: et non secundum totum significatum. et ideo a tali antecedente ad tale consequens est fallatia secundum quid ad simpliciter.

¶ Ac si sic arguitur. iste est albus secundum dentes. ergo iste est albus. Et iste est intellectus Aristo. ibidem: vt patet per eum vbi soluit paralogismum fundatum super talem casum: ponens q Sortes iuret esse seipsum periurum (dicens) Nam qui iurat se esse periuratum bene iurat periurans hoc solum dū aūt periurat non. Ex quo textu plane pz q ista ppositio. s. Sortes iurat seipsum esse periuratum est falsa. Nam si illa esset vera: et solum iurat hoc: tunc solum iurat verū: et per zña esset periurus in hoc q textus dicit: bene iurat eo q iurat propositionem sicut est significantem. Et per hoc q in fine textus apponit vnam negationem intelligere proponit q non iurat propositionem veram: ita q ista consequentia sit fallacia secundum quid et simpliciter. Iste iurat propositionem principaliter significantem sicut est. ergo iurat verum. &c.

¶ Item pz p textū paulopost sequentē qui talis est. Nichil phibet aūt eūdem vel simpliciter mendacem esse quo aūt verꝫ et est verꝫ aliquid verꝫ autē non. &c. Ubi intēdit paralogismū fundatū sup talem casum. Ponat q Sortes sic dicat. S. est mendax. ex quo textu sequitur q non est incōueniens simul esse mendacē: et dicere propōnem principaliter signtem sicut est nec sequitur illud est verum: sed est fallacia secundum quid et simpliciter: sicut prius declaratum est.

¶ Aliud sophisma ponatur q ista propositio sit. Nullum verꝫ est: et nulla alia: et q significet principalit q nullū verꝫ est. Si negēt vel dubitetur qn proponit. Contra. Nulla propositio que nō est ista est vera: et ista nō est vera. ergo nullum verum est. Maior patet per casum. Et minor est sequens ex casu. quod probatur sic. oppositum minoris est repugnans casui. ergo minor est sequens ex casu qd probatur sic. nam si non sit repugnās casui: et cum illa sit possibilis ponatur q ista sit sicut illa principaliter significat. Et arguitur sic. hoc est verum: nullum verum est. ergo ita est sicut illa principaliter significat. zña patet per diffinitionem secundam: et illa principaliter significat q nullum verum est per casum. ergo ita est q nullum verum est. Ex quo sequitur q ista non est vera. Si concedatur q nullum verum est: et ita est q nullum verum est. ergo ista est vera. Et vltra sic. ergo aliquod verum est: quod est oppositum concessi. &c.

¶ Solutio concedendum est q nullum verum est: & q ista pncipalit sic significet: & negāda est zña que cōcludit q ista est vera: eo q falsificat se: q est pertinens ad inferendū seipsam falsam. Nā sequit. nullū verꝫ est: & ista propō significat sicut est: vel aliter q̄ est. ergo ista est falsa. Aliud insolubile ponatur q A et B sint due propositiones: quarꝫ A sit ista (deus est) et B sit ista (oē verꝫ est A) et significent pncipalit sicut termini pretendūt: tūc pponat q oē verꝫ est A. Si negetur vel dubitet. Cōtra. A est verꝫ: & nulla est ppō alia ab A/ que est vera. ergo omne A est verꝫ. maior pz ex casu: et minor est sequens ex casu: qd probat sic. oppositū minoris est possibilis propō et si poneretur cū casu: sequetur oppositum casus. ergo sequitur minor ex casu. assumptum probatur sic. et ponatur oppositum minoris cū casu: et sic arguitur sic. Aliqua propositio alia ab A est vera: et nulla est propō alia ab A/ nisi B. ergo B est verum. Sed B principaliter significat q omne verum est A. ergo ita est: sed nullum B est A/ nec A est B. ergo B non est verum: et per zña nulla propositio alia ab A est vera: quod est oppositum concessi.

¶ Si concedetur quod omne verum est A. Contra si omne verum est A. et B non est A. et B est. ergo B non est vera. patet consequentia: et minor est concedenda: et maior est posita. ergo consequentia est concedenda. Et tunc vltra. B non est verum/ et B est propositio de presenti significans sicut est: vel aliter quam est. ergo B est falsa. Et vltra. ergo non est ita quod omne verum est A. cuius oppositum fuit concessum. etc.

¶ Solutio. concedendum est quod omne verum est A. et quod B est falsum: et neganda est consequentia in qua concluditur quod non est ita quod omne verum est A. quia oportet addere quod B non falsificat se: sed hoc est falsum: quia B falsificat se: vt satis patet de se.

¶ Item ponatur quod sunt tantum iste tres propositiones Deus est/ que est vera. et homo est animal. que est vera: et quelibet propositio vniuersalis sit dissimilis istis. et quod principaliter significet quod quelibet propositio vniuersalis sit dissimilis istis: et demonstrando per ly istis duas primas propositiones. Deinde proponatur quelibet propositio vniuersalis est dissimilis istis. Si negetur vel dubitetur. Contra. et arguitur sic. Ista est dissimilis istis: et ista est quelibet propositio vniuersalis ergo. etc. Minor patet de se/ et maior etiam probatur. Nam illa est falsa demonstrata eadem vniuersali: et iste sunt vere. ergo ista est dissimilis istis veris. consequentia patet ex modo loquendi. Et antecedens probatur sic. Ista falsificat se. ergo est falsa. consequentia patet per suppositionem secundam. Antecedens probatur sic. Ista est dissimilis istis et iste sunt vere. ergo ista est falsa.

¶ Si concedatur/ tunc arguitur sic. quelibet propositio vniuersalis est dissimilis istis et ista principaliter sic significat. ergo principaliter significat sicut est. Et vltra. ergo ista est vera: et iste sunt vere. ergo ista est similis istis ergo ista non est dissimilis istis/ et ista est quelibet propositio vniuersalis. ergo nulla propositio vniuersalis est dissimilis istis: cuius oppositum est concessum.

¶ Solutio. Concedendum est quod quelibet propositio. Et concedatur quod ista sic significat: et principaliter sicut est significat: sed non sequitur. ergo est vera: eo quod falsificat se vt patet intuenti.

¶ De copulatiuis sit hoc sophisma. ponatur hec copulatiua (deus est: et hec copulatiua est falsa) et significet precise sicut termini pretendunt quod deus est: et hec copulatiua est falsa: et prima significat quod deus est: et secunda quod illa copulatiua est falsa: et per hoc pronomen illud demonstratur tota copulatiua: deinde proponatur ista copulatiua. Si concedatur: tunc sic. deus est: et ista copulatiua est falsa. ergo ista copula. est falsa. Et vltra. ergo ista copu. significat aliter quam est. ergo non est ita quod deus est/ et ista copulatiua est falsa. Si negetur vel dubitetur. ¶ Contra. Ista copulatiua falsificat se. ergo est falsa. consequentia patet/ et antecedens probatur sic. Nam sequitur manifeste deus est: et ista copulatiua est falsa. ergo ista copulatiua est falsa. consequentia patet a tota copulatiua ad alteram eius partem. etc.

¶ Solutio. concedatur ista copulatiua/ et concedatur quod ista est falsa: et negetur consequentia: ergo significat aliter quam est. sicut prius. quia falsificat se. etc. ¶ Sequitur de disiunctiuis sophisma.

¶ De disiunctiuis ponatur ista disiunctiua. homo est asinus/ vel nulla disiunctiua est vera: et quod principaliter significet sicut termini pretendunt: et non sit alia disiunctiua ab ista. ¶ Dicendum est quod ista disiunctiua est falsa. quia falsificat se: debet tamen concedi eo quod significat sicut est. et tunc negetur consequentia. ergo ista est vera: sicut prius declaratum est.

¶ De exclusiuis ponatur quod A sit ista propositio deus est: Et B ista tantum A est verum: et non sit alia propositio ab istis: et significet A princi

paliter p deus est: et significet B principaliter q tantum A est verum. Isto posito concedendum est q tantum A est verum: eo q significat principaliter sicut est: et cõcedendum est q illa est falsa: quia falsificat se.

¶ De exceptiuis ponatur q A sit ista ppositio. Nulla propõ preter A est falsa: et nõ sit alia propõ ab A: et sit tantũ vnum A: et significet principaliter sicut termini pretendunt: concedendum est q nulla propõ preter A est falsa: etiam concedendum est q A est falsa: eo q falsificat se: et hec de insolubilibus a proprietate vocis sufficiant.

¶ Premissis insolubilibus que ex vocum nascuntur pprietatibus et solutis. Modo proponimus quedã soluere insolubilia que prouenisse ex actibus nris. ¶ Pro quo sciendũ est q in huius tractatus declarabatur exordio Duplices sunt actus. Quidã enĩ sunt ex quibus nata sunt insolubilia puenire sine proprietate vocis. Et quidẽ sunt ex quibus sine pprietate vocis nũq̃ nata sunt insolubilia puenire. Exẽm primi: vt credere/ymaginare. Exẽplum scḋi: vt audire/legere. ¶ Quo ad primos actus nostros sit breue sophisma. Ponatur q sit tm̃ vnus S. et credat istam propõnem. S. decipit: et nullam aliã: et significet principaliter q S. decipitur. et ponatur q talis decipitur qui credit falsum. Deinde proponatur q S. decipitur. Si negetur vel dubitet. Contra. oppositum eius repugnat casui: ergo iste sequit ex casu. Aña probat sic. Si oppositũ eius nõ repugnat casui: ponat tūc cum casu q S. non decipitur: tunc sic. Sortes non decipitur: et solum talis non decipitur: qui non credit falsum. ergo sortes non credit falsum. Et vltra. Sortes non credit falsum: et solum credit istam propositionem. S. decipitur. ergo ista est vera: et ista principal' sigt q S. decipit. ergo ita est q S. decipit. tūc sic. ita est q S. decipitur ergo S. decipitur: quod est oppositum alterius propositionis posite cum casu. Si concedetur q S. decipitur. tunc sic. S. decipitur: et omnis talis credit falsum. ergo S. credit falsum: et solum credit istam propositionem. S. decipitur. ergo ista est falsa. et vltra. ergo significat aliter q̃ est: et ista sigt q S. decipitur. ergo non est ita q S. decipitur: cuius oppositum fuit concessum.

¶ Solutio/concedendum est q sortes decipitur. Et q ista est falsa/et neganda est ɔña. ergo significat aliter q̃ est: eo q oportet addere immediate q non falsificat se. Nam sequitur. Sortes decipitur. ergo credit falsum/et solum credit istam. ergo ista est falsa.

¶ Notandum est q tales termini iurare/concedere/negare: et hmõi sunt termini quorũ actus quando adiūgit terminis significantib' pmo et principaliter transeunt ad propositiones/et nõ ad sigtũ propositionis: nisi per aliquã determinationẽ vel modificationẽ impediant: et tunc actus eorum principaliter in sigto ppõnũ. Vñ formalit sequit. tu iuras verũ. ergo iuras ppõnẽ verã: sed nõ sequit. tu iuras hoc verũ: demõstrãdo p ly hoc sigtũ verũ. ergo iuras ppõnẽ: qz ly hoc est quedam determinatio limitans ly verũ ad sigtum verum: et non ad propositionem veram: pz ergo talem ɔñam nõ valere. tu iuras hoc verũ/vel tu iuras verũ. iurãs hoc ergo tu iuras propositionẽ verã. etc. ¶ Notandũ est q si aliquod determinabile verum falsum: et huiusmodi totaliter precedant determinant dictum propositionis: et si totaliter subsequantur determinant propositionem: et non econtra.

¶ Ad faciendum insolubile in copulatiuis copulandum est tale. Quelibet copulatiua est falsa/vel nulla copulatiua est vera cum vna propositione vera vel necessaria: ponendo q illa copulatiua sit quelibet copulatiua et q precise et primarie significet: et vtraq3 eius pars: et dicatur q illa est falsa: quia vtraq3 eius pars est vera: et quodlibet eius significatum adequatum est verũ: patet vltra in aliis. Nec valet hoc argumentum: vtraq3 pars huius copulatiue est vera: et illa precise ex significatione suarum partium significat. ergo illa copulatiua est vera: sed est fallatia secundum quid et simpliciter.

¶ Ad faciendum insolubile in disiunctiuis disiungendum est tale. Quelibet disiunctiua est falsa: vel nulla disiunctiua est vera cum propositione falsa vel impossibili: ⁊ ponendum est illam disiunctiuam esse qualibet disiunctiuam ⁊ quod illa ⁊ vtraque eius pars precise ⁊ primarie significet. Et respondendum est hic. vt in copulatiuis. Dicendo quod illa disiunctiua est falsa: ⁊ tamen quelibet pars principalis est vera: ⁊ vltra vt in aliis. nec valet hoc argumentum. Altera pars disiunctiue est vera: ⁊ ista disiunctiua precise ⁊ primarie ex significatione suarum partium significat. Ergo illa disiunctiua est vera: sed est fallacia secundum quid est simpliciter.

¶ Hic nouissima quidem insolubilia iuuenum animos nō parum incitantia mentes preparantia. ac denique eorum memorias artificiose reformantia feliciter incipiunt.

Primo omnium petendum/ est quid enim insolubile sit. deinde quodam pacto insolubile diuidi valeat. Quum he due noticie. scilicet diffinitio ⁊ diuisio ex Boetij namque sententia ad res cognoscendas non mediocriter conferunt. Iamiam redamus ostendendo quid enim insolubile sit. Et dicatur quod insolubile est propositio que quadam difficultate ⁊ non conuenienti facilitate solui potest. vt patet de quibuscunque insolubilibus siue ea ipsa insolubilia sint ex parte vocis: siue ex parte actus nostri interioris: exterioris ve: siue ex mixtione actus nostri: cum proprietate vocis: de quibus inferius planius saniusque dicemus. Proprietates vocum he sunt: esse falsum: esse impossibile: esse necessarium: esse verum: ⁊ his similes. Actus nostri sunt duplices: scilicet interiores: vt scire/ cogitare/ ⁊ his similes. Et actus exteriores: vt scribere/ audire/ et his actus similes.

¶ Modo sequitur secunda pars hui⁹ opusculi/ in qua ostenditur insolubilis particio/ que hec est. Omne insolubile aut est proueniēs ex proprietate vocis (vti hoc insolubile. omne complexum est falsum) aut est proueniēs ex non proprietate vocis: ⁊ sic dupliciter: aut est insolubile proueniens ex proprietate actus nostri: aut ex cōmixtione.

¶ Insolubile proueniens ex proprietate actus nostri adhuc est duplex: aut est proueniens ex proprietate actus nostri interioris. vt hoc insolubile. nullum complexum est cogitatum: quum solum hoc complexum cogitetur. Aut est proueniens ex proprietate actus nostri exterioris sicut hoc insolubile. nullum complexum est dictum a sorte: quum sortes hoc solum dicat. ¶ Insolubile enim proueniens ex commixtione: aut est proueniens ex commixtione actus nostri dumtaxat exterioris ⁊ interioris: velut hoc insolubile. nullum dictum a sorte est precogitatum a sorte: aut est proueniens ex mixtione actus nostri cum proprietate vocis/ ⁊ hoc dupliciter. quia sic aut est proueniens ex commixtione actus nostri interioris cum proprietate vocis. vt hoc insolubile. omne scitum est falsum. aut est proueniens ex commixtione actus nostri exterioris cum proprietate vocis. vt hoc insolubile. omne dictum a sorte est impossibile. ¶ Secunda diuisio hec est. quedam propositio significat principaliter sicut est. vti hec propositio. deus est. ⁊ omnis vera propositio. quedam propositio significat aliter quam est. vt hec propositio. homo est asinus. et omnis propositio falsa non falsificans se. quedam non falsificat sicut est principaliter/ sicut hec/ scilicet hec propositio non significat sicut est. quedam vero nō significat principaliter aliter quam est. vt hec propositio/ scilicet hec propositio significat aliter quam est: nec vlla sibi similis.

¶ Preterea sequitur tertia pars hui⁹ processus/que de ro ppositionū descriptiones ac suppōnes cōplectitur Primo de descriptionib⁹. deinde de suppositionibus.

¶ Propositionum enim descriptiones sunt quattuor.

¶ Prima hec est. ppō est oratio indicatiua significans naturaliter: aut ex impositio ne vel impositionibus qua vel quibus vltima fuit imposita ad significandum com plexe significata. hoc ptz discurrendo per singulas ppōes. ¶ Scda diffinitio est hec. Propositio vera significat principaliter sicut est. naturaliter sicut ppō in anima aut artificialiter ex impositione vel impositionibus qua vel quibus sit imposita ad signi ficādū. ¶ Tertia descriptio est hec. Propositio falsa non falsificans se principaliter significat aliter q̄ est naturaliter: vt ppō in aīa cōcepta: aut ex impositione vel im positionibus. qua vel quibus erit imposita ad significandum. ¶ Quarta & vltima descriptio est hec. Insolubile est ppō significās principaliter sicut est vel aliter q̄ est ad q̄ est pertinens ad inferendam seipsam fore falsam vel veram.

¶ Peracto de descriptionibus que sunt. iam aliquid referendum est de suppositionibus. quaꝝ tres sunt.

¶ Prima hec est. Oīs ppō pertinens ad inferendā seipsam fore falsam est ppō fal sificās se: & ppō pertinens ad inferendā seipsam fore negatā vel negandam cōcessā vel cōcedendā est ppō negans se: vel cōcedens se. Propositio falsificans se talis est: scilicet oīs ppō est falsa. Propositio negans se talis est: scilicet oīs ppō est negāda. Propositio concedens se talis est: scilicet oīs ppō est cōcedēda. Propositio impossi bilitans se talis est: scz oīs ppō est impossibilis. & ita de alijs similibus.

¶ Scda suppō est hec. ppō falsificās se: nō est princi paliter falsa: nec principaliter sigt aliter q̄ est. vt ptz ex dictis. Autoris vetustis inso lubilibus in sua prima diuisione. Ita nec ppō impossibilitās se: est simpliciter īpossi bilis: nec principaliter significās sicut est: nec principaliter aliter q̄ est: & sic de alijs.

¶ Tertia suppositio est hec/nulla ppositio est sue par tes diuisim sumpte. vt patet in hac ppōne. homo est animal. non est hec pars homo nec pars animal. nec hec pars est.

POstremo sequit̄ quarta pars & vltima huius processus. In qua quidē pte nouē. Sophismas ta colligūtur insolubilia cū coꝝ solutionibus. Ex quibus eni solutionib⁹ pñt collegi solutiones ad quascūq̄ instātias factas vel faciēdas in insolubilib⁹: tria eni ex pte vocis & tria ex pte actus nr̄i: & tria ex cōmixtione actus nr̄i cū pprietate vocis.

¶ Sophisma primū hoc est. ponat̄ q̄ oē ꝯplexū est im possibile: cū hoc q̄ nō sunt plures ppōnes q̄ ista. & ppōnes cōicabiles. Quo casu ad misso & pposito & concesso. Arguitur sic. Omne cōplexū est impossibile: hoc idem est cōplexū. ergo hoc est impossibile. ꝯña tenet. quia est syllogismus in darij. Et tunc ex cōsequēte. Ante & ꝯñte cōcesso: hoc est impossibile & vos hoc cōceditis. ergo male re spondetis. pbat̄ ꝯña ex dictis. Autoris prima specie obligationis. vbi dicit q̄ ppter possibile positum/non est impossibile concedendum.

¶ Ad hoc sophisma r̄ndeat̄ sub hac forma admitten do casū & cōcedēdo ppositū & totū argumētū syllogisticū sequens/& negetur hoc ar gumentū. hoc est impossibile. ergo male r̄ndetis/& q̄n sic pbatur ex dictis. Autoris

q̄ ꝓpter possibile positū. ꝛc̄. Ad hoc ita dicendū est. q̄ impossibile est duplex. s. simpliciter dictū / ꝛ impossibile impossibilitās se. Quia de impossibili distinctione posita / dico q̄ ꝓpter possibile positū. nullo modo est impossibile simpliciter cōcedēdū / tn̄ non incōuenit ab ꝰ me impossibile / scḋo modo dictū impossibilitans se esse cōcedendū. q̄ tale impossibile est possibile. Et de solo tale impossibili habetur hic instantia.

¶ Sophisma scḋm insolubile est hoc. Omne cōplexū est negādū. que cōcesso. hoc est cōplexū ergo hoc est negādū. ptz ꝯña. q̄ est syllogismꝰ in darij. Si detur tota ꝯña. Tūc sic ex ꝯñte. hoc est negādum. ꝛ hoc est a vobis concedendū. ergo concedendū simpliciter est negandum / q̄ est inconsonum.

¶ Ad hoc sophisma rn̄deat et concedat argumentū syllogisticū / ꝛ negetur hoc argumētū. hoc est negādū. Et hoc cōcedēdū ergo cōcedēdū simpliciter est negādū. ¶ Dicat q̄ dupliciter dr̄ aliqd̄ esse negandū / scz simpliciter / vel q̄ est negans se: hec ꝯ pō oē complexū est negandū: non est negāda simpliciter sed est neganda: q̄ est negans se. ꝛ sic stat idem complexum esse concedendum simpliciter. ꝛ negandum negans se: nec sunt opposita.

¶ Sophisma tertiū insolubile hoc est oē complexū est nō possibile: hoc est cōplexū. ergo hoc est nō possibile. ꝯña ptz q̄ est syllogismꝰ in darij. Ex consequente sic arguitur. hoc est non possibile. ergo male conceditis illud cū nichil est concedendum: nisi illud q̄ possibiliter sit ponendum.

¶ Ad hoc insolubile respondeatur cōcedendo totum argumētū syllogisticū. ꝛ negādo hoc argumētū. hoc est nō possibile. ergo male ꝯcedo illud: dicēdo multipliciter ad hoc añs. hoc est nō possibile. primo sic. nō possibile potest sumi pro nō possibilitate partibili / aut in cōpleta / aut intrinseca partiali / cū qua nō possibilitate stat bene possibilitas / ꝛ sic non valet vltima ꝯña. q̄ añs est verū / nec incōuenit tale nō possibile esse possibile / ꝛ ꝯñs est falsū / vel nō possibile potest sumi ꝓ non possibilitate totali / aut completa / aut extrinseca / ꝛ falsum est q̄ consequens est sic non possibile. Sed talis propositio est non possibilis / q̄ nullus deus est / quia non possibilitas hoc complexum denominat totaliter / complete / ꝛ extrinsece. Aliter dicatur q̄ non possibile potest sumi pro non possibilitate non possibilitanti se / ꝛ sic consequens est non possibile / nec inconuenit non possibile hoc modo sumptū a quouis concedi. Aut non possibile potest sumi pro non possibilitate simpliciter dicta ꝛ sic nō possibile nullo modo concedendum est.

¶ Sophisma quartū isolubile hoc est. Nulla ꝓpō est intellecta. hec est ꝓpō. ergo hec nō est intellecta. ꝯña ptz ꝛ si detur ꝯña. Cōtra hoc ꝯña est cōcessa: sed nichil est cōcessū quin prius erat intellectū. ergo falsū est q̄ hec ꝓpō non est intellecta. minor ꝓbat. q̄ actus cōcedendi presupponit actū intelligendi. ¶ Ad hoc insolubile ita dicatur cōcessis maiore / minore / ꝛ cōclusione. q̄ ꝯña est intellectū intellectione integra ꝑfecta ꝛ simpliciter dicta: ꝛ hoc idē ꝯña nō est intellectum non intellectione partiali: incōpleta / intrinseca / extremali / aut nō intellectione nō intelligēte se: cū qua nō intellectione stat cōpleta / perfectaq̄ intellectio.

¶ Sophisma quintū insolubile hoc est. ois ꝓpō est nō scita. hec est ꝓpō. ergo hec est non scita. Ad hoc insolubile respōdeatur vt superius.

¶ Sophisma sextū insolubile hoc est. nullū ꝯplexū est precogitatum hoc est complexum. ergo hoc non est precogitatum. ¶ Ad hoc etiā insolubile respondeatur vt superius.

¶ Sophisma septimū insolubile hoc est. oē dictum a sorte est impossibile. hoc cōplexū est dictū a sorte. ergo hoc cōplexū est impossibile. Et vltra ex ꝯñte: hoc cōplexū est impossibile. ergo male cōcedistis illud: quum ꝓpter possi

bile positum nullum impossibile est cõcedendum. ¶ Ad hoc enim sophisma insolubile respondeatur velut ad primum respondebatur.

¶ Sophisma octauum insolubile hoc est omne intel

lectū a sorte est nõ possibile: hoc idē cõplexū est intellectū a sorte. ergo hoc idē cõplexū est nõ possibile. Et ex ꝯñte hoc idē cõplexū est non possibile. ergo nõ debetur cõcedi: ꝛ per ꝯñs male cõceditis. ¶ Ad hoc insolubile sophisma talis enim detur responsio q̄ ualis autem ad tertium insolubile sophisma dabatur.

¶ Sophisma nonū insolubile hoc est. Nullum possi

bile vobis ꝓpositū est cõcedēdū. hoc est possibile vobis ꝓpositū. ergo hoc nõ cõcedēdū et tūc ex ꝯñte. hoc nõ est cõcedēdū: ꝛ hoc est ꝛ est a vobis cõcessū. ergo q̄ nõ est cõcedendū est a vobis cõcessū. ¶ Ad hoc sophisma insolubile r̄ndeat̄ cõcedēdo totū argumētū syllogisticū: ꝛ ad reliquū argumētū qd̄ capit̄ ꝓ incõueniēte. Dicat̄ distinguēdo de ꝯñteio q̄ dupl̄r cõtingit aliqd̄ esse nõ ꝯcedēdū: vel q2 signat principaliter aliter q̄ est/ ꝛ illud est simpl̄r nõ cõcedēdū/ nec debet tale vnq̄ cõcedi/ vel aliqd̄ est nõ cõcedēdū: q2 infert se nõ cõcedi/ ꝛ illud est nõ cõcedēdū scd̄m qd̄. Tūc dicat̄ ad posteriorē ꝯñam q̄ nõ cõcedēdū primo mõ sūptū nūq̄ debet cõcedi: sed nõ incõuenit nõ cõcedēdū scd̄o modo sūptū esse cõcessū. Ad hec eni insolubilia. oīs ꝓpõ est nõ signās sicut est. nulla ꝓpõ signat sicut est. vos desertis a ꝓpõne negata a vobis. oīs ꝓpõ signat aliter q̄ est. ꝛ ad q̄cūq̄ alia insolubilia pñt capi solutiones ex predictis. vel ad ista in ita rñsiones dari pñt. primo ad primā q̄ nõ signās sicut est. potest sumi dupl̄r. s. simpl̄r ꝛ sic nõ est cõcedēdū aliqd̄ tale qd̄ est nõ signās sicut est. vel põt sumi nõ signās sicut est ꝓ nõ signãte se nõ signare sicut est. ꝛ sic nõ incõuenit nõ signās sicut est a nobis ꝯcedi. Et sic ad sim sub eadē forma r̄ndēdi dicat̄. Ad hoc sophisma vos desertis a ꝓpõe negata a vobis. Et ad scd̄am exponētē. s. ꝓpõ negata a vobis est ꝛ eadē est cõcessa. ergo ꝛc. Dicat̄ q̄ ꝓpõnē a nobis esse negatā dupl̄r cõtingit aut negata est a nobis/ q2 sit negata a nobis/ ꝛ eadē nõ põt esse cõcessa a nobis. q2 a nobis. q2 sic negatū ꝛ cõcessum sūt opposita. Aut est negata a nobis. q2 est negata a se/ ꝛ cõcessa a nobis. q2 a nobis et sic nõ incõuenit hanc ꝓpõem. s. ꝓpõ negata a nobis est esse negatam a se. q̄ verū est. ꝛ esse a nobis concessam nec sunt opposita.

¶ Ad hoc sophisma insolubile: oīs ꝓpõ significat ali

ter q̄ est. hec ē ꝓpõ eadē oīs. ergo hec signat aliter q̄ ē. ꝛ ad hoc argumētū signat aliter q̄ est. ergo est negādū ꝛ nõ cõcedēdū. dicat̄ q̄ ꝓpõ signās aliter q̄ est põt sumi simpliciter sicut hec ꝓpõ deus nõ est: ꝛ sic ꝓpõ signās aliter q̄ est simpliciter est negāda/ vel ꝓpõ significās aliter q̄ est põt sumi pro ꝓpõne signãte se signare aliter q̄ est/ ꝛ sic ꝓpõem significãtē aliter q̄ est a nobis esse concessam minime est incõueniēs.

¶ Ois ꝓpõ est dubitanda. hec eadē est ꝓpõ. ergo hec

est dubitāda. Ad hoc insolubile sophisma dicat̄ q̄ dupliciter est ꝓpõ dubia/ aut dubitāda. s. simpliciter sicut hec ꝓpõ. rex sedet. aut est ꝓpõ dubia/ aut dubitāda/ q2 est dubitās se. velut hec ꝓpõ. oīs ꝓpõ est dubia/ ꝛ hoc modo oīs ꝓpõ dubia est cõcedēda nec sūt oppositi modi ad r̄ndēdi. s. dubitādū dubitās se/ ꝛ simpliciter cõcedendū. ¶ Omnis ꝓpõ est distinguenda/ hec est ꝓpõ. ergo hec est distinguenda. Ad hoc sophisma insolubile dicat̄ q̄ dupliciter dr̄ distinguendum. s. simpliciter vt hec ꝓpositio. Totus sortes est totus sortes. Aut est propositio distinguens se sicut hec propositio/ scilicet omnis propositio est distinguenda/ ꝛ sic distinguēdum distinguens se/ potest esse concedendum. nec sunt sic oppositi modi respondendi. sumendo verū q̄/ scilicet distinguendum ꝛ concedendum simpliciter

¶ Potentia actiua est illa q̄ eoipso q̄ poterit in maius

potest in minus. vt si sortes posset portare centū libras/ potest portare decem libras et non econtra. Potentia passiua est illa que eoipso q̄ põt in minus/ potest in maius vt si sortes posset videre aliquam partem hominis/ sequitur q̄ ipse potest videre totum hominem/ sed non econtra. ꝛ sic differunt.

¶ Nota φ in potentiis actiuis est diuisio assignanda per affirmationē de maximo: et negationē de minimo: et hoc sub disiunctione: vt patet in prima diuisione. In potentijs passiuis est dictio assignanda per negationem de maximo: et affirmationem de minimo: vt patet in quinta diuisione: et in sexta. ¶ Ad hoc φ diuisio sit bene data oportet duo subcontraria simul esse vera. vt ptz in prima diuisione. ¶ Ad hoc φ diuisio sit sequens ex illis subcontrarijs requiritur φ nulla illaruz verificetur solummodo pro infinitis vel pro infinito: et sic nō valet diuisio: vt patet in secunda diuisione. ¶ Aliter videndum est: an illud respectu cuius fit diuisio eo quod poterit in quodlibet sub illo: siue in quodlibet minus illo: si nō tūc non valet diuisio: sed tenet cum certis differentijs requisitis: vt patet in tertia diuisione et in quarta.

¶ Et sciendum est φ quando fit diuisio mediante termino indistributo respectu rei mutabilis quantum ad talem diuisionem pertinet: sustinenda est pars negatiua: vt ptz in diuisione prima/quinta/sexta. &c. Si autem fiat diuisio mediante termino distributo habente infinita supposita: et respectu rei mutabilis quantum ad talem diuisionem pertinet: sustinenda est pars affirmatiua vt patet in octaua diuisione/et decima/et in alijs. Sed si fiat diuisio mediante termino distributo vel indistributo: solum finita supposita habente: vel tantum vnum respectu rei mutabilis quantum ad talem diuisionem pertinet: sustinenda est pars negatiua: vt patet in quinta diuisione. &c. Notandum est generaliter si diuisio fiat respectu rei immutabilis quantum ad propositum pertinet siue cum termino distributo: siue non distributo habente finita siue infinita supposita nulla est diuersitas: sed vniuersaliter concedenda est pars affirmatiua.

¶ Quod non sit dare maximuz qđ sortes sufficit portare. probatur: qz si sic: sit illud A. Tunc arguitur sic. S. sufficit portare A. ergo per aliquē excessum excedit potentia S. resistentiā A ponderis. ꝯña patet: ex ꝓportione equalitatis non prouenit motus neqꝫ actio: et ex ꝯñte per aliquem excessum excedit potētia sortis resistentiam A ponderis: sed non per indiuisibilem. ergo per diuisibilem. ꝯña patet: qz est diuisio immediata. Et minor probatur: qz indiuisibile additum diuisibili non facit ipsum maius neqꝫ minus. Tunc capio istum excessum: et diuido illum in duas partes: et tunc sic. per medietatē istius excessus potest sortes portare hoc. ergo per medietatem alteram potest sortes portare maius A. ⁊ vltra. ergo A nō est maximum quod Sortes. &c. Et sicut arguitur de A/sic potest argui de quolibet maiori vel minori quod sortes sufficit portare. &c.

¶ Quod sit dare minimū quod sortes non sufficit portare. probatur. Et capiatur aliquod pondus quod est equale potentie S. et sit A. Tunc arguitur sic. A S. non potest portare: sed quodlibet minus A S. potest portare. ergo A est minimū. &c. ꝯña patet ab exponentibus ad expositum. et maior patet: quia ex proportione equalitatis nō prouenit motus neqꝫ actio. Minor patet: qz per aliqualem excessum excedit potentia Sortis resistentiam cuiuslibet minoris A ergo quodlibet minus A sortes sufficit portare. Antecedens probabitur sic. Per aliquem excessum excedit resistentia A resistentiam cuiuslibet minoris A/sed potētia S. ⁊ resistentia A sunt equales: ergo per aliquem excessum excedit potentia S. resistentiam cuiuslibet minoris A. et sic verificatur diuisio.

¶ Quod nō sit dare maximum tempus per quod antichristus potest esse futurus. Arguitur sic. qz si sic/sit illud A. Tunc sic. A tempus finitum vel infinitum. si infinitum. ergo non est maximum. &c. ꝯña ptz: quia nullum tempus finitum est assignabile: quin per tempus maius potest antichristus esse futurus: quia vltra illud tempus cōtingit accidere aliquod tempus futurum maius illo per quod antichristus poterit esse futurus. ergo si A sit tempus finitum per qđ antichristus poterit esse futurus A non est maximum. &c. Si sit tempus infinitum

tunc illud includit contradictionē: quia si antichristus poterit esse futurus per tempus infinitum sequitur q̄ erit futurus. ergo aliquando erit. ɔ̄ña patet. Et vltra. antichristus erit futurus per tempus infinitum. ergo nunq̄ erit: quod est impossibile. et per consequens sic est illud ex quo sequitur. scilicet q̄ sit dare tempus infinitum: per quod antichristus poterit esse futurus. ergo. &c.

¶ Quod non sit dare minimū tempus per quod anti

xp̄s nō pōt esse futur⁹. pbat̄ sic. ꝛ arguit̄ fere vt prius: qr vel illud tp̄s est finitū vel infinitū. ꝗ nō est minimū: qr per quodlibet tp̄s min⁹ hoc finito Antixp̄s pōt esse futur⁹. ꝗ. &c. ɔ̄ña ptz/ꝛ aīs similr. Si sit infinitū sit illud A. ꝛ arguit̄ sic. Ad hoc q̄ hec ppositio sit vā. A est minimū tp̄s p q̄d antixp̄s nō poterit esse futur⁹: requirit̄ q̄ vtra q̄ eius exponens sit vera: sed altera est falsa. ꝗ ista ppō est falsa. ɔ̄ña ptz. pbat̄. ꝗ hec est falsa. p quodlibet tp̄s min⁹ A poterit antixp̄s esse futur⁹: qr sit A tp̄s manis incipiens ab hoc instanti: et procedendo in infinitum. Et sit B aliud tempus incipiens medio instanti crastine diei/ꝛ procedendo sic in infinitū. Istis positis ptz q̄ antixp̄s non per quodlibet tp̄s minus A poterit esse futurus: et hoc pbat̄. qr p B tp̄s q̄d est min⁹ A nō poterit antixp̄s esse futurus: qr B est tp̄s infinitū. ꝗ nō p illud tp̄s minus A poterit antixp̄s esse futurus. ɔ̄ña patet. &c. qr per tp̄s infinitū non poterit esse futurus: vt probatum est superius: sed B est tale. ergo. &c.

¶ Quod nō sit dare intensissimū gradum quē habet

A. probatur: quia supposito q̄ A sit vnum calidum vniformiter difforme secundū extremum sui remissius terminatū ad gradū mediū totius caliditatis: et secundum extremum sui intensius terminatum ad gradum mediū inter gradum summum et gradum medium totius latitudinis caliditatis. Istis suppositis/arguitur q̄ nō est dare. &c. quia si sit/sit illud B. Et arguitur q̄ non: qr inter B gradū: et gradum ad quem terminat A in extremo intēsiori cadit latitudo media: ꝛ in illa latitudine sunt infiniti gradus intensiores B. ergo B non est intensissimus gradus quem habet A ergo. &c. Similiter si est dare gradum intensissimum quem habet A. tunc sequeretur q̄ duo gradus sūt immediati. pbat̄. ꝛ suppono q̄ C sit ille gradus ad quem terminatur A secundum extremum sui intensius/et B intensissimus gradus: vt prius Tunc arguitur sic. B est intensissimus quem habet A. et A similiter habet omnem gradum circa C. ergo non est gradus inter B et C./quia si aliquis sit inter medius gradus B non sit gradus intensissimus: sed cum A habet omnem gradum circa C. et B/est intensissimus quem habet A. ergo sequitur q̄ B gradus et C/sint duo gradus immediate. ergo. &c.

¶ Quod non sit dare gradum remissimū quem nō

habet A. pbatur supposito casu priori. Arguitur q̄ nō sit dare. &c. Quia si sit/sit ille gradus B. ꝛ arguitur sic. B est remississimus gradus quem nō habet A. ergo B est remissius gradus quē nō habet A/ꝛ nullus gradus est remissior B/quem ipm habet A. ergo. &c. ɔ̄ña patet: sed ɔ̄ñs est falsum. ergo antecedens. Et q̄ ɔ̄ñs sit falsum arguitur sic. nam ɔ̄ñs est vna copulatiua cuius altera pars est falsa. ergo. &c. Aña pbatur sic. Quia inter B gradum ꝛ nō gradum sunt infiniti gradus: quorum nullus habet A/ꝛ ille gradus sunt remissiores B. ergo ista pars est falsa. scilꝫ nullus gradus est remissior: quem ipsum habet A. ergo illud ex quo sequitur. &c.

¶ Quod sit dare gradum remissimum vltra graduꝫ

mediū quē nō habet A. predicto casu posito probat̄. ꝛ pono q̄ C sit gradus ad quē terminat̄ A/sm extremū sui intensius exclusiue. ꝛ arguitur sic. C gradū remissiorē vltra gradū mediū non habet A. et quēcūq gradū remissiorē C gradu vltra gradum medium habet A. ergo C est gradus remississimus vltra gradum mediū quē non habet A. ɔ̄ña ptz. ꝛ maior ptz ex casu supposito. et minor probatur. nam omnē gradum vltra gradum medium ꝛ citra C gradum habet A/et illi gradus sunt gradus remissiores C gradu vltra gradum medium. ergo. &c. ɔ̄ña patet. ꝛ maior habetur ex casu. et minor patet de se. ergo. &c.

¶ Quod non sit dare intensissimum gradum ultra gradum medium quem habet A. Possit probari per eadem argumenta per que probatum fuit quod non sit dare gradum intensissimum quem habet A. etc.

¶ Quod sit dare maximum quod sortes non sufficit videre. probatur. ponatur quod A sit aliquod visibile sic dispositum per impedimentum per quod S impeditur a visione illius A. et sit illud impedimentum equale ipsi A secundum omnes suas dimensiones. Isto supposito arguitur sic. A est unum magnum quod S. non sufficit videre. sed quodlibet maius A S. potest videre. ergo etc. Maior patet: et minor probatur sic. omne excedens A potest sortes videre: et nichil est maius A/ quin illud excedit A. ergo nichil est maius A/ quin illud sortes sufficit videre. consequentia patet. et minor probatur sic. Omne excedens A possibile est sortem videre. ergo omne excedens A potest S. videre. consequentia et antecedens patent de se. etc.

¶ Quod non sit dare minimum quod S. potest videre. Probatur sic quia si sit/ sit illud A. Et arguitur sic. S. potest videre A in certa distantia/ sed minoris difficultatis est sortem videre subduplum ad A in subdupla distantia ad A/ cum ceteris paribus. ergo A non est minimum quod sortes potest videre. consequentia patet: quia subduplum ad A potest S. videre. ergo. etc.

¶ Secundo arguitur sic. Si sit dare minimum quod sortes potest videre. sit illud A. Tunc sic arguitur. A est minimum quod sortes potest videre. ergo A potest sortes videre: et nichil minus A potest sortes videre. consequentia patet de se. consequens est falsum. ergo et antecedens. Falsitas consequentis probatur sic. Aliqua parte ablata a parte posteriori est A minus quam prius fuit: et tamen adhuc potest sortes illud videre. ergo prius A non fuit minimum quod sortes potuit videre. consequentia patet. et maior de se. et minor probatur sic. Quacunque parte modica ablata a parte posteriori. tanta manet superficies representata visui sortis/ sicut prius a parte anteriori. ergo minor probata est: et per consequens. ergo non. etc.

¶ Quod sit dare maximum activum/ a quo B passum pati non potest probatur sic. Nam assignetur aliquod activum cuius potentia sit equalis resistentie B passi/ (quod activum sit A) Et arguitur ab A b/ passum pati non potest/ sed a quolibet maiori A b. passum pati potest. ergo A est maximum. etc. consequentia patet. et antecedens probatur sic pro utraque parte: quia si maior esset falsa: sequeretur quod ex proportione equalitatis provenirent motus et actio: quod falsum est: quia sequitur ab Activo B passum pati potest sed potentia A se habet ad resistentiam B/ in proportione equalitatis. ergo a proportione equalitatis proveniunt motus et actio. consequentia patet ex quo actio non potest esse sine motu. Minor probatur sic. quelibet potentia maior A activo excedit resistentiam B/ per aliquem excessum divisibilem: sed omnis talis potentia excedens resistentiam B/ per excessum divisibilem sufficit agere in B. Et ultra. Cum omnis excessus sufficit ad motum. ergo quelibet potentia maior A sufficit agere in B. sed quicquid sufficit agere in B/ ab ipso B passum pati potest. ergo a quolibet maiori A potest B pati: que fuit minor probanda. ergo. etc.

¶ Quod non sit dare minimum activum/ a quo B passum pati potest. probatur sic: quia si sit/ sit illud A. Et arguitur sic. Ab activo B passum pati potest. ergo per aliquem excessum excedit potentia A activi resistentiam B passi: sed non per excessum indivisibilem. ergo per excessum divisibilem/ Tunc noto illum excessum: et divido illum in duas partes: et demo alteram medietatem illius excessus. Et arguitur sic. Adhuc illa parte A activi dempta ab A potest B pati: sed illa parte A activi dempta A est minus quam prius fuit. ergo A prius non fuit minimum a quo B pati potest. consequentia patet et minor ex casu. et maior probatur sic: quia adhuc illa medietate dempta potentia A excedit resistentiam B per excessum divisibilem. sed quacunque potentia mundi data que excedit resistentiam alicuius passi ab illa potentia potest illud passum pati. ergo adhuc illa parte dempta ab A activo B passum pati potest: que est maior probanda. etc.

¶ Quod non sit dare gradum remississimum intensiorem gradu medio totius latitudinis caliditatis probatur sic: quia si sit: sit illud A. et arguitur sic A. est remississimus gradus intensior gradu medio totius latitudinis caliditatis. ergo A. est unus gradus remissus intensior gradu medio: et nullus est gradus remissior A. intensior gradu medio totius latitudinis caliditatis. consequentia patet et consequens est falsum. ergo et antecedens. Falsitas consequentis probatur sic: vel A. est citra gradum medium totius latitudinis caliditatis. vel ultra gradum medium totius latitudinis caliditatis. Si citra gradum medium. ergo prima pars consequentis est falsa. videlicet illa quod A. est unus gradus remissus intensior gradu medio: quia omnis gradus remissus citra gradum medium est gradus remissior gradu medio. etc. et consequens non est intensior. Si A. est ultra gradum medium totius latitudinis caliditatis. ergo secunda pars consequentis est falsa. videlicet nullus gradus est remissior A. intensior gradu medio totius latitudinis caliditatis: quia inter A. et gradum medium sunt infiniti gradus quorum quilibet est remissior A. et intensior gradu medio totius latitudinis caliditatis. et sic patet quod sive A sit ultra gradum medium: sive citra gradum medium: semper consequens est una copulativa: cuius una pars est falsa: et per consequens ipsum consequens est falsum: nec potest poni quod sit medius gradus quia si sic non esset intensior medio gradu. quia si sic non esset intensior seipso.

¶ Quod sit dare intensissimum gradum qui non est intensior gradus medio totius latitudinis caliditatis. probatur sic. et assignetur medius gradus qui sit A. et arguitur sic. A. est intensius gradus qui non est intensior gradu medio et nullus est gradus intensior A. quin ipse est intensior gradu medio. ergo etc. consequentia patet. et maior patet ex casu. et minor probatur sic. nullus est gradus intensior medio gradu quin ille est intensior A. gradu. sed A. est medius gradus. etc. ergo minor propositio.

¶ Quod sit dare maximum graue quod quodlibet fortius forte sufficit portare. probatur et capiatur aliquod graue quod sit equalis potentie. S. et sit A. tunc arguitur sic A. sufficit quodlibet fortius. S. portare et nullum maius. ergo A. est maximum quod quodlibet fortius. S. sufficit portare. consequentia patet. et maior de se. Et minor probatur sic. quia si minor sit falsa detur eius oppositum scilicet quod aliquid maius A. sufficit quodlibet fortius. S. portare. et sit illud B. et capio aliquid fortius. S. qui sit. P. cuius potentia sufficit portare. B. et arguitur sic. Inter gradum correspondentem potentie. P. et gradum correspondentem potentie. S. cadit latitudo media: et in ista latitudine sunt infiniti gradus quorum cuilibet correspondet aliqua potentia fortior potentia. S. que non sufficit portare B. ergo B. non est maximum quod quodlibet fortius S. sufficit portare: et sicut arguitur de B. sic potest argui de quocunque alio assignato.

¶ Ad oppositum arguitur sic: quodlibet fortius. Sorte excedit resistentiam A. per aliquem excessum diuisibilem. Tunc capiatur ille excessus et diuidatur in duas medietates: et addatur a graui tantum sicut est medietas illius excessus. et sic: adhuc quodlibet fortius S. sufficit portare A. et A. tamen est maius quam fuit prius. Et arguitur ergo prius non fuit maximum quod quodlibet fortius. S. sufficit portare.

¶ Huic dicatur quod prima pars est concedenda. etc. Et ad argumentum in oppositum quando arguitur quod quodlibet fortius S. excedit A. resistentiam per aliquem excessum diuisibilem. Conceditur. et quando ultra capiatur ille excessus dico quod non est dandus: quia stat ibi a parte predicati confuse tantum: et nullo modo contingit descendere: quia nec copulatiue nec disiunctiue. et per consequens non est dandus et sic ad similia.

¶ Quod non sit dare minimum quod non quodlibet fortius Sorte sufficit portare probatur sic. quia si sit: sit illud B. et arguitur sic. vel B est maius potentia S. vel minus vel equalis. S. minus sequitur quod quodlibet fortius Sorte sufficit portare B. si equalis adhuc arguitur quod quodlibet fortius S. sufficit portare B. quia B. et potentia Sortis sunt equales. et quodlibet fortius Sorte excedit potentiam. S. ergo quodlibet fortius S. excedit resistentiam B. ergo illud

quod est fortius .S. sufficit portare .B. ⁊ per ɔ̃ns illud non est minimum. ⁊c. Si .B. erit maius potentias. arguit sic. B. est minimum q̃ nõ quodlibet fortius .S. sufficit portare. ergo B. est vnum paruum q̃ non quodlibet fortius forte sufficit portare. ⁊ nichil est minus B. quin illud quodlibet fortius forte sufficit portare. ⁊c. consequentia patet. sed consequens est falsum. ergo et antecedens. Falsitas consequẽtis sic. et capio aliquod graue q̃ excedit potentiam S. per subduplum excessum ad illud quo B. excedit potentiã fortiorẽ illud A. Et tunc sic A. graue nõ quodlibet fortius forte sufficit portare. sed A. est minus B. ergo aliquod est minus B. quod nõ quodlibet fortius forte sufficit portare cuius oppositum prius ponitur.

Quod sit dare maximum quo quilibet gradus intensior A. excedit gradum subduplum ad. A.

probat̃ ⁊ capiatur latitudo incipiẽs A non gradu ⁊ terminata ad gradũ. vt. viij. ⁊ sit A. grad⁹ medius illius latitudinis. et B. excessus quo A. excedit adequate gradum subduplum ad A. Isto supposito arguitur sic. B. est vnus magnus excessus quo quilibet grad⁹ intensior A. excedit gradum subduplũ ad A. ⁊ nullus ẽ excessus maior B. quo quilibet gradus intẽsior A. excedit gradum subduplũ ad A. ergo B est maximus excessus. ⁊c. ɔ̃ña p;z. ⁊ maior de se. Minor pbat̃ q2 si aliq̃s excessus sit maior B. quo q̃libet gradus. ⁊c. sit ille C. ¶ Sed cõtra inter B. gradũ ad quẽ terminatur C. excessus in extremo intensiori ⁊ A. gradũ cadit latitudo media ⁊ in latitudine sunt infiniti gradus quoꝝ quilibet est intensior A. ⁊ nullus illoꝝ C. excessum excedit gradum subduplum ad A. ergo C. excessus nõ est maior B. quo quilibet grad⁹ intẽsior A. excedit gradũ subduplũ ad A. Et sicut arguitur de excessu C. sic potest argui de quolibet excessu maiori. B. ita potest argui de quocunq; excessu minori B. assignato per oppositum.

Quod non sit dare minimum excessum quo quilibet gradus intensior est A excedit gradum subduplum ad A.

probatur: quia si sit: sit ille excessus B. Et arguitur sic: vel B. terminatur ad gradum remissiorem A. vel ad gradum intẽsiorem A. vel precise ad A. gradum. Si ad gradum remissiorem A. vel ad A. gradum: tunc sic B. excessu A. gradus: excedit gradum subduplum ad A ergo B. est multo intensior A. sed quilibet gradus intensior A. excedit gradum subduplum ad A. ergo B. non est minimus excessus quo. ⁊c. ¶ Si B. excessus terminatur ad gradum intensiorem A sit ille gradus C. ⁊ tunc capio illum excessum correspondentem gradui medio illius latitudinis que est inter C. ⁊ A. ⁊ arguitur sic. illo excessu non quilibet gradus intensior A excedit gradum subduplum ad A. ⁊ ille excessus est minor B. ergo B. non est minimus. ⁊c. consequentia patet. per exponentes / ⁊ minor sequitur ex casu. ⁊ maior probatur sic. Inter illum gradum medium et S. gradum cadit latitudo media ⁊ in illa latitudine sũt infiniti gradus: quorum quilibet est intensior A. ⁊ nullus istorum isto excessu excedit gradum subduplum ad A. ergo maior est vera, consequentia patet cuilibet intuenti.

Quod sit dare maximam quantitatem que poterit pertransiri in illa hora A. quolibet gradu velocitatis velociori ipso A gradu:

probatur ⁊ capiatur aliqua quantitas que ab aliquo mobili poterit pertransiri in illa hora: mouendo continue A gradu velocitatis. Et sit illa quantitatis B. ⁊ arguitur sic B. est magna quantitatis que poterit pertransire in illa hora A. quolibet gradu velocitatis intensiori ipso A gradu: ⁊ nulla est quantitas maior B. que poterit pertransiri in ista hora A. quolibet gradu velocitatis intensiori ipso A gradu. ergo B. est maxima. ⁊c. consequentia patet. ⁊ maior. ⁊ minor probatur sic. quia si sit aliqua quãtitas maior B. que poterit pertransiri in ista hora A. quolibet gradu velocitatis velocior ipso. A. sit ille F. ⁊ arguitur sic. F. quantitas non poterit pertransiri in hac hora A. quolibet gradu velocitatis intensiori. ⁊c. ergo F. quãtitas non est maior B. que poterit pertransire in hac hora. ⁊c. consequentia patet. ⁊ antecedẽs probatur sic. ⁊ assigno aliquem gradum quo F. quantitas poterit precise pertransire in hac hora: ⁊ sit ille gradus C. ⁊ arguitur sic. Inter C. gradu ⁊ A. cadit latitudo media: ⁊ in illa latitudine sunt infiniti gradus, quorum quilibet gradus est intensior A, ⁊ A. nullo isto

rum poterit F q̄titas pertransiri.ergo.rc. ꝯña ptz/ꝛ minoꝛ. Arguit̄ sic. C gradu ve
locitatis poterit F q̄titas precise pertransire in hac hoꝛa.ergo a nullo gradu remis
sioꝛi C poterit F q̄titas in hac hoꝛa pertrāsire.sed quilibet gradus inter C ꝛ A.est
remissioꝛ C.ergo a nullo illoꝝ poterit F quantitas pertransire.

¶Quod non sit dare maximā quantitatem que non

poterit in hac hoꝛa pertransiri a quolibet gradu velocitatis intensioꝛi ipso a gradu
Sufficienter patet ex predictis.

¶Quod sit dare maximam q̄titatem siue distantiā

q̄ vniformit̄ poterit ptrāsire in hac hoꝛa A gradu velocitatis vniformi. Probat̄ sic.
et capio aliquā distantiā q̄ ab aliquo mobili poterit vniformit̄ ptransiri in hac ho
ra mouēdo cōtinue a gradu velocitatꝭ vniformi:q̄ sit B. Et arguit̄ sic. B est vna ma
gna distāna q̄ poterit vniformit̄ ptransiri in hac hoꝛa a gradu velocitatis vniformi
ꝛ nulla est distātia maioꝛ B/q̄ vniformit̄ poterit ptrāsiri.rc. ḡ. B est maxima distan
tia.rc. ꝯña patet.et maioꝛ ex casu.ꝛ minoꝛ probatur sic. Quia si minoꝛ sit falsa:de
tur eius oppositum.ꝙ aliqua sit distantia maioꝛ B.rc.et sit illud C.

¶Et tunc arguitur sic.

¶B per casum est maxima q̄titas siue distātia q̄ vniformit̄ poterit ptransiri a gra
du velocitatis in hac hoꝛa. Et etiā C poterit pertransiri a gradu velocitatis in hac
hoꝛa/et C est maioꝛ B.ḡ aliq̄d poterit pertransiri a gradu velocitatis vniformi ma
ius B.ꝯñs est falsum ꝛ contra casum vt satis patet.vel aliter sequitur ꝙ ab aliquo
mobili continue mouendo eodē gradu velocitatis:duo spacia inequalia in eodem
tempere poterunt pertransiri:quod est falsum.ergo.rc.

¶Quod nō sit dare nimiam distantiam que vnifoꝛ miter non poterit pertrāsiri in hac hoꝛa A gradu ve locitatis vnifoꝛmi pꝛobatur sic. Quia si sit/sit illa di

stāna C. Et arguitur sic. C est vna distāna minima:que vniformiter nō poterit per
transiri in hac hoꝛa a gradu velocitatis vniforformi.ḡ C est vna parua distantia/
que vniformiter non poterit pertransiri.rc.ꝛ nulla est distātia minoꝛ C quin ipsa po
terit vniformiter pertransiri in hac hoꝛa a gradu velocitatis vniformi.ꝯña patet.et
ꝯñs est falsum.ergo.rc. Falsitas ꝯñtis probatur:et accipio aliq̄ distantiā q̄ vnifoꝛ
miter poterit pertransiri in hoc hoꝛa a gradu velocitatis vniformi que sit B.vt pri
us/ꝛ C minima distantia que nō.rc. Et arguitur sic. C est maioꝛ B.ergo per aliquē
excessum diuisibilem C est maioꝛ B. Tunc accipio aliquam q̄titatē per quā C est
maioꝛ B.et diuido illam in duas medietates/ꝛ capio vnā distantiā maioꝛē B ꝑ me
dietatē illius distantie qua C est maioꝛ B.et sit F. Et arguitur sic. F distantia nō po
terit vniformiter pertransiri in hac hoꝛa.rc.sed F distantia est aliqua distantia mi
noꝛ C/que vniformiter non poterit pertransiri in hac hoꝛa.rc.ergo.rc.ꝯña ptz.añs
est verū.ergo ꝛ ꝯñs.sed ꝯñs est oppositū ꝯñtis prime ꝯñe.ergo pꝛimum ꝯñs est fal
sum:quod fuit probandum/et ꝙ añs sit verum patet.rc.

¶Contra istam diuisionem posset sic argui/pcedē

do ꝙ nō sit dare maximā distantiā que vniformiter.rc.q2 si sit/sequeretur ꝙ sit da
re maximam que vniformiter poterit pertransiri in minori parte q̄ in hoꝛa a gra
du velocitatis vniformi:sed hoc est falsum:q2 si sic/sit C maxima quantitas que po
terit vniformiter pertransiri in minori tp̄e q̄ in hoꝛa a gradu velocitatis vniformi.
et B alia que poterit pertransiri in tota hoꝛa a gradu velocitatis vniformi. ¶Istis
suppositis arguitur sic.vel C est equalis B/vel est maioꝛ vel minoꝛ. Si equalis/et
B nō pōt citius pertransiri a gradu velocitatis vniformi q̄ in hoꝛa.ḡ nec C poterit
citius pertransiri q̄ in hoꝛa:quia sunt equalia spacia. Et vltra.ergo C non est maxi
ma quantitas que vniformiter poterit pertransiri in minori tp̄e q̄ in hoꝛa a gradu

velocitatis vniformi: qđ est cōtra casū. Si C. sit maior B. ergo maius tps requirit ad pertrāsitionē illius C. q̄ ad B. cōtinue a gradu velocitatis vniformi mouendo: sed hora requirit ad ptrāsitionē B. quātitatis mouēdo a gradu velocitatis vniformi: ergo maius tps q̄ hora reqrit ad ptrāsitionē C quātitatꝫ mouēdo a gdu velocitatꝫ vniformi: et vltra. ergo nō est maxima quātitas que in minori tpe q̄ in hora. etc. sed si C. sit minor B. ergo B. est maior C. ꝯña ptz. et vltra arguit sic. si B. sit maior C. ergo in aliqua certa pportioneꝫ quātitas media inter B. et C. pōt vniformiter ptrāsiri i minori tpe q̄ i hora a gdu velocitatꝫ vniformi. etc. et illa quantitas media cū residuo est maior C. ergo C. non est maxima quantitas que vniformiter poterit pertransiri in minori tempore q̄ in hora a gradu velocitatis vniformi. ergo. etc.

¶ Hinc dicatur negādo illam consequentiam primā et causa est. qr prima diuisio fuit respectu rei nō mutabilis. qr videlꝫ certus gradus et certū tēpus limitabātur q̄ se hñt imutabiliter adinuicē. Sed in scđa diuisione nō limitabatur ad aliqđ certū tēpus. et ideo licet A. gradꝰ scđm se fuit imutabilis et vniformis qm̄ tñ C. habet i terminis illimitatis cū differētia. vt hora vel dies. sic fuit mutabilis ad plus: vel ad minus: et sic ptz inter primā diuisionē: et scđam/ nulla est similitudo/ nec sequela. Et sic̄ in prima diuisione est assignare maximā distātiā que vniformiter poterit ptrāsiri in hac hora a gdu velocitatis vniformi. Et i scđa diuisione est dare minimā distātiā q̄ vniformiter nō poterit ptrāsiri a gradu velocitatis vniformi in minori tpe q̄ in hora: et est equalis cū distātia que est cōtinue maxima que vniformiter. etc. et habet sic exponi. Ista distātia est vna parua que vniformiter non poterit pertrāsiri a gradu velocitatis vniformi in minori tēpore q̄ in hora/ et nulla est quātitas minor illa cū ceteris paribus quin illa poterit pertransiri.

¶ Quod sit dare maximam distantiam q̄ sortes pertransiret in hora intendēdo motū suum vniformiter ab A. ad B. aut a quiete ad A. gradū probatur: et assigno totā latitudinē intensibilem A. nō gradu: vsqꝫ ad gradū, vt octo: qui gradus sit B. et gradus medius illius latitudinis sit A. Et arguitur sic. Est dare maximam distantiam q̄ sortes pertransire in hac hora mouendo vniformiter sub medio gradu inter A. et B. siue inter A. et non gradum. ergo est dare maximam distantiam q̄ sortes pertransire et intendendo motum suum: ꝯña ptz: ex hoc q̄ totus iste motus gradui suo medio correspondet: et antecedēs patet ex predictis vbi fuit probatū prius q̄ sit dare maximam distantiam que poterit pertransiri vniformiter in hac hora a gradu velocitatis vniformi. etc.

¶ Quod non sit dare minimam distantiā q̄ S. non pertransiret in hora intendendo motum suum vniformiter ab A. gradu. etc. probat sicut prius probatum fuit q̄ non sit dare minimam distantiam que vniformiter nō poterit pertransiri a gradu velocitatis vniformi.

¶ Quod non sit dare primum instās in quo A potest tangere B. probatur: et suppono q̄ A mobile distat a. B. puncto fixo per pedalem q̄titatem: et quolibet gradu citra D. gradum posset A. mouere versus B. et non in D. gradu: et sit D. medius gradus totius latitudinis motus. Isto supposito arguitur sic. q̄ non sit dare primū istās in quo. etc. qr si sit: sit illud instans E. Et arguit sic. E. est primum instans in quo A. potest tangere B. ergo est assignare maximam velocitatem qua A potest mouere versus B. consequens est falsum: et consequentia probatur: quia si E. sit primum istans in quo A. potest tangere B. ergo A. prius tanta mouebatur velocitate sicut ipsum potuit mouere versus ipsum B. et vltra. ergo est assignare maximam velocitatem. etc. consequens est falsum. ergo et antecedēs. Falsitas consequentis probatur sic. Nam si sit assignare maximam velocitatem sic esset dare intensissimum gradum velocitatis citra D. gradum: et si sic: sit iste gradus F. Et arguitur sic. Inter F. gradum et D. gradum cadit latitudo media: et in illa latitudine sunt infiniti gradus: quorum quilibet est intensior F. ergo F. non est intensissimus gradus.

¶ Quod non sit dare vltimum instans in quo nõ. &c.

Probaš: qz si sit/sit illud E. Et arguiš sic. E est vltimũ instãs in quo A nõ põt tangere B. ergo in E instãti A nõ põt tangere B/nec in aliquo prius:sed immediate post E. Sed p̃tra:qz in quocũqz instãti post E poterit A tangere aliquẽ punctũ vltra B. ergo ita cito poterit A tangere punctum vltra B/sicut B. p̃ñs est falsum. ergo &c. Falsitas p̃ñtis pbatur sic. Nã quilibet pũctus vltra B/plus distat ab A q̃/ B: ꝛ prius poterit A tangere punctum sibi propinquiorem q̃ remotiorem. ergo prius poterit A tangere B/q̃ aliquem punctum vltra B. Et vltra. ergo nõ ita cito. Secũdo sic. Si A immediate post E/potest tangere B/ꝛ nõ põt tangere B immediate post E. ergo citius poterit A tangere B/q̃ possibile est ipsum tangere B. p̃ña patet/ꝛ maior de se/ꝛ minor pbatur sic:qz immediate post E instãs poterit tangere B. ꝛ nõ est possibile q̃ ita cito A tãget B. ergo A cit⁹ poterit: ꝛ mior est ipossibilis. &c. qz si sit possibile ponaš q̃ A immediate post E instans tanget B. Sed p̃tra:qz in E instanti A tangit aliquem aliũ punctũ:sed ille punctus non est B. ergo distat a B/sed inter duo puncta cadit latitudo media:sed illud spacium non potest subito pertransiri. ergo requiritur tempus post E instans anteq̃ A poterit tangere B. Et vltra. ergo nõ immediate post. &c. quod fuit probandũ. Huic dicaš q̃ est dare vltimũ in quo nõ. &c. conceditur q̃ ita cito poterit A tangere aliquem punctum vltra B sicut B. Et vltra q̃n arguitur q̃ prius poterit partẽ propinquiorẽ. &c. p̃cedetur. ꝛ negetur vlterius q̃ non ita cito. &c. Et vlterius quando arguitur. si immediate. &c. negetur p̃ña:quia arguitur a sensu cõposito ad sensum diuisum:et ad probationem argumenti negetur minor: et quando dicitur ponatur. ergo negetur consequentia:quia non sequitur formaliter. possibile est album esse nigrum. ergo album possibile est esse nigrum.

¶ Quod non sit dare maximum tp̃s per quod antixp̃s poterit esse. pbaš:qz si sit/sit illud B. et arguiš sic. Per totũ B tp̃s poterit antixp̃s esse. ergo per quodlibet instans illius B antixp̃s poterit esse. Et vltra. ergo per vltimũ instans illius tp̃is antixp̃s poterit esse:sed inter vltimũ B tp̃ꝫ ꝛ aliud instans quo non potest esse antichristus cadit tempus medium: ꝛ per totum illud tempus antichristus poterit esse. ergo B tempus primo assignatum non fuit maximum.

¶ Quod sit dare minimũ tp̃s per quod antixp̃s non potest esse. Probaš:qz dato q̃ antixp̃s iam sit:tunc capio tp̃s incipiẽs ab hoc instanti/ꝛ terminans ad primũ instans nõ posse esse antixp̃i:q̃d sit C. Et arguitur sic. C est paruũ tp̃s per q̃d antixp̃s nõ poterit esse:nec per aliquod tp̃s minus:sed pro quolibet tẽpore assignato minori C antichristus potest esse:vel per aliquod sibi equale potest esse. ergo C est minimum per quod non. &c. p̃ña patet. ꝛ maior probaš sic: quia si maior sit falsa detur eius oppositũ:q̃ per C tp̃s poterit antichristus esse. ergo per quodlibet instans C temporis potest antichristus esse. Et vltra. ergo per illud instans sui non posse esse potest esse:p̃ñs est falsum. ergo illud ex quo sequitur.

¶ Ad oppositum arguitur sic. et primo contra minorem: ꝛ capio tp̃s incipiens a medio instanti C tp̃is: ꝛ terminetur ad primum instans non posse esse antichristi exclusiue. Tunc sic. per illud tempus non potest antichristus esse: ꝛ illud est minus C. ergo C non minimum. Secundo sic arguitur. q̃ non est dare primũ instãs in quo antichristus non potest esse:quia quocũqz instanti assignato in illo instanti põt esse. ergo instãs assignatũ nõ est primũ instãs. ¶ Huic dicaš ad primũ negãdo illam p̃ñam:scz aliq̃d est minus tempus C per quod antixp̃s nõ potest esse. ergo C nõ est minimũ. Sed sic debet argui. aliquod est tempus minus C per quod antixp̃s nõ potest esse/nec per aliquod sibi equale. ergo C nõ est minimũ per quod non. &c. sed tunc est añs falsum:qz per tp̃s incipiens in hoc instãti: ꝛ durãs vsqz ad mediũ instãs C tp̃is põt antixp̃s esse:et illud est equale illi tp̃i incipienti a medio instãti temporis:vsqz ad instans non posse esse antixp̃i. ergo sequitur:q̃ per aliq̃d tp̃s equale ipsi incipienti esse a medio instanti C temporis. &c. antixp̃s potest esse. ¶ Ad scḋm argumentum dicatur cõcedendo p̃ñam:et negando añs:scz quocunqz instanti. &c.

Et q̄ in primo instanti non posse esse antixp̄i non potest antixp̄o esse. probatur: nam ista propositio est impossibilis. antixp̄s est in primo instanti sui non posse esse. ergo impossibile est esse sicut primum principaliter signat: sed ista ꝓpositio significat antixp̄m esse in primo instanti sui non posse esse. ergo impossibile est antixp̄m esse in primo instāti sui nō posse esse: consequentia patet: et totum antecedens est verum. ergo et consequens.

¶ Quod non sit dare primum instans futurū in quo

tu poteris esse: q2 si sic/sit illud B. Tunc arguit̄ sic. Inter B instans et instans presens cadit tempus mediū: et in illo tp̄e sunt infinita instantia prius B/ et in quolibet instanti illoꝝ poteris esse. ergo B non est primū instans futurū in quo poteris esse.

¶ Quod non sit dare vltimum instans in quo nō po-

teris esse. probatur: q2 infinitum erit tempus: et tu nō poteris durare per tempus infinitū: sequitur ergo q̄ infinita instantia erunt in quibus non poteris esse: et in nullo eoꝝ erit vltimū. etc. q2 nullum erit instans quin post illud erit aliquod instās. ergo etc. Dicatur q̄ ista ꝯña non valet. in illo instanti futuro poteris esse: et in aliquo nō. ergo est dare primum instans in quo vel vltimum in quo non: quia antecedens est verum et consequens falsum: vt probatum est: sed oportet sic argui. Aliquod erit instans futurum in quo tu poteris esse: et aliquod in quo non: nec aliquo instanti ante illud poteris esse. ergo est dare primum instans in quo: vel vltimum in quo non: et tunc aīs est impossibile: dato casu videlicet q̄ tu scis. etc.

¶ Quod nō sit dare maximā partē A magnitudinis

que rare fiet: probatur: et suppono q̄ ambo extrema A magnitudinis moueant̄ versus eandē differentiā positionis quiescente pūcto medio: vel ad minus tardius moueatur: cū hoc suppono q̄ illud sit rare factum: cuius maior pars est rare facta. Isto supposito ꝓbo q̄ nō sit dare maximā. etc. ꝓbatur: q2 si sic/sit illud B. et arguo sic. Vel B est maior vel minor vel equalis A. q̄ nō sit maior A/ patet. q2 aliter sequeret̄ q̄ pars esset maior suo toto: qđ est falsum/ nec est B equalis A/ q2 tūc sequeretur q̄ totū et sua pars ꝗtitatiua essent equalia: qđ claudit opposita: q2 sequit̄ B est pars ꝗtitatiua A ergo B est minor A. Et sequitur equiformiter A et B sūt equalia. ergo B nō est maior A. Et sic clauduntur opposita. Si B sit minor A. Tunc sic. B est minus A. ergo A est maius B. Et vltra. ergo per aliquem excessum A est maius B. Tunc capio istam quantitatem mediam inter A et B. Et capio similiter totam quantitatem incipientem ab extremo illius medietatis A/ que rare fit et terminals ad punctū medium istius quantitatis intermedie que pars sit C. Et arguitur. C est pars quantitatiua A/ que rare fiet/ sed C est maior B. ergo B non est maxima. etc. Et similiter posset argui de quacūq3 parte assignata. ergo. etc.

¶ Quod non sit dare minimam partem A magnitu-

dinis que non rare fit. probatur. quia nulla est assignanda: que non rare fit: quin aliqua pars est minor illa: que non rare fit: quia quacūq3 data: que non rare fit: eius medietas est minor: que non rare fit. ergo. etc. Et ideo non valet ista consequentia. Aliqua pars A magnitudinis rare fit/ et aliqua non. ergo est dare maximam partem A magnitudinis: que rare fit: vel minimam que non rare fit: quia antecedēs est verum: et ꝯñs falsum: vt probatum est. Sed ad hoc q̄ illa diuisio fuerit sequens opꝫ sic argui. Aliqua pars A magnitudinis rare fit: et aliqua non/ nec aliqua tanta. ergo. etc. Sed tunc est antecedens falsum: et consequens falsum similiter: quia nulla pars erit assignanda que rare fit: quin possit aliqua pars sibi equalis vel minor es assignare que non rare fit.

¶ Quod nō sit dare maximā resistentiā difformē cu-

ius aliquā partē sufficit A diuidere. ꝓbat̄: et assigno aliquā latitudinē resistentie motus incipiētis a nō gradu et terminatā ad gradū: vt. viij. et sit A vnū diuidēs cui9 potentia sit equalis medio gradui latitudinis illius resistentie que latitudo sit B. Isto supposito probatur q̄ non sit dare maximam. etc. Quia si sic/ sit illud D. Graū

exempli ⁊ arguit̃ sic D. est maxima resistẽtia difformis cuius aliquã ptẽ sufficit A. diuidere. ergo D. est aliqua magna resistẽtia difformis cuius aliquã ptẽ sufficit A. diuidere. ⁊ nulla resistẽtia maior D. cuius aliquã partẽ sufficit A diuidẽs diuidere. ergo. ꝛc. consequentia pz. ⁊ ꝯñs est falsũ. ergo ⁊ añs. Falsitas consequentis ꝓbat̃ sic. assignando aliam latitudinem resistẽtie incipiẽtẽ a nõ gradu resistẽtie terminatam ad gradũ mediũ inter vltimũ gradũ ⁊ gradũ sũmũ: que sit C. ⁊ arguit̃ sic. C. est resistẽtia difformis cuius aliquã ptẽ sufficit A. diuidẽs diuidere. Et vltra. ergo ꝯñs est falsũ. videlz nulla est resistẽtia maior D. cuius aliquã ptẽ sufficit A diuidẽs diuidere. ꝗ minor pz. qꝛ vsqꝫ ad gradũ vt quattuor sufficit A diuidẽs diuidere. vt pz ex casu. Et sicut arguit̃ de D. ⁊ C. sic potest argui de quacunqꝫ resistentia difformi assignata. semper probando ꝙ non sit dare maximam partem. ꝛc.

¶ Quod non sit dare minimam resistentiam difformẽ cuius nullã partem sufficit A diuidẽs diuidere.

ꝓbatur: qꝛ si sit: sit illa resistentia difformis B. Et arguitur ꝙ non. quia ex hoc ꝙ B. est resistentia difformis sequitur ꝙ vltima sua medietas est minoris resistentie: ꝙ̄ ipsa tota. sit illa medietas C. Et arguitur sic C. est aliqua resistentia difformis cuius nullam partẽ sufficit A. diuidens diuidere. Et C. est minor B. ergo B. non est minima. ꝛc. Et sicut arguitur de B. et eius medietate: sic in infinitum potest argui: ex quo infinite sunt partes illius B. et nunqꝫ est deueniendum ad minimam resistentiam difformẽ cuius nullã partẽ. ꝛc. ergo nõ dare maximam nec minimã. ¶ Ideo dicatur ꝙ ista diuisio non valet. Aliqua est resistentia difformis cuius aliquam partem sufficit A diuidens diuidere: et aliqua cuius nullam partem sufficit A. diuidens diuidens diuidere. ergo. ꝛc. sed ad hoc ꝙ valẽt oportet sic argui. Aliqua est resistentia difformis cuius aliquam partẽ sufficit B diuidens diuidere. ⁊ aliqua est resistentia difformis cuius nullã partẽ. ꝛc. nec alterius tante resistentie sufficit aliqꝫ partem A. diuidere. ergo. ꝛc. Sed antecedens est falsum: quia non est resistentia tanta quin illius vel alterius sufficit A. aliquem partem diuidere ⁊ similiter medietatem ita ⁊ per consequens sibi equale.

¶ Quod nõ sit dare intensissimam caliditatem difforme cuius nulla pars est intensior a gradu caliditatis

probatur. ⁊ capio vnam latitudinem caliditatis incipientem a non gradu caliditatis: ⁊ terminatam ad gradũ. vt. viij. ⁊ sit ad gradus medius istius caliditatis. Isto supposito. arguitur ꝙ non. qꝛ si sit. sit illud B. ⁊ probatur ꝙ non: quia aliqua est caliditas intensior B. cuius nulla pars est itẽsior A. gradu caliditatis. ergo B. non est intensissima. ꝛc. Antecedẽs probatur sic. Et capio gradum ad quem terminatur B. in extremo suo intensiori. Tunc inter illum gradum ⁊ A. gradum caliditatis cadit latitudo media. nunc capio totam latitudinem caliditatis incipientis A. non gradu: ⁊ terminantis ad medium gradum latitudinis intermedie. ⁊ sit C. vna caliditas vniformiter difformiter difformis equalis illi secundum illam latitudinem. Isto supposito arguitur sic C. est vna caliditas difformis intensior B. cuius nulla pars est intensior A. ⁊ C. est aliqua caliditas. ergo aliqua est caliditas intensior B. cuius nulla pars est intensior A. ꝙ est antecedens probandum. Eodem modo posset ꝓbari ꝙ C. non est intensissima caliditas. ꝛc. Secundo arguitur ad eãdem partem probando ꝙ non sit dare. ꝛc. quia si sic: hoc maxime foret caliditas secundum latitudinem incipientem A. non gradu: et terminatam ad A. gradum excessiue: que caliditas sit B. gratia exempli. sed hoc est falsum. ergo. ꝛc. ⁊ capio vnam latitudinem difformẽ cuius vna quarta pars precise sit calida: vt duo: ⁊ totum residuum gradu vt vnaque caliditas sit C. ⁊ arguitur sic. C. est caliditas difformis intensior B. cuius nulla pars est intensior. A. ergo. B. non est intensissima caliditas difformis cuius nulla pars. ꝛc. consequentia patet et antecedens ꝓbat̃ sic. Gradus cui correspõdet C. est intensior gradu cui correspondet B. sed C. nõ est maioris intẽsionis nec minoris intẽsionis ꝙ̄ ille gradus cui correspõdet. nec B. est maioris nec minoris itẽsionis gradu cui correspõdet B. ergo C. est caliditas difformis itẽsior B. cuius nulla ps est intẽsior A. ꝙ ẽ añs ꝓbãdũ. Et eodẽ mõ posset argui ⁊ ꝓbari ꝙ C. nõ est intẽsissima caliditas: ⁊ capio vnã latitudinẽ cuiꝰ minor ps ꝙ̄ quarta esse precise calida gradu vt duo: ⁊ totũ residuũ gradu. vt tria. ꝛc.

¶ Quod non sit dare remississimã / calditatem diffor=

me. cuius aliqua ps est intẽsior. a gradu calditatis pbat: qz nulla est calditas re= missa difformis cuius aliqua ps est intẽsior a gradu calditatis assignã dasquin sit assignare aliã calditatẽ difformiorẽ remissiorẽ vt C. cuius aliqua ps est intẽsior A. g͠ sequit̃ q̃ nõ est dare remississimã difformẽ. &c. quin est dare vnã calditatẽ diffor= mẽ hñtẽ gradus intẽsiores alia: ⁊ tamen est remissior illa. ⁊ dato q̃ sit vna calditas cuius vna ps quarta sit qualitas gradus: vt duo ⁊ totũ residuũ gradu vt tria tũc B. est remissior C. qz remissiori gradu corrñdetur: tñ habet grad⁹ itẽsiores q̃ habet C. vnde ad ↄcludẽdũ istã diuisionẽ oportet sic argui. aliqua ẽ resistẽtia difformis cu⁹ aliqua ps est intẽsior a gradu calditatis. ⁊ aliqua est calditas. ⁊ aliqua est caldi= tas cu⁹ nullas ps. &c. Nec aliqua ps alterius calditatis difformis illi equalis seu re= sistẽtia: que est intẽsior a gradu calditatis. g͠ est dare intẽsissimã pt̃ cu⁹ nulla. &c. vel remississimã cu⁹ aliqua pars. &c. sed tũc est añs falsũ: ⁊ ↄñs sr̃. vt satis pz ex pre dictis q̃ nõ sit dare minimã potẽtiã q̃ sufficit p se portare a graue p tps. pbat̃. qz si sit: sit illa potẽtia B. ⁊ arguit̃ sic. B est minima potẽtia. &c. g͠ a graue est maximũ q̃ B. potẽtia sufficit portare. ↄña pz. sed ↄñs est falsũ. g͠ ⁊ añs. Falsitas ↄñtis pbat̃ sic in prima diuisione: ⁊ ↄña pz. qz oppositũ ↄñtis repugnat añti. g͠. &c. qz illa duo repu gnãt B. est minima potẽtia. &c. ⁊ tñ A nõ est maximus q̃ B. potẽtia sufficit portare per se qz sequitur A. nõ est maximũ qđ B. sufficit p se portare. g͠ maius A. B. sufficit portare: ⁊ vltra. g͠ B. nõ est minima potẽtia q̃ sufficit portare A. ⁊ assigno aliqđ cor= pus maius A. qđ B. sufficit portare. ⁊ sit illud F. tũc sic. sicut se hz A. pondus ad F. põdus: cõsimiliter se habet B. potẽtia ad aliã potẽtiã minorẽ B. sufficit portare F. ergo potentia minor B. sufficit portare A. ergo B. non est minima. &c.

¶ Quod nõ sit dare maximã potentiã que per se non

sufficit portare A. Sue p tps pbat̃ qz si sit. sit illud B. ⁊ arguit̃ sic B. est maxima po= tẽtia q̃ nõ sufficit portare. A. &c. g͠ qz potẽtia maior B. sufficit portare A. ⁊ vltra. g͠ A. ⁊ B. sũt equalia. ↄña pz. qz si esset aliqua potẽtia maior B. q̃ nõ sufficit. &c. sequit̃ q̃ B. nõ est maximũ. ⁊ tũc arguit̃ vltra A. ⁊ B. sũt equalia. g͠ A. nõ põt descẽdere re= sistẽte B. nisi infinita tarditate. Ista ↄña est bona ⁊ ↄñs est falsũ. g͠ ⁊ añs: ↄña pz. qz si A. fuerit i aliqua ꝓportiõe maior B. tũc A descẽdẽte dicte aliqua velocitate descẽ deret: ⁊ dupla minori ꝓportiõe in duplo tardi⁹. ⁊ sic in infinitũ. g͠ cũ in nulla ꝓportiõe sit A maior B. nec ecõtra. qz nullo gradu ꝓportionis maioris inequalitatis: sequit̃ ergo q̃ infinita tarditate descẽderet A. resistẽte B. ⁊. Falsitas ↄsequentis pbat̃ sic. Nam sequitur infinita tarditate descẽderet. g͠ aliquid pertrãsibit descẽdẽdo: ⁊ vltra. ergo aliqualiter descẽdet. ergo nõ infinita tarditate descẽdet. q̃ est oppositũ ↄñtis. ¶ Huic dicat̃ q̃ est dare maximã potẽtiã que nõ sufficit portare A. ⁊ est tale cuius respectu a graue est minimũ q̃ nõ sufficit portare per tps. ⁊ ad argumentũ in oppo situm concedatur totũ vsq; ad istam ↄñam. A. ⁊ B. sunt equalia. ergo A non potest descendere resistente B. nisi infinita tarditate: dicatur negãdo consequentiam. ⁊ ad probationem dicatur q̃ oppositum sit. q̃ infinita tarditate incipit A. descẽdere: qz in primo instanti in quo A. supponitur. B. erũt A. ⁊ B. equalia: ⁊ immediate post hoc erũt inequalia ⁊ causa est qz illa potẽtia est debilis ⁊ debilitat̃ p suppõem illius re= sistentie: sed dato q̃ illa potentia sit indebilis: nunq̃ descenderet nec descende a gra ue cum ceteris partibus. ¶ Sed contra illud idem potest sic obijci dato q̃ C. sit vna potentia imutabilis siue indebilis ⁊ eque sufficiens ⁊ equalis pontentie B. Tunc ar guit̃ sic C. ⁊ B. sunt precise equales: ⁊ C. sufficit portare A. per tps. g͠ B. sufficit por tare A. per tempus equale. ¶ Huic potest esse duplex respõsio vna que negat q̃ B. et C. sint comparabilia adinuicem: quia sunt diuerse speciei est per istam responsio= nem habet negare q̃ C. est sufficiens sicut B. vel maius. vel minus. Secunda respõ sio negat q̃ C. ⁊ D. sunt equalis: siue eque sufficientia ad portãdũ A. ⁊ negat istam consequentiam scz C. ⁊ B. sunt precise equales. ⁊ C. potest portare A. ergo B. põt portare A per idem tẽpus: quia admissa comparatione in casu possibili posito: erit antecedens verum. ⁊ cõsequens est falsum. ergo. &c.

¶ FINIS.

¶ Explicit libellus Sophistarū ad vsum
Cantibrigieñ. Londoniis peruigili cura im
pressus per me Wynandum de worde in vi
co anglice nūcupato (the fletestrete) ad inter
signiū solis commorantem. Anno domini
Millesimo quingentesimo decimo / die ve-
ro septima mēsis Septembris.